

มาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์ ไม่สังกัดภาควิชา/เทียบเท่า
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2562
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CRIMINAL MEASURES FOR CIRCUMVENTION

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws in Laws
Common Course
Faculty of Law
Chulalongkorn University
Academic Year 2019
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	มาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า
โดย	น.ส.ยอดขวัญ ปิติ
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	รองศาสตราจารย์ ดร.คณพล จันทน์หอม

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะนิติศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปาริณา ศรีวินิชย์)

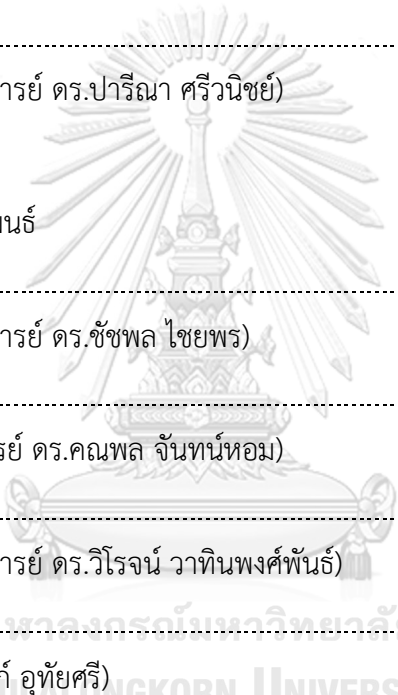
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัชพล ไชยพร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.คณพล จันทน์หอม)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิโรจน์ วาทีนพงศ์พันธ์)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(อาจารย์ไพรัช คุ้มเกียรติ)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ยอดขวัญ ปิติ : มาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า. (CRIMINAL MEASURES FOR CIRCUMVENTION) อ.ที่ปรึกษาหลัก : รศ. ดร.คณพล จันทน์หอม

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษามาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของประเทศไทยในปัจจุบัน รวมทั้งศึกษาแนวคิด รูปแบบ และเนื้อหาของมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของต่างประเทศ เพื่อนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบและเสนอแนะแนวทางในการกำหนดมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าที่เหมาะสมกับประเทศไทย

จากการศึกษาพบว่า ปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อภาพลักษณ์และเศรษฐกิจของประเทศ นอกจากนี้มาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยที่มีอยู่ยังไม่ครอบคลุมและชัดเจนเพียงพอที่จะนำมาปรับใช้กับรูปแบบการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าที่เกิดขึ้นได้ทั้งหมด รวมทั้งไม่สามารถป้องปรามและลดปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้ เมื่อได้พิจารณามาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศ ได้แก่ สมาพันธรัฐสวิส สาธารณรัฐสิงคโปร์ เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน และสหรัฐอเมริกา พบว่า ได้มีการกำหนดมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าไว้โดยเฉพาะ ซึ่งมีการบัญญัติฐานความผิดให้ครอบคลุมถึงการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การปลอมหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า การใช้หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าปลอม และการใช้เครื่องมือโดยมิชอบด้วยกฎหมายเพื่อใช้ในการปลอมหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า เป็นต้น ตลอดจนมีการใช้มาตรการทางอาญาร่วมกับมาตรการทางกฎหมายอื่น ๆ เช่น มาตรการลงโทษทางแพ่ง มาตรการทางปกครอง เป็นต้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนวิทยานิพนธ์จึงขอเสนอให้ประเทศไทยมีการกำหนดมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ด้วยการบัญญัติเป็นกฎหมายเฉพาะ และนำมาตราทางกฎหมายอื่น ๆ มาใช้ประกอบกับมาตรการทางอาญาดังกล่าว เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าในประเทศไทย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สาขาวิชา   นิติศาสตร์
ปีการศึกษา   2562

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก .....

5986006234 : MAJOR LAWS

KEYWORD: CIRCUMVENTION, COUNTRY OF ORIGIN, CERTIFICATE OF ORIGIN

Yodkwan Piti : CRIMINAL MEASURES FOR CIRCUMVENTION. Advisor: Assoc. Prof. KANAPHON CHANHOM, Ph.D.

This thesis endeavours to study the criminal measures for circumvention in Thailand including to study the concepts, patterns, and contents of criminal measures for circumvention in foreign countries to analyse, compare, and propose appropriate criminal measures for Thailand.

The results of the study found that nowadays Thailand is still confronting circumvention problems, which damage the image and economy of Thailand. Furthermore, Thailand's current legal measures are neither extensive nor explicit enough to apply to all forms of circumvention occurring. In addition, the current legal measures can neither deter nor decrease circumvention. Considering foreign countries' legal measures, specifically in Swiss Confederation, the Republic of Singapore, Hong Kong Special Administrative Region of the People's Republic of China, and the United States of America, the countries have specific criminal measures for circumvention. The provisions of criminal measures cover various patterns of circumvention, such as forgery of certificate of origin, using false certificate of origin and unlawful using of equipment to forge certificate of origin. Moreover, the countries aforementioned have other legal measures for circumvention that applied together with criminal measures in deterring and solving circumvention problems such as civil penalty measures and administrative measures.

The author; consequently, recommends that Thailand enact specific criminal measures for circumvention by regulating the specific law and using other legal measures together with criminal measures to prevent and resolve circumvention problems.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

Field of Study: Laws

Student's Signature .....

Academic Year: 2019

Advisor's Signature .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีโดยได้รับความอนุเคราะห์อย่างสูงจากอาจารย์และผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากท่านรองศาสตราจารย์ ดร.คณพล จันทน์หอม ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่ารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ โดยท่านได้ให้คำแนะนำและชี้แนะแนวทางในการเขียนวิทยานิพนธ์ตลอดจนตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ตั้งแต่เริ่มต้นจนจบ ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์ ดร.คณพล จันทน์หอม เป็นอย่างสูงสำหรับความเมตตากรุณาที่มอบให้แก่ผู้เขียนตลอดมา

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัชพล ไชยพร ที่ได้กรุณารับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิโรจน์ วาทีนพงศ์พันธ์ และท่านอาจารย์พีรพัฒน์ อุทัยศรี ที่ได้กรุณารับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ซึ่งทุกท่านได้ให้คำปรึกษาและชี้แนะแนวทางอันเป็นประโยชน์แก่การทำวิทยานิพนธ์ตลอดจนตรวจสอบข้อบกพร่องของเนื้อหาเพื่อให้วิทยานิพนธ์มีความครบถ้วนสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงสำหรับความเมตตากรุณาที่มอบให้แก่ผู้เขียนตลอดมา

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต บุคลากรของกรมการค้าต่างประเทศ และผู้มีส่วนช่วยเหลือทุกท่าน ซึ่งไม่อาจกล่าวนามได้ทั้งหมดในที่นี้ สำหรับความช่วยเหลือและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ตลอดจนขอขอบพระคุณผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานฝ่ายกฎหมาย การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย สำหรับกำลังใจและการสนับสนุนที่มีให้ผู้เขียนเสมอมา และขอขอบคุณคุณคุณณัฐรัตน์ เครือคล้าย คุณเกวลิ มีแสง เพื่อน ๆ และกัลยาณมิตรทุกท่านของผู้เขียนสำหรับความช่วยเหลือ และกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

นอกจากนั้น ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณบุคคลสำคัญอันเป็นที่รักของผู้เขียน คุณพิภพ ปิติ และคุณเอมอร ปิติ บิดาและมารดา ผู้ซึ่งให้โอกาสทางการศึกษา เป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิต เป็นกำลังใจและที่ปรึกษา รวมทั้งคุณเอมวลิ ปิติ น้องสาวผู้เป็นกำลังใจสำคัญและเติบโตมาพร้อมกับผู้เขียน ซึ่งทำให้ผู้เขียนสามารถทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจศึกษา หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีคุณประโยชน์ประการใด ผู้เขียนขอมอบคุณงามความดีให้แก่ผู้มีพระคุณทุกท่าน แต่หากวิทยานิพนธ์มีข้อบกพร่องประการใด ผู้เขียนกราบขออภัย และขอน้อมรับไว้เพียงผู้เดียว

ยอดขวัญ ปิติ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญรูป.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 สมมติฐาน	7
1.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	7
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	8
1.5 วิธีการดำเนินการศึกษา.....	8
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
บทที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า.....	9
2.1 ความทั่วไปเกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า	9
2.1.1 ความหมายของการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า.....	9
2.1.2 ประวัติความเป็นมาของการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า	10
2.1.3 ลักษณะและรูปแบบของการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า	12
2.1.4 สาเหตุที่ทำให้เกิดการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า	13
2.1.5 ผลกระทบของการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า	14
2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	16

2.2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการคุ้มครองถิ่นกำเนิดสินค้า.....	16
2.2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ	19
2.2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม.....	26
2.2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการลงโทษ.....	31
2.2.5 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการกำหนดความผิดทางอาญา.....	33
2.2.6 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับมาตรการลงโทษทางแพ่ง.....	36
บทที่ 3 กฎหมายและมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าในประเทศไทย.....	39
3.1 ฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาที่เกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า	39
3.1.1 กรณีที่เจ้าพนักงานรับรองเอกสารอันเป็นเท็จ	40
3.1.2 กรณีการกระทำในลักษณะที่เป็นการปลอมหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าหรือเอกสารที่ใช้ในการยื่นประกอบการขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า	41
3.1.3 กรณีการกระทำในลักษณะที่เป็นการแจ้งให้เจ้าพนักงานจดข้อความอันเป็นเท็จเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้าเพื่อใช้ในการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า	43
3.1.4 กรณีการกระทำในลักษณะที่เป็นการใช้หรืออ้างหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าปลอม	44
3.1.5 กรณีการกระทำในลักษณะที่เป็นการฉ้อโกง	45
3.2 กฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า.....	47
3.2.1 พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560.....	47
3.2.2 ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง การออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าตามความตกลงทางการค้าระหว่างประเทศหรือการปฏิบัติทางการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2548	48
3.2.3 ประกาศกรมการค้าต่างประเทศ เรื่อง มาตรการและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณาออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าต่อผู้ประกอบการหรือผู้ส่งออกที่ก่อหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2562	51
3.3 ข้อพิจารณาเรื่องละเมิดทางแพ่งที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า	57
3.4 ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าในทางปฏิบัติ.....	60

บทที่ 4 กฎหมายและมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าในต่างประเทศ	62
4.1 สมาพันธรัฐสวิส.....	62
4.1.1 ความทั่วไปเกี่ยวกับมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า	62
4.1.2 บทบัญญัติซึ่งกำหนดความผิดอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า.....	64
4.1.3 บทบัญญัติซึ่งกำหนดมาตรการอื่น ๆ สำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า.....	70
4.2 สาธารณรัฐสิงคโปร์	71
4.2.1 ความทั่วไปเกี่ยวกับมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า	71
4.2.2 บทบัญญัติซึ่งกำหนดความผิดอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า.....	72
4.2.3 บทบัญญัติซึ่งกำหนดมาตรการอื่น ๆ สำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า.....	75
4.3 เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน	75
4.3.1 ความทั่วไปเกี่ยวกับมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า	75
4.3.2 บทบัญญัติซึ่งกำหนดความผิดอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า.....	77
4.3.3 บทบัญญัติซึ่งกำหนดมาตรการอื่น ๆ สำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า.....	82
4.4 สหรัฐอเมริกา	83
4.4.1 ความทั่วไปเกี่ยวกับมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า	83
4.4.2 บทบัญญัติซึ่งกำหนดความผิดอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า.....	83
4.4.3 บทบัญญัติซึ่งกำหนดมาตรการอื่น ๆ สำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า.....	85
4.5 สรุปข้อพิจารณาโดยภาพรวมจากมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศ.....	90
4.5.1 รูปแบบการบัญญัติฐานความผิด	90
4.5.2 ประเภทของความผิดที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า	91
4.5.3 องค์ประกอบของบทบัญญัติ.....	98
4.5.4 บทลงโทษสำหรับความผิดที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า.....	113
4.5.5 บทยกเว้นโทษสำหรับการกระทำที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า	117
4.5.6 มาตรการอื่น ๆ สำหรับการกระทำที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า.....	117

บทที่ 5 บทวิเคราะห์แนวทางในการนำมาตรการทางอาญาเกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้ามาใช้
ในประเทศไทย 123

5.1 เหตุผลและความจำเป็นในการกำหนดมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า
..... 124

5.1.1 เหตุผลและความจำเป็นด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม 125

5.1.2 เหตุผลและความจำเป็นภายในประเทศ 125

5.1.3 เหตุผลและความจำเป็นด้านการค้าระหว่างประเทศ 126

5.2 ข้อพิจารณาเรื่อง การกำหนดฐานความผิดทางอาญาเกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า .. 129

5.2.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศ เรื่อง รูปแบบการบัญญัติฐานความผิด
..... 129

5.2.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศ เรื่อง ประเภทของความผิดที่เกี่ยวข้อง
กับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า..... 133

5.2.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศ เรื่อง องค์ประกอบของบทบัญญัติ.. 134

5.2.4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศ เรื่อง บทลงโทษสำหรับการแอบอ้างถิ่น
กำเนิดสินค้า..... 136

5.3 ข้อพิจารณาเรื่อง การกำหนดบทยกเว้นโทษสำหรับการกระทำที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิด
สินค้า..... 139

5.4 ข้อพิจารณาเรื่อง การกำหนดมาตรการอื่น ๆ สำหรับการกระทำที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิด
สินค้า..... 140

5.5 ข้อพิจารณาเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่ประเทศไทยจากการกำหนดมาตรการทางอาญา
สำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า..... 141

5.6 สรุป 142

บทที่ 6 กรณีศึกษา การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าในประเทศไทยและต่างประเทศ 144

6.1 ประเทศไทย..... 144

6.1.1 กรณีแรก..... 144

6.1.2 กรณีที่สอง 145

6.2 สาธารณรัฐสิงคโปร์	147
6.2.1 กรณีแรก.....	147
6.2.2 กรณีที่สอง	149
6.3 สหรัฐอเมริกา.....	151
6.3.1 กรณีแรก.....	151
6.3.2 กรณีที่สอง.....	152
บทที่ 7 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	156
7.1 บทสรุป	156
7.2 ข้อเสนอแนะ	165
7.3 ร่างกฎหมายตามข้อเสนอแนะ.....	169
บรรณานุกรม.....	172
ประวัติผู้เขียน.....	177

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 สรุปรูปแบบการบัญญัติฐานความผิดที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของ ต่างประเทศ.....	91
ตาราง 2 สรุปประเภทของความผิดที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของต่างประเทศ	93
ตาราง 3 สรุปองค์ประกอบภายนอกส่วนผู้กระทำของกฎหมายต่างประเทศ.....	100
ตาราง 4 สรุปองค์ประกอบภายนอกส่วนผู้ถูกระทำของกฎหมายต่างประเทศ	102
ตาราง 5 สรุปองค์ประกอบภายนอกส่วนวัตถุแห่งการกระทำของกฎหมายต่างประเทศ.....	104
ตาราง 6 สรุปองค์ประกอบภายในของกฎหมายต่างประเทศ	112
ตาราง 7 สรุปบทลงโทษสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของกฎหมายต่างประเทศ	116
ตาราง 8 สรุปมาตรการอื่น ๆ สำหรับการกระทำที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า.....	120

สารบัญรูป

	หน้า
รูปที่ 1 สรุปรูปเหตุการณ์การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของประเทศไทย กรณีแรก	145
รูปที่ 2 สรุปรูปเหตุการณ์การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของประเทศไทย กรณีที่สอง.....	147
รูปที่ 3 สรุปรูปเหตุการณ์การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของสาธารณรัฐสิงคโปร์ กรณีแรก.....	149
รูปที่ 4 สรุปรูปเหตุการณ์การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของสาธารณรัฐสิงคโปร์ กรณีที่สอง	151
รูปที่ 5 สรุปรูปเหตุการณ์การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของสหรัฐอเมริกา กรณีแรก	152
รูปที่ 6 สรุปรูปเหตุการณ์การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของสหรัฐอเมริกา กรณีที่สอง.....	154

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การค้าระหว่างประเทศ เป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ โดยช่วยกระตุ้นให้เศรษฐกิจฟื้นตัวในช่วงที่เศรษฐกิจถดถอยและผลักดันการจ้างงานให้ขยายตัวได้อย่างรวดเร็ว¹ ส่งผลให้แต่ละประเทศให้ความสำคัญกับการค้าระหว่างประเทศเป็นอย่างมาก ประกอบกับการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศที่มีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น แต่ละประเทศจึงจำเป็นต้องนำมาตรการทางการค้าในรูปแบบต่าง ๆ มาใช้เพื่อรักษาผลประโยชน์ทางการค้าและคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศของตน ซึ่งมาตรการดังกล่าว เช่น การเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาด (Anti – Dumping Duty : AD) การเรียกเก็บอากรตอบโต้การอุดหนุน (Countervailing Duty : CVD) การใช้มาตรการปกป้องจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น (Safeguard : SG) และการกำหนดปริมาณนำเข้า (Import Quota) เป็นต้น²

นอกจากนี้ระบบการค้าระหว่างประเทศในปัจจุบัน ได้ให้ความสำคัญกับการขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจภายใต้เขตการค้าเสรีมากขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้าและให้สิทธิประโยชน์ทางการค้าระหว่างประเทศกับประเทศภาคี ส่งผลให้มีการนำถิ่นกำเนิดสินค้ามาใช้เป็นเครื่องมือทางการค้าเพื่อการใช้สิทธิพิเศษระหว่างกัน³ โดยมีกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า (Rules of Origin) เป็นกฎเกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดสัญชาติของสินค้า⁴

การใช้มาตรการทางการค้าของประเทศผู้นำเข้า ประกอบกับการขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจภายใต้เขตการค้าเสรีซึ่งให้สิทธิพิเศษทางการค้า ส่งผลให้สินค้าที่ผลิตและส่งออกจากประเทศซึ่งถูกใช้มาตรการทางการค้าไม่สามารถแข่งขันในตลาดได้ จนเป็นสาเหตุให้เกิดการเบี่ยงเบนทางการค้า (Trade Diversion) โดยเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางการค้าด้วยวิธีการส่งสินค้าผ่านประเทศที่

---

¹ ไพฑูริย์ วิบูลชุตติกุล, การค้าระหว่างประเทศ ทฤษฎี นโยบาย และการวิจัยเชิงประจักษ์, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555), หน้า 1.

² พัชรีย์ ปิยะคง, ผลงาน 1 การตรวจสอบการหลบเลี่ยงมาตรการทางการค้าด้วยกลวิธีแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า (circumvention) กรณีศึกษา : สินค้ารถยกของ (Hand Pallet Truck) ส่งออกไปสหภาพยุโรป (นนทบุรี: สำนักบริหารการนำเข้ากรมการค้าต่างประเทศ, 2556), หน้า 1.

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 21.

⁴ World Trade Organization, Technical Information on Rules of Origin [Online], Accessed: 7 October 2017. Available from: https://www.wto.org/english/tratop_e/roi_e/roi_info_e.htm

สามและทำการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าเพื่อหลบเลี่ยงการถูกใช้มาตรการทางการค้าจากประเทศผู้นำเข้า จากนั้นจึงสวมสิทธิ์เพื่อใช้ประโยชน์จากสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรซึ่งอยู่ภายใต้ข้อตกลงการให้สิทธิพิเศษทางการค้า⁵

การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าเป็นการเบี่ยงเบนทางการค้ารูปแบบหนึ่งและเป็นปัญหาที่ทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทยกำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบันและได้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งในกรณีการนำเข้าสินค้าและการส่งออกสินค้า ซึ่งพฤติกรรมในการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นมีหลากหลายรูปแบบและมีการพัฒนาให้มีความซับซ้อนมากขึ้นเพื่อให้ยากต่อการตรวจสอบ เช่น การนำเข้าสินค้าและส่งออก (re-export) การส่งออกโดยตรงจากประเทศอื่นไปยังประเทศผู้นำเข้าแต่นำเอกสารไปยื่นขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าจากประเทศที่ต้องการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า⁶ การปลอมแปลงหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า และการแจ้งถิ่นกำเนิดสินค้าไม่ตรงกับความเป็นจริง เป็นต้น โดยสินค้าที่มักจะถูกแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าจะเป็นสินค้าที่ได้รับความนิยมจากผู้บริโภคและสร้างรายได้ให้กับผู้ผลิต⁷ รวมทั้งสินค้าซึ่งได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรตามความตกลงทางการค้าระหว่างประเทศและสินค้าของประเทศที่ถูกดำเนินมาตรการทางการค้าจึงมาแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของประเทศไทยเพื่อหลบเลี่ยงมาตรการทางการค้าดังกล่าว เช่น กรณีกรมการค้าต่างประเทศตรวจพบการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าในสินค้าจักรยาน (Bike และ E-Bike) ซึ่งเป็นสินค้าที่สาธารณรัฐประชาชนจีนถูกดำเนินมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด (Anti-Dumping: AD) โดยมีพฤติการณ์นำจักรยานจากสาธารณรัฐประชาชนจีนเข้ามาในเขตปลอดอากร (Free Zone) แล้วส่งออกไปสหภาพยุโรป โดยแสดงหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าของประเทศไทย เพื่อหลบเลี่ยงอากรตอบโต้การทุ่มตลาด (AD Duty) และตอบโต้การอุดหนุน (CVD Duty) ที่สหภาพยุโรปกำหนดใช้กับจักรยานจากสาธารณรัฐประชาชนจีน⁸ ซึ่งกรณีดังกล่าวกรมการค้าต่างประเทศได้กำหนดให้จักรยานที่ส่งออกไปสหภาพยุโรปเป็นสินค้าเฝ้าระวังและเพิ่มความเข้มงวดในการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าสำหรับสินค้าดังกล่าว โดยผู้ส่งออกจะต้องแสดงหลักฐานการได้มาของวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตจักรยานหรือการได้มาของจักรยานที่จะส่งออก อีกทั้งได้แจ้งสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยให้ทราบถึงปัญหาดังกล่าว และเพิ่มความเข้มงวดในการออกหนังสือรับรอง

⁵ พัชรี ปิยะคง, ผลงาน 1 การตรวจสอบการหลบเลี่ยงมาตรการทางการค้าด้วยกลวิธีแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า (circumvention) กรณีศึกษา : สินค้ารถยกของ (Hand Pallet Truck) ส่งออกไปสหภาพยุโรป, หน้า 21.

⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 19.

⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 5.

⁸ GNews, คต. เข้มสกัด! รถจักรยานแอบอ้างถิ่นกำเนิดส่งออกไปสหภาพยุโรป [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 15 กรกฎาคม 2562. แหล่งที่มา: <https://gnews.apps.go.th/news?news=42761>

สำหรับการส่งออกสินค้าชนิดนี้ ส่วนหน่วยงานต่อต้านการฉ้อโกงของคณะกรรมการยุโรป (OLAF) ได้เรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาด (AD Duty) กับบริษัทตามอัตราที่แท้จริงก่อนที่จะมีการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า⁹

ผลกระทบของการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นส่งผลต่อทั้งผู้ผลิตสินค้าและเศรษฐกิจของประเทศ โดยส่งผลให้ผู้ผลิตสินค้าที่แท้จริงสูญเสียผลประโยชน์ในสินค้าของตนและสร้างความเสียหายต่อระบบการค้าระหว่างประเทศอย่างร้ายแรง¹⁰ กล่าวคือ ประเทศผู้ส่งออกจะมีภาพลักษณ์เป็นแหล่งของการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งส่งผลต่อความเชื่อมั่นในการลงทุนจากนักลงทุนต่างชาติ และอาจนำไปสู่การถูกตัดสิทธิทางการค้าจากประเทศผู้นำเข้าได้ในกรณีที่เป็นการให้สิทธิทางการค้าฝ่ายเดียวจาก GSP นอกจากนี้ หากมีการละเลยให้เกิดการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้ามากยิ่งขึ้น อาจส่งผลให้สินค้าถูกใช้มาตรการตอบโต้การหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน (มาตรการ AC) ซึ่งสินค้าไทยที่ถูกใช้มาตรการดังกล่าว เช่น อะลูมิเนียมเส้นหน้าตัด Cold Rolled Flat Products of Stainless Steel และ Glass Fibre-Chopped Strand Mat¹¹ เป็นต้น อีกทั้งยังส่งผลให้เกิดอุปสรรคต่อการนำเข้าสินค้าในครั้งต่อไป เนื่องจากสินค้าถูกตรวจสอบอย่างเข้มงวดมากขึ้นและประเทศผู้นำเข้าขาดความเชื่อมั่นในสินค้าและหันไปซื้อสินค้าจากประเทศอื่น ๆ แทนเพื่อลดความเสี่ยงเกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า¹²

เมื่อได้พิจารณาถึงนโยบายและมาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าแล้วนั้น พบว่า ประเทศไทยมีมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ได้แก่

(1) ประมวลกฎหมายอาญา มีมาตรการทางอาญาที่เกี่ยวข้องกับการกระทำที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา เช่น มาตรา 162 ความผิดฐานเจ้าพนักงานรับรองเอกสารอันเป็นเท็จ มาตรา 264 ความผิดฐานปลอมเอกสาร มาตรา 265 ความผิดฐานปลอมเอกสารสิทธิหรือเอกสารราชการ มาตรา 267 ความผิดฐานแจ้งให้เจ้าพนักงานจดข้อความอันเป็นเท็จ มาตรา 268 ความผิดฐานใช้เอกสารปลอม และมาตรา 341 ความผิดฐานฉ้อโกง เป็นต้น

⁹ สัมภาษณ์ วรวิทย์ หมั่นทอง, นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการพิเศษ กองบริหารการนำเข้าและรับรองถิ่นกำเนิดกรรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, 31 กรกฎาคม 2562.

¹⁰ พัชรี ปิยะคง, ผลงาน 1 การตรวจสอบการหลบเลี่ยงมาตรการทางการค้าด้วยกลวิธีแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า (circumvention) กรณีศึกษา : สินค้ารถยกของ (Hand Pallet Truck) ส่งออกไปสหภาพยุโรป, หน้า 5.

¹¹ กองปกป้องและตอบโต้ทางการค้า, สินค้าไทยที่ถูกใช้มาตรการ AC [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 12 ธันวาคม 2562. แหล่งที่มา: https://www.thaitr.go.th/th/measure_info/ac/defend

¹² เรื่องเดียวกัน, หน้า 20.

(2) พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 มีมาตรการทางอาญาที่เกี่ยวข้องกับการกระทำที่เป็น การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า คือ มาตรา 203 ความผิดฐานแจ้งข้อความเท็จ และมาตรา 204 ความผิด ฐานปลอมเอกสาร

(3) ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง การออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าตามความตกลง ทางการค้าระหว่างประเทศหรือการปฏิบัติทางการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2548 ข้อ 5 มีมาตรการ โดยให้กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ตรวจสอบย้อนหลังถิ่นกำเนิดสินค้าในประเทศ ผู้นำเข้าปลายทางขอให้กรมการค้าต่างประเทศตรวจสอบคุณสมบัติของสินค้าทางด้านถิ่นกำเนิด ย้อนหลัง หรือกรณีมีเหตุสงสัยว่า มีการปฏิบัติที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ภายใต้กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิด สินค้าที่กำหนดตามความตกลงการค้าระหว่างประเทศหรือการปฏิบัติทางการค้าระหว่างประเทศนั้น และหากเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องไม่เพียงพอต่อการตรวจสอบคุณสมบัติของสินค้าทางด้าน ถิ่นกำเนิด กรมการค้าต่างประเทศอาจตรวจกระบวนการผลิตหรือการดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวข้องหรือโดย วิธีการอื่นใดร่วมด้วยก็ได้ โดยให้ผู้ส่งออกอำนวยความสะดวกในการตรวจ ซึ่งแนวปฏิบัติในการ ตรวจสอบย้อนหลังถิ่นกำเนิดสินค้าของกรมการค้าต่างประเทศ ได้แก่ การสุ่มตรวจย้อนหลังข้อมูลที ผู้ประกอบการให้คำรับรองผ่านระบบ Rules of Origin Verification Systems : ROVERs (Post-Audit) และการตรวจสอบย้อนหลังหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าตามคำร้องขอของประเทศผู้นำเข้า ปลายทาง (Post-verification)¹³

(4) ประกาศกรมการค้าต่างประเทศ เรื่อง มาตรการและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณาออก หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าต่อผู้ประกอบการหรือผู้ส่งออกที่ก่อหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อ การค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2562 มีมาตรการสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า เช่น มาตรการ ยกเลิกผลการตรวจสอบสถิติถิ่นกำเนิดของสินค้าทางด้านถิ่นกำเนิดตามคำขอที่ถูกตรวจสอบย้อนหลัง และให้ผู้ประกอบการหรือผู้ส่งออกแสดงเอกสารหลักฐานการผลิตเพื่อพิสูจน์ความถูกต้องตาม หลักเกณฑ์ถิ่นกำเนิดสินค้า พร้อมใบกำกับสินค้าที่ระบุหมายเลขเอกสาร ก่อนยื่นขอหนังสือรับรอง ถิ่นกำเนิดสินค้าทุกประเภทสำหรับการส่งออกสินค้าทุกชนิดไปยังทุกประเทศ มาตรการตรวจสอบคำ รับรองข้อมูลการผลิตสินค้าทุกคำขอที่ผู้ประกอบการหรือผู้ส่งออกได้ยื่นคำขอรับการตรวจสอบสถิติ ของสินค้าทางด้านถิ่นกำเนิดเพื่อขอใช้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรย้อนหลังไม่เกิน 2 ปี และมาตรการ เพิกถอนการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าหรือหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าที่ถูกตรวจสอบและแจ้งผลการ ตรวจสอบให้หน่วยงานประเทศผู้นำเข้าทราบ เป็นต้น

¹³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 25.

แม้ประเทศไทยจะมีมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า แต่ยังไม่มีการบัญญัติมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าไว้โดยเฉพาะ ประกอบกับมาตรการทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญาที่มีอยู่ยังไม่ครอบคลุมกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าที่มีความซับซ้อนและมีรูปแบบของการกระทำที่หลากหลาย รวมทั้งมาตรการลงโทษที่บังคับใช้อยู่อาจไม่เหมาะสมและได้สัดส่วนกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งเป็นการกระทำที่มีผลตอบแทนจากการกระทำความผิดสูง ส่งผลให้ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวในการกระทำความผิดและไม่สามารถลดและป้องกันปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้เท่าที่ควร กล่าวคือ

ประการแรก มาตรการลงโทษปรับ ซึ่งอัตราโทษปรับยังไม่ได้สัดส่วนกับผลตอบแทนที่ได้รับจากการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าซึ่งมีมูลค่าสูง เช่น การได้รับการยกเว้นภาษี การได้รับการลดหย่อนภาษี เป็นต้น ทำให้ผู้กระทำความผิดมีแรงจูงใจที่จะเสี่ยงในการกระทำความผิดมากขึ้น และไม่เกรงกลัวในการกระทำความผิด นอกจากนี้ได้ปรากฏผลการศึกษายภายใต้โครงการการวิเคราะห์กฎหมายและกระบวนการยุติธรรมทางอาญาด้วยเศรษฐศาสตร์ว่า ค่าปรับสูงสุดตามกฎหมายไทยน่าจะอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าระดับที่เหมาะสมมากจนไม่สามารถป้องปรามไม่ให้เกิดการฝ่าฝืนกฎหมายได้¹⁴ ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการกำหนดโทษปรับโดยไม่ได้พิจารณาถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิดในแต่ละฐานความผิด¹⁵

ประการที่สอง มาตรการลงโทษจำคุก แม้อัตราโทษจำคุกในประมวลกฎหมายอาญาที่นำมาใช้สำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าจะมีการกำหนดไว้ค่อนข้างสูง เช่น มาตรา 265 ความผิดฐานปลอมเอกสารสิทธิหรือเอกสารราชการ มีอัตราโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี และมาตรา 266 ความผิดฐานปลอมเอกสารสิทธิอันเป็นเอกสารราชการ มีอัตราโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี เป็นต้น แต่ก็ไม่สามารถลดปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าและทำให้ผู้กระทำความผิดเกรงกลัวในการกระทำความผิดได้ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการกระทำความผิดทางเศรษฐกิจนั้น ผู้กระทำความผิดมักมีแรงจูงใจเป็นผลประโยชน์ในเชิงทรัพย์สิน ส่งผลให้การใช้โทษจำคุกกับการกระทำความผิดดังกล่าวไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร¹⁶ อีกทั้งเมื่อเปรียบเทียบกับมาตรการลงโทษประเภทอื่น ๆ รัฐต้องใช้ต้นทุนในการ

¹⁴ สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และคณะ, รายงานฉบับสมบูรณ์ เล่มที่ 1 เรื่อง นิติเศรษฐศาสตร์ของระบบยุติธรรมทางอาญาของไทย (โครงการการวิเคราะห์กฎหมายและกระบวนการยุติธรรมทางอาญาด้วยเศรษฐศาสตร์ Economic Analysis of Criminal Laws) [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 10 ตุลาคม 2560. แหล่งที่มา: <https://tdri.or.th/2012/09/s57/>

¹⁵ เรื่องเดียวกัน.

¹⁶ ภาคภูมิ ปันทรางกูร, “การใช้โทษทางอาญากับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543), หน้า 41.

ลงโทษจำคุกมากที่สุดและต้นทุนดังกล่าวแปรผันตามระยะเวลาที่อยู่ในเรือนจำ หากการลงโทษประเภทอื่น ๆ สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการยับยั้งอาชญากรรมได้เช่นเดียวกับการจำคุก การจำคุกจึงไม่ควรถูกนำมาใช้¹⁷ หรือถูกนำมาใช้เป็นมาตรการสุดท้ายเมื่อการลงโทษประเภทอื่น ๆ ไม่มีประสิทธิภาพ¹⁸

ประการที่สาม เนื่องจากรูปแบบของการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นมีความหลากหลายและถูกพัฒนาให้ยากแก่การตรวจสอบมากยิ่งขึ้น อีกทั้งการกระทำบางรูปแบบยังไม่ถึงขนาดเป็นฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาในปัจจุบัน แต่ก็อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ระบบเศรษฐกิจภายในประเทศ เช่น การนำเข้าชิ้นส่วนหรือส่วนประกอบแบบครบชุดมาประกอบในโรงงานในประเทศไทย การย้ายเครื่องจักรจากโรงงานในประเทศที่ถูกใช้มาตรการทางการค้าแล้วมาตั้งโรงงานประกอบกิจการในประเทศไทยภายหลังจากที่สินค้าถูกใช้มาตรการ จากนั้นจึงทำการผลิตโดยนำเข้าชิ้นส่วนหรือส่วนประกอบจากประเทศที่ถูกใช้มาตรการ หรือการนำเข้าชิ้นส่วนสำคัญของสินค้าจากประเทศที่ถูกใช้มาตรการมาประกอบกับชิ้นส่วนย่อยในประเทศซึ่งไม่เพียงพอที่จะพิจารณาได้ว่าสินค้านั้นมีถิ่นกำเนิดในประเทศไทย เป็นต้น¹⁹ ส่งผลให้มาตรการทางอาญาที่มีอยู่ไม่ครอบคลุมกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าบางรูปแบบและไม่สามารถเอาผิดผู้ที่แอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้

ประการสุดท้าย แม้ว่าประมวลกฎหมายอาญาจะกำหนดฐานความผิดที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า เช่น ความผิดฐานปลอมเอกสาร ความผิดฐานแจ้งให้เจ้าพนักงานจดข้อความอันเป็นเท็จ และความผิดฐานฉ้อโกง เป็นต้น ซึ่งอาจนำมาปรับใช้กับกรณีการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้ แต่ฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาดังกล่าวเป็นการบังคับใช้กฎหมายและลงโทษเมื่อการกระทำผิดได้เกิดขึ้นแล้วเท่านั้น แต่ไม่ได้เป็นการป้องกันหรือป้องปรามไม่ให้เกิดการกระทำผิดเกิดขึ้นโดยตรง ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการบัญญัติกฎหมายที่มีมาตรการในเชิงป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าและเป็นกฎหมายที่สามารถป้องปรามไม่ให้เกิดการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าขึ้นเป็นการเฉพาะ

ด้วยเหตุผลหลายประการข้างต้น ทำให้ผู้เขียนมีความสนใจที่จะศึกษาและค้นคว้าหามาตรการทางอาญาที่เหมาะสมสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าที่เกิดขึ้นในประเทศไทย โดยจะ

¹⁷ ปกป้อง ศรีสนิท, กฎหมายอาญาขั้นสูง (กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2559), หน้า 183.

¹⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 185.

¹⁹ พัชรี ปิยะคง, ผลงาน 1 การตรวจสอบการหลบเลี่ยงมาตรการทางการค้าด้วยกลวิธีแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า (circumvention) กรณีศึกษา : สินค้ารถยกของ (Hand Pallet Truck) ส่งออกไปสหภาพยุโรป, หน้า 19-20.

เริ่มศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าโดยภาพรวม รวมทั้งศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ตลอดจนกฎหมายและมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าในประเทศไทยและต่างประเทศที่ประสบปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า เช่นเดียวกันกับประเทศไทย ได้แก่ สมาพันธรัฐสวิส สาธารณรัฐสิงคโปร์ เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน และสหรัฐอเมริกา ทั้งนี้ เพื่อลดปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าและเป็นหลักประกันในการให้ความคุ้มครองถิ่นกำเนิดสินค้าสำหรับสินค้าส่งออกของประเทศไทย ซึ่งนำไปสู่การเสริมสร้างภาพลักษณ์ของประเทศไทยในการดำเนินธุรกิจการค้าระหว่างประเทศต่อไป

1.2 สมมติฐาน

แม้ว่าประเทศไทยจะมีมาตรการทางกฎหมายสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า แต่ก็ยังไม่สามารถลดปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้ เนื่องจากมาตรการทางกฎหมายที่มีอยู่ไม่ครอบคลุมกับรูปแบบของการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าซึ่งมีหลากหลายรูปแบบ ส่งผลให้ไม่สามารถเอาผิดกับผู้ที่แอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าและป้องกันการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้ ดังนั้น หากประเทศไทยมีการกำหนดมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าไว้โดยเฉพาะ ได้แก่ ความผิดฐานกระทำการอันเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ความผิดฐานผลิตหรือจัดหาหรือใช้เครื่องมือในการปลอมหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า ความผิดอันเป็นการสนับสนุนการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ความผิดอันเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าโดยประมาท โดยนำมาตราการอื่น ๆ มาใช้ประกอบกับมาตรการทางอาญาในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ย่อมส่งผลให้สามารถลดปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้

1.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.3.1 เพื่อศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าและการใช้มาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า

1.3.2 เพื่อศึกษากฎหมายและมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของต่างประเทศ อันได้แก่ สมาพันธรัฐสวิส สาธารณรัฐสิงคโปร์ เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน และสหรัฐอเมริกา

1.3.3 เพื่อศึกษากฎหมายและมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของต่างประเทศ โดยเปรียบเทียบกับกฎหมายและมาตรการทางอาญาในปัจจุบันของประเทศไทยร่วมกับบริบทของสังคมไทย

1.3.4 เพื่อเสนอแนะแนวทางในการกำหนดมาตรการทางอาญาที่เหมาะสมสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าให้แก่ประเทศไทย

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มุ่งศึกษาถึงกฎหมายและมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งจะศึกษาทั้งกรณีการส่งออกและการนำเข้าสินค้า โดยศึกษากฎหมายและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องของประเทศไทยที่ใช้บังคับในปัจจุบัน ได้แก่ ประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง การออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าตามความตกลงทางการค้าระหว่างประเทศหรือการปฏิบัติทางการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2548 และประกาศกรมการค้าต่างประเทศ เรื่อง มาตรการและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณาออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าต่อผู้ประกอบการหรือผู้ส่งออกที่ก่อหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2562 รวมถึงศึกษามาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของต่างประเทศ อันได้แก่ สมาพันธรัฐสวิส สาธารณรัฐสิงคโปร์ เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน และสหรัฐอเมริกา

1.5 วิธีการดำเนินการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ใช้การวิจัยทางเอกสาร (Documentary Research) ซึ่งเป็นการศึกษาวิเคราะห์จากหนังสือ วารสาร สิ่งตีพิมพ์ ตำรา วัตถุประสงค์กฎหมาย บทความ วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย และเอกสารต่าง ๆ กฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ คำพิพากษาของศาลไทย และศาลต่างประเทศ ข่าวและกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องของประเทศไทยและต่างประเทศ ตลอดจนข้อมูลจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ร่วมกับการวิจัยภาคสนาม (Field Research) โดยสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องอันเป็นผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ (Key Informants)

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ทำให้ทราบถึงแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าและการใช้มาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า

1.6.2 ทำให้ทราบถึงกฎหมายและมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของต่างประเทศ อันได้แก่ สมาพันธรัฐสวิส สาธารณรัฐสิงคโปร์ เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน และสหรัฐอเมริกา

1.6.3 ทำให้สามารถนำกฎหมายและมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของต่างประเทศที่ได้เปรียบเทียบกับกฎหมายและมาตรการทางอาญาในปัจจุบันของประเทศไทยมาปรับใช้กับบริบทของสังคมไทยได้อย่างเหมาะสม

1.6.4 ได้แนวทางในการกำหนดมาตรการทางอาญาที่เหมาะสมสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าให้แก่ประเทศไทย

บทที่ 2

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า

เมื่อพิจารณาจากสถานการณ์ปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าที่เกิดขึ้นในประเทศไทยและทั่วโลกแล้วนั้น เป็นที่ยอมรับกันว่าปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจภายในของแต่ละประเทศและเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้เกิดขึ้นน้อยลงและป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นอีก

การแก้ปัญหาในเรื่องใดนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาถึงสาเหตุของปัญหา โดยศึกษาอย่างแท้จริงและรอบด้าน เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพจนสามารถลดและป้องกันการเกิดปัญหาได้ อีกทั้งการสร้าง ความเข้าใจในเรื่องการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าจะส่งผลให้บุคคลทั้งหลายตระหนักรู้และเห็นความสำคัญของปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า จึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาถึงขอบเขตของการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าว่ามีความหมายครอบคลุมเพียงใด มีประวัติความเป็นมาเป็นอย่างไร ลักษณะและรูปแบบของการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าเป็นอย่างไร เกิดขึ้นมาจากสาเหตุใดบ้าง มีผลกระทบอย่างไร รวมทั้งแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ตลอดจนแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า โดยจะได้นำมาเป็นหลักอธิบายถึงการสร้างมาตรการทางอาญาสำหรับป้องกันปัญหาดังกล่าวอีกด้วย

บทที่ 2 ว่าด้วย “แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า” นี้จึงเป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญที่วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาและหาคำตอบ เพื่อนำไปสู่การกำหนดแนวทางที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า โดยส่วนแรกความทั่วไปเกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความหมาย ประวัติความเป็นมา ลักษณะและรูปแบบ สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาดังกล่าว ตลอดจนผลกระทบในด้านต่าง ๆ ของปัญหาข้างต้น นอกจากนั้นจะได้นำเสนอแนวคิดและทฤษฎีซึ่งนำมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดมาตรการทางกฎหมาย เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าอีกด้วย

2.1 ความทั่วไปเกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า

2.1.1 ความหมายของการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า

คำว่า “การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า” นั้นยังไม่ปรากฏว่ามีการให้คำนิยามไว้อย่างแน่นอน เนื่องจากความหมายของคำว่า การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นมีความหลากหลายและแตกต่างกันไปตามรูปแบบและลักษณะของการกระทำ

จากการศึกษาเกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าพบว่าตรงกับคำศัพท์ภาษาอังกฤษคำว่า “Circumvention” ซึ่งเป็นคำนาม (Noun) จึงนำคำศัพท์ดังกล่าวมาเทียบเคียงในการให้ความหมาย ซึ่งพบว่ามีกรให้ความหมายของคำดังกล่าวดังต่อไปนี้

Dictionary of Trade Policy Terms (Fifth Edition)²⁰ ได้ให้ความหมายของคำว่า “Circumvention” ไว้ว่า “การกระทำที่ผู้ส่งออกใช้ในการหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด หรือมาตรการตอบโต้การอุดหนุน หรือหมายถึง การหลีกเลี่ยงกว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า ฯลฯ นอกจากนั้น ยังประกอบด้วย การปลอมแปลงถิ่นกำเนิดที่แท้จริงของสินค้า และบางครั้งจะกระทำใน กระบวนการผลิตเพื่อให้มีหลักฐานที่เพียงพอตามที่ข้อตกลงต้องการ”

จากนิยามข้างต้น จึงอาจอธิบายและสรุปความหมายของ “การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า” ได้ ว่า การกระทำที่ผู้ส่งออกใช้ในการหลบเลี่ยงมาตรการทางการค้า กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า หรือการ กระทำใด ๆ ที่เป็นการปลอมแปลงถิ่นกำเนิดสินค้า หรือกระทำเพื่อให้มีหลักฐานที่เพียงพอตาม ข้อตกลงต่าง ๆ

2.1.2 ประวัติความเป็นมาของการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า

จากการศึกษาพบว่า ยังไม่ปรากฏแน่ชัดว่าการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นมีประวัติความเป็นมาอย่างไร ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วจะพบการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าเกิดขึ้นเป็นรายกรณีมากกว่าที่จะมีการกล่าวถึงประเด็นดังกล่าวไว้ในภาพรวม อย่างไรก็ตาม การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้เกิดขึ้น โดยมีความเกี่ยวข้องกับถิ่นกำเนิดสินค้าและหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า กล่าวคือ การแอบอ้าง ถิ่นกำเนิดสินค้านั้นเกิดขึ้นโดยเป็นการกระทำต่อถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งก็คือการกระทำที่เป็นการแอบอ้าง และกระทำการแอบอ้างนั้นผ่านทางหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าหรือกระบวนการในการขอหนังสือ รับรองถิ่นกำเนิดสินค้าเพื่อใช้ในการส่งออกสินค้า ดังนั้น ประวัติความเป็นมาของการแอบอ้าง ถิ่นกำเนิดสินค้าจึงสามารถศึกษาได้โดยการพิจารณาจากประวัติความเป็นมาของถิ่นกำเนิดสินค้าและ หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าประกอบกัน

สำหรับถิ่นกำเนิดสินค้านั้น เริ่มมีการให้ความสำคัญกับถิ่นกำเนิดสินค้าปรากฏให้เห็นได้จากการเริ่มกำหนดให้ติดเครื่องหมายถิ่นกำเนิดสินค้าตามที่ปรากฏในข้อ IX ของแกตต์ 1947 (GATT 1947) ซึ่งต่อมาประเทศต่าง ๆ ได้ตกลงร่วมกันในการกำหนดกฎเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้าขึ้นมาใช้เพื่อ ประโยชน์กับประเทศคู่ค้าของตน จนมาถึงในปัจจุบันการให้ความสำคัญกับถิ่นกำเนิดสินค้ายิ่งมีมาก ขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากถิ่นกำเนิดสินค้าถูกนำมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้าและให้สิทธิ ประโยชน์ทางการค้าระหว่างประเทศกับประเทศภาคี โดยจะแสดงผ่านหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

²⁰ Walter Goode, *Dictionary of Trade Policy Terms*, 5th ed. (Cambridge: Cambridge University Press, 2007), p. 79.

นอกจากนั้นถิ่นกำเนิดสินค้ายังเป็นปัจจัยหนึ่งที่ผู้บริโภครู้สึกให้ความสำคัญในการเลือกซื้อสินค้าและ นักการตลาดในหลายประเทศก็ได้ให้ความสำคัญกับการสร้างภาพลักษณ์ของประเทศในฐานะที่เป็น ประเทศถิ่นกำเนิดสินค้าอันจะส่งผลให้ตราสินค้าของตนมีความแข็งแกร่งยิ่งขึ้น²¹

ส่วนประวัติความเป็นมาของหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้านั้น ได้มีการออกหนังสือรับรอง ถิ่นกำเนิดสินค้าเป็นครั้งแรกในช่วงปลายของศตวรรษที่ 19 โดย Marseille Province Chamber of Commerce ซึ่งการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าและหนังสือรับรองอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการ ส่งออกนั้นได้ถูกตราเป็นกฎหมายเป็นครั้งแรกใน ค.ศ. 1923 ณ กรุงเจนีวา โดยอยู่ภายใต้บทบัญญัติ ของอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยพิธีการศุลกากรที่เรียบง่าย และในเวลาต่อมาได้ถูกนำมาบังคับ ใช้อีกครั้งโดยอนุสัญญาเกียวโต (ฉบับแก้ไข) หรือที่เรียกว่าอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยพิธีการ ทางศุลกากรที่เรียบง่ายและสอดคล้องกัน (ฉบับแก้ไข) ซึ่งภายใต้อนุสัญญาดังกล่าว รัฐที่ลงนาม สามารถที่จะอนุญาตให้องค์กรใด ๆ มีอำนาจในการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าได้²²

ต่อมาใน ค.ศ. 1968 ณ การเจรจาอบอูรุกวัย ได้มีการจัดทำความตกลงเกี่ยวกับกฎว่าด้วย ถิ่นกำเนิดสินค้าขององค์การการค้าโลก ซึ่งนำไปสู่การตรากฎหมายและกำหนดวิธีการในทางปฏิบัติ เกี่ยวกับกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าที่มีความโปร่งใสมากขึ้น จากนั้นใน ค.ศ. 1999 อนุสัญญาเกียวโต (ฉบับแก้ไข) ได้มีการเพิ่มเติมภาคผนวกในเรื่องพิธีการศุลกากรที่เรียบง่ายและสอดคล้องกันขึ้นมาเพื่อ อำนวยความสะดวกในการถ่ายโอนเอกสารทางกฎหมายเกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ²³

จากความเป็นมาที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ส่งผลให้กระบวนการทางการค้าระหว่างประเทศที่ เกี่ยวข้องกับถิ่นกำเนิดสินค้าและหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้านั้นมีการพัฒนาและมีความสะดวกมาก ยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในการค้าระหว่างประเทศที่มีการให้สิทธิพิเศษทางการค้าที่ถิ่นกำเนิดสินค้าและ หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้ามีความสำคัญเป็นอย่างมาก ซึ่งในปัจจุบันมีเขตการค้าเสรีมากกว่า 350 เขตที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการให้สิทธิพิเศษทางการค้า²⁴ จึงสะท้อนให้เห็นว่า การออกหนังสือรับรอง ถิ่นกำเนิดสินค้ามีการขยายตัวและมีความสำคัญเป็นอย่างมากในปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้มีการ แอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าเพิ่มขึ้นไปด้วย

²¹ ดลภักดิ์ อ่องระเบียบ, “อิทธิพลของประเทศแหล่งกำเนิดสินค้าต่อทัศนคติและความตั้งใจซื้อสินค้าของผู้บริโภค,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545), หน้า 4.

²² United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific, **Analysis of cross-border electronic certificates of origin between the Republic of Korea and Taiwan Province of China** [Online], Accessed: 1 November 2017. Available from: http://www.unescap.org/sites/default/files/8%20-%20Annex%201%20Analysis%20of%20cross-border%20electronic%20certificates%20of%20origin%20between%20the%20Republic%20of%20Korea%20and%20Taiwan%20Province%20of%20China_0.pdf

²³ Ibid.

²⁴ Ibid.

อีกทั้งจะเห็นได้ว่า แต่ละประเทศรวมทั้งประเทศไทยล้วนแต่มีประวัติความเป็นมาที่คล้ายคลึงกันและมีปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าที่นับวันจะยิ่งมีความรุนแรงและเกิดปัญหาเพิ่มมากขึ้น โดยควบคู่ไปกับการให้ความสำคัญกับถิ่นกำเนิดสินค้าและหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าที่มีมากขึ้นเช่นกัน

2.1.3 ลักษณะและรูปแบบของการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า

ลักษณะและรูปแบบของการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า มีตัวอย่างของการกระทำดังต่อไปนี้²⁵

(1) การนำสินค้าจากประเทศอื่นเข้ามาถ่ายลำเรือสินค้าในประเทศ โดยผ่านพิธีการถ่ายลำเรือเพื่อส่งต่อไปยังประเทศผู้นำเข้า และมีการออกใบตราส่งสินค้าขึ้นใหม่เพื่อสำแดงการรับบรรทุกกว่าสินค้าส่งออกจากประเทศไทย

(2) การนำเข้าแล้วส่งออก โดยนำสินค้าเข้ามาเก็บไว้ในอารักขาของกรมศุลกากรหรือนำเข้ามาเก็บไว้ในคลังสินค้าทัณฑ์บน และสำแดงต่อศุลกากรว่าจะส่งสินค้าต่อไปยังประเทศผู้นำเข้าโดยทำใบขนสินค้าประเภท re-export หรือคลังสินค้าทัณฑ์บน และมีการออกใบตราส่งสินค้าขึ้นใหม่เพื่อสำแดงการรับบรรทุกกว่าสินค้าออกจากประเทศไทย

(3) การนำเข้ามาในประเทศไทยโดยผ่านพิธีการขาเข้า และทำการส่งออกไปยังประเทศเป้าหมายโดยแอบอ้างว่าเป็นสินค้าที่มีถิ่นกำเนิดในประเทศไทย

การกระทำตามลักษณะ (1)-(3) จะถือเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ก็ต่อเมื่อมีการขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าจากหน่วยงานที่มีอำนาจออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าของประเทศไทย ได้แก่ กรมการค้าต่างประเทศ และหน่วยงานที่กรมการค้าต่างประเทศมอบหมาย ได้แก่ สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย หรือสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย แล้วแต่กรณี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้นำเข้าใช้แสดงประกอบการนำเข้า ณ ประเทศปลายทาง ว่าสินค้านี้มีถิ่นกำเนิดจากประเทศไทย

(4) การขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าของประเทศไทยเพื่อไปใช้ประกอบการนำเข้าของประเทศคู่ค้า โดยไม่มีการส่งออกสินค้าจากประเทศไทย แต่สินค้าจะถูกส่งออกจากประเทศที่ผลิตไปยังประเทศผู้นำเข้า จากนั้นประเทศผู้นำเข้าจะนำหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าของประเทศไทยไปประกอบการนำเข้าสินค้านี้ดังกล่าว

²⁵ พัชรี ปิยะคง, ผลงาน 1 การตรวจสอบการหลบเลี่ยงมาตรการทางการค้าด้วยกลวิธีแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า (circumvention) กรณีศึกษา : สินค้ารถยกของ (Hand Pallet Truck ส่งออกไปสหภาพยุโรป) (นันทบุรี: สำนักบริหารการนำเข้ากรมการค้าต่างประเทศ, 2556), หน้า 19-20.

(5) การกระทำในลักษณะอื่น ๆ เช่น การนำเข้าชิ้นส่วนหรือส่วนประกอบแบบครบชุดมาประกอบในโรงงานในประเทศไทย การย้ายเครื่องจักรจากโรงงานในประเทศที่ถูกใช้มาตรการทางการค้ามาประกอบกิจการในประเทศไทยภายหลังจากที่สินค้าถูกใช้มาตรการและทำการผลิตโดยนำเข้าชิ้นส่วนหรือส่วนประกอบจากประเทศที่ถูกใช้มาตรการ หรือการนำเข้าชิ้นส่วนหลักหรือชิ้นส่วนสำคัญของสินค้าจากประเทศที่ถูกใช้มาตรการแล้วนำมาประกอบกับชิ้นส่วนย่อยในประเทศ ซึ่งไม่เพียงพอที่จะพิจารณาได้ว่าสินค้านั้นมีถิ่นกำเนิดสินค้าในประเทศไทย เป็นต้น

ทั้งนี้ การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้ามีวัตถุประสงค์หลักในการกระทำ 2 ประการ คือ การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าเพื่อใช้สิทธิประโยชน์ของประเทศที่ต้องการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า และการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าเพื่อหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้ทางการค้า

2.1.4 สาเหตุที่ทำให้เกิดการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า

การรวมกลุ่มทางการค้าที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนอกจากจะมีเป้าหมายเพื่อลดข้อกีดกันทางการค้าระหว่างประเทศภาคีและทำให้เกิดการค้าเสรีอย่างเต็มรูปแบบแล้ว ยังก่อให้เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบกันในการแข่งขันในตลาด ซึ่งประเทศที่สามารถผลิตสินค้าได้ในปริมาณมากโดยมีต้นทุนต่ำจะมีความได้เปรียบคู่แข่งทั้งที่เป็นผู้ส่งออกจากประเทศอื่นและตลาดภายในประเทศผู้นำเข้าเองจนอาจนำไปสู่ความเสียหายต่ออุตสาหกรรมภายในของประเทศผู้นำเข้าที่ไม่สามารถแข่งขันได้ ดังนั้นแต่ละประเทศจึงต้องปกป้องและรักษาตลาด รวมทั้งอุตสาหกรรมภายในประเทศของตน โดยการสร้างมาตรการกีดกันการนำเข้าจากประเทศคู่ค้าระหว่างกันมากขึ้น เช่น มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด มาตรการตอบโต้การอุดหนุน มาตรการปกป้องจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น เป็นต้น ซึ่งมาตรการดังกล่าวจะส่งผลให้สินค้าจากประเทศที่ถูกใช้มาตรการต่าง ๆ นั้นไม่สามารถแข่งขันในตลาดได้ จึงเกิดการปรับเปลี่ยนรูปทางการค้าเพื่อเบี่ยงเบนทางการค้า (Trade Diversion) โดยทำการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าเพื่อหลบเลี่ยงการถูกใช้มาตรการดังกล่าวข้างต้น²⁶ หรือแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าเพื่อมารับสิทธิพิเศษทางการค้าภายใต้ความตกลงทางการค้าต่าง ๆ

²⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 18.

2.1.5 ผลกระทบของการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า

การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าส่งผลกระทบต่อทั้งผู้ผลิตสินค้าและเศรษฐกิจของประเทศดังต่อไปนี้

(1) ผลกระทบต่อผู้ผลิตสินค้าที่แท้จริง

การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าทำให้ผู้ผลิตสินค้าที่แท้จริงสูญเสียผลประโยชน์ในสินค้าของตน ซึ่งควรจะได้รับจากการใช้ประโยชน์จากสิทธิพิเศษทางการค้า แต่มีผู้อื่นมาแอบอ้างเพื่อใช้สิทธิดังกล่าวนั้นแทนและสูญเสียภาพลักษณ์ในสินค้าของตน หากสินค้าที่มาแอบอ้างเป็นสินค้าชนิดเดียวกันและมีคุณภาพสินค้าที่ต่ำกว่าสินค้าที่ถูกแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า อีกทั้งส่งผลให้การส่งออกสินค้าไปยังประเทศดังกล่าวทำได้ยากขึ้น เมื่อมีการส่งออกสินค้าดังกล่าวไปยังประเทศผู้นำเข้าในครั้งต่อไป กล่าวคือ หากเป็นกรณีที่มีการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าเพื่อใช้สิทธิประโยชน์หรือหลบเลี่ยงมาตรการทางการค้าจะส่งผลให้สินค้าต้องใช้เวลาในการผ่านพิธีการศุลกากรที่เข้มงวดมากยิ่งขึ้น รวมทั้งในกรณีที่ เป็นสมาชิก FTA การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าเพื่อใช้สิทธิประโยชน์ยังส่งผลให้ความได้เปรียบจากแต้มต่อทางภาษีของสินค้าไทยหมดไป ซึ่งส่งผลให้การแข่งขันด้านราคามีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น

(2) ผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ

การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าสร้างความเสียหายต่อระบบการค้าระหว่างประเทศอย่างร้ายแรง กล่าวคือ ประเทศผู้ส่งออกจะมีภาพลักษณ์เป็นแหล่งของการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งอาจนำไปสู่การถูกตัดสิทธิทางการค้าจากประเทศผู้นำเข้าได้ ในกรณีที่เป็นการให้สิทธิทางการค้าฝ่ายเดียวจาก GSP และส่งผลให้เกิดอุปสรรคต่อการนำเข้าสินค้าดังกล่าวในครั้งต่อไป เนื่องจากสินค้าที่เคยถูกแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าอาจถูกตรวจสอบอย่างเข้มงวดมากขึ้นและประเทศผู้นำเข้าไม่เชื่อมั่นในสินค้า และหันไปซื้อสินค้าจากประเทศอื่น ๆ แทนเพื่อลดความเสี่ยงเกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า อีกทั้งยังส่งผลให้นักลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศขาดแรงจูงใจในการลงทุนในสินค้าหรืออุตสาหกรรมที่มีการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า เนื่องจากตนไม่สามารถแข่งขันทางด้านราคากับสินค้าที่แอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้ โดยสินค้าที่มีการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นมักจะมีราคาที่ถูกลงกว่าราคาของสินค้าชนิดเดียวกันในตลาด ซึ่งเป็นผลมาจากการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าเพื่อหลีกเลี่ยงมาตรการทางการค้าต่าง ๆ อีกทั้งสิทธิพิเศษทางการค้าของประเทศไทยอาจตกเป็นของประเทศอื่น ๆ ซึ่งอยู่นอกกลุ่มประเทศที่มีการทำความตกลงการค้าเสรีไว้ได้

จากผลกระทบดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น รัฐจึงพยายามที่จะออกกฎหมายเพื่อมาแก้ปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งมาตรการทางกฎหมายที่มีความเกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ได้แก่ ประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่องการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าตามความตกลงทางการค้าระหว่างประเทศหรือการปฏิบัติทาง

การค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2548 และประกาศกรมการค้าต่างประเทศ เรื่อง มาตรการและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณาออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าต่อผู้ประกอบการหรือผู้ส่งออกที่ก่อหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2562 ซึ่งประมวลกฎหมายอาญาและพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 นั้น แม้ว่าจะมีการกำหนดมาตรการทางอาญาไว้สำหรับการกระทำที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า แต่ก็ไม่ได้มีการกำหนดให้การกระทำที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นเป็นความผิดไว้โดยเฉพาะ จึงทำให้มาตรการทางอาญาดังกล่าวไม่สามารถครอบคลุมไปถึงการกระทำลักษณะอื่น ๆ ที่อยู่นอกเหนือจากประมวลกฎหมายอาญาและพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ได้ ส่วนมาตรการทางกฎหมายตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง การออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าตามความตกลงทางการค้าระหว่างประเทศหรือการปฏิบัติทางการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2548 และประกาศกรมการค้าต่างประเทศ เรื่อง มาตรการและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณาออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าต่อผู้ประกอบการหรือผู้ส่งออกที่ก่อหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2562 นั้นเป็นมาตรการทางปกครอง ซึ่งสามารถปรับใช้กับการกระทำที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้ในเบื้องต้นเท่านั้น แต่ยังมีขาดสภาพบังคับที่รุนแรงเพียงพอในการป้องกันและยับยั้งมิให้ผู้ประกอบการกระทำความผิดได้อีกทั้งเป็นมาตรการที่ใช้เมื่อการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้เกิดขึ้นแล้ว จึงส่งผลให้ไม่สามารถป้องกันและปราบปรามการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้เท่าที่ควร

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำมาตราการทางอาญาซึ่งเป็นมาตรการสุดท้ายมาบังคับใช้เพื่อป้องกันและปราบปรามการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า โดยพิจารณาประกอบกับแนวคิดในการกำหนดความผิดทางอาญาและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 77²⁷

²⁷ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 77 บัญญัติว่า “รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมาย ที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพ โดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นการแก่ประชาชน และดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง

ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็น และการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสม กับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

รัฐพึงใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการในกฎหมายเฉพาะกรณีที่จำเป็น พึงกำหนดหลักเกณฑ์ การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน และพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง”

เพื่อป้องกันการเกิดปัญหากฎหมายอาญาเพื่อและเพื่อให้การใช้บังคับมาตรการทางอาญาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการคุ้มครองถิ่นกำเนิดสินค้า

ถิ่นกำเนิดสินค้า (Country of Origin) หมายถึง ประเทศที่สินค้าหรือบริการได้ถูกผลิตขึ้นหรือสถานที่ซึ่งบังคับใช้กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า หรือประเทศที่กระบวนการผลิตทำให้มีการเปลี่ยนแปลงสภาพอย่างเพียงพอครั้งสุดท้ายได้เกิดขึ้น²⁸

ถิ่นกำเนิดสินค้าเป็นเครื่องมือสำคัญประการหนึ่งซึ่งถูกนำมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้าและให้สิทธิประโยชน์ทางการค้าระหว่างประเทศกับประเทศภาคี โดยแสดงผ่านหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าซึ่งเป็นเอกสารที่อยู่ในรูปแบบกระดาษหรืออิเล็กทรอนิกส์ โดยในเอกสารจะแจ้งไว้ว่าสินค้าที่จะถูกนำเข้านั้น เป็นสินค้าจากประเทศใดโดยเฉพาะเจาะจง และมักจะถูกใช้สำหรับสินค้าที่นำเข้าภายใต้ข้อตกลงที่ให้สิทธิพิเศษทางการค้า เช่น GSP หรือข้อตกลงทางการค้าเสรี²⁹ เป็นต้น อีกทั้งหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้ายังช่วยในการยืนยันถิ่นกำเนิดสินค้า³⁰ และสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการขยายตลาดการค้าและสร้างอำนาจต่อรองด้านราคาได้อีกทางหนึ่ง³¹ โดยหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้านั้นแบ่งออกเป็น 2 ประเภท³² คือ

(1) หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าที่ได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร เป็นหนังสือรับรองที่ออกให้แก่ผู้ส่งออกเพื่อรับรองว่าสินค้าที่ระบุในหนังสือรับรองได้ผลิตถูกต้องตามกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าและตามเงื่อนไขภายใต้ระบบสิทธิพิเศษของประเทศผู้ให้สิทธิพิเศษ ซึ่งจะได้รับสิทธิยกเว้นหรือยกเว้นภาษีนำเข้าของประเทศผู้ให้สิทธิพิเศษ

(2) หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าที่ไม่ได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร เป็นหนังสือรับรองที่ออกให้แก่ผู้ส่งออก เพื่อรับรองว่าสินค้าที่ระบุในหนังสือรับรองมีถิ่นกำเนิดจากประเทศผู้ส่งออกจริง และใช้เป็นเอกสารประกอบการนำเข้าตามระเบียบการนำเข้าของประเทศปลายทางหรือตามเงื่อนไขของผู้นำเข้าเท่านั้น โดยไม่สามารถใช้เพื่อขอรับสิทธิพิเศษทางด้านภาษีศุลกากรได้

²⁸ Walter Goode, *Dictionary of Trade Policy Terms*, p. 109.

²⁹ Ibid, 74.

³⁰ Singapore Customs, Certificates of Origin [Online], Accessed: 2 November 2017. Available from: <https://www.customs.gov.sg/businesses/exporting-goods/certificates-of-origin>

³¹ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, คู่มือการใช้สิทธิพิเศษทางการค้าสินค้าสำหรับ SMEs [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2560. แหล่งที่มา: http://www.cpd.go.th/cpdth2560/images/asean_manual.pdf

³² เรื่องเดียวกัน.

หน่วยงานที่มีอำนาจในการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าของประเทศไทย ได้แก่ กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย โดยกรมการค้าต่างประเทศมีอำนาจในการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าประเภททั่วไปที่ไม่ได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรและหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าประเภทที่ได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร เช่น พอร์ม JTEPA พอร์ม FTA พอร์ม D พอร์ม E พอร์ม AK เป็นต้น³³ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยมีอำนาจในการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าประเภททั่วไป (Certificate of Origin General Form) ที่ไม่ได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรให้แก่สมาชิกและผู้ประกอบการทั่วไป เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบการในการรับรองว่าสินค้าที่ระบุในหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้านั้น มีถิ่นกำเนิดจากประเทศผู้ส่งออกจริงและใช้เป็นเอกสารประกอบการนำเข้าของประเทศปลายทางหรือตามเงื่อนไขของผู้นำเข้า³⁴ และสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยมีอำนาจในการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าประเภททั่วไปที่ไม่ได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร

นอกเหนือจากการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าโดยหน่วยงานที่มีอำนาจดังกล่าวมาข้างต้น ยังมีการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเอง ซึ่งจำแนกเป็น 2 กรณีตามประเภทของหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า ดังนี้

1. กรณีหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าที่ได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร ซึ่งกรณีนี้ขึ้นอยู่กับ การยอมรับให้มีการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเองของแต่ละความตกลงทางการค้า เช่น ความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน (ATIGA) ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้นไทย-นิวซีแลนด์ (TNZCEP) เป็นต้น

2. กรณีหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าที่ไม่ได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร ซึ่งกรณีนี้ขึ้นอยู่กับประเทศผู้นำเข้าในการยอมรับให้มีการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเองหรือไม่

ผู้ส่งออกสินค้าที่มีถิ่นกำเนิดสินค้าในประเทศไทยที่ประสงค์จะรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเองเพื่อใช้สิทธิพิเศษทางด้านภาษีศุลกากร หรือสิทธิพิเศษอื่นตามความตกลงทางการค้า หรือ ประเพณีทางการค้าระหว่างประเทศ สามารถรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเองได้ โดยจะต้องขึ้น

³³ ศูนย์รวมข้อมูลเพื่อติดต่อราชการ, คู่มือสำหรับประชาชน : การให้บริการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าตาม ความตกลงทางการค้าระหว่างประเทศหรือการปฏิบัติทางการค้าระหว่างประเทศ [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 21 ตุลาคม 2562. แหล่งที่มา: <https://info.go.th/#/!th/search/47576/%E0%B8%AB%E0%B8%99%E0%B8%B1%E0%B8%87%E0%B8%AA%E0%B8%B7%E0%B8%AD%E0%B8%A3%E0%B8%B1%E0%B8%9A%E0%B8%A3%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%96%E0%B8%B4%E0%B9%88%E0%B8%99%E0%B8%81%E0%B8%B3%E0%B9%80%E0%B8%99%E0%B8%B4%E0%B8%94%E0%B8%AA%E0%B8%B4%E0%B8%99%E0%B8%84%E0%B9%89%E0%B8%B2/>

³⁴ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, เอกสารการค้าระหว่างประเทศ [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 21 ตุลาคม 2562. แหล่งที่มา: <https://www.fti.or.th/2016/thai/ftico.aspx>

ทะเบียนเป็นผู้ส่งออกที่ได้รับสิทธิรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเองต่อกรมการค้าต่างประเทศก่อน ทั้งนี้ เป็นไปตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง การรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเองของผู้ส่งออก (Self - Certification) พ.ศ. 2554 อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติโดยส่วนใหญ่ยังคงใช้การรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าในรูปแบบหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าที่ออกโดยหน่วยงานที่มีอำนาจ

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขอและการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้านั้นมีหลากหลายฉบับ ซึ่งมีการบังคับใช้กฎหมายแตกต่างกัน ออกไปตามประเภทของการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า ประเภทของหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าหรือเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ชนิดของสินค้า และความตกลงทางการค้าที่ให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร เช่น ประกาศกรมการค้าต่างประเทศ เรื่อง การออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าตามความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน พ.ศ. 2560 ประกาศกรมการค้าต่างประเทศ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขึ้นทะเบียนเพื่อได้รับสิทธิในการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเองในการส่งออกไป สหพันธรัฐสวิสและราชอาณาจักรนอร์เวย์ ประกาศกรมการค้าต่างประเทศ เรื่อง การออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าตามความตกลงว่าด้วยการค้าสินค้าภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และ สาธารณรัฐประชาชนจีน พ.ศ. 2559 ประกาศกรมการค้าต่างประเทศ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การขอรับใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการส่งออกนำเข้าสินค้าโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ แบบไร้เอกสาร (ฉบับที่ 3) 2562 เป็นต้น

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้การคุ้มครองถิ่นกำเนิดสินค้า หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า และเอกสารที่เกี่ยวข้องควบคู่กันไป เนื่องจากการคุ้มครองหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าและเอกสารที่เกี่ยวข้องนั้นเปรียบเสมือนการคุ้มครองถิ่นกำเนิดสินค้าไปด้วย

การให้ความสำคัญกับถิ่นกำเนิดสินค้านั้นปรากฏให้เห็นได้จากการเริ่มกำหนดให้ติดเครื่องหมายถิ่นกำเนิดสินค้าตามที่ปรากฏในข้อ IX ของแกตต์ 1947 (GATT 1947) จากนั้นต่อมา ประเทศต่าง ๆ จึงได้ตกลงร่วมกันในการกำหนดกฎเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้าขึ้นมาใช้เพื่อประโยชน์กับประเทศคู่ค้าของตน เช่น กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าภายใต้ความตกลงการใช้อัตราภาษีศุลกากรพิเศษที่เท่ากันของอาเซียน กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าของสหรัฐอเมริกา และกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าตามพันธกรณีขององค์การการค้าโลก เป็นต้น³⁵ และถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือหนึ่งในการคุ้มครองถิ่นกำเนิดสินค้า

³⁵ กาญจนา เลหาธรรมนันท์, “ผลกระทบของกฎเกณฑ์เกี่ยวกับกฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าที่มีต่อการส่งออกของประเทศไทย,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2548), หน้า 10.

กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า (Rules of Origin) เป็นกฎเกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดสัญชาติของสินค้า³⁶ ส่วนกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าภายใต้ WTO นั้นคือ กฎระเบียบ ข้อบังคับ และข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการใช้กฎของประเทศสมาชิกขององค์การการค้าโลก เพื่อกำหนดประเทศที่เป็นถิ่นกำเนิดของสินค้า โดยมีเงื่อนไขว่า กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าภายใต้ WTO นั้นจะไม่เกี่ยวข้องกับการค้าภายใต้ระบบสิทธิพิเศษทางการค้า (Preferential Trade)³⁷

กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าเป็นกฎเกณฑ์ที่มีความสำคัญต่อระบบการค้าระหว่างประเทศ ในการระบุสัญชาติของสินค้าที่ผลิตในประเทศนั้น เพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์และเงื่อนไขมาตรฐานระหว่างประเทศสมาชิกในการได้มาซึ่งถิ่นกำเนิดสินค้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพิจารณาว่าสินค้าใดควรได้รับสิทธิพิเศษทางการค้าหรือไม่ หรือควรใช้มาตรการการนำเข้าอย่างไร โดยการนำเข้าภายใต้ระบบสิทธิพิเศษฯ ซึ่งจะได้รับการยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีศุลกากรสำหรับสินค้าเข้าที่มีข้อตกลงการค้าระหว่างกัน เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจว่า สิทธิพิเศษทางการค้าที่ให้แก่กันจะเป็นของประเทศผู้รับสิทธิหรือประเทศคู่ภาคีอย่างแท้จริง เนื่องจากการผลิตสินค้าในปัจจุบันอาจไม่ได้เป็นการผลิตภายในประเทศใดประเทศหนึ่งเท่านั้น แต่อาจมีการนำเข้าวัตถุดิบหรือชิ้นส่วนจากหลายประเทศ เพื่อให้มีต้นทุนการผลิตสินค้าที่ต่ำที่สุด ในขณะเดียวกันกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าก็อาจถูกนำมาใช้เป็นมาตรการกีดกันทางการค้า หรืออุปสรรคทางการค้าระหว่างกันด้วย³⁸

อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยได้มีการกำหนดกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าสำหรับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าซึ่งได้รับสิทธิพิเศษทางการค้าภายใต้ความตกลงทางการค้าต่าง ๆ เช่น ความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน ความตกลงเขตการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น เป็นต้น แต่ยังไม่มีการกำหนดกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าสำหรับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าทั่วไป³⁹

2.2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

จากการศึกษาพบว่า การให้คำจำกัดความของอาชญากรรมนั้นยังไม่มี ความหมายที่แน่นอนตายตัว เนื่องจากต้องเกี่ยวข้องกับศาสตร์หลายแขนง จึงขึ้นอยู่กับว่าผู้ให้ความหมายจะเป็นผู้ที่

³⁶ World Trade Organization, Technical Information on Rules of Origin [Online], Accessed: 2 November 2017. Available from: https://www.wto.org/english/tratop_e/roi_e/roi_info_e.htm

³⁷ Walter Goode, *Dictionary of Trade Policy Terms*, pp. 368-369.

³⁸ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, คู่มือการใช้สิทธิพิเศษทางการค้าสินค้าสำหรับ SMEs [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2560. แหล่งที่มา: http://www.cpd.go.th/cpdth2560/images/asean_manual.pdf

³⁹ สัมภาษณ์ จุฑามาศ บำรุงสุข, นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการพิเศษ กองปกป้องและตอบโต้ทางการค้า กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, 31 ตุลาคม 2562.

เกี่ยวข้องกับแนวความคิดของศาสตร์แขนงใดหรือสำนักความคิดใด⁴⁰ เช่น ความหมายในแง่รัฐศาสตร์ ความหมายในแง่จิตเวชศาสตร์ ความหมายในแง่ศาสนา ความหมายตามนัยทางกฎหมาย เป็นต้น

สำหรับความหมายของอาชญากรรมตามนัยทางกฎหมายนั้น อาชญากรรม คือ การกระทำ หรือการงดเว้นการกระทำที่มีโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้⁴¹ หรือการกระทำที่ทำให้สังคมเกิดความเสียหาย เนื่องจากการละเมิดกฎหมายอาญา มีเจตนาชั่วร้าย ผิดศีลธรรม และมีการกำหนดบทลงโทษ ต่อการกระทำนั้น⁴²

ส่วนอาชญากรรมทางเศรษฐกิจนั้นถูกเรียกในชื่อซึ่งแตกต่างกันออกไปตามทีนักวิชาการแต่ละท่านจะเรียกชื่อใด เช่น อาชญากรรมคอเช็ตขาว อาชญากรรมทางธุรกิจ อาชญากรรมทางการเงิน และอาชญากรรมอาศัยโอกาสจากการประกอบอาชีพ เป็นต้น ซึ่งชื่อทั้งหมดต่างก็มีความหมายในทำนองเดียวกัน คือ การกระทำความผิดที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้มาซึ่งผลกำไรหรือผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ โดยเป็นการกระทำความผิดต่อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจและการพาณิชย์ที่มีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและคามมั่นคงของประเทศ⁴³

แนวคิดในการศึกษาเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจนั้น ได้เริ่มต้นขึ้นในช่วงต้นของศตวรรษที่ 19 ซึ่งเป็นช่วงที่เศรษฐกิจของยุโรปและสหรัฐอเมริกาตกต่ำ ส่งผลให้ชนชั้นสูงและชนชั้นกลางกระทำความผิดเพื่อให้ธุรกิจของตนอยู่รอด โดย Edwin H. Sutherland เป็นบุคคลแรกที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับอาชญากรรมคอเช็ตขาวและได้เสนอรายงานวิจัยใน ค.ศ. 1949 เพื่อเรียกร้องให้คนหันมาสนใจการกระทำความผิดของบุคคลในวงสังคมชั้นสูงมากขึ้น โดยเป็นการเปลี่ยนแปลงความเชื่อเดิมที่ว่าอาชญากรรมจะเกิดขึ้นในชนชั้นล่างของสังคมเท่านั้น และได้ให้คำนิยามของอาชญากรรมคอเช็ตขาวว่าเป็นความผิดที่กระทำลงโดยบุคคลที่มีผู้นับหน้าถือตา มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม โดยได้อาศัยตำแหน่งหน้าที่การงานในการกระทำความผิด และความผิดดังกล่าวได้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อวงธุรกิจและเศรษฐกิจของประเทศ⁴⁴

⁴⁰ อัจฉรียา ชูตินันท์, อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา (กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2557), หน้า 25.

⁴¹ อัมณพ ชูบำรุง และอุษิษา เลิศโตมรสกุล, อาชญากรรมและอาชญาวิทยา, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555), หน้า 2.

⁴² วีระพงษ์ บุญโยภาส และสุพัตรา แผนวิจิต, อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ, พิมพ์ครั้งที่ 7 (กรุงเทพฯ: นิติธรรม, 2557), หน้า 7.

⁴³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 47.

⁴⁴ เรื่องเดียวกัน.

สำหรับประเทศไทย ได้มีผู้ให้คำนิยามเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจไว้ด้วยกันหลายท่าน โดยมีการแบ่งกันระหว่างการทำที่ถูกต้องตามกฎหมายและการกระทำที่มีขอบด้วยกฎหมาย เนื่องจาก การก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจนั้น มักจะมีความคาบเกี่ยวอยู่กับการดำเนินธุรกิจอย่างถูกต้องตาม กฎหมาย จึงสามารถจำแนกความหมายของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจออกเป็น 2 แนวทาง⁴⁵ ได้แก่

(1) แนวทางที่ยึดถือเอากฎหมายเป็นกรอบพิจารณา ซึ่งมองว่าอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ เป็นการกระทำความผิดกฎหมายเช่นเดียวกันกับอาชญากรรมอื่น ๆ แต่มีรูปแบบ ลักษณะของบุคคลที่ กระทำ หรือผลกระทบในวงกว้างต่างกันไป และอาชญากรรมทางเศรษฐกิจนั้นไม่ได้จำกัดเฉพาะ การกระทำที่เป็นความผิดกฎหมายอาญาเท่านั้น แต่อาจเป็นความผิดตามกฎหมายลักษณะอื่นได้ และ ที่สำคัญจะต้องส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ

(2) แนวทางที่ยึดถือเอาการเอาเปรียบทางเศรษฐกิจเป็นกรอบพิจารณา โดยมุ่งไปที่ปัญหา ความไม่เป็นธรรมหรือความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจเป็นหลัก ซึ่งจะเชื่อมโยงกับทฤษฎีมาร์กซิสต์ เรื่อง มูลค่าส่วนเกิน โดยถือว่าผู้ที่ขูดรีดเอาส่วนเกินของการผลิตไปย้อมถือเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ซึ่งไม่จำกัดว่าผู้ขูดรีดนั้นจะเป็นใคร

ลักษณะของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ สามารถแบ่งออกได้ดังต่อไปนี้⁴⁶

(1) เป็นการกระทำความผิดกฎหมาย หรือแฝงเร้นการกระทำความผิดกฎหมายไว้ในกิจการที่ถูก กฎหมายซึ่งได้รับอนุญาตแล้ว โดยมีทั้งการกระทำแบบลักลอบประกอบและการประกอบโดย เปิดเผย

(2) มีวิธีปกปิดความผิดและพยายามทำลายหลักฐาน เพื่อไม่ให้มีหลักฐานผูกมัดตน ซึ่งมักจะ มีความซับซ้อนและมีการกระทำอย่างค่อยเป็นค่อยไป

(3) เมื่อการกระทำความผิดเกิดขึ้น บางครั้งผู้ถูกกระทำจะรู้สึกตัวว่าตนเองกำลังถูกกระทำ หรือตกเป็นเหยื่อ ซึ่งกว่าจะรู้ตัวก็ต่อเมื่อเกิดผลขึ้นแล้ว ประกอบกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจไม่มี ลักษณะสร้างความหวาดกลัวหรือคุกคามในส่วนที่เกี่ยวข้องกับชีวิตผู้ถูกกระทำโดยตรง ทำให้ ผู้เสียหายไม่รู้สึกตัวว่าตนได้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมและความรู้สึกของผู้ถูกกระทำไม่รุนแรง เทียบเท่ากับอาชญากรรมธรรมดา อีกทั้งไม่สร้างความโกรธแค้นให้กับผู้พบเห็น

(4) ผู้กระทำความผิดมีความรู้ความชำนาญและมีการใช้เทคโนโลยีในขั้นตอนของการจัดการ ธุรกรรมและการลงมือกระทำความผิด

(5) มักกระทำโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีสถานภาพหรือมีอำนาจในสังคม

⁴⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 50-52.

⁴⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 53-54.

(6) มักจะดำเนินการโดยบุคคลหลายคนหรือหลายกลุ่ม รวมทั้งมีประชาชนเข้าร่วมทั้งโดยรู้ตัวและไม่รู้ตัว จนสามารถเชื่อมโยงเป็นขบวนการในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ อีกทั้งยังมีแนวโน้มที่จะรวมตัวกันเป็นองค์กรอาชญากรรมและขยายตัวไปเป็นอาชญากรรมข้ามชาติได้

(7) มีลักษณะเป็นอันตรายต่อความผาสุกและสวัสดิภาพของประชาชน โดยความเสียหายจะมีมูลค่ามากกว่าอาชญากรรมธรรมดา และมีผู้เสียหายจำนวนมากในแต่ละครั้ง อีกทั้งมีลักษณะของการทำร้ายมหาชน กล่าวคือรัฐก็นับว่าเป็นผู้เสียหายด้วยเช่นกัน เนื่องจากอาชญากรรมทางเศรษฐกิจจะทำลายเศรษฐกิจ การลงทุน ความมั่นคง และขีดขวางการพัฒนาเติบโตทางสังคม

ลักษณะของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้นมีความแตกต่างจากลักษณะของอาชญากรรมธรรมดา ซึ่งอาชญากรรมธรรมดานั้นมีลักษณะ ดังต่อไปนี้⁴⁷

- (1) เกิดขึ้นโดยอาศัยช่องว่างและโอกาสในการกระทำผิดโดยทั่วไป
- (2) ผลของการกระทำจะปรากฏในระยะเวลาอันสั้น โดยผู้เสียหายจะรู้ตัวรวดเร็ว และเกิดผลโดยตรงต่อผู้เสียหาย
- (3) พยานยืนยันการกระทำผิดได้อย่างชัดเจน
- (4) มีผลกระทบต่อความรู้สึกของผู้ถูกรวมถึงประชาชนผู้ได้รับทราบเหตุการณ์
- (5) ทรัพย์สินที่ถูกประทุษร้ายอยู่ในวงเงินไม่สูง และการประกอบอาชญากรรมโดยทั่วไปเป็นการกระทำโดยเฉพาะบุคคลหรือเป็นกลุ่มก็ได้
- (6) มีผลกระทบต่อสวัสดิภาพของประชาชนในวงจำกัด

จากลักษณะของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจจะอาชญากรรมธรรมดาที่ได้กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าอาชญากรรมทางเศรษฐกิจนั้นมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างจากอาชญากรรมธรรมดาหลายประการ จึงย่อมส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายมีความแตกต่างกันออกไปด้วย หากนำหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับอาชญากรรมธรรมดามาบังคับใช้กับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียวแล้ว อาจเป็นการไม่เพียงพอและทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงมาตรการทางกฎหมายที่จะนำมาใช้กับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ดังนั้น เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นมีลักษณะเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ เนื่องจากการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าเป็นการกระทำซึ่งผิดกฎหมาย หรือแฝงเร้นการกระทำที่ผิดกฎหมายไว้ในกิจการที่ถูกกฎหมายซึ่งได้รับอนุญาตแล้ว โดยมีทั้งการกระทำแบบลักลอบประกอบและการประกอบโดยเปิดเผย และมีลักษณะเป็นการกระทำที่ทำร้ายมหาชน ซึ่งรัฐเป็นผู้เสียหายด้วย เนื่องจากการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าจะทำลายเศรษฐกิจ ความมั่นคง และขีดขวาง

⁴⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 56.

การพัฒนาประเทศ เพราะฉะนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะนำแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับ
 อาชญากรรมทางเศรษฐกิจมาใช้กับปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าเพื่อให้สามารถทราบถึงสาเหตุ
 ของการประกอบอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ซึ่งจะนำไปสู่การปรับปรุงมาตรการทางกฎหมายที่จะ
 นำมาบังคับใช้ให้เหมาะสมกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจได้ โดยปัจจัยที่ก่อให้เกิดการประกอบ
 อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ มีดังต่อไปนี้⁴⁸

(1) โอกาสในการกระทำความผิด กล่าวคือ ยิ่งบุคคลมีตำแหน่งหน้าที่และความรับผิดชอบต่อ
 หน่วยงานสูงมากเท่าใด ก็ยิ่งมีโอกาสก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจสูงมากเท่านั้น และหน่วยงานของ
 รัฐที่ควบคุมกิจกรรมทางธุรกิจมีบุคลากรไม่เพียงพอที่จะควบคุมสอดส่องกิจกรรมดังกล่าวได้อย่าง
 ทั่วถึงและเป็นการยากที่จะพิสูจน์ว่ามีกรก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจขึ้น จึงเป็นการเปิดโอกาสให้
 อาชญากรรมทางเศรษฐกิจเกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง

(2) การตัดสินใจในการที่จะเข้ากระทำความผิด ซึ่งผู้กระทำจะกระทำเพื่อให้หน่วยงานหรือ
 กิจการของตนอยู่รอด โดยใช้วิธีการต่าง ๆ แม้จะเป็นวิธีการที่ไม่ถูกต้อง เช่น หลีกเลี่ยงการปฏิบัติตาม
 กฎหมาย เลี่ยงภาษี และทำผิดกฎหมายโดยตรง

(3) อาชญากรรมทางเศรษฐกิจมักจะมีความรู้ความเชี่ยวชาญในการกระทำความผิด ซึ่งเป็น
 ความรู้ที่คนนอกวงการนั้นยากที่จะเข้าใจและดำเนินการได้ ส่งผลให้การกระทำความผิดเป็นไปโดย
 สำเร็จและสามารถทำลายพยานหลักฐานซึ่งจะเป็นผลร้ายแก่ตนได้ง่าย

(4) ระบบโครงสร้างทางเศรษฐกิจและปัญหาทางเศรษฐกิจมีส่วนอย่างมากในการกำหนด
 ทิศทางและความรุนแรงของปัญหาอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ และระบบเศรษฐกิจที่เหมาะสมจะช่วย
 ให้ปัญหาอาชญากรรมดังกล่าวเกิดขึ้นในอัตราที่น่าพอใจ อีกทั้งขอบเขตและการควบคุมอาชญากรรม
 ทางเศรษฐกิจนั้นยังมีความเกี่ยวข้องกับระบบโครงสร้างเศรษฐกิจ ภาษี การเงิน และการคลัง
 เช่น ระบบเศรษฐกิจแบบผูกขาดนั้น จะมีหน่วยงานที่อาชญากรใช้เป็นช่องทางในการกระทำความผิด
 ในจำนวนจำกัด ความเชี่ยวชาญและระดับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีจะอยู่กับบุคคลเพียงบางกลุ่ม
 และมีทุนทรัพย์ที่หมุนเวียนในวงธุรกิจและองค์กรของรัฐน้อยกว่า อีกทั้งยังมีกลไกควบคุมธุรกิจการค้า
 อย่างใกล้ชิด โดยรัฐจะเป็นผู้ถือครองทุนส่วนใหญ่ จึงทำให้มีสิ่งจูงใจในการกระทำความผิดไม่มากนัก
 และโอกาสที่จะเบียดเบียนกันด้วยกำลังทุนทรัพย์นั้นเป็นไปได้ยาก ส่งผลให้ปัญหาอาชญากรรมทาง
 เศรษฐกิจไม่รุนแรงเมื่อเทียบกับประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจแบบเปิดหรือมีการค้าอย่างเสรี ส่วน
 ประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนั้น มีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่รุนแรงกว่าระบบเศรษฐกิจแบบ
 ปิด เนื่องจากเอกชนและรัฐสามารถดำเนินการทางธุรกิจได้อย่างเต็มที่ในเกือบทุกส่วนของสังคมโดย

⁴⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 58-60.

จะเน้นการผลิตเป็นหลัก ดังนั้นผลผลิตที่ได้จะมีความมั่งคั่งกว่าระบบเศรษฐกิจแบบปิด ซึ่งเป็นแรงจูงใจให้มีการกระทำความผิดได้สูงกว่า

เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้ามีลักษณะเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจแล้วนั้น ทฤษฎีที่นำมาอธิบายพฤติกรรมของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า คือ ทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่างกัน (Differential Association Theory) โดยมี Edwin H. Sutherland เป็นบุคคลแรกที่สร้างทฤษฎีนี้ขึ้นมา ซึ่งได้ข้อสรุปจากการวิจัยว่า การที่คนจะกลายเป็นอาชญากรนั้นต้องผ่านการเรียนรู้จากการดำเนินชีวิตประจำวันหรือการประกอบอาชีพ จนทำให้มีทัศนคติ ค่านิยม และแรงจูงใจที่ทำให้มีมุมมองว่ากฎหมายเป็นสิ่งที่ไม่น่าเคารพและปฏิบัติตามหรือการละเมิดกฎหมายนั้นเป็นสิ่งที่พึงกระทำ ซึ่งเป็นการนำทัศนคติ ค่านิยม หรือแรงจูงใจดังกล่าวมาเป็นข้อแก้ตัวในการกระทำความผิดของตนเอง และพฤติกรรมการกระทำความผิดนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ได้มีมาแต่กำเนิดหรือสืบทอดมาทางสายเลือดหรือกรรมพันธุ์ ซึ่งในกรณีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจนั้น ผู้กระทำความผิดไม่ได้เริ่มต้นด้วยความคิดที่จะก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจ แต่เมื่อได้เข้าไปอยู่ในวงการธุรกิจที่มีการแข่งขันสูงและมุ่งแสวงหาผลประโยชน์จากการประกอบอาชีพให้ได้มากที่สุด โดยมีการติดต่อคบหาสมาคมทั้งทางตรงและทางอ้อมกับผู้ที่มีพฤติกรรมเป็นอาชญากรก็จะเกิดการเรียนรู้พฤติกรรมและรับเอาวิธีการในการประกอบอาชญากรรมนั้นมาในที่สุด นอกจากนี้ ได้มีการนำทฤษฎีอื่น ๆ มาสนับสนุนทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่างกัน⁴⁹ ซึ่งทฤษฎีดังกล่าว ได้แก่ ทฤษฎีความกดดันทางสังคม โดยจะถูกนำมาใช้ในกรณีที่กฎระเบียบทางเศรษฐกิจไม่สามารถควบคุมระบบเศรษฐกิจได้ เนื่องจากเศรษฐกิจมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วเกินไปจนเป็นเหตุให้เกิดช่องว่างทางกฎหมาย ทำให้ผู้ที่มีความรู้อาศัยช่องว่างดังกล่าวเพื่อเอารัดเอาเปรียบบุคคลอื่น และทฤษฎีวัฒนธรรมรอง ซึ่งนำมาช่วยสนับสนุนทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่างกัน โดยใช้เพื่ออธิบายในกรณีที่บริษัทต่าง ๆ ต่างก็มีวัฒนธรรมที่แตกต่างจากส่วนอื่น ๆ ของสังคม ซึ่งบางครั้งเป็นวัฒนธรรมที่ยอมรับการปฏิบัติที่ขัดต่อกฎหมาย เช่น การกักตุนสินค้า การผูกขาดสินค้า หรือการคอร์รัปชัน เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีทฤษฎีกลวิธีเพื่อความเป็นกลาง (Techniques of Neutralization) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่เห็นว่า การกระทำความผิดนั้นไม่ได้เกิดจากการเรียนรู้ แต่เกิดจากการกำหนดพฤติกรรมเบี่ยงเบนโดยการใช้เหตุผลเพื่อปกป้องพฤติกรรมดังกล่าวให้พ้นจากการตำหนิของสังคมและช่วยลดความละอายใจในการกระทำความผิด ซึ่งผู้กระทำความผิดจะรู้สึกสบายใจขึ้น ดังนั้น ผู้กระทำความผิดจึงกระทำไปโดยไม่รู้สึกว่าเขาทำผิด และปฏิเสธว่าตนไม่ได้กระทำความผิด ตลอดจนปฏิเสธความรับผิดชอบโดยอ้างว่ารู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรือปฏิเสธผู้เสียหายโดยเฉพาะกรณีที่ถูกผู้เสียหายเป็นรัฐบาลใน

⁴⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 71-73.

ประเทศโลกที่สาม เพราะเชื่อว่าไม่มีผู้เสียหายที่แท้จริง นอกจากนั้น ในบางกรณีผู้กระทำความผิดจะ ประณามผู้ที่ประณามตนเพื่อใช้เป็นข้ออ้างในการประกอบอาชญากรรม เช่น กรณีรัฐบาลในประเทศ ระบบการค้าเสรีออกกฎหมายควบคุมการดำเนินงานของบริษัทอย่างเข้มงวด ซึ่งกรณีนี้ผู้บริหารของ บริษัทจะหาข้อแก้ตัวในการหลีกเลี่ยงกฎหมายโดยมองว่าไม่มีความจำเป็นที่จะมีกฎหมายดังกล่าว เป็นต้น

อาชญากรรมทางเศรษฐกิจนั้นสร้างความเสียหายมากกว่าอาชญากรรมธรรมดา และ ก่อให้เกิดผลกระทบในวงกว้างและลึกกว่า โดยผลกระทบของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ มี ดังต่อไปนี้⁵⁰

(1) ผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ โดยสร้างความเสียหายทั้งที่เป็นตัวเงินและความ สูญเสียที่นอกเหนือจากตัวเงินซึ่งไม่สามารถวัดความเสียหายได้ และความเสียหายดังกล่าวมีมูลค่า มหาศาลและมีผู้เสียหายจำนวนมาก

(2) อาชญากรรมทางเศรษฐกิจส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในการลงทุนต่อสถาบันหรือ องค์กรธุรกิจต่าง ๆ เช่น ธุรกิจธนาคาร ซึ่งส่งผลไปถึงเสถียรภาพและความมั่นคงทางการเงินหรือการ ลงทุนของประเทศ

(3) อาชญากรรมทางเศรษฐกิจจะส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงของประเทศ โดยทำลายความเชื่อมั่นของผู้ประกอบธุรกิจและการตลาดในสายตาของชาวต่างชาติ

(4) ส่งผลกระทบต่อการค้าเงินธุรกิจในเรื่องค่าเสียโอกาส ซึ่งประเทศควรจะได้รับแต่ต้อง สูญเสียไปจากการประกอบอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ เช่น อาชญากรรมบัตรเครดิต และการกระทำ ความผิดต่อเช็คเดินทาง ซึ่งประเทศต้องสูญเสียรายได้จากการท่องเที่ยวไป เนื่องจากนักท่องเที่ยวไม่ มั่นใจที่จะนำเงินมาใช้จ่ายในประเทศ

จากผลกระทบของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจดังกล่าว จะเห็นได้ว่ามีความสอดคล้องกับ ผลกระทบจากการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ดังนั้นการแก้ปัญหาการแอบอ้าง ถิ่นกำเนิดสินค้าและลดผลกระทบจากการกระทำดังกล่าวจึงอาจนำแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับ อาชญากรรมทางเศรษฐกิจมาพิจารณาร่วมด้วย โดยพิจารณาควบคู่ไปกับบริบททางด้านสังคมและ เศรษฐกิจของประเทศไทย

⁵⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 73-74.

2.2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

นักอาชญาวิทยาทั้งหลายได้ให้นิยามความหมายของคำว่า “การป้องกันอาชญากรรม” ไว้อย่างหลากหลาย ซึ่งจะมีความแตกต่างกันออกไปตามแง่มุมของการศึกษาและแนวคิดของแต่ละท่าน เช่น

Eklom ได้ให้นิยามของการป้องกันอาชญากรรมว่าเป็นการเข้าไปพิจารณาถึงสาเหตุของอาชญากรรมและเหตุการณ์ที่วุ่นวายต่าง ๆ เพื่อลดความเสี่ยงในการเกิดขึ้นและผลกระทบที่จะตามมา ซึ่งนิยามนี้จะมีการกล่าวถึงทั้งอาชญากรรมและผลกระทบต่อตัวบุคคลและสังคม⁵¹ หรือคำว่า “การป้องกันอาชญากรรม” หมายถึง การคาดการณ์หรือการประเมินล่วงหน้าเกี่ยวกับช่องทาง หรือโอกาสของการกระทำความผิด หรือสภาพการณ์ของอาชญากรรมที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งความพยายามที่จะกระทำการใดให้เกิดขึ้น⁵² หรือหมายถึง การกระทำของเอกชนหรือองค์กรของทางราชการ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะลดความเสียหายอันเกิดจากการกระทำของผู้ที่ได้รับการขนานนามว่าเป็นอาชญากรตามข้อกำหนดของรัฐ⁵³

จากนิยามดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่านิยามส่วนใหญ่ของการป้องกันอาชญากรรมนั้นจะเป็นแนวคิดไปในเชิงการลดปัญหาอาชญากรรมและจำกัดการเกิดอาชญากรรมขึ้นในอนาคต แต่ก็มีนิยามบางส่วนหรือส่วนน้อยที่จะเกี่ยวข้องกับปัญหาความหวาดกลัวต่ออาชญากรรม และเหยื่ออาชญากรรม⁵⁴

นอกจากนั้นยังมีข้อสังเกตว่านิยามของคำว่า “การป้องกันอาชญากรรม” นั้นมีทั้งนิยามอย่างแคบและนิยามอย่างกว้าง

นิยามอย่างแคบของคำว่า “การป้องกันอาชญากรรม” นั้นจะหมายถึงเฉพาะความพยายามที่จะสกัดกั้นล่วงหน้าไม่ให้อาชญากรรมเกิดขึ้นเท่านั้น ส่วนการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำนั้นไม่ถือว่าเป็นการป้องกันอาชญากรรม แต่จะเป็นการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม⁵⁵ ซึ่งนิยามของคำว่า “การปราบปรามอาชญากรรม” ในกรณีนี้จะหมายถึง การใช้มาตรการระงับการกระทำผิดและการจับกุมควบคุมอาชญากรรม เพื่อป้องกันอาชญากรย้อนกลับมาประกอบอาชญากรรมอีก และเป็นการลงโทษอาชญากรเพื่อให้เช็ดหลาบ อีกทั้งเป็นเครื่องเตือนใจแก่ผู้ที่คิดจะประกอบอาชญากรรม⁵⁶

⁵¹ Steven P. Lab, *Crime prevention: approaches, practices and evaluations*, 8th ed. (Boston, Mass: Anderson Publishing/Elsevier, 2007), p. 27.

⁵² อัจฉริยา ชูตินันท์, *อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา*, หน้า 117.

⁵³ อัมณพ ชูบำรุง และอุนิษา เลิศโตมรสกุล, *อาชญากรรมและอาชญาวิทยา*, หน้า 252.

⁵⁴ Steven P. Lab, *Crime prevention: approaches, practices and evaluations*, p. 27.

⁵⁵ นที จิตสง่าง, “การป้องกันอาชญากรรม,” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชา อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา หน่วยที่ 8-15*, พิมพ์ครั้งที่ 10 (นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช, 2555), หน้า 51.

⁵⁶ อัจฉริยา ชูตินันท์, *อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา*, หน้า 121.

ส่วนนิยามอย่างกว้างของคำว่า “การป้องกันอาชญากรรม” นั้นหมายถึง การกระทำใด ๆ ที่เป็นการลดหรือยับยั้งอาชญากรรมไม่ให้เกิดขึ้นหรือไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำ ซึ่งรวมถึงการป้องกันการกระทำ ความผิดซ้ำหรือการแก้ไขผู้กระทำความผิดให้กลับตัวไม่กระทำความผิดซ้ำ ตลอดจนถึงกิจกรรมที่เป็นการปราบปรามอาชญากรรมด้วย⁵⁷ โดยนิยามนี้ความหมายของการป้องกันอาชญากรรมนั้นจะไม่แตกต่างจากการควบคุมอาชญากรรม⁵⁸ และเป็นที่สังเกตได้ว่ากรณีนี้ไม่ได้มีการแบ่งแยกคำว่า “การป้องกันอาชญากรรม” และคำว่า “การปราบปรามอาชญากรรม” ออกจากกัน

จากที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นเกี่ยวกับนิยามของคำว่า “การป้องกันอาชญากรรม” จะเห็นได้ว่า ค่อนข้างมีความหลากหลายและมีทั้งนิยามอย่างแคบและนิยามอย่างกว้าง โดยจะขึ้นอยู่กับแง่มุมและขอบเขตในการศึกษาวิเคราะห์ของนักอาชญาวิทยาแต่ละท่าน ซึ่งก่อให้เกิดความสับสนและเกิดการถกเถียงกันเป็นอย่างมาก ดังนั้นนักอาชญาวิทยาหลายท่านจึงใช้การกำหนดขอบเขตของการป้องกันอาชญากรรมขึ้นมาแทนเพื่อที่จะหลีกเลี่ยงความสับสนเกี่ยวกับความหมายของการป้องกันอาชญากรรม

การกำหนดขอบเขตของการป้องกันอาชญากรรมนั้น ได้มีการจัดประเภทและระดับของการป้องกันอาชญากรรม โดยเป็นการพิจารณาในแง่ของขอบเขตของการป้องกันอาชญากรรมของ คณะกรรมการของประธานาธิบดีด้านการบังคับใช้กฎหมายและบริหารงานยุติธรรม (The President’s Commission on Law Enforcement and Administration of Justice) ซึ่งระบุว่า การป้องกันอาชญากรรมครอบคลุมถึงกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการขจัดเงื่อนไขทางสังคมที่มีส่วนสัมพันธ์กับอาชญากรรม การปรับปรุงความสามารถของกระบวนการยุติธรรมในการสืบหา จับกุม ตัดสินลงโทษ และปรับปรุงผู้กระทำความผิดให้กลับสู่สังคม รวมทั้งการลดสภาพการณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการเกิดอาชญากรรม⁵⁹

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น ได้มีการแบ่งแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมไว้ 3 แนวทาง⁶⁰ คือ

(1) แนวทางการป้องกันอาชญากรรมโดยการบังคับใช้กฎหมาย เป็นแนวทางที่ใช้การบังคับ การตามกฎหมายและการลงโทษให้มีความรวดเร็ว แน่นนอน และมีโทษที่เหมาะสม เพื่อเป็นการข่มขู่ ยับยั้งผู้ที่คิดจะกระทำความผิดให้เกิดความเกรงกลัว โดยใช้วิธีการประสานงานกันของหน่วยงานใน กระบวนการยุติธรรม คือ ตำรวจ อัยการ ศาล และราชทัณฑ์

⁵⁷ นที จิตสง่า, “การป้องกันอาชญากรรม,” ใน เอกสารการสอนชุดวิชา อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา หน่วยที่ 8-15, หน้า 51-52.

⁵⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 52.

⁵⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 55.

⁶⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 55-57.

(2) แนวทางการป้องกันอาชญากรรมโดยการปรับสภาพแวดล้อมและจิตใจ เป็นแนวทางที่ป้องกันไม่ให้เกิดตัวอาชญากร โดยมุ่งศึกษาถึงปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สภาพแวดล้อมทางสังคมในระดับต่าง ๆ และความผิดปกติของจิตใจมนุษย์แต่ละคนที่น่าไปสู่การกระทำความผิด และพยายามที่จะขจัดปัจจัยเหล่านั้นเสียก่อนที่จะมีผลกระทบต่อบุคคล

(3) แนวทางการป้องกันอาชญากรรมโดยการตัดช่องโอกาสในการกระทำความผิด เป็นแนวทางที่ไม่ได้เน้นที่การป้องกันไม่ให้เกิดตัวอาชญากรและไม่สนใจถึงปัจจัยทางสังคมที่น่าไปสู่การกระทำความผิด แต่จะถือว่าปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อการกระทำความผิด คือ ช่องโอกาสในการกระทำความผิด ซึ่งบางครั้งผู้เสียหายก็มีส่วนหรือละเลย จึงทำให้เกิดช่องโอกาสในการกระทำความผิดขึ้น ดังนั้นจึงต้องป้องกันโดยการตัดช่องโอกาสดังกล่าวเพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดเป็นเหยื่ออาชญากรรม โดยมองอาชญากรรมในลักษณะของพฤติกรรมที่จะต้องป้องกัน และใช้วิธีการป้องกันโดยการใช้สภาพแวดล้อมทั้งรูปธรรมและนามธรรม เพื่อเข้ายับยั้งพฤติกรรมของอาชญากร อันจะทำให้การกระทำความผิดสามารถถูกตรวจพบ ถูกขัดขวาง หรือถูกหน่วงเหนี่ยว จนส่งผลให้ผู้กระทำความผิดไม่กล้าเสี่ยงที่จะกระทำความผิด

แนวทางในการป้องกันอาชญากรรมดังกล่าวข้างต้นมีความสอดคล้องกับแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมของ Harry Allen และคณะ แม้ว่าจะใช้ชื่อแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมที่แตกต่างกันออกไป โดยได้พิจารณาแยกตัวแบบในการป้องกันอาชญากรรมออกเป็น 3 แนวทาง คือ

- (1) แนวทางการลงโทษ
- (2) แนวทางการแก้ไข
- (3) แนวทางการใช้สิ่งป้องกันภัย

จากทั้งสามแนวทางดังกล่าวจะเห็นได้ว่า แนวทางการแก้ไขก็คือแนวทางการป้องกันอาชญากรรมโดยการปรับสภาพแวดล้อมและจิตใจ ส่วนแนวทางการใช้สิ่งป้องกันภัยคือแนวทางการป้องกันอาชญากรรมโดยการตัดช่องโอกาสในการกระทำความผิด⁶¹

จากแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ได้นำไปสู่รูปแบบและวิธีการในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ได้แก่

- (1) การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมโดยการบังคับใช้กฎหมาย
- (2) การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมโดยการปรับสภาพแวดล้อมและจิตใจ
- (3) การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมโดยการตัดช่องโอกาสในการกระทำความผิด

⁶¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 56.

จากการศึกษาพบว่า การป้องกันและปราบปรามการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าควรที่จะใช้แนวทางในการป้องกันอาชญากรรมตามแนวทางที่เป็นการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมโดยการบังคับใช้กฎหมาย เนื่องจากปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้ายังขาดการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพหรือยังมีโทษที่ไม่เหมาะสมกับการกระทำความผิดเท่าที่ควร จึงส่งผลให้กฎหมายและโทษสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าไม่มีผลในการข่มขู่ยับยั้ง ผู้กระทำความผิดจึงไม่เกรงกลัวในการกระทำความผิดดังกล่าว

นอกจากนี้ ผู้เขียนเห็นว่า สามารถนำแนวทางการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมโดยการปรับสภาพแวดล้อมและจิตใจและแนวทางการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมโดยการตัดช่องโอกาสในการกระทำความผิดมาพิจารณาประกอบกับการใช้แนวทางการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมโดยการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งเป็นแนวทางหลักที่ใช้ในการป้องกันและปราบปรามการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า โดยนำแนวทางการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมโดยการปรับสภาพแวดล้อมและจิตใจมาใช้เพื่อปรับสภาพแวดล้อมและศึกษาปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่นำไปสู่การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ส่วนแนวทางการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมโดยการตัดช่องโอกาสในการกระทำความผิดสามารถนำมาใช้ในการกำหนดนโยบายหรือแนวทางที่สามารถตัดช่องโอกาสในการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของผู้กระทำความผิด

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นถึงแนวทางการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมโดยการบังคับใช้กฎหมาย จะเห็นได้ว่า รูปแบบและวิธีการในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในแนวทางในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมโดยการบังคับใช้กฎหมาย จะมุ่งเน้นเรื่องการบังคับใช้กฎหมายและการลงโทษ ซึ่งมีพื้นฐานความคิดมาจากความเชื่อของสำนักความคิดทางอาชญาวิทยาสำนักคลาสสิกที่เชื่อว่า ผู้ที่กระทำความผิดเพราะไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายและการลงโทษนั้น เนื่องจาก การบังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิภาพหรือมีโทษที่ไม่เหมาะสมกับการกระทำความผิด จึงส่งผลให้กฎหมายและโทษไม่มีผลในการข่มขู่ยับยั้ง ดังนั้น ผู้กระทำความผิดจึงกล้าเสี่ยงที่จะกระทำความผิด⁶²

ส่วนวิธีการในการที่จะทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพนั้นจะต้องผ่านการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรม โดยการประสานงานกันระหว่างตำรวจ อัยการ ศาล และราชทัณฑ์ เพื่อให้การบังคับตามกฎหมายมีความแน่นอน รวดเร็ว เสมอภาค และมีโทษที่เหมาะสม ซึ่ง

⁶² เรื่องเดียวกัน, หน้า 61.

จะทำให้กฎหมายมีผลในการข่มขู่ยับยั้งผู้กระทำความผิด โดยความแน่นอน รวดเร็ว เสมอภาค และการมีโทษที่เหมาะสมสำหรับการบังคับใช้กฎหมายนั้น สามารถพิจารณาได้ดังต่อไปนี้⁶³

(1.1) การบังคับใช้กฎหมายต้องมีความแน่นอน หมายความว่า จะต้องทำให้ผู้กระทำความผิดมีโอกาสถูกจับกุมและลงโทษเมื่อมีการกระทำความผิด หรืออาจกล่าวได้ว่าเมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นจะต้องสามารถจับกุมผู้กระทำความผิดได้อย่างแน่นอน หากการกระทำความผิดเกิดขึ้นแล้ว แต่ผู้กระทำความผิดสามารถหลีกเลี่ยงการถูกจับกุมและลงโทษได้ ผู้ที่กระทำความผิดและผู้ที่คิดจะกระทำความผิดก็จะไม่เกิดความเกรงกลัวในการกระทำความผิดอีกต่อไป ซึ่งความแน่นอนของการบังคับใช้กฎหมายนั้นสามารถประเมินได้โดยการพิจารณาจากอัตราการจับกุมผู้กระทำความผิดของตำรวจ ซึ่งคำนวณเป็นร้อยละจากคดีที่เกิดขึ้นทั้งหมดกับคดีที่สามารถจับกุมได้ หากอัตราการจับกุมผู้กระทำความผิดได้อยู่ในระดับที่สูง แสดงว่าการบังคับใช้กฎหมายมีความแน่นอนสูง แต่หากอัตราดังกล่าวอยู่ในระดับต่ำแสดงว่าการบังคับใช้กฎหมายมีความแน่นอนต่ำ

(1.2) การบังคับใช้กฎหมายต้องมีความรวดเร็ว หมายความว่า จะต้องมีการจับกุมและลงโทษผู้กระทำความผิดได้อย่างรวดเร็วภายหลังจากการกระทำความผิด เพื่อให้เห็นผลทันตา ภายหลังจากที่ได้กระทำความผิด อันเป็นการข่มขู่ยับยั้งให้เกิดความเกรงกลัวจนไม่กล้าที่จะกระทำความผิด

(1.3) การบังคับใช้กฎหมายต้องยึดหลักความเสมอภาค กล่าวคือ จะต้องมีการบังคับใช้กฎหมายโดยไม่เลือกปฏิบัติ และจะต้องปฏิบัติด้วยความเท่าเทียมกัน โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างในเรื่องฐานะ อำนาจ ตำแหน่ง ศาสนา เชื้อชาติ สีผิว และอื่น ๆ และจะต้องคำนึงถึงการกระทำความผิด มิใช่คำนึงถึงผู้กระทำความผิด มิฉะนั้นแล้วหากมีการบังคับใช้กฎหมายโดยเลือกปฏิบัติจะส่งผลให้การข่มขู่ยับยั้งผู้กระทำความผิดมีประสิทธิภาพลดลง เนื่องจากผู้ที่คิดว่าตนมีอภิสิทธิ์หรือได้รับการยกเว้นในการถูกจับกุมหรือลงโทษ จะไม่เกิดความเกรงกลัวต่อการกระทำความผิด อีกทั้งการบังคับใช้กฎหมายโดยไม่เท่าเทียมหรือเลือกปฏิบัติยังเป็นการเปิดช่องให้มีข้อยกเว้นหรือข้อแก้ตัวสำหรับผู้กระทำความผิดในการหลบหลีกจากการถูกดำเนินคดีและการลงโทษได้ โดยจะส่งผลให้ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวต่อการบังคับใช้กฎหมาย

(1.4) การบังคับใช้กฎหมายจะต้องมีบทลงโทษที่เหมาะสม เนื่องจากบทลงโทษเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีผลในการข่มขู่ยับยั้ง โดยบทลงโทษที่ไม่รุนแรงจะไม่สามารถทำให้ผู้กระทำความผิดหรือคนทั่วไปเกิดความเกรงกลัวในการกระทำความผิดเพราะเห็นว่าผลประโยชน์ที่ได้รับจากการกระทำความผิดมีมากกว่าผลร้ายที่จะได้รับการลงโทษ จึงคุ้มค่าที่จะ

⁶³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 61-65.

เสี่ยงกระทำความผิด เพราะฉะนั้นโทษที่จะลงต้องมากพอที่จะทำให้ผู้กระทำความผิดเกิดความรู้สึกสูญเสียเกินกว่าประโยชน์ที่ได้รับจากการประกอบอาชญากรรม ทั้งนี้หากโทษที่ลงนั้นหนักเกินไปก็จะก่อให้เกิดผลเสียตามมา 3 ประการ คือ

(1.4.1) จะทำให้เหยื่อได้รับผลร้ายจากการกระทำความผิดรุนแรงมากขึ้น เนื่องจากผู้กระทำความผิดจะพยายามปกปิดการกระทำความผิดของตนไม่ให้ผู้ล่วงรู้

(1.4.2) จะทำให้ผู้กระทำความผิดมีโอกาสหลุดรอดจากการดำเนินคดีตามกระบวนการยุติธรรมได้มากขึ้น เนื่องจากโทษที่รุนแรงนั้นต้องการพยานหลักฐานที่มั่นคงในการลงโทษจำเลย ดังนั้นเมื่อพยานหลักฐานไม่เพียงพอก็จะทำให้จำเลยมีโอกาสหลุดรอดจากการถูกพิพากษาลงโทษได้

(1.4.3) จะทำให้เกิดการกลั่นแกล้งโดยการโยนความผิดให้ผู้อื่น เพื่อให้ผู้อื่นรับโทษหนักแทนการลงมือประกอบอาชญากรรมเสียเอง

ดังนั้น บทลงโทษที่เหมาะสมจึงต้องเป็นบทลงโทษที่ไม่เบาหรือหนักจนเกินไปและมีความเหมาะสมกับความผิด จึงสามารถสรุปได้ว่ากรณีที่จะมีการกำหนดบทลงโทษสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นจะต้องเป็นบทลงโทษที่มีความเหมาะสมกับการกระทำความผิดและควรที่จะคำนึงถึงลักษณะของการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าที่เป็นการกระทำที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจและการค้า ซึ่งเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่แตกต่างจากการกระทำอื่น ๆ ที่เป็นอาชญากรรมธรรมดา ดังนั้นการกำหนดบทลงโทษสำหรับการกระทำความผิดดังกล่าวย่อมแตกต่างจากการกำหนดบทลงโทษสำหรับการกระทำที่เป็นอาชญากรรมธรรมดาทั่วไป

2.2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการลงโทษ

“โทษ” คือ เครื่องมือทางกฎหมาย ซึ่งเป็นวิธีการที่มนุษย์สร้างขึ้นมาเพื่อใช้กับมนุษย์ที่ล่วงละเมิดหรือฝ่าฝืนต่อระเบียบของสังคมที่มีฐานะเป็นกฎหมายอาญา โดยการกระทำความผิดกล่าวส่งผลกระทบต่อคุณธรรมทางกฎหมายของบุคคลอื่นหรือคุณธรรมทางกฎหมายที่เป็นส่วนรวม⁶⁴ นอกจากนี้ ธรรมชาติของโทษจะต้องสร้างความเกรงกลัวหรือทำให้ผู้ที่กระทำความผิดคำนึงถึงผลร้ายที่จะได้รับจากการกระทำที่ได้ละเมิดหรือฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งกฎหมายอาญา

“การลงโทษ” คือ การกระทำที่เป็นผลร้ายแก่ผู้ที่ต้องรับโทษ ซึ่งอาจจะเป็นผลร้ายต่อร่างกาย จิตใจ หรือทรัพย์สิน โดยเป็นเสมือนเครื่องมือของการตัดสินของสาธารณะ⁶⁵

⁶⁴ ชานี วรภัทร์, หลักกฎหมายมาตรการบังคับทางอาญา (กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2557), หน้า 22.

⁶⁵ อัจฉริยา ชูตินันท์, อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา, หน้า 130.

ส่วนทฤษฎีสำคัญที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการลงโทษในปัจจุบัน มีดังต่อไปนี้

- (1) แนวคิดการลงโทษเพื่อเป็นการแก้แค้นทดแทน (Retribution)
- (2) ทฤษฎีเกี่ยวกับการข่มขู่ยับยั้งในลักษณะทั่วไป (General Deterrence Theory)
- (3) ทฤษฎีการข่มขู่ยับยั้งเฉพาะราย (Specific Deterrence)
- (4) แนวคิดการลงโทษเพื่อเป็นการตัดผู้กระทำความผิดออกจากสังคม (Incapacitation)
- (5) แนวคิดการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด (Rehabilitation and Correction)

เมื่อได้พิจารณาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการลงโทษต่าง ๆ แล้ว หากมีการกำหนดฐานความผิดทางอาญาเพื่อลงโทษแก่ผู้ที่กระทำการอันเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ย่อมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการลงโทษดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งทฤษฎีที่สนับสนุนในการบัญญัติฐานความผิดสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า คือ ทฤษฎีเกี่ยวกับการข่มขู่ยับยั้งในลักษณะทั่วไป (General Deterrence Theory) ซึ่งเป็นการข่มขู่และป้องปรามบุคคลทั่วไปไม่ให้กระทำความผิด โดยเฉพาะผู้ประกอบการทั้งหลายไม่ให้กระทำการอันเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า มิฉะนั้นจะได้รับผลร้ายโดยการถูกลงโทษ และทฤษฎีการข่มขู่ยับยั้งเฉพาะราย (Specific Deterrence) โดยจะส่งผลให้ผู้กระทำความผิดอันเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าซึ่งถูกลงโทษตามกฎหมายนั้นตระหนักถึงผลร้ายจากการถูกลงโทษและหลาบจำ ตลอดจนไม่กล้าที่จะกระทำการอันเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าอีก

ทฤษฎีเกี่ยวกับการข่มขู่ยับยั้งในลักษณะทั่วไป (General Deterrence Theory) มีแนวคิดว่า สติอาชญากรรมสามารถที่จะควบคุมได้โดยมีการลงโทษที่แน่นอน โดยใช้โทษเป็นเสมือนเครื่องมือในการข่มขู่เพื่อทำให้คนเกิดความกลัวและไม่กล้าที่จะกระทำความผิดหรือละเมิดกฎหมาย ซึ่งการข่มขู่จะใช้ได้ต่อเมื่อโทษนั้นมีความเข้มงวดรุนแรง แน่นนอน และรวดเร็ว นอกจากนี้หากผู้กระทำความผิดถูกจับได้จะเกิดความอายและขายหน้า ดังนั้นความกลัว ความอาย และขายหน้ามีอิทธิพลอย่างยิ่งในการข่มขู่ยับยั้งการกระทำความผิด โดยปัจจัยที่ส่งผลให้การข่มขู่ได้ผลจากความอับอายและความขายหน้า ได้แก่ การที่ผู้กระทำความผิดอับอายที่ตนเองได้ละเมิดกฎระเบียบและการที่ผู้กระทำความผิดอับอายจากการที่สาธารณชนได้รับทราบว่าได้ทำอะไรขึ้นและได้หลบหลีกผู้นั้นจนเกิดความอับอายขึ้น⁶⁶

ส่วนทฤษฎีการข่มขู่ยับยั้งเฉพาะราย (Specific Deterrence) เป็นการข่มขู่ที่เกิดขึ้นกับบุคคลที่เป็นผู้กระทำความผิดโดยตรง ซึ่งวิธีการลงโทษจะต้องสามารถทำให้ผู้กระทำความผิดเกิดความหลาบจำ และไม่กระทำความผิดซ้ำอีก เนื่องจากมีโทษที่รุนแรง⁶⁷

⁶⁶ สุดสงวน สุธีสร, อาชญาวิทยา, พิมพ์ครั้งที่ 2 แก้ไขปรับปรุง (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2554), หน้า 65.

⁶⁷ เรื่องเดียวกัน.

2.2.5 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการกำหนดความผิดทางอาญา

การกำหนดมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นต้องพิจารณาในเรื่องการกำหนดฐานความผิดอาญาโดยเฉพาะและการกำหนดโทษทางอาญาสำหรับการกระทำในลักษณะต่าง ๆ ที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจและภาพลักษณ์ของประเทศ ดังนั้นจึงต้องนำแนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการกำหนดความผิดอาญามาพิจารณาประกอบการวิเคราะห์เพื่อการกำหนดความผิดอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า

การมีความผิดทางอาญาของบุคคลเป็นไปตามหลักกฎหมายที่ว่า “ไม่มีความผิด ไม่มีโทษ โดยไม่มีกฎหมาย” (nullum crimen, nulla poena sine lege) ซึ่งเป็นหลักประกันในกฎหมายอาญาที่มีเนื้อหาแสดงให้เห็นถึงขอบเขตของอำนาจรัฐที่มีต่อประชาชนและผู้ใช้อำนาจรัฐทุกฝ่ายจะต้องถูกผูกมัดโดยหลักการนี้⁶⁸ กล่าวคือ บุคคลจะมีความผิดหรือต้องได้รับโทษนอกเหนือจากที่กฎหมายบัญญัติไว้ไม่ได้และบุคคลจะมีความผิดและต้องรับโทษในทางอาญาก็ต่อเมื่อมีกฎหมายบัญญัติว่าการกระทำความผิดเป็นความผิดและได้กำหนดโทษไว้ ซึ่งหลักการดังกล่าวได้ปรากฏในมาตรา 2 แห่งประมวลกฎหมายอาญาที่บัญญัติไว้ว่า “บุคคลจักต้องรับโทษในทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นต้องเป็นโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย”

การบัญญัติความผิดอาญาฐานต่าง ๆ เพื่อให้การกระทำได้การกระทำหนึ่งของมนุษย์เป็นการกระทำที่ต้องลงโทษอาญานั้นมีพื้นฐานมาจากแนวคิด “ความสมควรลงโทษ” ซึ่งมีแนวคิดว่าการกระทำที่ต้องลงโทษอาญานั้นเป็นการกระทำที่กระทบต่อการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ในสังคมอย่างร้ายแรง จึงสมควรที่จะใช้มาตรการที่รุนแรงที่สุดของรัฐคือโทษอาญา เพื่อนำไปกำกับกับการกระทำดังกล่าว ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่าความผิดอาญาที่มีความสมควรลงโทษอยู่ในตัวเองเสมอ⁶⁹ อย่างไรก็ตามหลักความสมควรลงโทษยังไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน อีกทั้งไม่สามารถนำเหตุผลทางจารีตประเพณีหรือศีลธรรมมาเป็นหลักเกณฑ์ในการบัญญัติความผิดอาญาได้อย่างตายตัว เนื่องจากศีลธรรมและกฎหมายอาญานั้นไม่ได้สอดคล้องกันในทุกกรณี โดยจะเห็นได้จากการกระทำบางอย่างนั้นไม่ผิดศีลธรรมแต่ผิดกฎหมายอาญา เช่น กรณีความรับผิดชอบโดยเด็ดขาดในทางอาญา ซึ่งเป็นการกระทำโดยไม่เจตนา ไม่ประมาท แต่กฎหมายได้บัญญัติให้การกระทำนั้นเป็นความผิด ส่วนการกระทำบางอย่างซึ่งผิดศีลธรรมของศาสนาอย่างชัดเจน เช่น การพูดโกหก การดื่มสุรา สังคมทั่วไปไม่ได้ถือเป็นความผิด

⁶⁸ คณิต ฒ นคร, ประมวลกฎหมายอาญา : หลักกฎหมายและพื้นฐานการเข้าใจ, พิมพ์ครั้งที่ 12 แก้ไขเพิ่มเติม (กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2559), หน้า 265.

⁶⁹ คณิต ฒ นคร, ประมวลกฎหมายอาญา : หลักกฎหมายและพื้นฐานการเข้าใจ, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: บริษัทพิมพ์ดี จำกัด, 2533), หน้า 292.

อาญา⁷⁰ ทั้งนี้ได้มีผู้ที่พยายามกำหนดหลักการในการพิจารณาว่าการกระทำใดควรเป็นความผิดอาญา โดยมีแนวคิดที่แตกต่างกัน เช่น ฝ่ายที่เห็นด้วยกับการนำศีลธรรมมาใช้พิจารณาความผิดทางอาญา และฝ่ายที่ไม่นำศีลธรรมมาเป็นเครื่องกำหนดความผิดทางอาญาของการกระทำ แนวคิดในการกำหนดความผิดทางอาญาของ Herbert L. Packer เป็นต้น

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้เขียนได้นำแนวคิดในการกำหนดความผิดทางอาญาของ Herbert L. Packer มาวิเคราะห์กับกรณีการกำหนดฐานความผิดทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ดังต่อไปนี้

Herbert L. Packer ได้ให้หลักการในการพิจารณาว่าการกระทำใดควรเป็นความผิดอาญาหรือไม่ ไว้ 6 ประการในหนังสือเรื่อง “The Limits of the Criminal Sanction”⁷¹ ดังต่อไปนี้

1. การกระทำนั้นเป็นที่เห็นได้ชัดในหมู่ชนส่วนมากกว่า เป็นการกระทำที่กระทบกระเทือนต่อสังคม และหมู่ชนส่วนมากมิได้ให้อภัยแก่การกระทำเช่นนั้น
2. ถ้าการกระทำดังกล่าวเป็นความผิดทางอาญาแล้ว จะไม่ขัดแย้งกับวัตถุประสงค์ของการลงโทษประการอื่น ๆ
3. การปราบปรามการกระทำเช่นนั้น กล่าวคือการถือว่าการกระทำนั้นเป็นความผิดทางอาญาจะไม่มีผลเป็นการลดการกระทำที่สังคมเห็นว่าถูกต้องให้น้อยลงไป
4. หากเป็นความผิดอาญาแล้ว จะมีการบังคับกฎหมายอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน
5. การใช้กระบวนการยุติธรรมทางอาญากับการกระทำดังกล่าวจะไม่มีผลทำให้เกิดการใช้กระบวนการนั้นอย่างเกินขีดความสามารถทั้งทางด้านคุณภาพและปริมาณ
6. ไม่มีมาตรการควบคุมอย่างสมเหตุสมผลอื่น ๆ แล้ว นอกจากการใช้กฎหมายอาญากับกรณีที่เกิดขึ้น

การกระทำใดจะเป็นความผิดอาญาต้องมีลักษณะเป็นไปตามทั้ง 6 ประการดังที่ Herbert L. Packer ได้นำเสนอไว้ข้างต้น

แนวคิดในการกำหนดความผิดทางอาญาดังกล่าวเป็นแนวคิดที่กำหนดขึ้นเพื่อช่วยแก้ปัญหาการเกิดกฎหมายอาญาเพ้อ (Overcriminalization) เนื่องจากแนวคิดดังกล่าวจะทำให้ฝ่ายนิติบัญญัติทราบขอบเขตของกฎหมายอาญา เพราะหากรัฐมุ่งแต่จะควบคุมความประพฤติของสมาชิกในสังคม

⁷⁰ เกียรติจักร วัจนะสวัสดิ์, คำอธิบายกฎหมายอาญาภาค 1 บทบัญญัติทั่วไป, พิมพ์ครั้งที่ 10 (กรุงเทพฯ: พลสยามพริ้นต์, 2551), หน้า 2.

⁷¹ Herbert L. Packer, The Limits of the Criminal Sanction (California: Stanford University Press, 1968), p. 296.

โดยใช้กฎหมายอาญาเป็นเครื่องมือ โดยไม่ได้พิจารณาถึงประสิทธิภาพและความสามารถของรัฐที่จะใช้บังคับกฎหมายอาญาแล้ว จะส่งผลให้กฎหมายอาญาขาดความศักดิ์สิทธิ์ และเป็นการเปิดโอกาสให้เจ้าพนักงานของรัฐที่ประพฤติมิชอบมีโอกาสในการแสวงหาประโยชน์เพื่อตนเองจากกฎหมายเหล่านี้ได้ หรือหากมีการบังคับใช้กฎหมายซึ่งไม่ได้มีการบังคับใช้มาเป็นเวลานาน ผู้ซึ่งถูกบังคับอาจเกิดปฏิกิริยาต่อต้านจนอาจนำไปสู่การทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้บังคับกฎหมายและชุมชนเสื่อมเสียไป⁷²

เมื่อนำแนวคิดในการกำหนดความผิดทางอาญาของ Herbert L. Packer⁷³ มาพิจารณาและวิเคราะห์ว่า กรณีการกระทำอันเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นควรจะเป็นความผิดทางอาญาหรือไม่ สามารถพิจารณาจากหลักการพิจารณาทั้ง 6 ข้อดังกล่าวได้ดังต่อไปนี้

1. การกระทำซึ่งเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าไม่ว่าจะเป็นการส่งออกโดยตรงจากประเทศอื่นไปยังประเทศผู้นำเข้าแต่นำเอกสารไปยื่นขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าจากประเทศที่ต้องการแอบอ้าง การปลอมแปลงหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า การแจ้งถิ่นกำเนิดสินค้าไม่ตรงกับความเป็นจริง หรือการกระทำอื่น ๆ ที่เป็นการปกปิดหรือปลอมแปลงถิ่นกำเนิดที่แท้จริงของสินค้านั้น เป็นการกระทำที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศในทางการค้าระหว่างประเทศ และเป็นการกระทำที่ประชาชนส่วนใหญ่เห็นได้ชัดว่าเป็นการกระทำที่กระทบกระเทือนต่อสังคมและประชาชนส่วนมากไม่อาจยอมรับหรือให้อภัยสำหรับการกระทำดังกล่าวได้

2. หากกฎหมายกำหนดให้บุคคลใดต้องรับผิดทางอาญาเพราะการกระทำที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ย่อมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการลงโทษประการอื่น ๆ กล่าวคือ การมีกฎหมายดังกล่าวให้บุคคลมีความรับผิดทางอาญาจากการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ย่อมเป็นไปเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของบุคคลในสังคม โดยวัตถุประสงค์การลงโทษนั้นก็เพื่อเป็นการข่มขู่ยับยั้งในลักษณะทั่วไป การข่มขู่ยับยั้งเฉพาะราย และการตัดผู้กระทำความผิดออกจากสังคม

3. การกระทำซึ่งเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าไม่ว่าจะเป็นการส่งออกโดยตรงจากประเทศอื่นไปยังประเทศผู้นำเข้าแต่นำเอกสารไปยื่นขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าจากประเทศที่ต้องการแอบอ้าง การปลอมแปลงหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า การแจ้งถิ่นกำเนิดสินค้าไม่ตรงกับความเป็นจริง หรือการกระทำอื่น ๆ ที่เป็นการปกปิดหรือปลอมแปลงถิ่นกำเนิดที่แท้จริงของสินค้านั้นย่อมเป็นการกระทำที่สังคมมองว่าเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ดังนั้นหากมีการปราบปรามการกระทำดังกล่าวโดยให้

⁷² เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, คำอธิบายกฎหมายอาญาภาค 1 บทบัญญัติทั่วไป, หน้า 7.

⁷³ Herbert L. Packer, *The Limits of the Criminal Sanction*, p. 296.

เป็นความผิดทางอาญาแล้ว ย่อมไม่มีผลเป็นการลดการกระทำที่สังคมเห็นว่าถูกต้องให้น้อยลงไปแต่อย่างใด

4. หากกฎหมายกำหนดให้การกระทำซึ่งเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าเป็นความผิดทางอาญาแล้ว ย่อมมีการบังคับกฎหมายอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน กล่าวคือ ทำให้ผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้ส่งออกที่ประกอบกิจการโดยสุจริตในประเทศได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกันต่อหน้ากฎหมาย

5. การใช้กระบวนการยุติธรรมทางอาญากับการกระทำซึ่งเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นจะไม่มีผลทำให้เกิดการใช้กระบวนการดังกล่าวอย่างเกินขีดความสามารถทั้งทางด้านคุณภาพและปริมาณ เนื่องจากกฎหมายอาญานั้นควรมีหน้าที่เข้ามาจัดการกับการกระทำซึ่งเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศในกรณีที่กฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันยังไม่สามารถครอบคลุมเพียงพอกับการกระทำดังกล่าวได้ จึงเห็นได้ว่าไม่ได้มีผลทำให้เกิดการใช้กระบวนการยุติธรรมอย่างเกินขีดความสามารถแต่อย่างใด

6. เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่าการกระทำซึ่งเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นยังคงปรากฏอยู่ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและนับวันก็ยิ่งมีความรุนแรงของปัญหามากยิ่งขึ้น ทั้งในประเทศไทยและประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก แม้ว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศจะได้มีการวางนโยบายหรือมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมและป้องกันปัญหาดังกล่าวก็ตาม ซึ่งแสดงให้เห็นว่ายังไม่มีมาตรการควบคุมอย่างสมเหตุสมผลอื่น ๆ นอกจากการใช้กฎหมายอาญากับกรณีการกระทำซึ่งเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าที่เกิดขึ้น

ดังนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่า การที่จะกำหนดให้การกระทำซึ่งเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าเป็นความผิดทางอาญาได้นั้น ย่อมเป็นไปตามแนวคิดในการกำหนดความผิดทางอาญาของ Herbert L. Packer ทั้ง 6 ข้อดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น เพื่อให้การกำหนดความผิดทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าและการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นไปอย่างราบรื่น มีประสิทธิภาพ และมีความสอดคล้องกันระหว่างผู้ใช้บังคับกฎหมายและสังคม

2.2.6 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับมาตรการลงโทษทางแพ่ง

มาตรการลงโทษทางแพ่ง คือ มาตรการทางกฎหมายที่มีลักษณะผสมผสานระหว่างกฎหมายแพ่งและกฎหมายอาญา ซึ่งมาตรการลงโทษทางแพ่งนั้นมีแนวความคิดในการป้องกันหรือลงโทษการกระทำที่เป็นอันตรายต่อสังคม และมีวัตถุประสงค์เพื่อลงโทษผู้กระทำความผิด โดยใช้กฎหมายวิธีพิจารณาคriminal ในการพิจารณาคดีและกำหนดโทษ ซึ่งมีมาตรฐานในการพิสูจน์คือโจทก์จะต้อง

พิสูจน์ให้ศาลเชื่อได้ว่าพยานหลักฐานของฝ่ายโจทก์มีน้ำหนักน่าเชื่อถือกว่าพยานหลักฐานของฝ่ายจำเลย ซึ่งส่งผลให้ศาลพิจารณาลงโทษทางแพ่งแก่จำเลย อีกทั้งโทษทางแพ่งที่กำหนดนั้นไม่มีความจำเป็นที่จะต้องสัมพันธ์กับความเสียหายที่แท้จริง⁷⁴

ส่วนความแตกต่างระหว่างมาตรการลงโทษทางแพ่งและมาตรการทางอาญานั้น มาตรการลงโทษทางแพ่งจะมีวัตถุประสงค์เพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดและเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อส่วนรวม โดยมีความรุนแรงน้อยกว่ามาตรการทางอาญาและไม่ก่อให้เกิดตราบาปอย่างรุนแรงต่อผู้ต้องโทษ⁷⁵ แต่มาตรการทางอาญาจะมุ่งเน้นไปที่การลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทน เพื่อให้ผู้กระทำความผิดได้รับผลร้ายจากการกระทำความผิด และการลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้งไม่ให้เกิดการกระทำความผิดซ้ำอีกเป็นสำคัญ ซึ่งมาตรการทางอาญานั้นมีลักษณะการลงโทษที่รุนแรงและเด็ดขาดกว่ามาตรการลงโทษทางแพ่ง

เมื่อได้พิจารณาแนวคิดและทฤษฎีข้างต้นแล้ว ผู้เขียนมีความเห็นว่าสามารถนำมาตรการลงโทษทางแพ่งมาใช้ประกอบกับมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้ โดยใช้บังคับเพื่ออุดช่องว่างในกรณีที่การดำเนินมาตรการทางอาญาประสบปัญหาและเป็นทางเลือกเพื่อเพิ่มช่องทางให้รัฐในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด เนื่องจากมาตรฐานการพิสูจน์ความผิดและความเข้มงวดในการดำเนินกระบวนการพิจารณาของมาตรการลงโทษทางแพ่งนั้นมีความเข้มข้นน้อยกว่ามาตรฐานการพิสูจน์ความผิดและความเข้มงวดในการดำเนินกระบวนการพิจารณาของมาตรการทางอาญา ซึ่งในประเทศไทยนั้นได้มีการนำมาตรการลงโทษทางแพ่งมาใช้เป็นมาตรการทางเลือกแทนมาตรการทางอาญาในบางกรณี โดยปรากฏในพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2559 ในการกระทำความผิดตามมาตรา 317/1 ได้แก่ การกระทำการอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ การแสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งในสาระสำคัญ การไม่ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการหรือผู้บริหาร และการยินยอมให้บุคคลอื่นใช้บัญชีซื้อขายหลักทรัพย์หรือบัญชีธนาคารที่ใช้ชำระค่าซื้อขายหลักทรัพย์หรือใช้บัญชีซื้อขายหลักทรัพย์หรือบัญชีธนาคารของบุคคลอื่น ซึ่งมาตรการลงโทษทางแพ่งที่นำมาใช้กับการกระทำความผิดดังกล่าวเป็นไปตามมาตรา 317/4 ได้แก่ การให้ชำระค่าปรับทางแพ่ง การให้ชดใช้เงินในจำนวนที่เท่ากับผลประโยชน์ที่ได้รับหรือพึงได้รับจากการกระทำความผิด การห้ามเข้าซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์หรือศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์ หรือเข้าผูกพันตามสัญญาซื้อขายล่วงหน้าในศูนย์ซื้อขายสัญญา

⁷⁴ ชูติมา สีสานจินดามัย, “การป้องกันการกระทำความผิดไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ : ศึกษาเฉพาะกรณีการลงโทษทางแพ่งต่อผู้กระทำความผิด,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548), หน้า 93.

⁷⁵ Michael Gillooly and Nii Lante Wallace-Bruce, “Civil Penalties in Australian Legislation,” University of Tasmania Law Review 13,2 (1994): 270.

ซื้อขายล่วงหน้าภายในระยะเวลาที่กำหนดซึ่งต้องไม่เกินห้าปี การห้ามเป็นกรรมการหรือผู้บริหารในบริษัทที่ออกหลักทรัพย์หรือบริษัทหลักทรัพย์ภายในระยะเวลาที่กำหนดซึ่งต้องไม่เกินสิบปี และการชดใช้ค่าใช้จ่ายของสำนักงานเนื่องจากการตรวจสอบการกระทำความผิดนั้นคืนให้แก่สำนักงาน ส่วนการนำมาตรการลงโทษทางแพ่งมาใช้บังคับแก่ผู้กระทำความผิดดังกล่าวนั้น ให้คำนึงถึงความร้ายแรงของการกระทำ ผลกระทบต่อตลาดทุน พยานหลักฐานที่อาจนำมาใช้พิสูจน์ความผิด และความคุ้มค่าในการดำเนินมาตรการ

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าในบทนี้ทำให้ผู้เขียนทราบถึงความหมาย ขอบเขต ลักษณะและรูปแบบ สาเหตุ และผลกระทบของการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า รวมทั้งแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ตลอดจนแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันและปราบปรามปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งจะสามารถนำองค์ความรู้ดังกล่าวไปปรับใช้กับการกำหนดมาตรการทางอาญาที่เหมาะสมสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของประเทศไทยที่สามารถป้องกันและลดปัญหาดังกล่าวได้ โดยพิจารณาประกอบกับกฎหมายและมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าในประเทศไทย ซึ่งจะได้ศึกษาในบทต่อไป

บทที่ 3

กฎหมายและมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าในประเทศไทย

การศึกษาในบทนี้จะพิจารณากฎหมายและมาตรการทางกฎหมายสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของประเทศไทยในปัจจุบัน ได้แก่ ประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง การออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าตามความตกลงทางการค้าระหว่างประเทศหรือการปฏิบัติทางการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2548 และประกาศกรมการค้าต่างประเทศ เรื่อง มาตรการและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณาออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าต่อผู้ประกอบการหรือผู้ส่งออกที่ก่อหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2562 โดยจะพิจารณาให้เห็นว่ากฎหมายและมาตรการทางกฎหมายเหล่านี้สามารถนำมาปรับใช้ได้อย่างไรบ้าง ซึ่งพบว่ากฎหมายและมาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยที่มีอยู่ในปัจจุบันนั้นยังไม่ครอบคลุมเพียงพอสำหรับการป้องกันและลดปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านอกจากนั้นในตอนท้ายจะได้นำเสนอถึงประเด็นปัญหาเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าในทางปฏิบัติ

3.1 ฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาที่เกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า

ประเทศไทยได้นำกฎหมายอาญามาเป็นกฎหมายหลักในการพิจารณาเรื่องความรับผิดทางอาญาของบุคคล ฐานความผิด และโทษทางอาญา ซึ่งฐานความผิดและโทษทางอาญานั้นสามารถนำไปปรับใช้ได้กับข้อเท็จจริงที่เป็นไปตามโครงสร้างความรับผิดทางอาญาและองค์ประกอบความผิด⁷⁶ ตามที่ประมวลกฎหมายอาญาได้บัญญัติไว้ และเมื่อได้พิจารณาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าแล้วนั้น หากข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นเข้ากับองค์ประกอบความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาฐานใดอย่างชัดเจน ก็สามารถปรับใช้นำประมวลกฎหมายอาญามาปรับใช้ได้

รูปแบบของการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านี้ที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 2 นั้น มีรูปแบบที่ค่อนข้างหลากหลาย ซึ่งมีทั้งการกระทำที่สามารถนำประมวลกฎหมายอาญามาปรับใช้ได้และการ

⁷⁶ โครงสร้างความรับผิดทางอาญานั้น บุคคลจะต้องรับผิดในทางอาญาเมื่อ 1. การกระทำครบองค์ประกอบที่กฎหมายบัญญัติ 2. การกระทำไม่มีกฎหมายยกเว้นความผิด และ 3. การกระทำไม่มีกฎหมายยกเว้นโทษ ซึ่งการกระทำที่ครบองค์ประกอบที่กฎหมายบัญญัติ หมายความว่า 1. มีการกระทำ 2. การกระทำนั้นครบองค์ประกอบภายนอกของความผิดในเรื่องนั้น ๆ 3. การกระทำนั้นครบองค์ประกอบภายในของความผิด ได้แก่ เจตนาหรือประมาท และ 4. ผลของการกระทำสัมพันธ์กับการกระทำตามหลักในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล ; ดู เกียรติชจร วัจนะสวัสดิ์, คำอธิบายกฎหมายอาญาภาค 1 บทบัญญัติทั่วไป, หน้า 86-95.

กระทำที่ไม่สามารถนำประมวลกฎหมายอาญามาปรับใช้ได้ โดยผู้เขียนจะนำเสนอฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาที่ควรนำมาพิจารณาในกรณีการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งสามารถจำแนกได้ ดังต่อไปนี้

3.1.1 กรณีที่เจ้าพนักงานรับรองเอกสารอันเป็นเท็จ

การกระทำที่เจ้าพนักงานรู้ว่าข้อความที่ผู้ประกอบการแจ้งมานั้นเป็นความเท็จ แต่ก็ยังรับรองในหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าว่าสินค้านั้นมีถิ่นกำเนิดที่ถูกต้องตรงกับถิ่นกำเนิดสินค้าที่แท้จริง ซึ่งหากการกระทำดังกล่าวเข้าองค์ประกอบความผิดของการกระทำที่เจ้าพนักงานรับรองเอกสารอันเป็นเท็จก็จะต้องมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 162⁷⁷

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบความผิด องค์ประกอบภายนอกที่เป็นการกระทำที่เจ้าพนักงานรับรองเอกสารอันเป็นเท็จนั้น คำว่า “เจ้าพนักงาน” หมายความว่า บุคคลซึ่งกฎหมายบัญญัติว่าเป็นเจ้าพนักงาน หรือได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ไม่ว่าจะเป็นประจำหรือครั้งคราว และไม่ว่าจะได้รับความตอบแทนหรือไม่⁷⁸ และเจ้าพนักงานจะต้องเป็นผู้ที่มีหน้าที่ทำเอกสาร รับเอกสาร หรือกรอกข้อความในเอกสาร และได้กระทำอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่มาตรา 162(1)-(4) ได้ระบุไว้ ซึ่งในกรณีของการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้น ตัวอย่างการกระทำที่เข้าข่ายความผิดตามมาตรา 162 คือ การที่เจ้าพนักงานรู้ว่าข้อความที่ผู้ประกอบการแจ้งมานั้นเป็นความเท็จ และรับรองในหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าว่าสินค้านั้นมีถิ่นกำเนิดที่ถูกต้องตรงกับถิ่นกำเนิดสินค้าที่แท้จริง โดยเป็นการรับรองเป็นเป็นหลักฐาน ซึ่งข้อเท็จจริงอันเอกสารนั้นมุ่งพิสูจน์ความจริงอันเป็นเท็จ ตามมาตรา 162(4)

ส่วนองค์ประกอบภายในของความผิดดังกล่าว คือ เจตนาธรรมดา ซึ่งผู้กระทำมีเจตนารับรองเอกสารอันเป็นเท็จในการปฏิบัติหน้าที่ของตน

ทั้งนี้ หากเป็นกรณีที่มีการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าโดยที่เจ้าพนักงานไม่รู้ว่าข้อความที่ผู้ประกอบการแจ้งมานั้นเป็นเท็จ ก็จะไม่สามารถปรับใช้ฐานความผิดดังกล่าวกับกรณีนี้ได้ แต่

⁷⁷ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 162 บัญญัติว่า “ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่ทำเอกสาร รับเอกสารหรือกรอกข้อความลงในเอกสาร กระทำการดังต่อไปนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ตามหน้าที่

- (1) รับรองเป็นหลักฐานว่า ตนได้กระทำการอย่างใดขึ้น หรือว่ากระทำการอย่างใดได้กระทำต่อหน้าตนอันเป็นความเท็จ
  - (2) รับรองเป็นหลักฐานว่า ได้มีการแจ้งซึ่งข้อความอันมิได้มีการแจ้ง
  - (3) ละเว้นไม่จดข้อความซึ่งตนมีหน้าที่ต้องรับจด หรือจดเปลี่ยนแปลงข้อความเช่นนั้น หรือ
  - (4) รับรองเป็นหลักฐานซึ่งข้อเท็จจริงอันเอกสารนั้น มุ่งพิสูจน์ความจริงอันเป็นความเท็จ
- ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปีและปรับไม่เกินหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท”

⁷⁸ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1(16)

ผู้ประกอบการหรือผู้ที่แจ้งข้อความอันเป็นเท็จนั้นอาจยังคงมีความผิดตามฐานความผิดอื่น ๆ เช่น ความผิดฐานแจ้งให้เจ้าพนักงานจดข้อความอันเป็นเท็จตามมาตรา 267

3.1.2 กรณีการกระทำในลักษณะที่เป็นการปลอมหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าหรือเอกสารที่ใช้ในการยื่นประกอบการขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

การกระทำในลักษณะดังกล่าว หากกระทำต่อหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าหรือเอกสารที่ใช้ในการยื่นประกอบการขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าจากหน่วยงานที่มีอำนาจในการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า เช่น ใบกำกับสินค้า ใบตราส่งสินค้า เป็นต้น และเข้าองค์ประกอบความผิดของการปลอมเอกสารก็จะมี ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 264⁷⁹ มาตรา 265⁸⁰ และ มาตรา 266⁸¹ แล้วแต่กรณี

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบความผิด องค์ประกอบภายนอกที่เป็นการกระทำ ซึ่งเป็นการปลอมเอกสาร คือ การทำเอกสารที่ไม่แท้จริงขึ้น โดยการทำเอกสารปลอมขึ้นทั้งฉบับหรือแต่ส่วนหนึ่งส่วนใด การประทับตราปลอมหรือการลงลายมือชื่อปลอม หรือการทำเอกสารที่แท้จริงให้ผิดไปจากเดิม โดยการเติมหรือตัดทอนข้อความ หรือการแก้ไขด้วยประการใด ๆ ในเอกสารที่แท้จริง ซึ่งการปลอมเอกสารที่เป็นการทำเอกสารที่ไม่แท้จริงขึ้นเป็นการกระทำที่เป็นการหลอกลวงเกี่ยวกับตัวบุคคลที่เป็นผู้ออกหรือผู้ทำเอกสาร ไม่ว่าตัวบุคคลนั้นจะมีตัวตนหรือไม่ ดังนั้นการออกเอกสารที่แท้จริงแต่เนื้อหาเป็นเท็จจึงไม่เป็นการปลอมเอกสาร ส่วนการทำเอกสารปลอมขึ้นนั้นไม่จำเป็นต้องมีเอกสารจริงอยู่

⁷⁹ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 264 บัญญัติว่า “ผู้ใดทำเอกสารปลอมขึ้นทั้งฉบับหรือแต่ส่วนหนึ่งส่วนใด เติมหรือตัดทอนข้อความ หรือแก้ไขด้วยประการใด ๆ ในเอกสารที่แท้จริง หรือประทับตราปลอม หรือลงลายมือชื่อปลอมในเอกสาร โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ถ้าได้กระทำเพื่อให้ผู้หนึ่งผู้ใดหลงเชื่อว่าเป็นเอกสารที่แท้จริง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานปลอมเอกสาร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดกรอกข้อความลงในแผ่นกระดาษหรือวัตถุอื่นใด ซึ่งมีลายมือชื่อของผู้อื่นโดยไม่ได้รับความยินยอม หรือโดยฝ่าฝืนคำสั่งของผู้อื่นนั้น ถ้าได้กระทำเพื่อนำเอาเอกสารนั้นไปใช้ในกิจการที่อาจเกิดเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือประชาชน ให้ถือว่าผู้นั้นปลอมเอกสาร ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน”

⁸⁰ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 265 บัญญัติว่า “ผู้ใดปลอมเอกสารสิทธิหรือเอกสารราชการ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ หกเดือนถึงห้าปีและปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท”

⁸¹ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 266 บัญญัติว่า “ผู้ใดปลอมเอกสารดังต่อไปนี้

- (1) เอกสารสิทธิอันเป็นเอกสารราชการ
- (2) พินัยกรรม
- (3) ใบหุ้น ใบหุ้นกู้หรือใบสำคัญของใบหุ้นหรือใบหุ้นกู้
- (4) ตั๋วเงิน หรือ
- (5) บัตรเงินฝาก

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปีและปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท”

ก่อน และหากมีเอกสารจริงอยู่ก่อนก็ไม่จำเป็นว่าเอกสารที่ทำปลอมขึ้นจะต้องเหมือนเอกสารจริง⁸² นอกจากนั้นเอกสาร ซึ่งเป็นวัตถุแห่งการกระทำความผิด นั้นหมายความว่า “กระดาษหรือวัตถุอื่นใด ซึ่งได้ทำให้ปรากฏความหมายด้วยตัวอักษร ตัวเลข ผัง หรือแผนแบบอย่างอื่น จะเป็นโดยวิธีพิมพ์ ถ่ายภาพ หรือวิธีอื่นอันเป็นหลักฐานแห่งความหมายนั้น”⁸³ ส่วนเอกสารราชการ หมายความว่า “เอกสารซึ่งเจ้าพนักงานได้ทำขึ้นหรือรับรองในหน้าที่และให้หมายความรวมถึงสำเนาเอกสารนั้น ๆ ที่ เจ้าพนักงานได้รับรองในหน้าที่ด้วย”⁸⁴ และเอกสารสิทธิ หมายความว่า “เอกสารที่เป็นหลักฐานแห่ง การก่อ เปลี่ยนแปลงโอน สงวนหรือระงับซึ่งสิทธิ”⁸⁵ โดยการปลอมเอกสารที่อาจเกิดขึ้นในกรณีการ แอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า นั้น มีตัวอย่างที่เข้าข่ายการกระทำความผิดฐานปลอมเอกสารในกรณีการ แอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าตามความเห็นของผู้เขียน เช่น การปลอมหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า การ ปลอมใบตราส่งสินค้า การปลอมใบกำกับสินค้า เป็นต้น

องค์ประกอบภายในของความผิดดังกล่าวนี้มี 2 ประการ คือ ประการแรก เจตนาธรรมดา โดยที่ผู้กระทำจะต้องรู้ว่าเอกสารที่แท้จริงเป็นอย่างไร และผู้กระทำต้องการต้องการทำปลอมขึ้น หรือ ผู้กระทำต้องรู้ว่าเอกสารนั้นเป็นเอกสารที่แท้จริง และผู้กระทำต้องการทำให้เอกสารที่แท้จริงนั้นผิดไป จากเดิม และประการที่สอง มูลเหตุชุกใจ ซึ่งได้กระทำขึ้นเพื่อให้ผู้หนึ่งผู้ใดหลงเชื่อว่าเป็นเอกสารที่ แท้จริง กล่าวคือ หลงเชื่อว่ามีผู้ลงชื่อเป็นผู้ทำเอกสารนั้น หรือหลงเชื่อว่าข้อความที่ปรากฏในเอกสาร เป็นจริงตามนั้น⁸⁶

ทั้งนี้ มีข้อควรพิจารณาเกี่ยวกับเอกสารปลอมและเอกสารเท็จ คือ บางกรณีเอกสารที่เป็น เอกสารเท็จ อาจไม่ใช่เอกสารปลอมก็ได้ โดยเรื่องเอกสารเท็จนั้นไม่ได้มีบทบัญญัติทั่วไป ดังเช่นกรณี ปลอมเอกสารซึ่งปรากฏในมาตรา 264 ที่ได้กำหนดลักษณะทั่วไปของการปลอมเอกสารไว้ แต่เอกสาร เท็จจะมีบทบัญญัติซึ่งกำหนดความผิดไว้โดยเฉพาะในบางมาตราเท่านั้น เช่น มาตรา 162 มาตรา 267 และมาตรา 269 เป็นต้น ดังนั้นหากเป็นเอกสารปลอม แม้จะมีข้อความเท็จ ก็ไม่ถือเป็นเอกสาร เท็จ เนื่องจากเอกสารดังกล่าวเป็นเอกสารปลอมไปเสียแล้ว ส่วนกรณีที่ไม่ใช่เอกสารปลอม และมี

⁸² คณิต ณ นคร, ฎหมายอาญาภาคความผิด, พิมพ์ครั้งที่ 11 (กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2559), หน้า 664-665.

⁸³ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1(7)

⁸⁴ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1(8)

⁸⁵ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1(9)

⁸⁶ คณิต ณ นคร, ฎหมายอาญาภาคความผิด, หน้า 665-666.

ข้อความที่เป็นเท็จ ก็อาจเป็นเอกสารเท็จ ซึ่งผู้ทำเอกสารอาจมีความผิดตามมาตรา 162 มาตรา 267 และมาตรา 269 ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น⁸⁷

ตัวอย่างกรณีซึ่งไม่ได้มีความชัดเจนจนถึงขนาดเป็นการปลอมเอกสาร เช่น การที่หน่วยงานที่มีอำนาจได้ออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าที่แท้จริงให้แก่ผู้ประกอบการแต่เนื้อหาในเอกสารดังกล่าวเป็นเท็จ ซึ่งกรณีนี้ไม่สามารถปรับใช้ได้กับฐานความผิดดังกล่าว เนื่องจากเอกสารเป็นเอกสารที่แท้จริงซึ่งออกโดยหน่วยงานที่มีอำนาจ แต่มีข้อความอันเป็นเท็จเท่านั้น ส่วนจะมีความผิดเกี่ยวกับเอกสารเท็จหรือไม่นั้นต้องพิจารณาถึงบทบัญญัติซึ่งกำหนดความผิดไว้โดยเฉพาะ

3.1.3 กรณีการกระทำในลักษณะที่เป็นการแจ้งให้เจ้าพนักงานจดข้อความอันเป็นเท็จเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้าเพื่อใช้ในการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

หากการกระทำดังกล่าวเข้าองค์ประกอบความผิดของการแจ้งให้เจ้าพนักงานจดข้อความอันเป็นเท็จก็จะมีผลตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 267⁸⁸

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบความผิด องค์ประกอบภายนอกที่เป็นการกระทำ คือ การแจ้งให้เจ้าพนักงานผู้กระทำการตามหน้าที่จดข้อความอันเป็นเท็จลงในเอกสารมหาชนหรือเอกสารราชการ ซึ่งมีวัตถุประสงค์สำหรับใช้เป็นพยานหลักฐาน โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน แม้จะไม่เกิดความเสียหายขึ้นจริง ซึ่งการแจ้งให้จดนั้นอาจเป็นการแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรหรือแจ้งด้วยวาจาก็ได้ และข้อความอันเป็นเท็จนั้น คือ ข้อความที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง⁸⁹ ส่วนเจ้าพนักงานตามมาตรา 267 นี้ คือ เจ้าพนักงานทั่ว ๆ ไป โดยไม่จำเป็นต้องเป็นเจ้าพนักงานสอบสวนหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสอบสวนคดีอาญา และเจ้าพนักงานผู้รับแจ้งนั้นจะต้องกระทำการตามหน้าที่ ถ้าไม่มีหน้าที่ในการรับแจ้ง ผู้แจ้งก็ไม่มีผลความผิดตามมาตรา 267 นี้ อีกทั้งเจ้าพนักงานไม่จำเป็นต้องจดข้อความด้วยตนเองก็เป็นความผิดตามมาตรา 267 นี้ และข้อความที่แจ้งต้องเป็นข้อเท็จจริงไม่ใช่ข้อกฎหมาย⁹⁰

⁸⁷ เกียรติจักร วัจนะสวัสดิ์, กฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 2, พิมพ์ครั้งที่ 6 แก้ไขเพิ่มเติม (กรุงเทพฯ: กรุงเทพฯ พับลิชชิ่ง, 2557), หน้า 150-151.

⁸⁸ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 267 บัญญัติว่า “ผู้ใดแจ้งให้เจ้าพนักงานผู้กระทำการตามหน้าที่จดข้อความอันเป็นเท็จลงในเอกสารมหาชนหรือเอกสารราชการ ซึ่งมีวัตถุประสงค์สำหรับใช้เป็นพยานหลักฐาน โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

⁸⁹ คณิต ฒ นคร, กฎหมายอาญาภาคความผิด, หน้า 674.

⁹⁰ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคความผิดและลหุโทษ, พิมพ์ครั้งที่ 14 แก้ไขเพิ่มเติม (กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2560), หน้า 176.

นอกจากนั้น วัตถุประสงค์แห่งการกระทำของมาตรานี้ คือ เอกสารมหาชนหรือเอกสารราชการ โดยเอกสารมหาชน หมายถึง เอกสารที่เป็นหลักฐานแก่ประชาชน และเอกสารราชการ หมายถึง เอกสารซึ่งเจ้าพนักงานได้ทำขึ้นหรือรับรองในหน้าที่และให้หมายความรวมถึงสำเนาตามคำนิยามในมาตรา 1(8) แห่งประมวลกฎหมายอาญา⁹¹ ซึ่งเอกสารมหาชนหรือเอกสารราชการดังกล่าวนี้จะต้องทำขึ้นโดยวัตถุประสงค์ที่จะใช้เป็นพยานหลักฐาน⁹²

องค์ประกอบภายในของความผิดดังกล่าว คือ เจตนาธรรมดา ซึ่งผู้กระทำได้กระทำโดยเจตนาแจ้งให้เจ้าพนักงานจดข้อความอันเป็นเท็จลงในเอกสารมหาชนหรือเอกสารราชการ

ทั้งนี้ หากเจ้าพนักงานได้จดข้อความโดยรู้ว่าข้อความดังกล่าวเป็นความเท็จก็จะมีผิดตามมาตรา 162 และราษฎรผู้แจ้งจะมีความผิดตามมาตรา 267 โดยที่ราษฎรไม่มีความผิดฐานเป็นผู้สนับสนุนตามมาตรา 162 ประกอบกับมาตรา 86 เนื่องจากกฎหมายมีเจตนารมณ์ลงโทษผู้แจ้งตามมาตรา 267 โดยตรง ดังคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1051/2505⁹³

3.1.4 กรณีการกระทำในลักษณะที่เป็นการใช้หรืออ้างหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

ปลอม

การกระทำในลักษณะที่เป็นการใช้หรืออ้างหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าปลอมเพื่อใช้ในการส่งออกสินค้าหรือการใช้หรืออ้างเอกสารปลอมเพื่อประกอบการยื่นขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าจากหน่วยงานที่มีอำนาจในการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า เช่น การใช้หรืออ้างใบกำกับสินค้าปลอม ใบตราส่งสินค้าปลอม เป็นต้น ซึ่งหากการกระทำดังกล่าวเข้าองค์ประกอบความผิดของการใช้หรืออ้างเอกสารปลอมก็จะมีผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 268⁹⁴

จากการพิจารณาองค์ประกอบความผิด องค์ประกอบภายในของการกระทำ ซึ่งเป็นการใช้หรืออ้างเอกสารปลอม ได้แก่ การใช้หรืออ้างเอกสารอันเกิดจากการกระทำความผิดตามมาตรา 264 มาตรา 265 มาตรา 266 หรือมาตรา 267 ซึ่งการใช้หรืออ้างเอกสารปลอมดังกล่าวนี้ไม่

⁹¹ เรื่องเดียวกัน.

⁹² เรื่องเดียวกัน.

⁹³ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, กฎหมายอาญาคความผิด เล่ม 2, หน้า 252.

⁹⁴ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 268 บัญญัติว่า “ผู้ใดใช้หรืออ้างเอกสารอันเกิดจากการกระทำความผิดตามมาตรา 264 มาตรา 265 มาตรา 266 หรือมาตรา 267 ในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ต้องระวางโทษดังที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นผู้ปลอมเอกสารนั้น หรือเป็นผู้แจ้งให้เจ้าพนักงานจดข้อความนั้นเองให้ลงโทษตามมาตรา 267 นี้แต่กระหวัดเดียว”

จำเป็นต้องใช้หรืออ้างอย่างเอกสารที่แท้จริง แต่ต้องมีการใช้หรืออ้างเอกสารปลอมนั้นในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน จึงจะเป็นความผิดตามมาตรา⁹⁵

องค์ประกอบภายในของความผิดดังกล่าว คือ เจตนาธรรมดา ซึ่งผู้กระทำมีเจตนาใช้หรืออ้างเอกสารดังกล่าวโดยรู้ว่าเอกสารนั้นเป็นเอกสารปลอมหรือเอกสารที่มีเนื้อหาไม่ถูกต้อง และผู้กระทำต้องการใช้หรืออ้างเอกสารนั้น⁹⁶

อย่างไรก็ตาม ฐานความผิดดังกล่าวยังไม่ครอบคลุมถึงกรณีที่เป็นการใช้หรืออ้างเอกสารอันเกิดจากการกระทำอื่น ๆ นอกจากการกระทำความผิดตามมาตรา 264 มาตรา 265 มาตรา 266 หรือ มาตรา 267

3.1.5 กรณีการกระทำในลักษณะที่เป็นการฉ้อโกง

การที่ผู้กระทำได้หลอกลวงโดยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้าต่อหน่วยงานที่มีอำนาจในการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งหากการกระทำดังกล่าวเข้าองค์ประกอบความผิดของการฉ้อโกงก็จะมีผลตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 341⁹⁷

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบความผิด องค์ประกอบภายนอกที่เป็นกรณการกระทำ ซึ่งเป็นการปลอมเอกสาร ได้แก่ การหลอกลวงด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ และการหลอกลวงด้วยการปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง โดยการหลอกลวงนั้นทำให้ได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม หรือทำให้ผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สามทำ ถอน หรือทำลายเอกสารสิทธิ ซึ่งคำว่าทรัพย์สินนั้น ได้แก่ วัตถุที่มีรูปร่างและไม่มีรูปร่างอันอาจมีราคาและถือเอาได้ ส่วนเอกสารสิทธินั้นหมายความว่า เอกสารที่เป็นหลักฐานแห่งการก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน หรือระงับซึ่งสิทธิ ตามค่านิยมในมาตรา 1(9) ไม่ว่าเอกสารสิทธินั้นจะเป็นของใครก็ตาม⁹⁸ ซึ่งจะเห็นได้ว่าในกรณีการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้น หากมีการหลอกลวงด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้า และการหลอกลวงดังกล่าวทำให้ได้ไปซึ่งหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าจากหน่วยงานผู้ซึ่งมีอำนาจออกให้ ก็จะเป็นกรณีที่มีการหลอกลวงด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จและได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวง

⁹⁵ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคความผิดและสหโทษ, หน้า 177.

⁹⁶ คณิต ณ นคร, กฎหมายอาญาภาคความผิด, หน้า 676.

⁹⁷ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 341 บัญญัติว่า “ผู้ใดโดยทุจริต หลอกลวงผู้อื่นด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือ ปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง และโดยการหลอกลวงดังว่านั้นได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม หรือทำให้ผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม ทำ ถอน หรือทำลายเอกสารสิทธิ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานฉ้อโกง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

⁹⁸ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคความผิดและสหโทษ, หน้า 358-362.

การหลอกลวงโดยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จนั้น ข้อความที่แสดงจะเป็นข้อความที่ไม่ตรงกับความจริงในขณะที่แสดง กล่าวคือ เป็นการแสดงข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นแล้วหรือมีอยู่แล้วก่อนหรือขณะแสดง ส่วนข้อความที่เป็นการคาดคะเนหรือการทำนายเหตุการณ์ในอนาคตนั้นอาจไม่เป็นข้อความเท็จก็ได้ แต่ถ้การหลอกลวงโดยการแสดงข้อความในอนาคตนั้น ผู้กระทำไม่ได้ตั้งใจจะให้ เป็นจริงก็อาจเป็นฉ้อโกงได้ ส่วนการหลอกลวงโดยการปกปิดข้อความจริง ซึ่งควรบอกให้แจ้งนั้น คือ การไม่บอกข้อความจริง เมื่อตนมีหน้าที่ต้องเปิดเผย มิฉะนั้นผู้อื่นจะหลงผิดไปได้⁹⁹

องค์ประกอบภายในของความผิดดังกล่าว ได้แก่ เจตนาธรรมดา และมูลเหตุจูงใจ ซึ่งเจตนาธรรมดา คือ ผู้กระทำมีเจตนาหลอกลวงผู้อื่นโดยรู้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องที่หลอก ส่วนมูลเหตุจูงใจ คือ ผู้กระทำต้องมีมูลเหตุจูงใจโดยทุจริตมาตั้งแต่ต้น มิใช่เกิดเจตนาทุจริตขึ้นภายหลัง¹⁰⁰ ซึ่งคำว่า โดยทุจริต นั้นหมายความว่า เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น¹⁰¹

เมื่อได้พิจารณาฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาที่เกี่ยวข้องอันอาจปรับใช้กับกรณี การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าแล้ว พบว่าหากผู้กระทำได้มีการกระทำครบองค์ประกอบความผิดของ ฐานความผิดฐานใดฐานหนึ่งหรือหลายฐาน และเป็นไปตามโครงสร้างความรับผิดทางอาญาทุก ประการแล้ว ผู้กระทำย่อมมีความผิดโดยสามารถปรับใช้ประมวลกฎหมายอาญาเพื่อลงโทษแก่กรณี ดังกล่าวได้

ตัวอย่างฐานความผิดที่ตามประมวลกฎหมายอาญาที่อาจปรับใช้กับกรณีการแอบอ้าง ถิ่นกำเนิดสินค้า เช่น มาตรา 162 ฐานเจ้าพนักงานรับรองเอกสารอันเป็นเท็จ มาตรา 264 ความผิด ฐานปลอมเอกสาร มาตรา 265 ความผิดฐานปลอมเอกสารสิทธิหรือเอกสารราชการ มาตรา 267 ความผิดฐานแจ้งให้เจ้าพนักงานจดข้อความอันเป็นเท็จ มาตรา 268 ความผิดฐานใช้เอกสารปลอม และมาตรา 341 ความผิดฐานฉ้อโกง เป็นต้น ซึ่งผู้เขียนได้วิเคราะห์ถึงการปรับใช้ฐานความผิดและ พิจารณาถึงข้อจำกัดของการปรับใช้ฐานความผิดดังกล่าวไว้ข้างต้นแล้ว

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาพบว่า การปรับใช้ฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาที่มีอยู่ใน ปัจจุบันนั้นยังไม่เพียงพอและไม่ครอบคลุมกับกรณีการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าเท่าที่ควร อีกทั้งไม่ สามารถลดและป้องกันปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้ โดยมีเหตุผลหลายประการดังต่อไปนี้

⁹⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 359-360.

¹⁰⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 363.

¹⁰¹ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1(1)

1. แม้ว่ากรณีที่มีการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าเกิดขึ้น และสามารถนำประมวลกฎหมายอาญามาปรับใช้กับแต่ละกรณีได้ เมื่อการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นครบองค์ประกอบความผิดตามที่กฎหมายบัญญัติก็ตาม แต่บางกรณีไม่สามารถนำประมวลกฎหมายอาญามาปรับใช้ได้ เนื่องจากเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าที่มีลักษณะของการกระทำที่ไม่ถึงขนาดเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา เช่น การนำเข้าชิ้นส่วนหรือส่วนประกอบแบบครบชุดมาประกอบในโรงงานในประเทศไทย การย้ายเครื่องจักรจากโรงงานในประเทศที่ถูกใช้มาตรการทางการค้าแล้วมาตั้งโรงงานประกอบกิจการในประเทศไทยภายหลังจากที่สินค้าถูกใช้มาตรการ จากนั้นจึงทำการผลิตโดยนำเข้าชิ้นส่วนหรือส่วนประกอบจากประเทศที่ถูกใช้มาตรการ หรือการนำเข้าชิ้นส่วนสำคัญของสินค้าจากประเทศที่ถูกใช้มาตรการมาประกอบกับชิ้นส่วนย่อยในประเทศซึ่งไม่เพียงพอที่จะพิจารณาได้ว่าสินค้านั้นมีถิ่นกำเนิดในประเทศไทย เป็นต้น ซึ่งกรณีดังกล่าวนี้ไม่สามารถนำประมวลกฎหมายอาญามาเอาผิดกับผู้กระทำได้และเป็นช่องว่างของกฎหมายในการที่ผู้กระทำความผิดจะใช้ในการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าต่อไป

2. แม้ว่าประมวลกฎหมายอาญาจะกำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับการปลอมแปลงเอกสาร การแจ้งให้เจ้าพนักงานจดข้อความอันเป็นเท็จ และการฉ้อโกง ซึ่งอาจปรับใช้กับกรณีการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่ฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาดังกล่าวเป็นการบังคับใช้กฎหมายและลงโทษเมื่อการกระทำความผิดได้เกิดขึ้นแล้วเท่านั้น แต่ไม่ได้เป็นการป้องกันหรือป้องปรามไม่ให้เกิดการกระทำความผิดเกิดขึ้นโดยตรง

3.2 กฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า

นอกจากมาตรการทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญาดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ประเทศไทยยังมีมาตรการตามกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ดังต่อไปนี้

3.2.1 พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560

พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 เป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเกิดความสะดวกและสอดคล้องกับการค้าและการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศที่มีการพัฒนาและขยายตัวมากขึ้นและเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

รูปแบบของการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นค่อนข้างมีความหลากหลาย โดยมีทั้งการกระทำที่สามารถนำพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 มาปรับใช้ได้และการกระทำที่ไม่สามารถนำพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 มาปรับใช้ได้ ซึ่งผู้เขียนจะนำเสนอฐานความผิดตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ที่ควรนำมาพิจารณาในกรณีการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า โดยสามารถจำแนกได้ 2 ข้อ ดังต่อไปนี้

1. กรณีที่มีการกระทำในลักษณะที่เป็นการแจ้งข้อความ ให้ถ้อยคำ หรือตอบคำถามด้วย ถ้อยคำอันเป็นเท็จ หรือไม่ตอบคำถามของพนักงานตุลาการตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ตอบ ซึ่งหากการกระทำดังกล่าวเข้าองค์ประกอบความผิดก็จะมี ความผิดตามพระราชบัญญัติตุลาการ พ.ศ. 2560 มาตรา 203¹⁰²

2. กรณีที่มีการกระทำในลักษณะที่เป็นการปลอมหรือแปลงเอกสารที่ใช้ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ หรือแก้ไขเอกสารที่ทางราชการออกให้เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ หรือปลอมดวงตราลายมือชื่อ หรือเครื่องหมายอื่นใดของพนักงานตุลาการที่ใช้เพื่อการอย่างใดอันเกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติ ซึ่งหากการกระทำดังกล่าวเข้าองค์ประกอบความผิดก็จะมี ความผิดตามพระราชบัญญัติตุลาการ พ.ศ. 2560 มาตรา 204¹⁰³

3.2.2 ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง การออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าตามความ ตกลงทางการค้าระหว่างประเทศหรือการปฏิบัติทางการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2548

ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง การออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าตามความตกลง ทางการค้าระหว่างประเทศหรือการปฏิบัติทางการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2548 นั้นเป็นกฎหมายที่ บัญญัติขึ้นเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจของประเทศในการรักษาสีทธิประโยชน์ทางการค้าเกี่ยวกับการ ใช้สิทธิพิเศษทางด้านภาษีศุลกากรหรือสิทธิพิเศษอื่นภายใต้ความตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ หรือเพื่อการปฏิบัติทางการค้าระหว่างประเทศ โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5(6) และมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกป็นอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 กล่าวคือ มาตรา 5(6) นั้นได้ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์โดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีใน การประกาศในราชกิจจานุเบกษาเกี่ยวกับการกำหนดมาตรการอื่นใดเพื่อประโยชน์ในการจัดระเบียบ ในการส่งออกหรือนำเข้าตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว เมื่อมีความจำเป็นหรือสมควรเพื่อความมั่นคง ทางเศรษฐกิจ สาธารณประโยชน์ การสาธารณสุข ความมั่นคงของประเทศ ความสงบเรียบร้อยหรือ ศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อประโยชน์อื่นใดของรัฐ ส่วนมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติการ

¹⁰² พระราชบัญญัติตุลาการ พ.ศ. 2560 บัญญัติว่า “ผู้ใดแจ้งข้อความ ให้ถ้อยคำ หรือตอบคำถามด้วยถ้อยคำอันเป็น เท็จ หรือไม่ตอบคำถามของพนักงานตุลาการตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ตอบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับ ไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

¹⁰³ พระราชบัญญัติตุลาการ พ.ศ. 2560 บัญญัติว่า “ผู้ใดปลอมหรือแปลงเอกสารที่ใช้ในการดำเนินการตาม พระราชบัญญัตินี้หรือแก้ไขเอกสารที่ทางราชการออกให้เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้หรือปลอมดวงตรา ลายมือชื่อ หรือเครื่องหมายอื่นใดของพนักงานตุลาการที่ใช้เพื่อการอย่างใดอันเกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัตินี้ต้องระวางโทษจำคุกไม่ เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดใช้เอกสาร ดวงตรา ลายมือชื่อ หรือเครื่องหมาย ที่เกิดจากการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษ เช่นเดียวกัน”

ส่งออกป้อนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 เป็นการให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัติดังกล่าวในการออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติ

ความเกี่ยวข้องของประกาศฉบับนี้กับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า คือ ประกาศฉบับดังกล่าวใน ข้อ 5 ได้มีการกำหนดให้กรมการค้าต่างประเทศตรวจสอบย้อนหลังถิ่นกำเนิดสินค้าในกรณีที่ประเทศผู้นำเข้าปลายทางขอให้กรมการค้าต่างประเทศตรวจสอบคุณสมบัติของสินค้าทางด้านถิ่นกำเนิดย้อนหลัง หรือกรณีมีเหตุสงสัยว่ามีการปฏิบัติที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ภายใต้กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าที่กำหนดตามความตกลงการค้าระหว่างประเทศหรือการปฏิบัติทางการค้าระหว่างประเทศนั้น และหากเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องไม่เพียงพอต่อการตรวจสอบคุณสมบัติของสินค้าทางด้านถิ่นกำเนิด กรมการค้าต่างประเทศอาจตรวจกระบวนการผลิตหรือการดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวข้องหรือโดยวิธีการอื่นใดร่วมด้วยก็ได้ โดยให้ผู้ส่งออกอำนวยความสะดวกในการตรวจ

จากประกาศข้างต้นส่งผลให้กรมการค้าต่างประเทศได้กำหนดแนวปฏิบัติในการตรวจสอบย้อนหลังถิ่นกำเนิดสินค้า¹⁰⁴ ได้แก่

(1) การสุ่มตรวจย้อนหลังข้อมูลจากผู้ประกอบการให้คำรับรองผ่านระบบ Rules of Origin Verification Systems : ROVERs (Post-Audit)

การสุ่มตรวจย้อนหลังดังกล่าวได้ถูกกำหนดให้มีขึ้น เนื่องจากกระบวนการดำเนินการตรวจรับรองคุณสมบัติถิ่นกำเนิดสินค้าก่อนการขอใช้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร (Pre-verification) ของกรมการค้าต่างประเทศนั้นมุ่งเน้นความรวดเร็วและอำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบการในการใช้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร โดยพิจารณาจากข้อมูลเบื้องต้นที่ผู้ประกอบการให้คำรับรองผ่านระบบ ROVERs เท่านั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการกระบวนการตรวจสอบย้อนหลังข้อมูลจากผู้ประกอบการได้ให้คำรับรองไว้ในภายหลัง

การสุ่มตรวจย้อนหลังจะพิจารณาจากความเสี่ยงของการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าเป็นหลัก โดยพิจารณาจากประเภทของสินค้าที่ประเทศต่าง ๆ ได้กำหนดมาตรการทางการค้าไว้ รายการสินค้าที่ประเทศผู้นำเข้าร้องขอให้ตรวจสอบย้อนหลังหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าเป็นจำนวนมาก ผู้ประกอบการที่เคยมีประวัติเกี่ยวข้องกับการฉ้อฉลทางการค้า ข้อมูลสินค้าหรือผู้ประกอบการที่กรมการค้าต่างประเทศได้รับแจ้งเบาะแสว่าอาจเกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า และข้อมูล

¹⁰⁴ พัชรีย์ ปิยะคง, ผลงาน 1 การตรวจสอบการหลบเลี่ยงมาตรการทางการค้าด้วยกลวิธีแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า (circumvention) กรณีศึกษา : สินค้ารถยกของ (Hand Pallet Truck) ส่งออกไปสหภาพยุโรป (นันทบุรี: สำนักบริหารการนำเข้ากรมการค้าต่างประเทศ, 2556), หน้า 25-28.

สินค้าหรือผู้ประกอบการที่เป็นผลมาจากการวิเคราะห์ความเสี่ยง และเมื่อได้ข้อมูลสินค้าหรือข้อมูลผู้ประกอบการที่อยู่ในข่ายจะตรวจสอบย้อนหลังแล้ว กรมการค้าต่างประเทศจะมีหนังสือแจ้งขอความร่วมมือจากผู้ประกอบการที่เป็นผู้รับรองข้อมูลให้จัดส่งเอกสารหลักฐานแสดงการได้มาซึ่งวัตถุดิบทุกรายการที่ผู้ประกอบการแจ้งรับรองข้อมูลไว้ในระบบ ROVERs

เมื่อการตรวจสอบได้เสร็จสิ้น ผลการตรวจสอบนั้นสามารถแบ่งได้เป็น 2 กรณี คือ

กรณีแรก กรณีที่ผู้ประกอบการสามารถแสดงเอกสารหลักฐานได้ครบถ้วนสมบูรณ์ ผู้ประกอบการสามารถขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าจากกรมการค้าต่างประเทศได้ตามขั้นตอนวิธีปฏิบัติปกติ

กรณีที่สอง กรณีที่ผู้ประกอบการไม่สามารถแสดงหลักฐานที่ครบถ้วนสมบูรณ์ได้ หรือไม่ให้ความร่วมมือในการตรวจสอบ กรมการค้าต่างประเทศจะดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในประกาศกรมการค้าต่างประเทศ เรื่อง มาตรการและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณาออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าต่อผู้ประกอบการหรือผู้ส่งออกที่ก่อหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2562 ซึ่งจะกำหนดมาตรการแตกต่างกันไปในแต่ละกรณี

(2) การตรวจสอบย้อนหลังหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าตามคำร้องขอของประเทศผู้นำเข้าปลายทาง (Post-verification)

การดำเนินการตรวจสอบย้อนหลังหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าตามคำร้องขอของประเทศผู้นำเข้านั้นจะเป็นการตรวจพิสูจน์เพื่อยืนยันความถูกต้อง โดยมีประเด็นหลัก 2 ประเด็น คือ

ประเด็นแรก คือ การตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า โดยขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เป็นผู้ออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าที่ถูกตรวจสอบย้อนหลัง ให้ตรวจสอบว่าหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้านั้นเป็นหนังสือรับรองที่ออกโดยหน่วยงานผู้มีอำนาจของกรมการค้าต่างประเทศหรือหน่วยงานที่กรมการค้าต่างประเทศมอบหมายจริงหรือไม่และมีรายละเอียดในหนังสือรับรองตรงกับสำเนาหนังสือรับรองที่กรมการค้าต่างประเทศเก็บรักษาไว้หรือไม่

ประเด็นที่สอง คือ การตรวจสอบความถูกต้องของสินค้าว่าเป็นไปตามกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าหรือไม่ โดยกรมการค้าต่างประเทศจะมีหนังสือขอความร่วมมือให้ผู้ส่งออกชี้แจงรายละเอียดการผลิตสินค้าและแสดงเอกสารหลักฐานเพื่อประกอบการพิสูจน์ยืนยันความถูกต้องของถิ่นกำเนิดสินค้าที่ส่งออกตามหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าที่ถูกตรวจสอบย้อนหลัง ซึ่งการชี้แจงข้อมูลจะต้องดำเนินการภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด 1 เดือน และจะมีหนังสือทวงถามหากผู้ส่งออกไม่ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งผู้ส่งออกสามารถขอขยายระยะเวลาการชี้แจงได้หากมีเหตุอันสมควร โดยระยะเวลาในการดำเนินการทั้งสิ้นจะต้องไม่เกินกรอบระยะเวลาที่แต่ละความตกลง

กำหนดให้ต้องแจ้งผลการตรวจสอบ และเมื่อกระบวนการตรวจสอบย้อนหลังหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าเสร็จสิ้น กรมการค้าต่างประเทศจะมีหนังสือแจ้งผลการตรวจสอบให้ศุลกากรประเทศผู้นำเข้าที่ขอตรวจสอบย้อนหลังทราบ ซึ่งแบ่งเป็น 2 กรณี คือ

กรณีแรก ผลการตรวจสอบถูกต้อง โดยหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าเป็นหนังสือรับรองที่ออกโดยกรมการค้าต่างประเทศจริง และผู้ประกอบการสามารถชี้แจงรายละเอียดการผลิตสินค้าพร้อมหลักฐานเอกสาร ซึ่งพิสูจน์ได้ว่าสินค้าผลิตถูกต้องตามกฎหมายด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า

กรณีที่สอง ผลการตรวจสอบพบว่าไม่ถูกต้อง ซึ่งอาจมีสาเหตุ เช่น เอกสารหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าไม่ถูกต้อง โดยเป็นหนังสือรับรองที่กรมการค้าต่างประเทศไม่ได้ออกให้กับผู้ส่งออกที่มีชื่อระบุอยู่ในหนังสือรับรองที่ถูกตรวจสอบ หรือมีการแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมข้อความในหนังสือรับรองให้แตกต่างไปจากที่กรมการค้าต่างประเทศออกให้ สินค้าผลิตไม่ถูกต้องตามกฎหมายด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า หรือผู้ประกอบการไม่สามารถชี้แจงรายละเอียดการผลิตสินค้าเพื่อพิสูจน์ความถูกต้องของถิ่นกำเนิดสินค้าตามหลักเกณฑ์ได้ครบถ้วนสมบูรณ์ เป็นต้น ซึ่งในกรณีนี้ กรมการค้าต่างประเทศจะดำเนินการที่กำหนด โดยอาศัยประกาศกรมการค้าต่างประเทศ เรื่อง มาตรการและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณาออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าต่อผู้ประกอบการหรือผู้ส่งออกที่ก่อหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2562 เช่นเดียวกับการสุ่มตรวจสอบย้อนหลังข้อมูลจากผู้ประกอบการที่ได้ให้คำรับรองผ่านระบบ ROVERs ซึ่งได้กำหนดมาตรการในแต่ละกรณีแตกต่างกันออกไป

จากการศึกษาประกาศฉบับดังกล่าวพบว่า เป็นการกำหนดมาตรการที่เป็นแนวปฏิบัติให้กับกรมการค้าต่างประเทศในการตรวจสอบย้อนหลังถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นเมื่อมีเหตุสงสัยหรือมีการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าเกิดขึ้นแล้ว โดยไม่ได้เป็นมาตรการในเชิงป้องกันก่อนที่จะมีการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าขึ้น ดังนั้นประกาศดังกล่าวจึงไม่สามารถนำมาใช้เพื่อป้องกันการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้เท่าที่ควร

3.2.3 ประกาศกรมการค้าต่างประเทศ เรื่อง มาตรการและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณาออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าต่อผู้ประกอบการหรือผู้ส่งออกที่ก่อหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2562

ประกาศกรมการค้าต่างประเทศ เรื่อง มาตรการและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณาออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าต่อผู้ประกอบการหรือผู้ส่งออกที่ก่อหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2562 นั้นเป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นเพื่อปรับปรุงมาตรการและ

แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณาออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าให้มีสภาพบังคับและมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อป้องกันการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าไทย และเป็นไปตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง การออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าตามความตกลงทางการค้าระหว่างประเทศหรือการปฏิบัติทางการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2548

ความเกี่ยวข้องของประกาศฉบับนี้กับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า คือ ประกาศฉบับนี้ได้กำหนดมาตรการสำหรับการกระทำที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าไว้ เช่น มาตรการยกเลิกผลการตรวจคุณสมบัติถิ่นกำเนิดของสินค้าทางด้านถิ่นกำเนิดตามคำขอที่ถูกตรวจสอบย้อนหลังและให้ผู้ประกอบการหรือผู้ส่งออกแสดงเอกสารหลักฐานการผลิตเพื่อพิสูจน์ความถูกต้องตามหลักเกณฑ์ถิ่นกำเนิดสินค้า พร้อมใบกำกับสินค้าที่ระบุหมายเลขเอกสาร ก่อนยื่นขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าทุกประเภทสำหรับการส่งออกสินค้าทุกชนิดไปยังทุกประเทศ มาตรการตรวจสอบคำรับรองข้อมูลการผลิตสินค้าทุกคำขอที่ผู้ประกอบการหรือผู้ส่งออกได้ยื่นคำขอรับการตรวจคุณสมบัติของสินค้าทางด้านถิ่นกำเนิดเพื่อขอใช้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรย้อนหลังไม่เกิน 2 ปี และมาตรการเพิกถอนการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าหรือหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าที่ถูกตรวจสอบและแจ้งผลการตรวจสอบให้หน่วยงานประเทศผู้นำเข้าทราบ เป็นต้น ซึ่งมาตรการตามประกาศฉบับนี้จะมีการกำหนดไว้แตกต่างกันไปในแต่ละกรณี

มาตรการตามประกาศฉบับนี้ซึ่งเกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ได้แก่

กรณีแรก ตามข้อ 3(1) แห่งประกาศฯ เมื่อมีการสุ่มตรวจย้อนหลังคำรับรองข้อมูลการผลิตสินค้าที่ผู้ประกอบการหรือผู้ส่งออกได้ยื่นขอรับการตรวจคุณสมบัติของสินค้าด้านถิ่นกำเนิด (Rules of Origin Verification System : ROVERs) เพื่อขอใช้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร ซึ่งมาตรการที่กรมการค้าต่างประเทศกำหนดสำหรับกรณีนี้สามารถแบ่งได้เป็นสองกรณีย่อย ดังนี้

1) กรณีผู้ประกอบการหรือผู้ส่งออกชี้แจงหรือแสดงเอกสารหลักฐานข้อมูลการผลิตสินค้าภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ไม่สามารถพิสูจน์ความถูกต้องของถิ่นกำเนิดสินค้าตามหลักเกณฑ์ได้ กรมการค้าต่างประเทศจะดำเนินมาตรการยกเลิกผลการตรวจคุณสมบัติของสินค้าทางด้านถิ่นกำเนิดตามคำขอที่ถูกตรวจสอบย้อนหลังและให้ผู้ประกอบการหรือผู้ส่งออกแสดงเอกสารหลักฐานการผลิตเพื่อพิสูจน์ความถูกต้องตามหลักเกณฑ์ถิ่นกำเนิดสินค้า พร้อมใบกำกับสินค้า (Invoice) ที่ระบุหมายเลขเอกสาร ก่อนยื่นขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าทุกประเภทสำหรับการส่งออกสินค้าทุกชนิดไปยังทุกประเทศ

2) กรณีผู้ประกอบการหรือผู้ส่งออกไม่ชี้แจงหรือไม่แสดงเอกสารหลักฐานข้อมูลการผลิตสินค้าภายในระยะเวลาที่กำหนด กรมการค้าต่างประเทศจะดำเนินมาตรการยกเลิกผลการตรวจคุณสมบัติของสินค้าทางด้านถิ่นกำเนิดตามคำขอที่ถูกตรวจสอบย้อนหลังและให้ผู้ประกอบการหรือ

ผู้ส่งออกแสดงเอกสารหลักฐานการผลิตเพื่อพิสูจน์ความถูกต้องตามหลักเกณฑ์ถิ่นกำเนิดสินค้า พร้อมใบกำกับสินค้า (Invoice) ที่ระบุหมายเลขเอกสาร ก่อนยื่นขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าทุกประเภทสำหรับการส่งออกสินค้าทุกชนิดไปยังทุกประเทศ และมาตรการตรวจสอบคำรับรองข้อมูลการผลิตสินค้าทุกคำขอที่ผู้ประกอบการหรือผู้ส่งออกได้ยื่นคำขอรับการตรวจสอบคุณสมบัติของสินค้าทางด้านถิ่นกำเนิดเพื่อขอใช้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรย้อนหลังไม่เกิน 2 ปี

อย่างไรก็ตาม มาตรการที่ให้ผู้ประกอบการหรือผู้ส่งออกแสดงเอกสารหลักฐานการผลิตเพื่อพิสูจน์ความถูกต้องตามหลักเกณฑ์ถิ่นกำเนิดสินค้า พร้อมใบกำกับสินค้า (Invoice) ที่ระบุหมายเลขเอกสาร ก่อนยื่นขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าทุกประเภทสำหรับการส่งออกสินค้าทุกชนิดไปยังทุกประเทศนั้นจะสิ้นสุดลงเมื่อผู้ประกอบการหรือผู้ส่งออกได้แสดงเอกสารหลักฐานการผลิตเพื่อพิสูจน์ความถูกต้องตามหลักเกณฑ์ถิ่นกำเนิดสินค้า และได้รับเอกสารอนุมัติผ่านการตรวจสอบที่ระบุหมายเลขใบกำกับสินค้า สำหรับการขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าจำนวน 5 ฉบับ และผู้ประกอบการหรือผู้ส่งออกได้มีหนังสือถึงกรมการค้าต่างประเทศแสดงความประสงค์เพื่อขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าตามแนวปฏิบัติทั่วไป

กรณีที่สอง ตามข้อ 3(2) แห่งประกาศฯ เมื่อมีการตรวจสอบย้อนหลังหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าที่ออกโดยกรมการค้าต่างประเทศ สามารถแบ่งเป็น 5 กรณีย่อย ดังนี้

(ก) กรณีผู้มีชื่อระบุเป็นผู้ส่งออกตอบชี้แจง แต่สินค้าที่ส่งออกผลิตไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ถิ่นกำเนิดสินค้า กรมการค้าต่างประเทศจะดำเนินมาตรการ ดังนี้

กรณีตรวจสอบครั้งแรก จะดำเนินมาตรการให้ผู้ส่งออกแสดงเอกสารหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความถูกต้องถิ่นกำเนิดของสินค้า เฉพาะชนิดที่ถูกตรวจสอบตามหลักเกณฑ์ถิ่นกำเนิดสินค้า พร้อมใบกำกับสินค้า (Invoice) ที่ระบุหมายเลขเอกสาร ก่อนยื่นขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าเฉพาะประเภทที่ถูกตรวจสอบที่ส่งออกไปยังทุกประเทศ ซึ่งมาตรการข้างต้นจะสิ้นสุดลงเมื่อผู้มีชื่อระบุเป็นผู้ส่งออกได้แสดงเอกสารหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความถูกต้องตามหลักเกณฑ์ถิ่นกำเนิดสินค้าเฉพาะชนิดสินค้าที่ถูกตรวจสอบและหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าเฉพาะประเภทที่ถูกตรวจสอบ และได้รับเอกสารอนุมัติผ่านการตรวจสอบที่ระบุหมายเลขใบกำกับสินค้า (Invoice) แล้วจำนวน 5 ฉบับ และผู้มีชื่อระบุเป็นผู้ส่งออกได้มีหนังสือแสดงความประสงค์เพื่อยื่นขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าตามแนวปฏิบัติทั่วไป

กรณีตรวจสอบครั้งต่อไป ให้ผู้มีชื่อระบุเป็นผู้ส่งออกแสดงเอกสารหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความถูกต้องตามหลักเกณฑ์ถิ่นกำเนิดของสินค้าทุกชนิด พร้อมใบกำกับสินค้า (Invoice) ที่ระบุหมายเลขเอกสาร ก่อนยื่นขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าทุกประเภทที่ส่งออกไปยังทุกประเทศ

มาตรการข้างต้นจะสิ้นสุดลงเมื่อผู้มีชื่อระบุเป็นผู้ส่งออกได้แสดงเอกสารหลักฐาน เพื่อพิสูจน์ความถูกต้องตามหลักเกณฑ์ถิ่นกำเนิดสินค้าทุกชนิดสินค้าและหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าทุกประเภท และได้รับเอกสารอนุมัติผ่านการตรวจสอบที่ระบุหมายเลขใบกำกับสินค้า (Invoice) สำหรับการขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าจำนวน 10 ฉบับ และผู้มีชื่อระบุเป็นผู้ส่งออกได้มีหนังสือถึงกรมการค้าต่างประเทศแสดงความประสงค์เพื่อยื่นขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าตามแนวปฏิบัติทั่วไป หากมีการกำหนดมาตรการในกรณีตรวจสอบครั้งแรกและกรณีตรวจสอบครั้งต่อไปซ้ำซ้อนกัน เมื่อผู้มีชื่อระบุเป็นผู้ส่งออกได้ดำเนินการขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าจนครบ 10 ฉบับแล้ว ให้ถือว่ามาตรการในกรณีตรวจสอบครั้งต่อไปสิ้นสุดก่อนและคงเหลือต้องดำเนินการตามมาตรการที่กำหนดในกรณีตรวจสอบครั้งแรกต่อไปจนสิ้นสุดมาตรการ

(ข) กรณีผู้มีชื่อระบุเป็นผู้ส่งออกไม่ตอบชี้แจงข้อมูลกระบวนการผลิตสินค้า กรมการค้าต่างประเทศจะดำเนินการ ดังนี้

กรณีตรวจสอบครั้งแรก ให้ผู้มีชื่อระบุเป็นผู้ส่งออกแสดงเอกสารหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความถูกต้องตามหลักเกณฑ์ถิ่นกำเนิดสินค้าของสินค้าทุกชนิด พร้อมใบกำกับสินค้า (Invoice) ที่ระบุหมายเลขเอกสาร ก่อนยื่นขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าเฉพาะประเภทที่ถูกต้องตรวจสอบที่ส่งออกไปยังทุกประเทศ

มาตรการข้างต้นจะสิ้นสุดลงเมื่อผู้มีชื่อระบุเป็นผู้ส่งออกได้แสดงเอกสารหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความถูกต้องตามหลักเกณฑ์ถิ่นกำเนิดสินค้าทุกชนิดสินค้าและหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าเฉพาะประเภทที่ถูกต้องตรวจสอบ และได้รับเอกสารอนุมัติผ่านการตรวจสอบที่ระบุหมายเลขใบกำกับสินค้า (Invoice) แล้วจำนวน 5 ฉบับ และผู้มีชื่อระบุเป็นผู้ส่งออกได้มีหนังสือถึงกรมการค้าต่างประเทศแสดงความประสงค์เพื่อยื่นขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าตามแนวปฏิบัติทั่วไป

กรณีตรวจสอบครั้งต่อไป ให้ผู้มีชื่อระบุเป็นผู้ส่งออกแสดงเอกสารหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความถูกต้องตามหลักเกณฑ์ถิ่นกำเนิดของสินค้าทุกชนิด พร้อมใบกำกับสินค้า (Invoice) ที่ระบุหมายเลขเอกสาร ก่อนยื่นขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าทุกประเภทที่ส่งออกไปยังทุกประเทศ

มาตรการข้างต้นจะสิ้นสุดลงเมื่อผู้มีชื่อระบุเป็นผู้ส่งออกได้แสดงเอกสารหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความถูกต้องตามหลักเกณฑ์ถิ่นกำเนิดสินค้าทุกชนิดสินค้าและหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าทุกประเภท และได้รับเอกสารอนุมัติผ่านการตรวจสอบที่ระบุหมายเลขใบกำกับสินค้า (Invoice) สำหรับการขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าแล้วจำนวน 10 ฉบับ และผู้มีชื่อระบุเป็นผู้ส่งออกได้มีหนังสือถึงกรมการค้าต่างประเทศแสดงความประสงค์เพื่อยื่นขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าตามแนวปฏิบัติทั่วไป หากมีการกำหนดมาตรการในกรณีตรวจสอบครั้งแรกและกรณีตรวจสอบครั้งต่อไปซ้ำซ้อนกัน เมื่อผู้มีชื่อระบุเป็นผู้ส่งออกได้ดำเนินการจนครบ 10 ฉบับแล้ว ให้ถือว่ามาตรการในกรณีตรวจสอบ

ครั้งต่อไปสิ้นสุดก่อนและคงเหลือต้องดำเนินการตามมาตรการในกรณีตรวจสอบครั้งแรกต่อไปจนสิ้นสุดมาตรการ

(ค) กรณีผู้มีชื่อระบุเป็นผู้ส่งออกในหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าแต่กล่าวอ้างว่าถูกแอบอ้างชื่อในหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้านั้น ซึ่งกรณีนี้ผู้มีชื่อระบุเป็นผู้ส่งออกจะไม่ถูกดำเนินการหากได้มีการแจ้งความร้องทุกข์เพื่อดำเนินคดีตามกฎหมายกับผู้แอบอ้าง และนำเอกสารหลักฐานการแจ้งความร้องทุกข์มาแสดงต่อกรมการค้าต่างประเทศภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่หากผู้มีชื่อระบุเป็นผู้ส่งออกไม่ได้นำเอกสารหลักฐานการแจ้งความร้องทุกข์มาแสดงต่อกรมการค้าต่างประเทศภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้มีชื่อระบุเป็นผู้ส่งออกไม่ตอบชี้แจง และต้องถูกดำเนินการเช่นเดียวกับกรณีตามข้อ (ข)

(ง) กรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ผู้มีชื่อระบุเป็นผู้ส่งออกจะต้องแสดงเอกสารหลักฐานการผลิตเพื่อพิสูจน์ความถูกต้องตามหลักเกณฑ์ถิ่นกำเนิดของสินค้าทุกชนิดพร้อมใบกำกับสินค้า (Invoice) ที่ระบุหมายเลขเอกสาร ก่อนยื่นขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าทุกประเภทที่ส่งไปยังทุกประเทศ

มาตรการข้างต้นจะสิ้นสุดลงเมื่อผู้มีชื่อระบุเป็นผู้ส่งออกได้แสดงเอกสารหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความถูกต้องตามหลักเกณฑ์ถิ่นกำเนิดสินค้าทุกชนิดสินค้าและหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าทุกประเภท และได้รับเอกสารอนุมัติผ่านการตรวจสอบที่ระบุหมายเลขใบกำกับสินค้า (Invoice) สำหรับการขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าจำนวน 10 ฉบับ และผู้มีชื่อระบุเป็นผู้ส่งออกได้มีหนังสือถึงกรมการค้าต่างประเทศแสดงความประสงค์เพื่อยื่นขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าตามแนวปฏิบัติทั่วไป

(จ) กรณีที่กรมการค้าต่างประเทศไม่สามารถติดต่อผู้มีชื่อระบุเป็นผู้ส่งออกในหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าตามที่อยู่ที่ได้จดทะเบียนนิติบุคคลไว้ได้ กรมการค้าต่างประเทศจะไม่พิจารณาออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าจนกว่าจะสามารถติดต่อผู้มีชื่อระบุเป็นผู้ส่งออกตามที่อยู่ที่ได้จดทะเบียนนิติบุคคลไว้ได้

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น หากผู้มีชื่อระบุเป็นผู้ส่งออกถูกดำเนินการตามข้อ (ก) ถึง (ง) กรมการค้าต่างประเทศจะพิจารณาเพิกถอนการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าเฉพาะรายการสินค้าที่ผลิตไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ถิ่นกำเนิดสินค้าหรือเพิกถอนหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าที่ถูกตรวจสอบแล้วแต่กรณีและแจ้งผลการตรวจสอบให้หน่วยงานประเทศผู้นำเข้าทราบ

นอกจากนั้นประกาศฉบับดังกล่าวได้ให้อำนาจอธิบดีกรมการค้าต่างประเทศในการพิจารณามาตรการหรือแนวปฏิบัติต่อผู้ส่งออกในกรณีที่มีข้อเท็จจริงหรือพฤติกรรมหรือพยานหลักฐานหรือการอื่นใดแตกต่างจากมาตรการหรือแนวปฏิบัติที่ปรากฏในประกาศเป็นรายกรณีไป

จากกรณีต่าง ๆ ตามประกาศกรมการค้าต่างประเทศดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ประกาศฉบับดังกล่าวได้มีการกำหนดมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 6 มาตรการ คือ

(1) มาตรการยกเลิกผลการตรวจคุณสมบัติของสินค้าทางด้านถิ่นกำเนิดตามคำขอที่ถูกตรวจสอบย้อนหลัง

(2) มาตรการให้ผู้ประกอบการหรือผู้ส่งออกแสดงเอกสารหลักฐานการผลิตเพื่อพิสูจน์ความถูกต้องตามหลักเกณฑ์ถิ่นกำเนิดสินค้า พร้อมใบกำกับสินค้า (Invoice) ที่ระบุหมายเลขเอกสาร ก่อนยื่นขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าทุกประเภทสำหรับการส่งออกสินค้าทุกชนิดไปยังทุกประเทศ

(3) มาตรการตรวจสอบคำรับรองข้อมูลการผลิตสินค้าทุกคำขอที่ผู้ประกอบการหรือผู้ส่งออกได้ยื่นคำขอรับการตรวจคุณสมบัติของสินค้าทางด้านถิ่นกำเนิดเพื่อขอใช้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรย้อนหลังไม่เกิน 2 ปี

(4) มาตรการไม่พิจารณาออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าจนกว่าจะสามารถติดต่อผู้มีชื่อระบุเป็นผู้ส่งออกตามที่อยู่ที่ได้จดทะเบียนนิติบุคคลไว้ได้

(5) มาตรการเพิกถอนการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าเฉพาะรายการสินค้าที่ผลิตไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ถิ่นกำเนิดสินค้าหรือเพิกถอนหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าที่ถูกตรวจสอบและแจ้งผลการตรวจสอบให้หน่วยงานประเทศผู้นำเข้าทราบ

(6) มาตรการอื่น ๆ โดยการพิจารณาของอธิบดีกรมการค้าต่างประเทศในกรณีที่มาตราการหรือแนวปฏิบัติต่อผู้ส่งออกมีข้อเท็จจริงหรือพฤติกรรมหรือพยานหลักฐานหรือการอื่นใดแตกต่างจากมาตรการหรือแนวปฏิบัติที่ปรากฏในประกาศ

จากการศึกษาพบว่า มาตรการและแนวปฏิบัติตามประกาศกรมการค้าต่างประเทศ เรื่อง มาตรการและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณาออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าต่อผู้ประกอบการหรือผู้ส่งออกที่ก่อหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2562 มีความเกี่ยวข้องกับการกระทำที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าและการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าบางลักษณะมีความคล้ายคลึงและสอดคล้องกับฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาดังที่ได้กล่าวมาแล้ว เช่น กรณีที่มีลักษณะของการกระทำเป็นการใช้เอกสารเท็จ เอกสารปลอม หรือแจ้งข้อความเท็จในเอกสารเพื่อประกอบการขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า กรณีที่มีการปลอมหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า หรือแก้ไขรายละเอียดในหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า หรือกรณีที่มีการใช้เอกสารเท็จหรือเอกสารปลอมในการชี้แจงรายละเอียดกระบวนการผลิตสินค้า เป็นต้น อย่างไรก็ตาม มาตรการตามประกาศดังกล่าวนี้เป็นเพียงมาตรการทางปกครอง ซึ่งสามารถนำมาปรับใช้กับการกระทำที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้ในเบื้องต้นเท่านั้น แต่ยังคงขาดสภาพบังคับที่รุนแรงเพียงพอในการ

ป้องกันและยับยั้งไม่ให้ผู้ประกอบการกระทำความผิดได้ อีกทั้งมาตรการดังกล่าวยังเป็นมาตรการที่ใช้เมื่อการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้เกิดขึ้นแล้ว จึงไม่สามารถนำมาปรับใช้เพื่อป้องกันการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้เท่าที่ควร

3.3 ข้อพิจารณาเรื่องละเมิดทางแพ่งที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า

หากการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้กระทำโดยผิดกฎหมาย อันทำให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น ไม่ว่าจะเป็นความเสียหายต่อทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดที่กฎหมายคุ้มครองการกระทำความผิดล่วงละเมิดเป็นละเมิด ดังนั้นผู้ที่แอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายจากการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ตามความในมาตรา 420¹⁰⁵ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งสามารถพิจารณากรณีการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้ากับหลักการที่สำคัญในเรื่องละเมิดทางแพ่ง ได้ดังต่อไปนี้

1. เมื่อมีการกระทำที่เข้าข่ายเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ต้องพิจารณาว่า การกระทำดังกล่าวก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดของบุคคลอื่นหรือไม่ หากเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแล้วย่อมอยู่ในขอบเขตของการกระทำละเมิด

คำว่า “สิทธิอย่างหนึ่งอย่างใด” ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 มีความหมายค่อนข้างกว้าง โดยเป็นสิทธิอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากสิทธิที่กฎหมายได้ยกตัวอย่างไว้ ไม่ว่าจะเป็นสิทธิในชีวิต ร่างกาย อนามัย เสรีภาพ และทรัพย์สิน และเป็นสิทธิทั้งหลายอันมีกฎหมายรับรองและคุ้มครองให้ โดยไม่จำกัดแต่เฉพาะสิทธิที่เป็นทรัพย์สินหรือสิทธิเด็ดขาดเท่านั้น¹⁰⁶

นอกจากนั้น การกระทำละเมิดจะต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล ถ้าหากโจทก์ไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าผลเสียหายที่ตนเองได้รับนั้นมาจากการกระทำของจำเลยแล้ว ย่อมไม่อาจเอาผิดจำเลยได้ ดังนั้น ความรับผิดชอบในผลแห่งการกระทำละเมิดนั้นจะต้องมีการพิสูจน์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผลของการกระทำ (causation) ซึ่งทฤษฎีที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผลที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน คือ ทฤษฎีเงื่อนไขหรือทฤษฎีผลโดยตรง และทฤษฎีมูลเหตุเหมาะสมหรือทฤษฎีผลธรรมดา โดยเมื่อพิจารณาแนวคำพิพากษาศาลฎีกาของไทยแล้วนั้น ศาลไทยได้ใช้ทฤษฎีผลโดยตรงในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผลในคดีละเมิด ไม่ว่าจะเป็นจงใจละเมิด

¹⁰⁵ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 บัญญัติว่า “ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิดจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น”

¹⁰⁶ สุขุม ศุภนิศย์, คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยลักษณะละเมิด, พิมพ์ครั้งที่ 8 (กรุงเทพฯ: นิตยบรรณการ, 2555), หน้า 36.

หรือประมาทเลินเล่อทำให้เกิดความเสียหาย และใช้มาตรา 438 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ในการกำหนดขอบเขตแห่งความรับผิดในคดีละเมิดเพื่อให้เหมาะสมกับพฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิด¹⁰⁷

ดังนั้น หากผู้ใดได้กระทำให้เกิดความเสียหายต่อสิทธิทั้งหลายอันมีกฎหมายรับรองและคุ้มครองให้ เช่น ได้กระทำการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าจนทำให้ผู้ประกอบการสินค้าชนิดที่ถูกแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าถูกตัดสิทธิทางการค้าจากประเทศผู้นำเข้า เป็นต้น ผู้นั้นจะต้องรับผิดโดยชัดใช้เป็นค่าสินไหมทดแทน ซึ่งจะพึงใช้สถานใดนั้น ให้ศาลวินิจฉัยตามควรแก่พฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิด

กฎหมายได้กำหนดค่าสินไหมทดแทนไว้หลายประเภท ได้แก่ การคืนทรัพย์สินอันผู้เสียหายต้องเสียไปเพราะละเมิด หรือการใช้ราคาทรัพย์สินนั้น รวมทั้งค่าเสียหายอันพึงจะบังคับให้ใช้เพื่อความเสียหายอย่างใด ๆ อันได้ก่อกำ¹⁰⁸

2. การกระทำละเมิดอันทำให้บุคคลอื่นเสียหายถึงแก่ชีวิต ร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ทรัพย์สิน หรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดนั้น ต้องเป็นการกระทำโดยผิดกฎหมาย คำว่า “โดยผิดกฎหมาย” หมายความว่า กระทำลงโดยไม่มีอำนาจ หรือไม่มีสิทธิ หรือทำโดยมิชอบด้วยกฎหมาย แม้ไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้ว่าการกระทำดังกล่าวเป็นความผิด แต่ผู้กระทำได้ทำต่อบุคคลอื่นจนเขาได้รับความเสียหาย โดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อแล้วนั้น การกระทำนั้นก็เป็นละเมิดได้ ส่วนกรณีที่ถูกกฎหมายได้บัญญัติไว้ว่าเป็นความผิดอย่างชัดแจ้ง เช่น ประมวลกฎหมายอาญา การกระทำโดยผิดกฎหมายย่อมเป็นการกระทำโดยมิชอบด้วยกฎหมายอยู่ในตัวด้วย แต่ถ้าผู้กระทำมีอำนาจกระทำได้โดยอาศัยสิทธิตามกฎหมายหรืออาศัยสิทธิในฐานะเป็นคู่สัญญา แม้มีความเสียหายเกิดขึ้นจากการกระทำโดยใช้อำนาจโดยชอบดังกล่าว ก็ไม่เป็นการกระทำโดยผิดกฎหมาย¹⁰⁹ นอกจากนั้นการกระทำโดยผิดกฎหมายอาจเป็นทั้งความผิดทางอาญาและความรับผิดทางแพ่งในเรื่องละเมิดไปพร้อมกันได้ หากการกระทำดังกล่าวเข้าลักษณะที่กฎหมายอาญายกเว้นว่าเป็นความผิดและได้กำหนดโทษไว้ และเป็นความผิดในทางละเมิดด้วย¹¹⁰

3. การกระทำละเมิดนั้นต้องกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ซึ่งการกระทำโดยจงใจนั้นมีความหมายคล้ายคลึงกับการกระทำโดยเจตนาในทางอาญา แต่ก็มีมีความแตกต่างกัน คือ การกระทำ

¹⁰⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 53-58.

¹⁰⁸ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 438

¹⁰⁹ สุขุม ศุภนิศย์, คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยลักษณะละเมิด, หน้า 28-29.

¹¹⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 3.

โดยจงใจ หมายถึง การกระทำโดยรู้สำนึกถึงการกระทำว่าจะเป็นผู้เสียหายต่อบุคคลอื่น แต่มิได้เจาจงใจให้เกิดความเสียหายอย่างใดอย่างหนึ่งขึ้นโดยเฉพาะดังเช่นการกระทำโดยเจตนา อย่างไรก็ตามการกระทำโดยเจตนาจะเป็นการกระทำโดยจงใจในความหมายของมาตรา 420 เสมอ เนื่องจากการกระทำโดยจงใจมีความหมายกว้างกว่าการกระทำโดยเจตนา¹¹¹

การกระทำละเมิดโดยประมาทเล็กน้อย มาตรา 420 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไม่ได้มีการบัญญัตินิยามไว้ เมื่อนำไปเทียบเคียงกับการกระทำโดยประมาทในทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 59 วรรค 4 แล้วนั้น ประมาทเล็กน้อยในมาตรา 420 หมายถึง การกระทำโดยไม่จงใจ แต่กระทำโดยขาดความระมัดระวังซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ และผู้กระทำอาจใช้ความระมัดระวังเท่ากับบุคคลที่อยู่ในภาวะเช่นเดียวกันกับผู้กระทำพึงใช้ความระมัดระวังได้ แต่ผู้กระทำหาได้ใช้ไม่ ซึ่งการพิจารณาการกระทำโดยประมาทในทางละเมิดต้องพิเคราะห์ขนาดของความระมัดระวังของผู้กระทำ โดยเปรียบเทียบกับบุคคลในวิสัยและพฤติการณ์อย่างเดียวกันกับผู้กระทำว่าตามปกติบุคคลดังกล่าวจะใช้ความระมัดระวังได้มากน้อยเพียงใด ถ้าหากปรากฏว่า บุคคลธรรมดาที่นำมาเป็นมาตรฐานเทียบเคียงนั้นอยู่ในพฤติการณ์ภายนอกเช่นเดียวกันกับผู้กระทำ แต่ได้ใช้ความระมัดระวังมากกว่าผู้กระทำและความเสียหายย่อมไม่เกิดขึ้น ดังนั้นต้องถือว่าผู้กระทำนั้นประมาท¹¹²

นอกจากนี้มีข้อสังเกตว่า การพิเคราะห์ระดับหรือขนาดแห่งความระมัดระวังในทางแพ่งนั้นไม่แตกต่างกับในทางอาญา แต่จะแตกต่างกันในเรื่องผลของการกระทำ โดยผลของการกระทำโดยประมาทเล็กน้อยในทางแพ่งนั้นเป็นองค์ประกอบของความรับผิดชอบทั่วไป ซึ่งหากเข้าเกณฑ์ก็จะเป็นประมาทเล็กน้อยที่ผู้กระทำจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายหรือค่าสินไหมทดแทน แล้วแต่กรณีว่าจะเป็นกรณีสัญญาหรือละเมิด ส่วนในทางอาญานั้น กฎหมายได้กำหนดผลของการกระทำไว้เฉพาะบางกรณีเท่านั้นที่ผู้กระทำโดยประมาทจะต้องรับผิดชอบ¹¹³

จากข้อพิจารณาเรื่องละเมิดทางแพ่งดังกล่าวข้างต้น เมื่อนำมาพิจารณากับกรณีการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าแล้ว พบว่าหากมีความเสียหายเกิดขึ้นกับผู้ประกอบการหรือบุคคลใด ๆ ซึ่งความเสียหายดังกล่าวนั้นเกิดจากการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าที่เป็นการกระทำโดยผิดกฎหมาย ไม่ว่าจะกระทำโดยจงใจหรือประมาทเล็กน้อย อาจนำเรื่องละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาปรับใช้ได้ เพื่อให้ผู้ที่กระทำการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านำมาปรับใช้ค่าสินไหมทดแทนสำหรับเยียวยา

¹¹¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 15.

¹¹² เรื่องเดียวกัน, หน้า 17-18.

¹¹³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 23.

ความเสียหายแก่ผู้ที่ถูกระทำละเมิดหรือนำเอามาตรการลงโทษทางแพ่งมาปรับใช้ประกอบกับ มาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้

3.4 ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าในทางปฏิบัติ

นอกจากการพิจารณาการใช้มาตรการทางกฎหมายต่าง ๆ ของประเทศไทยในปัจจุบันแล้ว ยังมีข้อพิจารณาในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ มาตรการทางกฎหมายสำหรับปัญหาดังกล่าว ซึ่งสามารถพิจารณาได้ดังต่อไปนี้¹¹⁴

(1) ความผิดที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นมักมีความเกี่ยวข้องกับการประสานงานกับ ต่างประเทศ โดยในบางกรณีจะมีการดำเนินคดีทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งทั้งสองฝ่ายต่างก็ ต้องการเอกสารต้นฉบับที่เป็นวัตถุแห่งการกระทำมาใช้ประกอบการดำเนินคดี เช่น หนังสือรับรอง ถิ่นกำเนิดสินค้าและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้การดำเนินคดีในประเทศค่อนข้างเป็นไปได้โดยไม่ สะดวกนัก เนื่องจากเอกสารต้นฉบับอยู่ในความครอบครองของต่างประเทศที่ต้องใช้เอกสารดังกล่าว ในการดำเนินคดีเช่นเดียวกันและไม่สามารถนำเอกสารดังกล่าวกลับมาดำเนินคดีในประเทศได้

(2) บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีเกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นมีความรู้และ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าและการค้าระหว่างประเทศไม่เพียงพอ จึงทำให้เกิด ความไม่สะดวกและความคลาดเคลื่อนในการปฏิบัติหน้าที่และการดำเนินคดี

(3) ในทางปฏิบัติ ไม่ปรากฏกระบวนการตรวจสอบเกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ก่อนที่จะมีการกระทำความผิดเกิดขึ้น แต่จะมีการตรวจสอบย้อนหลังและมาดำเนินคดีกับผู้กระทำ ความผิดเมื่อความผิดได้เกิดขึ้น เนื่องจากกระทำความผิดในการค้าระหว่างประเทศนั้นต้องการ ความสะดวกและรวดเร็ว จึงอาจเป็นช่องทางหนึ่งที่ทำให้เกิดการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าขึ้นได้

(4) ประเทศไทยมีเพียงการกำหนดกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าสำหรับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิด สินค้าซึ่งได้รับสิทธิพิเศษทางการค้าภายใต้ความตกลงทางการค้าต่าง ๆ เช่น ความตกลงเขตการค้าเสรี อาเซียน ความตกลงเขตการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น เป็นต้น แต่ยังไม่มีการกำหนดกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าสำหรับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าทั่วไป¹¹⁵ ซึ่ง

¹¹⁴ สัมภาษณ์ สงบศึก มุลศรี, นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการ กองกฎหมาย กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, 4 ตุลาคม 2560.

¹¹⁵ สัมภาษณ์ จุฑามาต บำรุงสุข, นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการพิเศษ กองปกป้องและตอบโต้ทางการค้า กรมการค้า ต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, 31 ตุลาคม 2562.

ปัญหาดังกล่าวอาจก่อให้เกิดช่องทางการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าขึ้นได้ เนื่องจากไม่มีการกำหนด กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าสำหรับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าทั่วไปที่ชัดเจนและแน่นอน

ปัญหาในทางปฏิบัติทั้งสี่ประการข้างต้นเป็นปัญหาสำคัญของประเทศไทย ซึ่งผู้เขียนเห็นว่า ควรนำมาพิจารณาร่วมกับการกำหนดมาตรการทางกฎหมายสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า เพื่อให้เกิดความสอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทของสังคมไทยและการค้าระหว่างประเทศ

จากการศึกษากฎหมายและมาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยในปัจจุบันที่อาจนำมา ปรับใช้เพื่อป้องกันและลดการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้นั้น พบว่ายังไม่มีมาตรการทางกฎหมายที่ ชัดเจน ครอบคลุม เหมาะสม และเพียงพอสำหรับปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ส่งผลให้ปัญหา ดังกล่าวยังคงอยู่และไม่ได้รับการแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะศึกษา กฎหมายและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าในต่าง ประเทศ อัน ได้แก่ สมาพันธรัฐสวิส สาธารณรัฐสิงคโปร์ เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน และ สหรัฐอเมริกา เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมเพื่อป้องกันและ ลดปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของประเทศไทย อันจะได้นำเสนอในบทต่อไป

บทที่ 4

กฎหมายและมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าในต่างประเทศ

เมื่อได้ศึกษาถึงกฎหมายและมาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า รวมถึงการนำมาปรับใช้เพื่อป้องกันการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าซึ่งมีลักษณะและรูปแบบของการกระทำที่หลากหลายดังที่ได้กล่าวมาในบทที่ผ่านมาแล้วนั้น จากการศึกษาพบว่ากฎหมายและมาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยยังไม่เพียงพอสำหรับการป้องกันและลดปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าเท่าที่ควร นอกจากนี้การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้ายังส่งผลกระทบต่อร้ายแรงต่อเศรษฐกิจและภาพลักษณ์ของประเทศไทยในทางการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งปัญหาดังกล่าวนับวันจะยิ่งทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น

ในต่างประเทศนั้นก็ประสบปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าเช่นเดียวกันกับประเทศไทย แม้ว่าระบบเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศในต่างประเทศอาจจะมีบริบททางสังคม ประเพณี และวัฒนธรรมที่แตกต่างจากประเทศไทยก็ตาม แต่ในต่างประเทศได้มีการบัญญัติกฎหมายและมาตรการทางกฎหมายที่ประเทศไทยสามารถนำมาปรับใช้เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดมาตรการทางกฎหมายสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้ ไม่ว่าจะเป็นมาตรการในเชิงป้องกันหรือปราบปรามการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ดังนั้นจึงสมควรเป็นอย่างยิ่งที่จะศึกษากฎหมายและมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการป้องกันและลดปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของประเทศไทย

ประเทศที่มีกฎหมายและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า โดยเฉพาะนั้นมียุ่ด้วยกันหลายประเทศ ซึ่งประเทศที่ผู้เขียนได้นำมาศึกษา ได้แก่ สมาพันธรัฐสวิส สาธารณรัฐสิงคโปร์ เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน และสหรัฐอเมริกา ในแต่ละประเทศมีการกำหนดฐานความผิดทางอาญาเป็นการเฉพาะสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ไม่ว่าจะเป็นในเรื่ององค์ประกอบความผิด และอัตราโทษ นอกจากนี้ยังมีการกำหนดมาตรการอื่น ๆ สำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าที่นอกเหนือไปจากการกำหนดฐานความผิดทางอาญาอีกด้วย

4.1 สมาพันธรัฐสวิส

4.1.1 ความทั่วไปเกี่ยวกับมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า

สมาพันธรัฐสวิสมีระบอบการปกครองประชาธิปไตยแบบรัฐสภา โดยมีลักษณะการรวมตัวของรัฐต่าง ๆ อยู่ภายใต้รัฐบาลกลาง เรียกว่า สมาพันธรัฐ ซึ่งประกอบด้วย 26 รัฐ และอยู่ในกลุ่ม

ประเทศที่มีระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร (Civil Law System) เช่นเดียวกับประเทศไทย ส่วนในด้านเศรษฐกิจ สมาพันธรัฐสวิสเป็นประเทศผู้ลงทุนสำคัญและเป็นศูนย์กลางการเงินและบริษัทชั้นนำของโลก ซึ่งใน พ.ศ. 2562 ได้ถูกจัดอันดับให้เป็นประเทศที่มีความสามารถในการแข่งขันสูงเป็นอันดับ 5¹¹⁶ ของโลกตามดัชนีความสามารถในการแข่งขันระดับโลก 4.0 (Global Competitiveness Index 4.0) ของ World Economic Forum โดยเศรษฐกิจของสมาพันธรัฐสวิสนั้นจะขับเคลื่อนโดยภาคบริการด้านการเงินและการธนาคารและภาคการผลิตอย่างมีนวัตกรรม เช่น เคมีภัณฑ์ เวชภัณฑ์ เป็นต้น นอกจากนี้สมาพันธรัฐสวิสยังเป็นคู่ค้าอันดับที่ 15 ของไทย และเป็นคู่ค้าอันดับ 1 ในกลุ่ม EFTA (European Free Trade Association) ได้แก่ สมาพันธรัฐสวิส ราชอาณาจักรนอร์เวย์ สาธารณรัฐไอซ์แลนด์ และราชรัฐลิกเตนสไตน์ ซึ่งสินค้าที่นำเข้าจากสมาพันธรัฐสวิส ได้แก่ เพชรพลอย อัญมณี เงินแท่งและทองคำ สินแร่โลหะอื่น ๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์อื่น ๆ นาฬิกาและส่วนประกอบ เครื่องจักรและส่วนประกอบ ผลิตภัณฑ์เวชกรรมและเภสัชกรรม เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ แผงวงจรไฟฟ้า และเครื่องใช้เบ็ดเตล็ด ส่วนสินค้าที่ส่งออกไปจากประเทศไทย ได้แก่ อัญมณีและเครื่องประดับ นาฬิกาและส่วนประกอบ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องโทรสาร โทรศัพท์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ¹¹⁷

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า เศรษฐกิจเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งของสมาพันธรัฐสวิสในการขับเคลื่อนประเทศ จึงส่งผลให้มีการบัญญัติกฎหมายขึ้นมาเพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจและคุ้มครองเศรษฐกิจภายในประเทศของตน ซึ่งในประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้น สมาพันธรัฐสวิสได้มีบทบัญญัติโดยเฉพาะ คือ Ordinance on the Certification of the Non-Preferential Origin of Goods (OCG) ซึ่งเป็นบทบัญญัติสำหรับการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าในกรณีสินค้าที่ไม่ได้รับสิทธิพิเศษทางการค้า และได้ตราขึ้นโดยอาศัยความในมาตรา 3 วรรคสอง มาตรา 4 วรรคแรก มาตรา 5 และมาตรา 7 วรรคห้าแห่งรัฐบัญญัติของสมาพันธรัฐสวิสว่าด้วยมาตรการทางการค้าระหว่างประเทศ (The Federal Act on International Trade Measures) เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามความตกลงเกี่ยวกับกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า ค.ศ. 1994 มาตรา 11 แห่งความตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยพิธีการศุลกากรที่เรียกว่า ค.ศ. 1923

¹¹⁶ World Economic Forum, 2019 Global Competitiveness Index 4.0 [Online], Accessed: 31 July 2019. Available from: <https://www.weforum.org/reports/how-to-end-a-decade-of-lost-productivity-growth>

¹¹⁷ กรมยุโรป, ประเทศในยุโรป: สวิตเซอร์แลนด์ [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 30 พฤศจิกายน 2560. แหล่งที่มา: <http://www.europetouch.in.th/main/NationalityDetail/%E0%B8%AA%E0%B8%A7%E0%B8%B4%E0%B8%AA%E0%B9%80%E0%B8%8B%E0%B8%AD%E0%B8%A3%E0%B9%8C%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%99%E0%B8%94%E0%B9%8C=35125184184158196l.html>

และมาตรา 2 แห่งอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยพิธีการศุลกากรที่เรียบง่ายและสอดคล้องกัน ค.ศ. 1973¹¹⁸

4.1.2 บทบัญญัติซึ่งกำหนดความผิดอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า

กฎหมายและมาตรการทางอาญาของสมาพันธ์รัฐสวิสที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า คือ Ordinance on the Certification of the Non-Preferential Origin of Goods (OCG) ซึ่งฐานความผิดทางอาญาที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นได้มีการบัญญัติไว้ในหมวด 7 เกี่ยวกับบทบัญญัติทางอาญา (Criminal provisions) ในมาตรา ดังต่อไปนี้

(1) มาตรา 39 กรณีเป็นการกระทำผิดซึ่งได้กระทำโดยลูกจ้างหรือผู้แทนของสำนักงานที่ออกหนังสือรับรอง

องค์ประกอบความผิดตามมาตราดังกล่าวได้วางหลักไว้ว่า¹¹⁹

“1. ผู้ใดกระทำโดยเจตนาให้มีผลกระทบต่อทรัพย์สิน ประโยชน์หรือสิทธิของบุคคลใด หรือแสวงหาประโยชน์อันมิชอบด้วยกฎหมายแก่ตนเองหรือผู้อื่น

a. และจะต้องเป็นผู้ซึ่งมีหน้าที่เฉพาะเกี่ยวกับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าซึ่งอยู่ภายในสำนักงานที่ออกหนังสือรับรอง ได้กระทำการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า มูลค่า หรือราคาของสินค้า หรือตัวตนของผู้ยื่นคำขอ

b. และจะต้องเป็นผู้ซึ่งมีหน้าที่เฉพาะในการตรวจสอบภายในสำนักงานที่ออกหนังสือรับรอง หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญซึ่งได้รับความไว้วางใจจากสำนักงานที่ทำการออกหนังสือรับรองอย่างชัดเจน ได้ยื่นคำวินิจฉัยที่เป็นเท็จ หรือยื่นรายงานเกี่ยวกับข้อเท็จจริงหรือพฤติกรรมซึ่งจะได้รับหรือได้รับการรับรองแล้วในหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

ต้องระวางโทษให้อยู่ในสถานที่ควบคุม (custodial sentence) ไม่เกิน 3 ปี หรือชำระค่าปรับทางแพ่ง (monetary penalty)

2. ถ้าเป็นการกระทำความผิดโดยประมาท ระวางโทษปรับไม่เกินกว่า 20,000 ฟรังก์

3. ถ้าผู้กระทำความผิดได้แก้ไขคำวินิจฉัยหรือรายงานที่เป็นเท็จด้วยตนเองก่อนที่หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าหรือคำประกาศเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้าจะถูกใช้ จะไม่ลงโทษก็ได้”

จากองค์ประกอบความผิดข้างต้นจะเห็นได้ว่า มาตราดังกล่าวจะลงโทษผู้ซึ่งมีหน้าที่เฉพาะเกี่ยวกับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าซึ่งอยู่ภายในสำนักงานที่ออกหนังสือรับรองหรือผู้เชี่ยวชาญซึ่ง

¹¹⁸ Ordinance on the Certification of the Non-Preferential Origin of Goods, 2008.

¹¹⁹ Ordinance on the Certification of the Non-Preferential Origin of Goods article 39

ได้รับความไว้วางใจจากสำนักงานที่ทำการออกหนังสือรับรอง โดยเป็นการบัญญัติความรับผิดชอบ กลุ่มบุคคล และการกระทำความผิดตามมาตราดังกล่าวนั้นเป็นการกระทำที่มีผลกระทบต่อทรัพย์สิน ประโยชน์หรือสิทธิของบุคคลใด หรือแสวงหาประโยชน์อันมิชอบด้วยกฎหมายแก่ตนเองหรือผู้อื่น อัน ได้แก่ การรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า มูลค่า หรือราคาของสินค้า หรือตัวตนของผู้ยื่นคำขอ และการยื่น คำวินิจฉัยที่เป็นเท็จ หรือยื่นรายงานเกี่ยวกับข้อเท็จจริงหรือพฤติกรรมซึ่งจะได้รับหรือได้รับการ รับรองแล้วในหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

บทลงโทษตามมาตราดังกล่าวนี้ได้มีการแบ่งเป็น 2 กรณี คือ

กรณีแรก การกระทำโดยเจตนาจะระวางโทษให้อยู่ในสถานที่ควบคุม (custodial sentence) ไม่เกิน 3 ปี หรือชำระค่าปรับทางแพ่ง (monetary penalty) ซึ่งมีข้อสังเกตว่ามีการนำบทลงโทษทาง แพ่งมาใช้เป็นทางเลือกร่วมกับบทลงโทษทางอาญาด้วย

กรณีที่สอง การกระทำโดยประมาทจะระวางโทษปรับไม่เกินกว่า 20,000 ฟรังก์

นอกจากนี้มาตราดังกล่าวยังมีการบัญญัติเหตุยกเว้นโทษไว้ในกรณีที่ผู้กระทำผิดได้แก้ไข คำวินิจฉัยหรือรายงานที่เป็นเท็จด้วยตนเองก่อนที่หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าหรือคำประกาศ เกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้าจะได้ออกใช้ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการให้โอกาสแก่ผู้กระทำผิดที่แก้ไขการกระทำ ของตนเพื่อไม่ให้ความเสียหายเกิดขึ้น

(2) มาตรา 40 กรณีเป็นการกระทำผิดซึ่งได้กระทำโดยบุคคลที่ได้แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้า

องค์ประกอบความผิดตามมาตราดังกล่าวได้วางหลักไว้ว่า¹²⁰

“1. ผู้ใดซึ่งแจ้งถิ่นกำเนิดสินค้า มูลค่าหรือราคาสินค้าโดยมิชอบ โดยเจตนากระทำให้มี ผลกระทบต่อทรัพย์สิน ประโยชน์หรือสิทธิของบุคคลใดหรือแสวงหาประโยชน์อันมิชอบด้วยกฎหมาย แก่ตนเองหรือผู้อื่น ต้องรับผิดให้อยู่ในสถานที่ควบคุมไม่เกิน 3 ปี หรือชำระค่าปรับทางแพ่ง

2. ถ้าได้กระทำโดยประมาท ระวางโทษปรับไม่เกิน 20,000 ฟรังก์”

จากองค์ประกอบความผิดข้างต้นจะเห็นได้ว่า มาตราดังกล่าวจะลงโทษผู้ใดก็ตามซึ่งได้แจ้ง ถิ่นกำเนิดสินค้า มูลค่าหรือราคาสินค้าโดยมิชอบ และการกระทำความผิดนั้นต้องเป็นการกระทำที่มี ผลกระทบต่อทรัพย์สิน ประโยชน์หรือสิทธิของบุคคลใด หรือแสวงหาประโยชน์อันมิชอบด้วยกฎหมาย แก่ตนเองหรือผู้อื่น

¹²⁰ Ordinance on the Certification of the Non-Preferential Origin of Goods article 40

บทลงโทษตามมาตราดังกล่าวนี้ได้มีการแบ่งเป็น 2 กรณี คือ

กรณีแรก การกระทำโดยเจตนาจะระวางโทษให้อยู่ในสถานที่ควบคุมไม่เกิน 3 ปี หรือชำระค่าปรับทางแพ่ง เช่นเดียวกับบทลงโทษในมาตรา 39

กรณีที่สอง การกระทำโดยประมาทจะระวางโทษปรับไม่เกินกว่า 20,000 ฟรังก์ เช่นเดียวกับบทลงโทษในมาตรา 39 เช่นกัน

(3) มาตรา 41 กรณีการปลอมแปลงหนังสือรับรองและคำประกาศถิ่นกำเนิดสินค้า

องค์ประกอบความผิดตามมาตราดังกล่าวได้วางหลักไว้ว่า¹²¹

“1. ผู้ใด:

a. ปลอมแปลงหรือทำให้เป็นเท็จ ซึ่งหนังสือรับรองหรือคำประกาศถิ่นกำเนิดสินค้าโดยเจตนาใช้เอกสารดังกล่าว หรือใช้ลายมือชื่อที่แท้จริงของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจ หรือของบุคคลใด หรือธุรกิจใดในการตีพิมพ์คำประกาศถิ่นกำเนิดสินค้า เพื่อทำหนังสือรับรองหรือคำประกาศเท็จ

b. ปลอมแปลงหรือทำให้เป็นเท็จ ซึ่งคำวินิจฉัยหรือรายงานของบุคคลซึ่งได้รับความไว้วางใจในการตรวจสอบหรือของผู้เชี่ยวชาญ โดยการแจ้งถิ่นกำเนิด มูลค่าหรือราคาของสินค้า หรือโดยการใช้ลายเซ็นที่แท้จริงของบุคคลเพื่อทำคำวินิจฉัยหรือรายงานเท็จ

จะต้องรับผิดชอบให้อยู่ในสถานที่ควบคุม ไม่เกิน 3 ปี หรือชำระค่าปรับในทางแพ่ง

2. ถ้าเป็นการกระทำโดยประมาท ระวางโทษปรับไม่เกิน 20,000 ฟรังก์”

จากองค์ประกอบความผิดข้างต้นจะเห็นได้ว่า มาตราดังกล่าวจะลงโทษผู้ใดก็ตามซึ่งได้มีการกระทำ คือ กรณีแรกเป็นการปลอมแปลงหรือทำให้เป็นเท็จ ซึ่งหนังสือรับรองหรือคำประกาศถิ่นกำเนิดสินค้า โดยเจตนาใช้เอกสารดังกล่าวหรือใช้ลายมือชื่อที่แท้จริงของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจ หรือของบุคคลใด หรือธุรกิจใดในการตีพิมพ์คำประกาศถิ่นกำเนิดสินค้าเพื่อทำหนังสือรับรองหรือคำประกาศเท็จ และกรณีที่สองเป็นการปลอมแปลงหรือทำให้เป็นเท็จ ซึ่งคำวินิจฉัยหรือรายงานของบุคคลซึ่งได้รับความไว้วางใจในการตรวจสอบหรือของผู้เชี่ยวชาญ โดยการแจ้งถิ่นกำเนิด มูลค่าหรือราคาของสินค้า หรือโดยการใช้ลายเซ็นที่แท้จริงของบุคคลเพื่อทำคำวินิจฉัยหรือรายงานเท็จ โดยมีวัตถุประสงค์การกระทำ คือ หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า, คำประกาศแหล่งกำเนิดสินค้า และคำวินิจฉัยหรือรายงานของบุคคลซึ่งได้รับความไว้วางใจในการตรวจสอบหรือของผู้เชี่ยวชาญ

¹²¹ Ordinance on the Certification of the Non-Preferential Origin of Goods article 41

บทลงโทษตามมาตราดังกล่าวนั้นได้มีการแบ่งเป็น 2 กรณี คือ

กรณีแรก การกระทำโดยเจตนาจะระวางโทษให้อยู่ในสถานที่ควบคุมไม่เกิน 3 ปี หรือชำระค่าปรับทางแพ่ง เช่นเดียวกับบทลงโทษในมาตรา 39 และมาตรา 40

กรณีที่สอง การกระทำโดยประมาทจะระวางโทษปรับไม่เกินกว่า 20,000 ฟรังก์ เช่นเดียวกับบทลงโทษในมาตรา 39 และมาตรา 40 เช่นกัน

(4) มาตรา 42 กรณีมิได้และใช้ซึ่งหนังสือรับรองและคำประกาศถิ่นกำเนิดสินค้าอันเป็นเท็จหรือบิดเบือนความจริงในถิ่นกำเนิดสินค้า

องค์ประกอบความผิดตามมาตราดังกล่าวได้วางหลักไว้ว่า¹²²

“1. ผู้ใด:

a. ก่อให้บุคคลซึ่งได้รับความไว้วางใจเกี่ยวกับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าซึ่งอยู่ในหน่วยงานที่มีอำนาจออกหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าให้ หรือก่อให้ผู้ผลิตแจ้งคำประกาศถิ่นกำเนิดสินค้าเท็จ หรือก่อให้บุคคลซึ่งได้รับความไว้วางใจในการตรวจสอบหรือผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้า มูลค่า หรือราคาของสินค้าออกคำวินิจฉัยหรือรายงานที่เป็นเท็จ

b. ใช้หรือยินยอมให้ใช้หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าหรือคำประกาศถิ่นกำเนิดสินค้ากับสินค้าที่ไม่ได้มีความเกี่ยวข้องกับเอกสารดังกล่าว ทั้งภายในอาณาเขตของประเทศหรือในต่างประเทศ

c. ใช้หรือยินยอมให้ใช้หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าหรือคำประกาศถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งเป็นเอกสารปลอม หรือถูกแก้ไขตัดแปลงโดยมิชอบ หรือเป็นเท็จ หรือถูกเพิกถอน ทั้งภายในอาณาเขตของประเทศหรือในต่างประเทศ

d. การบิดเบือนความจริงไม่ว่าในทางใดหรือยอมให้มีการบิดเบือนความจริงในถิ่นกำเนิดสินค้า

จะต้องรับผิดชอบให้อยู่ในสถานที่ควบคุมไม่เกิน 3 ปี หรือชำระค่าปรับในทางแพ่ง

2. การกระทำโดยประมาท ระวางโทษปรับไม่เกิน 20,000 ฟรังก์”

จากองค์ประกอบความผิดข้างต้นจะเห็นได้ว่า มาตราดังกล่าวจะลงโทษผู้ใดก็ตามซึ่งได้มีการกระทำตามข้อ a.-d. ซึ่งสามารถแบ่งการกระทำได้เป็น 4 ประเภท คือ

ประเภทแรก การก่อให้ผู้อื่นแจ้งคำประกาศถิ่นกำเนิดสินค้าเท็จ ออกคำวินิจฉัยหรือรายงานที่เป็นเท็จ

¹²² Ordinance on the Certification of the Non-Preferential Origin of Goods article 42

ประเภทที่สอง การใช้หรือยินยอมให้ใช้หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าหรือคำประกาศถิ่นกำเนิดสินค้ากับสินค้าที่ไม่ได้มีความเกี่ยวข้องกับเอกสารดังกล่าว

ประเภทที่สาม การใช้หรือยินยอมให้ใช้หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าหรือคำประกาศถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งเป็นเอกสารปลอม หรือถูกแก้ไขตัดแปลงโดยมิชอบ หรือเป็นเท็จ หรือถูกเพิกถอน การกระทำในประเภทที่สองและสามนั้นมีการบัญญัติสำหรับการกระทำทั้งที่เกิดขึ้นภายในประเทศและต่างประเทศ

ประการที่สี่ การบิดเบือนความจริงในถิ่นกำเนิดสินค้า

จากที่ได้กล่าวมา จะเห็นได้ว่าการกระทำทั้ง 4 ประการข้างต้นล้วนสามารถเข้าข่ายของการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้

บทลงโทษตามมาตราดังกล่าวนี้ได้มีการแบ่งเป็น 2 กรณี คือ

กรณีแรก การกระทำโดยเจตนาจะระวางโทษให้อยู่ในสถานที่ควบคุมไม่เกิน 3 ปี หรือชำระค่าปรับทางแพ่ง เช่นเดียวกับบทลงโทษในมาตรา 39, มาตรา 40 และมาตรา 41

กรณีที่สอง การกระทำโดยประมาทจะระวางโทษปรับไม่เกินกว่า 20,000 ฟรังก์ เช่นเดียวกับบทลงโทษในมาตรา 39, มาตรา 40 และมาตรา 41

(5) มาตรา 43 กรณีการผลิตหรือจัดหาหรือใช้เครื่องมือโดยมิชอบด้วยกฎหมายเพื่อใช้ในการปลอมแปลงหรือแก้ไขตัดแปลงโดยมิชอบด้วยกฎหมายซึ่งหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

องค์ประกอบความผิดตามมาตราดังกล่าวได้วางหลักไว้ว่า¹²³

“ผู้ใด

a. ผลิตหรือจัดหาซึ่งเครื่องมือเพื่อใช้ในการปลอมแปลงหรือแก้ไขตัดแปลงโดยมิชอบด้วยกฎหมายซึ่งหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

b. การใช้เครื่องมือโดยมิชอบด้วยกฎหมายสำหรับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

จะต้องรับผิดชอบให้อยู่ในสถานที่ควบคุมไม่เกิน 3 ปี หรือชำระค่าปรับในทางแพ่ง”

จากองค์ประกอบความผิดข้างต้นจะเห็นได้ว่า มาตราดังกล่าวจะลงโทษการกระทำซึ่งแบ่งเป็น 2 กรณี คือ การผลิตหรือจัดหาซึ่งเครื่องมือเพื่อใช้ในการปลอมแปลงหรือแก้ไขตัดแปลงโดยมิชอบด้วยกฎหมายซึ่งหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า และกรณีการใช้เครื่องมือโดยมิชอบด้วยกฎหมายสำหรับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า โดยจะเห็นได้ว่าเป็นการบัญญัติความรับผิดชอบสำหรับการกระทำในขั้นตอนตั้งแต่ก่อนมีการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า กล่าวคือ มีการกระทำที่เป็นการผลิตหรือ

¹²³ Ordinance on the Certification of the Non-Preferential Origin of Goods article 43

จัดหามาซึ่งเครื่องมือเพื่อใช้ในการปลอมแปลงหรือแก้ไขตัดแปลงโดยมิชอบด้วยกฎหมายซึ่งหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าที่อาจเข้าข่ายการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้ นอกจากนั้นยังมีการบัญญัติความรับผิดสำหรับการกระทำที่เข้าข่ายเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าแล้ว ซึ่งก็คือการใช้เครื่องมือโดยมิชอบด้วยกฎหมายสำหรับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

บทลงโทษของมาตรานี้ได้มีการบัญญัติไว้เช่นเดียวกับมาตราอื่น ๆ คือ จะต้องรับผิดให้อยู่ในสถานที่ควบคุมไม่เกิน 3 ปี หรือชำระค่าปรับในทางแพ่ง ทั้งนี้ไม่มีการบัญญัติบทลงโทษสำหรับการกระทำโดยประมาทไว้

(6) มาตรา 44 กรณีการกระทำความผิดต่อหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าของต่างประเทศ
องค์ประกอบความผิดตามมาตราดังกล่าวได้วางหลักไว้ว่า¹²⁴

“หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าของต่างประเทศ

1. ให้นำมาตรา 41 วรรคแรก ข้อ a มาใช้บังคับกับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าของต่างประเทศด้วย

2. ให้นำมาตรา 42 วรรคแรก ข้อ c และมาตรา 43 มาใช้บังคับกับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าของต่างประเทศด้วย ถ้าผู้กระทำความผิดได้ใช้เอกสารดังกล่าวหรือยอมให้ใช้ภายในอาณาเขตของประเทศ”

จากบทบัญญัติมาตราดังกล่าวจะเป็นกรณีที่ให้นำบทบัญญัติใน มาตรา 41 วรรคแรก ข้อ a, มาตรา 42 วรรคแรก ข้อ c และมาตรา 43 มาใช้บังคับกับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าของต่างประเทศด้วย ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดได้ใช้เอกสารดังกล่าวหรือยอมให้ใช้ภายในอาณาเขตของประเทศ กล่าวคือ หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าของต่างประเทศซึ่งเป็นวัตถุแห่งการกระทำจะได้รับความคุ้มครองด้วยในกรณี ดังต่อไปนี้

กรณีแรก เมื่อมีการปลอมแปลงหรือทำให้เป็นเท็จ ซึ่งหนังสือรับรองหรือคำประกาศถิ่นกำเนิดสินค้าโดยเจตนาใช้เอกสารดังกล่าว หรือใช้ลายมือชื่อที่แท้จริงของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจหรือของบุคคลใด หรือธุรกิจใดในการตีพิมพ์คำประกาศถิ่นกำเนิดสินค้า เพื่อทำหนังสือรับรองหรือคำประกาศเท็จ

กรณีที่สอง เมื่อมีการใช้หรือยินยอมให้ใช้หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าหรือคำประกาศถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งเป็นเอกสารปลอม หรือถูกแก้ไขตัดแปลงโดยมิชอบ หรือเป็นเท็จ หรือถูกเพิกถอนทั้งในกรณีการกระทำความผิดเกิดภายในประเทศและต่างประเทศ

¹²⁴ Ordinance on the Certification of the Non-Preferential Origin of Goods article 44

กรณีที่สาม เมื่อมีการผลิตหรือจัดหาซึ่งเครื่องมือเพื่อใช้ในการปลอมแปลงหรือแก้ไข ดัดแปลงโดยมิชอบด้วยกฎหมายซึ่งหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า หรือมีการใช้เครื่องมือโดยมิชอบ ด้วยกฎหมายสำหรับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

(6) มาตรา 45 กรณีการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติฉบับนี้

องค์ประกอบความผิดตามมาตราดังกล่าวได้วางหลักไว้ว่า¹²⁵

“1. ผู้ใด:

a. ขัดขวาง ประวิง หรือ ป้องกันไม่ให้มีการพิสูจน์ หรือแถลงข้อเท็จจริง หรือพฤติการณ์ซึ่ง ได้รับการรับรองแล้ว หรือจะได้รับการรับรองในหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า หรือในคำประกาศ ถิ่นกำเนิดสินค้า

b. ฝ่าฝืนบทบัญญัตินี้ หรือข้อตกลงระหว่างประเทศ หรือบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น ๆ เกี่ยวกับถิ่นกำเนิด หรือคำสั่งโดยตรงซึ่งให้ถูกลงโทษภายใต้มาตรานี้

c. การมีไว้โดยมิชอบซึ่งหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าซึ่งออกให้โดยหน่วยงานที่มีอำนาจ ต้อง ระวังโทษปรับไม่เกิน 10,000 ฟรังก์

2. หากกระทำโดยประมาท ระวังโทษปรับไม่เกิน 5,000 ฟรังก์”

ซึ่งมาตราดังกล่าวจะเป็นบัญญัติความรับผิดสำหรับการกระทำในลักษณะการฝ่าฝืน บทบัญญัติตามที่ได้ระบุไว้ในข้อ a.-c. และมีบทลงโทษ คือ โทษปรับไม่เกิน 10,000 ฟรังก์ สำหรับ กรณีการกระทำโดยเจตนา และโทษปรับไม่เกิน 5,000 ฟรังก์ สำหรับกรณีการกระทำโดยประมาท

4.1.3 บทบัญญัติซึ่งกำหนดมาตรการอื่น ๆ สำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า

นอกจากมาตรการทางอาญาซึ่งได้กล่าวมาแล้วข้างต้น สมาพันธรัฐสวิสยังมีมาตรการอื่น ๆ สำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าเช่นกัน คือ มาตรการลงโทษทางแพ่ง โดยการให้ผู้กระทำความผิด ชำระค่าปรับทางแพ่ง (monetary penalty) เช่น มาตรา 39 มาตรา 40 เป็นต้น ซึ่งเป็นการกำหนด มาตรการดังกล่าวไว้ร่วมกับมาตรการทางอาญาใน Ordinance on the Certification of the Non- Preferential Origin of Goods

¹²⁵ Ordinance on the Certification of the Non-Preferential Origin of Goods article 45

4.2 สาธารณรัฐสิงคโปร์

4.2.1 ความทั่วไปเกี่ยวกับมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า

สาธารณรัฐสิงคโปร์มีระบอบการปกครองเป็นแบบสาธารณรัฐแบบรัฐสภา และอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีระบบกฎหมายแบบคอมมอนลอว์ (Common Law System) ส่วนเศรษฐกิจของสาธารณรัฐสิงคโปร์นั้นเป็นที่ยอมรับกันว่าเป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจดีในระดับชั้นนำของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และระดับโลก ซึ่งใน พ.ศ. 2562 นั้นสิงคโปร์ได้ถูกจัดอันดับให้เป็นประเทศที่มีความสามารถในการแข่งขันสูงเป็นอันดับ 1¹²⁶ ของโลกตามดัชนีความสามารถในการแข่งขันระดับโลก 4.0 (Global Competitiveness Index 4.0) ของ World Economic Forum โดยสินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ แผงวงจรไฟฟ้าและวงจรรวม น้ำมันปิโตรเลียม ทองคำ เครื่องจักร โทรศัพท์ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์กึ่งตัวนำ ทรานซิสเตอร์และไดโอด ส่วนประกอบอากาศยาน จานบันทึก และเครื่องจักรทางการเกษตร ส่วนสินค้านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ แผงวงจรไฟฟ้า น้ำมันปิโตรเลียม น้ำมันดิบ ทองคำ เครื่องโทรศัพท์ เครื่องกังหัน คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ และส่วนประกอบอากาศยาน อีกทั้งประเทศไทยเป็นแหล่งนำเข้าที่สำคัญของสิงคโปร์โดยอยู่ในลำดับที่ 14 และเป็นตลาดส่งออกลำดับที่ 9¹²⁷ ซึ่งโดยภาพรวมนั้น สิงคโปร์มีนโยบายเศรษฐกิจแบบเปิด จึงส่งผลให้มีสัดส่วนการค้าระหว่างประเทศต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) สูงและมีความหลากหลายทางเศรษฐกิจที่ช่วยเพิ่มความยืดหยุ่นต่อความผันผวนของเศรษฐกิจโลก แม้ว่าจะเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจก็สามารถที่จะมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจได้¹²⁸

จากที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานรวมถึงข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศของสาธารณรัฐสิงคโปร์ล้วนมีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กันในการขับเคลื่อนประเทศซึ่งกฎหมายก็เป็นเครื่องมือหนึ่งที่ได้ถูกนำมาใช้เพื่อสนับสนุนการพัฒนาของประเทศในด้านต่าง ๆ โดยในเรื่องการค้าระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการนำเข้าและส่งออก เมื่อมีประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าขึ้น บทบัญญัติของสาธารณรัฐสิงคโปร์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว คือ Regulation of Imports and Exports Regulations ซึ่งบัญญัติไว้สำหรับการวางกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าและส่งออกสินค้า การจดทะเบียน และการควบคุมการนำเข้าและส่งออก ตลอดจน

¹²⁶ World Economic Forum, 2019 Global Competitiveness Index 4.0 [Online], Accessed: 31 July 2019. Available from: <https://www.weforum.org/reports/how-to-end-a-decade-of-lost-productivity-growth>

¹²⁷ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ, Fact Sheet – สิงคโปร์ October 2017 [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 1 ธันวาคม 2560. แหล่งที่มา: http://www.ditp.go.th/ditp_pdf.php?filename=contents_attach/209967/209967.pdf&title=209967

¹²⁸ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, ยุทธศาสตร์เศรษฐกิจของสิงคโปร์ [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 1 ธันวาคม 2560. แหล่งที่มา: <http://www.dtn.go.th/images/64/MyFolder8/SingaporeEconomicStrategy.pdf>

การบัญญัติกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง¹²⁹ โดยบทบัญญัติดังกล่าวได้มีการกำหนดบทลงโทษสำหรับการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับการนำเข้าและส่งออกไว้ ซึ่งการกระทำความผิดบางอย่างที่ถูกลงโทษตามบทบัญญัติดังกล่าวอาจมีลักษณะเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้ กล่าวคือ การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าอาจถูกลงโทษได้ตามบทบัญญัตินี้

4.2.2 บทบัญญัติซึ่งกำหนดความผิดอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า

กฎหมายและมาตรการทางอาญาของสาธารณรัฐสิงคโปร์ที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า คือ Regulation of Imports and Exports Regulations ซึ่งฐานความผิดทางอาญาที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นได้มีการบัญญัติไว้ในบทที่ 272A, Rg 1 หมวด 3 ส่วนที่ 3 เรื่อง หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า และส่วนที่ 5 เรื่องทั่วไป ในมาตรา ดังต่อไปนี้

(1) มาตรา 25 ความผิดเกี่ยวกับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

องค์ประกอบความผิดตามมาตราดังกล่าวได้วางหลักโดยสรุป¹³⁰ คือ การกระทำที่เป็นความผิดตามมาตราจะเป็นการที่ผู้ใดก็ตามได้กระทำการออกเอกสารหรือหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าโดยไม่มีอำนาจที่จะกระทำได้ เว้นแต่ผู้นั้นจะได้รับการอนุญาต โดยเอกสารที่เป็นวัตถุแห่งการกระทำ ได้แก่

- (a) เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าที่ได้ออกภายใต้บทบัญญัติส่วนนี้
- (b) หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าที่ได้รับสิทธิพิเศษทางการค้า
- (c) หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าเกี่ยวกับสินค้าส่งออกที่ถูกควบคุม

จากองค์ประกอบความผิดของบทบัญญัติข้างต้น นั้นจะเป็นการกำหนดความรับผิดสำหรับความผิดที่มีการกระทำ คือ การออกเอกสารที่เกี่ยวข้องหรือหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าโดยไม่ได้รับอนุญาต

(2) มาตรา 42 การตกแต่งซึ่งข้อมูล

องค์ประกอบความผิดตามมาตราดังกล่าวได้วางหลักไว้ว่า¹³¹

“42(1) ห้ามกระทำความผิดต่อไปนี้ ไม่ว่าโดยเจตนาหรือโดยประมาท

- (a) ทำรายงานซึ่งเป็นเท็จ หรือเป็นการทำให้เข้าใจผิดในข้อเท็จจริง

¹²⁹ Regulation of Imports and Exports Regulations, 1999.

¹³⁰ Regulation of Imports and Exports Regulations article 25

¹³¹ Regulation of Imports and Exports Regulations article 42

(b) ยื่นเอกสารใด ๆ ซึ่งมีข้อมูลอันเป็นเท็จหรือทำให้เข้าใจผิดในข้อเท็จจริงแก่อธิบดีกรมฯ หรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจ โดยปราศจาก

(i) การระบุโดยแจ้งและคำนิยามว่าเอกสารดังกล่าวเป็นเท็จหรือทำให้เข้าใจผิดได้ และ

(ii) การให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่บุคคลซึ่งมีข้อมูลหรือสมควรได้รับข้อมูลดังกล่าว

42(2) ห้ามกระทำโดยเจตนา ด้วยการแก้ไขตัดแปลง ซ่อนเร้น หรือ ทำลายเอกสารใด ๆ ซึ่งจะต้องยื่นภายใต้บทบัญญัตินี้

42(3) ผู้ใดก็ตามที่ฝ่าฝืนบทบัญญัตินี้จะมีความผิด”

จากองค์ประกอบความผิดของมาตราดังกล่าวจะเป็นการกำหนดความรับผิดสำหรับการกระทำใน 3 กรณี คือ

กรณีแรก คือ การทำรายงานซึ่งเป็นเท็จ หรือเป็นการทำให้เข้าใจผิดในข้อเท็จจริง

กรณีที่สอง คือ การยื่นเอกสารใด ๆ ซึ่งมีข้อมูลอันเป็นเท็จหรือทำให้เข้าใจผิดในข้อเท็จจริง

กรณีที่สาม คือ การการแก้ไขตัดแปลง ซ่อนเร้น หรือ ทำลายเอกสารใด ๆ ซึ่งจะต้องยื่นภายใต้บทบัญญัตินี้

จากทั้งสามกรณีข้างต้นนั้นมืองค์ประกอบภายใน คือ การกระทำโดยเจตนาและการกระทำโดยประมาท ซึ่งมาตรานี้ได้บัญญัติห้ามไว้ทั้งการกระทำโดยเจตนาและการกระทำโดยประมาท

(3) มาตรา 43 การใช้หนังสือรับรองต่าง ๆ โดยมีขอบ

องค์ประกอบความผิดตามมาตราดังกล่าวได้วางหลักไว้ว่า¹³²

“43(1) ห้ามใช้หนังสือรับรองภายใต้บทบัญญัตินี้กับสินค้าใด ๆ ซึ่งอยู่นอกเหนือจากสินค้าที่ได้ระบุไว้ในหนังสือรับรองดังกล่าว

43(2) ผู้ใดที่ฝ่าฝืนบทบัญญัตินี้มีความผิด”

จากองค์ประกอบความผิดของมาตราดังกล่าว การกระทำที่เป็นความผิด คือ การใช้หนังสือรับรองกับสินค้าอื่น ๆ ซึ่งอยู่นอกเหนือจากประเภทของสินค้าที่ได้ระบุไว้ในหนังสือรับรอง โดยบทบัญญัติมาตรานี้ใช้คำว่าหนังสือรับรอง ซึ่งมีความหมายกว้าง โดยไม่ได้ระบุเป็นการเฉพาะว่าเป็นหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าเท่านั้น ดังนั้นมาตรานี้จึงใช้บังคับกับกรณีที่เป็นหนังสือรับรองประเภทต่าง ๆ ที่ใช้ในทางการค้า ซึ่งรวมถึงหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วย

¹³² Regulation of Imports and Exports Regulations article 43

(4) มาตรา 44 การปลอมใบอนุญาตและหนังสือรับรองต่าง ๆ

องค์ประกอบความผิดตามมาตราดังกล่าวได้วางหลักไว้ว่า¹³³

“ผู้ที่ปลอมแปลงหรือทำให้เป็นเท็จ หรือใช้เอกสารปลอมหรือเอกสารเท็จ ไม่ว่าจะเป็
นใบอนุญาต หนังสือรับรองหรือเอกสารที่ได้รับอนุญาตภายใต้บทบัญญัตินี้ มีความผิด”

จากองค์ประกอบความผิดของมาตราดังกล่าว จะเห็นได้ว่า การกระทำที่เป็นความผิดตาม
มาตรานี้ มี 2 กรณีคือ

กรณีแรก การปลอมแปลงหรือทำให้เป็นเท็จ

กรณีที่สอง การใช้เอกสารปลอมหรือเอกสารเท็จ

วัตถุประสงค์ของการกระทำตามมาตรานี้ได้แก่ ใบอนุญาต หนังสือรับรอง หรือเอกสารต่าง ๆ ที่ได้รับ
อนุญาตภายใต้บทบัญญัตินี้ โดยไม่ได้ระบุเป็นการเฉพาะสำหรับกรณีหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า
เท่านั้น แต่อย่างไรก็ตามหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้านี้ก็เป็นหนังสือรับรองประเภทหนึ่งที่ได้รับการ
คุ้มครองตามมาตราอีกด้วย เนื่องจากมาตรานี้ได้บัญญัติถ้อยคำเกี่ยวกับเอกสารไว้อย่างกว้างขวาง

ส่วนบทลงโทษของการกระทำความผิดตามมาตรา 25, มาตรา 42, มาตรา 43 และมาตรา
44 ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้น ได้มีการบัญญัติไว้ในมาตรา 45 ซึ่งได้วางหลักไว้ว่า¹³⁴

“เว้นแต่จะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ผู้ใดก็ตามที่มีความผิดภายใต้บทบัญญัตินี้จะต้องรับผิด
ดังนี้

(a) กรณีเป็นการกระทำความผิดครั้งแรก ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 100,000 ดอลลาร์
สิงคโปร์ หรือ 3 เท่าของมูลค่าสินค้าโดยคำนึงถึงความผิดที่ได้กระทำ ว่าส่วนใดมีมูลค่ามากกว่ากัน
ระหว่างค่าปรับกับมูลค่าสินค้า หรือจำคุกในระยะเวลาไม่เกิน 2 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ และ

(b) กรณีเป็นการกระทำความผิดครั้งที่สองหรือการกระทำความผิดในครั้งต่อ ๆ มา ต้องโทษ
ปรับไม่เกิน 200,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ หรือ 4 เท่าของมูลค่าสินค้าโดยคำนึงถึงความผิดที่ได้กระทำ
ว่าส่วนใดมีมูลค่ามากกว่ากัน (ระหว่างค่าปรับกับมูลค่าสินค้า) หรือจำคุกในระยะเวลาไม่เกิน 3 ปีหรือ
ทั้งจำทั้งปรับ”

จากบทลงโทษดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า บทบัญญัตินี้ได้มีการแบ่งจำนวนปีของการลงโทษ
โดยคำนึงถึงความบ่อยครั้งของการกระทำความผิด และมีการคำนวณโทษปรับเปรียบเทียบกับมูลค่า
สินค้าประกอบกับความผิดที่ได้กระทำในแต่ละครั้ง เพื่อเพิ่มทางเลือกในการลงโทษให้เอื้อประโยชน์

¹³³ Regulation of Imports and Exports Regulations article 44

¹³⁴ Regulation of Imports and Exports Regulations article 45

กับเรื่องต้นทุนที่ใช้ในการลงโทษแต่ละครั้ง เช่น หากพิจารณาแล้วพบว่ามูลค่าสินค้านั้นมีมากกว่าค่าปรับ ก็อาจจะเลือกมูลค่าสินค้าของผู้กระทำความผิดแทนค่าปรับ

4.2.3 บทบัญญัติซึ่งกำหนดมาตรการอื่น ๆ สำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า

นอกจากมาตรการทางอาญาซึ่งได้กล่าวมาแล้วข้างต้น สาธารณรัฐสิงคโปร์ยังมีมาตรการอื่น ๆ สำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า โดยได้บัญญัติไว้เป็นแนวทางอย่างกว้างในบทบัญญัติของเขตการค้าเสรีต่าง ๆ ซึ่งให้ประเทศสมาชิกมีมาตรการที่เป็นการกำหนดบทลงโทษต่อการกระทำที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า แต่ไม่ได้มีการบัญญัติไว้โดยเฉพาะเจาะจงว่ามาตรการดังกล่าวที่แต่ละประเทศต้องมีนั้นเป็นมาตรการประเภทใด เช่น เขตการค้าเสรีสิงคโปร์-ออสเตรเลีย (SAFTA) ได้วางหลักไว้ใน บทที่ 3 เรื่อง กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าและกระบวนการที่เกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้า มาตรา 29¹³⁵ ของข้อตกลงการค้าเสรีสิงคโปร์-ออสเตรเลีย ซึ่งประเทศสมาชิกจะต้องมีการวางมาตรการที่เป็นบทลงโทษอย่างเหมาะสม สำหรับการกระทำที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าอย่างหนึ่ง และข้อตกลงว่าด้วยการค้าและการลงทุนสหภาพยุโรป-สิงคโปร์ ได้วางหลักไว้ในพิธีสารที่ 1 กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า ส่วนที่ 6 มาตรา 31 เกี่ยวกับบทลงโทษ¹³⁶ โดยให้ประเทศสมาชิกมีกระบวนการในการลงโทษเพื่อบังคับต่อบุคคลที่ทำขึ้น หรือก่อให้เกิดการทำขึ้นซึ่งเอกสารที่มีข้อมูลที่ไม่ถูกต้องเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิพิเศษทางการค้า เป็นต้น

4.3 เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

4.3.1 ความทั่วไปเกี่ยวกับมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า

เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนมีระบอบการปกครองเป็นเขตบริหารพิเศษของสาธารณรัฐประชาชนจีน (Special Administrative Region - SAR) ซึ่งอยู่ภายใต้หลักการ 1 ประเทศ 2 ระบบ (One Country, Two Systems) โดยรัฐบาลจีนให้อิสระในการบริหารด้านต่าง ๆ ยกเว้น ด้านการต่างประเทศและการทหาร ส่วนระบบกฎหมายของเขตบริหารพิเศษฮ่องกงนั้นเป็นระบบกฎหมายแบบคอมมอนลอว์ (Common Law System) และเมื่อกล่าวถึงเศรษฐกิจของเขต

¹³⁵ SAFTA article 29

“A Party may establish or maintain appropriate penalties for violations of its laws and regulations related to this Chapter.”

¹³⁶ EU-Singapore trade and investment agreements Protocol 1 article 31

“The Parties shall provide for procedures for penalties to be imposed on any person who draws up, or causes to be drawn up, a document which contains incorrect information for the purpose of obtaining a preferential treatment for products.”

บริหารพิเศษฮ่องกงนั้นนับว่าเป็นประเทศชั้นนำทางด้านเศรษฐกิจอีกประเทศหนึ่งในทวีปเอเชียและในระดับโลก ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นได้จากการที่ถูกจัดให้เป็นอันดับที่ 3¹³⁷ ของโลกตามดัชนีความสามารถในการแข่งขันระดับโลก 4.0 (Global Competitiveness Index 4.0) ของ World Economic Forum) ใน พ.ศ. 2562 โดยมีการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจแบบเสรี ซึ่งดำเนินการค้าเสรีมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อีกทั้งยังเป็นเมืองท่าเสรี¹³⁸ จึงส่งผลให้เขตบริหารพิเศษฮ่องกงมีมูลค่าทางการค้าระหว่างประเทศสูงและเป็นศูนย์กลางทางการค้าและการเงินที่สำคัญแห่งหนึ่งในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก สินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ ชิ้นส่วนเบ็ดเตล็ด สินค้าอุปโภคบริโภค และเครื่องจักรและอุปกรณ์ ส่วนสินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ เครื่องจักรและอุปกรณ์ ชิ้นส่วน เบ็ดเตล็ด สินค้าอุปโภคบริโภค เคมีภัณฑ์ น้ำมันปิโตรเลียม¹³⁹

ในทางการค้าระหว่างประเทศ เขตบริหารพิเศษฮ่องกงมีระบบการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าที่ได้สร้างขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกสำหรับการส่งออกให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศผู้นำเข้า

บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ได้แก่ The Export (Certificates of Origin) Regulations of The Import and Export Ordinance ซึ่งใช้สำหรับกรณีหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าที่ออกโดยกรมการค้าและอุตสาหกรรมของเขตบริหารพิเศษฮ่องกง (Trade and Industry Department) และ The Protection of Non-Government Certificates of Origin Ordinance ซึ่งใช้สำหรับกรณีหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าที่ออกโดยหน่วยงานหรือองค์กรที่กรมการค้าและอุตสาหกรรมของเขตบริหารพิเศษฮ่องกงได้มอบอำนาจให้ ได้แก่ สภาหอการค้าเขตบริหารพิเศษฮ่องกง (Hong Kong General Chamber of Commerce) สภาอุตสาหกรรมแห่งเขตบริหารพิเศษฮ่องกง (Federation of Hong Kong Industries) สภาหอการค้าอินเดียแห่งเขตบริหารพิเศษฮ่องกง (The Indian Chamber of Commerce, Hong Kong) สมาคมผู้ผลิตจีนแห่งเขตบริหารพิเศษฮ่องกง (The Chinese Manufacturers' Association of Hong Kong) และสภาหอการค้าจีนแห่งเขตบริหารพิเศษฮ่องกง (The Chinese General Chamber of Commerce)¹⁴⁰

¹³⁷ World Economic Forum, 2019 Global Competitiveness Index 4.0 [Online], Accessed: 31 July 2019. Available from: <https://www.weforum.org/reports/how-to-end-a-decade-of-lost-productivity-growth>

¹³⁸ Trade and Industry Department, Hong Kong's Trade Policy [Online], Accessed: 2 December 2017. Available from: https://www.tid.gov.hk/english/trade_relations/trade_policy/trpolicy.html

¹³⁹ กรมเอเชียตะวันออก, ข้อมูลประเทศและเขตเศรษฐกิจ : เขตบริหารพิเศษฮ่องกง [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 2 ธันวาคม 2560. แหล่งที่มา: <http://www.eastasiawatch.in.th/th/information/5/>

¹⁴⁰ Chia-Jui Cheng, Customs law of East Asia (Alphen aan den Rijn, The Netherlands: Kluwer Law International, 2010), pp. 109-110.

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น กฎหมายทั้งสองฉบับดังกล่าวนี้มีความเกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า เนื่องจากมีการกำหนดบทลงโทษสำหรับการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าไว้

4.3.2 บทบัญญัติซึ่งกำหนดความผิดอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า

กฎหมายและมาตรการทางอาญาของเขตบริหารพิเศษฮ่องกงที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ได้แก่ บทบัญญัติ 2 ฉบับ คือ The Export (Certificates of Origin) Regulations of The Import and Export Ordinance ใช้สำหรับกรณีหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าที่ออกโดยกรมการค้าและอุตสาหกรรมของเขตบริหารพิเศษฮ่องกง และ The Protection of Non-Government Certificates of Origin Ordinance ใช้สำหรับกรณีหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าที่ออกโดยหน่วยงานหรือองค์กรที่กรมการค้าและอุตสาหกรรมของเขตบริหารพิเศษฮ่องกงได้มอบอำนาจให้

บทบัญญัติฉบับแรก The Export (Certificates of Origin) Regulations of The Import and Export Ordinance

บทบัญญัติฉบับนี้ได้บัญญัติฐานความผิดและบทลงโทษที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าไว้ในมาตรา ดังต่อไปนี้

- (1) มาตรา 36¹⁴¹ การกระทำความผิดที่มีลักษณะเป็นการก่อหรือทำรายงาน หรือตกแต่ง หรือก่อให้เกิดการตกแต่งซึ่งข้อมูลที่เป็นเท็จหรือทำให้ผู้อื่นผิดพลาดในเนื้อหาหรือละเอียดในเนื้อหา

มาตรา 36(1) เป็นการกระทำความผิดที่มีลักษณะเป็นการก่อหรือทำรายงานขึ้น หรือตกแต่ง หรือก่อให้เกิดการตกแต่งซึ่งข้อมูลที่เป็นเท็จหรือทำให้ผู้อื่นผิดพลาดได้ในเนื้อหาหรือละเอียดในเนื้อหานั้น โดยบทลงโทษของการกระทำความผิดดังกล่าว คือ ระวังโทษปรับ 500,000 ดอลลาร์ฮ่องกง และจำคุก 2 ปี จนกว่าจะพิสูจน์ให้ศาลเห็นว่าตนไม่รู้และไม่มีเหตุอันควรเชื่อว่ารายงานหรือข้อมูลดังกล่าวเป็นความจริงหรือมีข้อเท็จจริงทำให้ผิดพลาดได้หรือได้กระทำการโดยละเอียดไม่ให้อันควรบอกให้แจ้ง

มาตรา 36(2) มีการกระทำความผิดที่สามารถแบ่งได้เป็น 3 กรณี คือ
กรณีแรก การปลอมใบอนุญาตหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิต

¹⁴¹ The Export (Certificates of Origin) Regulations of The Import and Export Ordinance section 36

กรณีที่สอง การเปลี่ยนแปลงเอกสารดังกล่าวโดยไม่ได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่มีอำนาจ

กรณีที่สาม การกระทำโดยรู้แน่ชัดหรือใช้ใบอนุญาตหรือเอกสารที่เกี่ยวกับกระบวนการผลิตใด ๆ ทั้งที่เอกสารดังกล่าวเป็นเอกสารปลอมหรือเป็นเอกสารที่แก้ไขเปลี่ยนแปลงโดยไม่ได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่มีอำนาจ ซึ่งการกระทำทั้ง 3 กรณีข้างต้นต้องระวางโทษปรับ 500,000 ดอลลาร์ฮ่องกง และจำคุก 2 ปี

มาตรา 36(3) เป็นการกระทำความผิดที่มีลักษณะเป็นการตกแต่งหรือก่อให้เกิดผู้อื่นตกแต่งซึ่งเอกสารเกี่ยวกับกระบวนการผลิต โดยรู้หรือมีเหตุอันควรเชื่อว่ารู้ว่าเอกสารดังกล่าวจะได้รับการรับรอง และได้ลงลายมือชื่อโดยเว้นช่องว่างไว้หรือมีเนื้อหาที่ไม่สมบูรณ์ ต้องระวางโทษปรับ 500,000 ดอลลาร์ฮ่องกง และจำคุก 2 ปี

จากบทบัญญัติดังกล่าวจะเห็นได้ว่า โดยภาพรวมเป็นกรณีที่เป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับใบอนุญาตหรือเอกสารเกี่ยวกับกระบวนการผลิต ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า ดังนั้นการกระทำความผิดต่าง ๆ ตามบทบัญญัติข้างต้นจึงอาจเข้าข่ายการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้

(2) มาตรา 36A¹⁴² กรณีการกระทำความผิดโดยกรรมการ หุ่นส่วน ฯลฯ โดยมีลักษณะการกระทำความผิดตามมาตรา 36

การกระทำความผิดดังกล่าวสามารถพิจารณาเป็น 2 กรณี คือ

กรณีแรก เป็นการกระทำความผิดในนามบริษัท ผู้ซึ่งต้องรับผิดชอบในความผิดดังกล่าว ได้แก่ กรรมการ ผู้จัดการ เลขานุการ หรือบุคคลอื่น ๆ ในองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ในตนเองเดียวกัน

กรณีที่สอง เป็นการกระทำความผิดโดยหุ่นส่วนซึ่งพิสูจน์ได้ว่าเป็นการกระทำโดยความยินยอม หรือเพิกเฉยเมื่อรู้ว่ามีกระทำความผิด

¹⁴² The Export (Certificates of Origin) Regulations of The Import and Export Ordinance section 36A

“(1) Where an offence under section 36 is committed by a body corporate, every person who, at the time of the commission of the offence, was a director, manager, secretary or other similar officer of the body corporate or any person who was purporting to act in any such capacity, shall be guilty of the like offence unless he proves that the offence was committed without his knowledge or that he exercised all due diligence to prevent the commission of the offence.

(2) Where an offence under section 36 committed by a partner in a partnership is proved to have been committed with the consent or connivance of, or to be attributable to any act on the part of, any other partner of the partnership or any person concerned in the management of the partnership, that other partner or the person concerned in the management of the partnership commits the like offence.”

บทบัญญัติฉบับที่สอง The Protection of Non-Government Certificates of Origin Ordinance

บทบัญญัติฉบับนี้ได้บัญญัติฐานความผิดและบทลงโทษที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าไว้โดยสามารถแบ่งพิจารณาเป็น 2 กรณี ดังต่อไปนี้

กรณีแรก มาตรา 7 ความผิดที่เกี่ยวกับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งในมาตรานี้ประกอบด้วย 3 อนุมาตราที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

1) มาตรา 7(1)¹⁴³ สามารถแบ่งการกระทำความผิดโดยสรุปได้เป็น 7 กรณี คือ

- (1) การปลอมหรือก่อให้เกิดการปลอมหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า
- (2) แก้ไขหรือก่อให้เกิดการแก้ไข เติม หรือตัดทอนในหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าโดยไม่ได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่มีอำนาจ
- (3) รัฐโดยแนชต์หรือใช้ประโยชน์หรือก่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าปลอมหรือหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าซึ่งถูกแก้ไข เติม หรือตัดทอนโดยไม่ได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่มีอำนาจ
- (4) รัฐโดยแนชต์หรือใช้ประโยชน์หรือก่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าซึ่งไม่ใช่หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าที่ตนเองได้ขอมมา
- (5) กระทำการแทน ก่อ หรืออนุญาตให้ผู้อื่นกระทำการแทนในเรื่องที่เกี่ยวกับการรับรองหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า
- (6) กระทำการรับรองหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าโดยที่ไม่ได้เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจ หรือด้วยการแอบอ้างแสดงตนเป็นเจ้าของพนักงานผู้มีอำนาจในการรับรองหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า
- (7) ออกเอกสารหรือก่อให้เกิดการออกเอกสาร ไม่ว่าจะเป็นการกระทำบนกระดาษหรือกระทำโดยใช้เทคโนโลยีที่บริการเกี่ยวกับข้อมูล เพื่อทำให้ผู้อื่นเข้าใจผิดว่าเอกสารดังกล่าวเป็นหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

ส่วนบทลงโทษของการกระทำความผิดตามมาตรา 7(1) นั้นคือ ระวังโทษปรับ 500,000 ดอลลาร์ฮ่องกง และจำคุก 2 ปี

¹⁴³ The Protection of Non-Government Certificates of Origin Ordinance section 7(1)

2) **มาตรา 7(2)**¹⁴⁴ สามารถแบ่งการกระทำความผิดโดยสรุปได้เป็น 4 กรณี คือ เป็นการกระทำที่ผู้ใดมีเจตนาหลอกลวงโดย

(1) ทำหรือก่อให้เกิดการทำให้ขึ้นซึ่งรายงานที่เป็นเท็จหรือไม่ถูกต้องในการแจ้ง ให้ข้อมูล ไม่ว่าจะด้วยวาจาหรือลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ได้มาซึ่งหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

(2) ทำหรือให้หรือก่อให้เกิดการทำให้ซึ่งรายงานหรือข้อมูลที่เป็นเท็จหรือไม่ถูกต้อง โดยรู้หรือมีเหตุอันควรเชื่อว่ารู้ว่ารายงานหรือข้อมูลดังกล่าวจะถูกนำไปใช้ในการขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

(3) ตกแต่งรายงานหรือข้อมูลภายใต้มาตรา 6(2) ให้เป็นเท็จ

(4) เพิกเฉย หรือก่อให้เกิดการเพิกเฉยในเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

บทลงโทษของการกระทำความผิดตามมาตรา 7(2) นั้นคือ ระวังโทษปรับ 500,000 ดอลลาร์ฮ่องกง และจำคุก 2 ปี

3) **มาตรา 7(3)**¹⁴⁵ สามารถแบ่งการกระทำความผิดโดยสรุปได้เป็น 2 กรณี คือ ผู้ใดตกแต่งหรือก่อให้เกิดการตกแต่งซึ่งเอกสารของผู้อื่น

(1) โดยรู้หรือมีเหตุอันควรที่จะรู้ว่าเอกสารนั้นจะใช้ประกอบการยื่นขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า และ

(2) ได้ลงลายมือชื่อโดยเว้นช่องว่างหรือมีเนื้อหาที่ไม่สมบูรณ์

ส่วนบทลงโทษของการกระทำความผิดตามมาตรา 7(3) นั้นคือ ระวังโทษปรับ 100,000 ดอลลาร์ฮ่องกง และจำคุก 1 ปี

จากการศึกษาบทบัญญัติมาตรา 7 ข้างต้นแสดงให้เห็นว่ามีการกำหนดความรับผิดสำหรับการกระทำต่าง ๆ ไว้อย่างหลากหลาย ซึ่งแต่ละการกระทำล้วนมีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการออกและใช้หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าทั้งสิ้น โดยการกระทำบางอย่างเข้าข่ายการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าโดยตรง ส่วนบางการกระทำก็อาจเป็นการกระทำที่เป็นส่วนหนึ่งหรือนำไปสู่การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้

¹⁴⁴ The Protection of Non-Government Certificates of Origin Ordinance section 7(2)

¹⁴⁵ The Protection of Non-Government Certificates of Origin Ordinance section 7(3)

กรณีที่สอง มาตรา 8¹⁴⁶ ความรับผิดของบริษัท กรรมการ ฯลฯ ได้มีการกำหนดความรับผิดของบริษัท รวมถึงกรรมการ หุ้นส่วน หรือบุคคลที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริหารบริษัท ซึ่งมีเอกสารที่เกิดจากการกระทำความผิดตามมาตรา 5 หรือมาตรา 7 ซึ่งได้กระทำในนามบริษัทหรือในนามหุ้นส่วนไว้ในครอบครอง ซึ่งบุคคลดังกล่าวจะมีความผิด จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่าได้มีการปฏิบัติตามขั้นตอนเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำความผิดตามมาตรา 5 หรือมาตรา 7 แล้ว และได้ให้ข้อมูลทั้งหมดที่เกี่ยวกับอำนาจในเรื่องเอกสารดังกล่าวเมื่อหน่วยงานที่มีอำนาจได้ขอข้อมูล ส่วนบทลงโทษตามมาตรา 8 นั้น คือ ระวังโทษปรับ 500,000 ดอลลาร์ฮ่องกง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹⁴⁶ The Protection of Non-Government Certificates of Origin Ordinance section 8

“(1) Without prejudice to the prosecution of any person for an offence under section 5 or 7, where a document, or any information furnished by using services provided by a specified body, in respect of which an offence has been committed under section 5 or 7 has been issued or purports to have been issued on behalf of a company, partnership or business—

(a) such company; and

(b) every director, partner and other person concerned in the management of such company, partnership or business who has had such document in his possession or under his control, shall be guilty of an offence unless it is proved that it or he—

(i) took all practicable steps to prevent the commission of an offence under section 5 or 7;

and

(ii) on demand made by an authorized officer, gave all the information in its or his power with respect to such document.

(2) Any company or person found guilty of an offence under subsection (1) is liable to a fine of \$500,000.”

4.3.3 บทบัญญัติซึ่งกำหนดมาตรการอื่น ๆ สำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า

นอกจากมาตรการทางอาญาซึ่งได้กล่าวมาแล้วข้างต้น เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนยังมีมาตรการอื่น ๆ สำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า โดยได้บัญญัติไว้ในความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจเขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน-นิวซีแลนด์ บทที่ 4 เรื่อง กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า ส่วน B เกี่ยวกับการดำเนินการ มาตรา 23¹⁴⁷ ประกอบมาตรา 22¹⁴⁸

¹⁴⁷ Hong Kong, China - New Zealand Closer Economic Partnership Agreement article 23

“1. A Party may deny preferential tariff treatment for a good when:

(a) the good does not qualify as an originating good pursuant to this Chapter; or

(b) the importer, exporter or producer, as appropriate, fails to provide information which the Party has requested in the course of a verification process under Article 22, or otherwise fails to comply with any of the relevant requirements of this Chapter.

2. In the event preferential tariff treatment is denied, the importing Party shall ensure that its customs administration provides in writing to the exporter, the importer or producer, as the case may be, the reasons for that decision.”

¹⁴⁸ Hong Kong, China - New Zealand Closer Economic Partnership Agreement article 22

“ 1. For the purposes of determining whether a good imported into its Area from the Area of the other Party qualifies as an originating good, the importing Party may, through its customs administration, conduct a verification of eligibility for preferential tariff treatment by means of:

(a) requests for information to the importer;

(b) requests for information to the exporter or producer in the Area of the other Party;

(c) requests for information to the customs administration of the other Party;

(d) subject to the consent of the relevant exporter or producer, visits to the premises of an exporter or producer in the Area of the other Party arranged by 30 and in company with the customs administration of the other Party; or

(e) such other procedures as the customs administrations of the Parties may agree.

2. Any such verification activities shall only be undertaken

if:

(a) there are reasonable grounds to doubt the accuracy or authenticity of the declaration of origin, certificate of origin, or the origin status of the goods concerned;

(b) the purpose is to facilitate audit checks by the importing Party on a risk management basis; or

(c) the purpose is to ascertain the fulfilment of any other requirement of this Chapter.

3. Any request that is made to the customs administration of the exporting Party pursuant to Paragraph 1 shall specify the reasons, and any documents and information supporting the request shall be forwarded to the customs administration of the exporting Party.”

4. All requests for information shall be accompanied by sufficient information to identify the good about which the request is made.

ซึ่งวางหลักไว้เกี่ยวกับการปฏิเสธการให้สิทธิพิเศษทางการค้าในกรณีที่ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก หรือผู้ผลิตไม่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้าได้หรือให้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้า

4.4 สหรัฐอเมริกา

4.4.1 ความทั่วไปเกี่ยวกับมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า

สหรัฐอเมริกามีระบอบการปกครองเป็นสหพันธรัฐแบบประชาธิปไตย โดยมีประธานาธิบดีเป็นประมุขและเป็นหัวหน้ารัฐบาลภายใต้รัฐธรรมนูญ และมีระบบกฎหมายเป็นแบบคอมมอนลอว์ (Common Law System) ส่วนเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกานั้นจะดำเนินไปในแนวทางของระบบเศรษฐกิจทุนนิยม ซึ่งให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินธุรกิจโดยที่รัฐจะเข้าแทรกแซงในกิจการของเอกชนน้อย และสนับสนุนให้มีการแข่งขันกันอย่างเสรีทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยใน พ.ศ. 2562 ได้ถูกจัดอันดับให้เป็นประเทศที่มีความสามารถในการแข่งขันสูงเป็นอันดับ 2¹⁴⁹ ของโลกตามดัชนีความสามารถในการแข่งขันระดับโลก 4.0 (Global Competitiveness Index 4.0) ของ World Economic Forum และสินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ ผลผลิตทางการเกษตร (ถั่วเหลือง ผลไม้ ข้าวโพด) อุปกรณ์อุตสาหกรรม (เคมีภัณฑ์) สินค้าทุน (ทรานซิสเตอร์ เครื่องบิน ส่วนประกอบรถยนต์ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์สื่อสารโทรคมนาคม) และสินค้าอุปโภคบริโภค (รถยนต์ ยาและเวชภัณฑ์) ส่วนสินค้านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ ผลผลิตทางการเกษตร อุปกรณ์อุตสาหกรรม (น้ำมันดิบ) สินค้าทุน (เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์สื่อสารโทรคมนาคม ส่วนประกอบรถยนต์ เครื่องจักรสำนักงาน เครื่องกำเนิดพลังงาน) และสินค้าอุปโภคบริโภค (รถยนต์ เสื้อผ้า ยาและเวชภัณฑ์ เฟอร์นิเจอร์ ของเล่น)¹⁵⁰ ซึ่งในทางการค้าระหว่างประเทศ สหรัฐอเมริกามีบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า คือ ประมวลกฎหมายสหรัฐอเมริกา (United States Code) ประมวลกฎหมายแห่งมลรัฐอาร์คันซอ 2018 (Arkansas Code 2018) และมาตรการของเขตการค้าเสรีอเมริกาเหนือ (NAFTA)

4.4.2 บทบัญญัติซึ่งกำหนดความผิดอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า

กฎหมายและมาตรการทางอาญาของมลรัฐอาร์คันซอ สหรัฐอเมริกาที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า คือ ประมวลกฎหมายแห่งมลรัฐอาร์คันซอ 2018 (Arkansas Code 2018)

¹⁴⁹ World Economic Forum, 2019 Global Competitiveness Index 4.0 [Online], Accessed: 31 July 2019. Available from: <https://www.weforum.org/reports/how-to-end-a-decade-of-lost-productivity-growth>

¹⁵⁰ กรมอเมริกาและแปซิฟิกใต้, ภูมิภาคอเมริกาเหนือ: สหรัฐอเมริกา [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 28 พฤษภาคม 2561. แหล่งที่มา: http://aspa.mfa.go.th/aspa/th/information_country/north-america/detail.php?ID=376

ประมวลกฎหมายแห่งมลรัฐอาร์คันซอ ได้บัญญัติฐานความผิดและบทลงโทษที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าไว้ใน บทที่ 27 เกี่ยวกับการขนส่ง (Transportation) ในมาตรา 27-14-307 ดังต่อไปนี้

มาตรา 27-14-307 การอ้างชื่อเท็จหรือการจดทะเบียนเท็จ (False evidences of title or registration)

องค์ประกอบความผิดที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าตามที่มาตราดังกล่าวได้วางหลักไว้โดยสรุป¹⁵¹ คือ ผู้ใดกระทำความผิด ดังต่อไปนี้ มีความผิดอาญาอุกฉกรรจ์

- (1) แก้ไขเปลี่ยนแปลงหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าของผู้ผลิตยานพาหนะ โดยทุจริต
- (2) ปลอมหรือแปลงเอกสารหรือแผ่นป้ายทะเบียนเพื่อให้หน่วยงานที่มีอำนาจหรือผู้ผลิตออกหนังสือหรือเอกสารใด ๆ ให้
- (3) แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือทำเอกสารเท็จ เพื่อฉ้อโกงหรือทำให้เข้าใจผิด หรือเพื่อหลบเลี่ยงการปฏิบัติตามบทบัญญัติอันเกี่ยวกับการจดทะเบียน หรือข้อกำหนดในหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าของผู้ผลิต

(4) มีไว้ในครอบครองหรือใช้ ซึ่งเอกสารหรือแผ่นป้ายทะเบียนใด ๆ โดยรู้ว่าเอกสารดังกล่าวเป็นเอกสารที่ถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลง ปลอม หรือเป็นเอกสารเท็จ

ส่วนบทลงโทษของการกระทำความผิดตามมาตรา นี้ คือ เป็นความผิดอาญาอุกฉกรรจ์ (felony) ซึ่งมีอัตราโทษจำคุกไม่น้อยกว่า 1 ปี แต่ไม่เกินกว่า 5 ปี หรือปรับไม่น้อยกว่า 500 ดอลลาร์สหรัฐ แต่ไม่เกินกว่า 5000 ดอลลาร์สหรัฐ หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 27-14-307 ประกอบมาตรา 27-14-302¹⁵²

จากบทบัญญัติข้างต้น เป็นการบัญญัติความผิดที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าเฉพาะกรณีที่เกี่ยวข้องกับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าของผู้ผลิตยานพาหนะ เอกสาร และแผ่นป้ายทะเบียนที่เกี่ยวข้องเท่านั้น โดยไม่ได้บัญญัติครอบคลุมไปถึงกรณีหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าสำหรับสินค้าประเภทอื่น ๆ ด้วย

¹⁵¹ Arkansas Code 2018 article 27-14-307

¹⁵² Arkansas Code 2018 article 27-14-302

“Any person who is convicted of a violation of any of the provisions of this chapter or by the laws of this state declared to constitute a felony shall be punished by imprisonment for not less than one (1) year nor more than five (5) years or by a fine of not less than five hundred dollars (\$500) nor more than five thousand dollars (\$5,000), or by both fine and imprisonment.”

4.4.3 บทบัญญัติซึ่งกำหนดมาตรการอื่น ๆ สำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า

นอกจากมาตรการทางอาญาซึ่งได้กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น สหรัฐอเมริกายังมีมาตรการอื่น ๆ สำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าเช่นกัน ได้แก่ ประมวลกฎหมายสหราชอาณาจักร (United States Code) ในเรื่อง บทลงโทษสำหรับการกระทำซึ่งเป็นการฉ้อโกง ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง และ ประมาท (Penalties For Fraud, Gross Negligence, And Negligence) และมาตรการของข้อตกลงการค้าเสรีต่าง ๆ เช่น ข้อตกลงการค้าเสรีอเมริกาเหนือ (NAFTA) และข้อตกลงการค้าเสรีสหรัฐอเมริกา-ออสเตรเลีย เป็นต้น

ประมวลกฎหมายสหราชอาณาจักร (United States Code)

ประมวลกฎหมายสหราชอาณาจักรได้กำหนดมาตรการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าไว้ใน Title 19 Part 5 Chapter 4 Subtitle 3 Section 1592 เรื่อง บทลงโทษสำหรับการกระทำซึ่งเป็นการฉ้อโกง ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง และประมาท (Penalties For Fraud, Gross Negligence, And Negligence) โดยใช้มาตรการลงโทษทางแพ่ง (civil penalty) ซึ่งให้ผู้ที่ฝ่าฝืนชำระค่าปรับทางแพ่ง โดยพิจารณาจากราคาซื้อขายภายในประเทศของสินค้า อากร ภาษี และค่าธรรมเนียมตามกฎหมายที่สหรัฐอเมริกาได้สูญเสียหรืออาจสูญเสียไป และการใช้มาตรการดังกล่าว นั้นจะพิจารณาไปตามลักษณะของการกระทำความผิด ได้แก่ กรณีฉ้อโกง กรณีการกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง และกรณีการกระทำโดยประมาท นอกจากนี้ยังมีมาตรการแจ้งก่อนที่จะมีการใช้มาตรการลงโทษอีกด้วย โดยได้วางหลักไว้¹⁵³ ดังต่อไปนี้

(a) ข้อห้าม

(1) **หลักทั่วไป** ห้ามผู้ใดกระทำการโดยฉ้อโกง ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หรือประมาท ซึ่งการกระทำดังต่อไปนี้

(A) เข้ามา นำเข้ามา หรือพยายามนำเข้าหรือนำเข้ามาในสหรัฐอเมริกาซึ่งสินค้าใด ๆ โดยวิธี

(i) เอกสารใด ๆ หรือข้อมูลที่ถูกส่งทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือข้อมูลใด ๆ หรือรายงานที่เป็นลายลักษณ์อักษรหรือวาจา หรือการกระทำที่เป็นสาระสำคัญและเป็นความเท็จ

(ii) การละเว้นซึ่งข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ หรือ

(B) ช่วยเหลือ หรือยุยงผู้อื่นให้ฝ่าฝืน (A)

¹⁵³ United States Code section 1592

(2) ข้อยกเว้น

ความผิดพลาดหรือสำคัญผิดทางธุรการในข้อเท็จจริงใด ๆ ซึ่งไม่ได้เป็นการฝ่าฝืน (1) เว้นแต่จะมีส่วนในการกระทำโดยประมาท หากเกิดความผิดดังกล่าวเกิดขึ้นซ้ำโดยระบบอิเล็กทรอนิกส์ไม่ถือว่าเป็นการกระทำโดยประมาท

(b) กระบวนการ**(1) การแจ้งก่อนที่จะมีการลงโทษ**

(A) โดยทั่วไป ศาลากรต้องมีเหตุอันควรที่จะเชื่อว่าการฝ่าฝืน (a) จึงจะมีการดำเนินการในขั้นตอนต่าง ๆ และมีการออกหมายต่อไป โดยจะออกให้แก่ผู้ที่ฝ่าฝืนเพื่อให้มาชำระค่าปรับทางแพ่ง บทลงโทษตาม (2) นั่นคือ 1,000 ดอลลาร์สหรัฐ หรือน้อยกว่า

(2) บทลงโทษ**(c) บทลงโทษสูงสุด****(1) กรณีฉ้อโกง**

การกระทำโดยฉ้อโกงซึ่งฝ่าฝืน (a) ต้องระวางโทษโดยมาตรการลงโทษทางแพ่ง (civil penalty) ไม่เกินกว่าราคาซื้อขายภายในประเทศของสินค้า

(2) กรณีการกระทำโดยประมาทเล็กน้อยอย่างร้ายแรงซึ่งฝ่าฝืน (a) ให้ระวางโทษโดยมาตรการลงโทษทางแพ่ง (civil penalty) ไม่เกินกว่า

(A) หรือน้อยกว่า**(i) ราคาซื้อขายภายในประเทศของสินค้า หรือ**

(ii) สี่เท่าของอากร ภาษี และค่าธรรมเนียมตามกฎหมายซึ่งสหรัฐอเมริกาได้สูญเสียหรืออาจสูญเสียไป หรือ

(B) ถ้าการฝ่าฝืนไม่ได้ส่งผลกระทบต่ออากร ให้ระวางโทษร้อยละ 40 ของมูลค่าอากรของสินค้า

(3) กรณีการกระทำโดยประมาทซึ่งฝ่าฝืน (a) ให้ระวางโทษโดยมาตรการลงโทษทางแพ่งไม่เกินกว่า

(A) หรือน้อยกว่า**(i) ราคาซื้อขายภายในประเทศของสินค้า หรือ**

(ii) สองเท่าของอากร ภาษี และค่าธรรมเนียมตามกฎหมายซึ่งสหรัฐอเมริกาได้สูญเสียหรืออาจสูญเสียไป หรือ

(B) ถ้าการฝ่าฝืนไม่ได้ส่งผลกระทบต่ออากร ให้ระวางโทษร้อยละ 20 ของมูลค่าอากรของสินค้า

(4) ถ้าผู้นั้นได้มีการเปิดเผยเกี่ยวกับการฝ่าฝืน (a) หรือกระทำไปโดยไม่รู้ ก่อนที่จะมีการดำเนินการสอบสวน สินค้าจะไม่ถูกยึดไว้และการใช้มาตรการลงโทษทางแพ่งภายใต้ (c) จะต้องไม่เกินกว่า ดังต่อไปนี้

(A) กรณีเป็นการฝ่าฝืนที่เกิดจากการฉ้อโกง

(i) เท่ากับมูลค่าอากร ภาษี และค่าธรรมเนียมตามกฎหมายซึ่งสหรัฐอเมริกาได้สูญเสียหรืออาจสูญเสียไป ตรวจจับที่มูลค่าของอากร ภาษี และค่าธรรมเนียมตามกฎหมายที่ผู้นั้นไม่ต้องจ่าย ณ เวลาที่มีการเปิดเผยเกี่ยวกับการฝ่าฝืน หรือภายใน 30 วัน หรือตามระยะเวลาที่ศุลกากรกำหนด หลังจากที่ได้รับแจ้งโดยศุลกากรเกี่ยวกับการคำนวณมูลค่าที่ไม่ต้องจ่าย หรือ

(ii) ถ้าการฝ่าฝืนไม่ได้ส่งผลกระทบต่อการประเมินอากร ให้ระวางโทษร้อยละ 10 ของมูลค่าอากร หรือ

(B) กรณีเป็นการฝ่าฝืนที่เกิดจากการประมาทหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ดอกเบี้ย (คำนวณจากวันที่มีการชำระบัญชี โดยอัตราตามมาตรา 6621 ของบรรพ 26) ซึ่งเป็นมูลค่าของอากร ภาษี และค่าธรรมเนียมตามกฎหมายซึ่งสหรัฐอเมริกาได้สูญเสียหรืออาจสูญเสียไป ตรวจจับที่มูลค่าของอากร ภาษี และค่าธรรมเนียมตามกฎหมายที่ผู้นั้นไม่ต้องจ่าย ณ เวลาที่มีการเปิดเผยเกี่ยวกับการฝ่าฝืน หรือภายใน 30 วัน หรือตามระยะเวลาที่ศุลกากรกำหนด หลังจากที่ได้รับแจ้งโดยศุลกากรเกี่ยวกับการคำนวณมูลค่าที่ไม่ต้องจ่าย

ส่วนผู้ที่กล่าวอ้างว่าตนได้กระทำไปโดยไม่รู้ก่อนที่จะมีการสอบสวนนั้น จะต้องมีการพิจารณาพิสูจน์ว่าตนได้กระทำไปโดยไม่รู้

ประมวลกฎหมายสหรัฐอเมริกา (United States Code) Title 31 MONEY AND FINANCE เรื่อง การแจ้งหรือยื่นข้อเรียกร้องอันเป็นเท็จ (False claims)

มาตรา 3729 ได้มีการบัญญัติมาตรการอื่น ๆ ที่เป็นมาตรการลงโทษทางแพ่งสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ไว้ในมาตรา 3729 (a)(1)(A) โดยวางหลักไว้ว่า¹⁵⁴ การกระทำที่เป็นการจงใจ แสลง หรือก่อให้เกิดการแสลงซึ่งข้อเรียกร้องอันเป็นเท็จหรือฉ้อโกง เพื่อการขอชำระเงินหรือการอนุมัติใด ๆ จากรัฐ ผู้นั้นต้องรับผิดชอบต่อรัฐ โดยระวางโทษปรับทางแพ่ง ไม่น้อยกว่า 5,000 ดอลลาร์สหรัฐ และไม่เกิน 10,000 ดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งรวมถึงสามเท่าของจำนวนค่าเสียหายที่รัฐได้รับจากการกระทำคามผิด

¹⁵⁴ United States Code section 3729 False claims

จากบทบัญญัติดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การกระทำบางอย่างซึ่งเป็นการแจ้งหรือยื่นข้อเรียกร้อง อันเป็นเท็จนั้นอาจเข้าข่ายเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้ เช่น การที่ผู้นำเข้าบิดเบือนความจริงใน ถิ่นกำเนิดสินค้าเพื่อหลีกเลี่ยงอากรตอบโต้การทุ่มตลาดหรือภาษีตอบโต้การอุดหนุน¹⁵⁵

ข้อตกลงการค้าเสรีอเมริกาเหนือ (NAFTA) ได้มีการบัญญัติมาตรการอื่น ๆ สำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าไว้ใน Chapter 9 ในเรื่อง บทลงโทษ โดยได้วางหลักไว้¹⁵⁶ ดังต่อไปนี้

แคนาดา เม็กซิโก และสหรัฐอเมริกาจะต้องมีการกำหนดมาตรการที่เป็นมาตรการทางอาญา มาตรการทางแพ่ง หรือมาตรการทางปกครอง สำหรับการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนกฎหมายและพิธีการ ศุลกากร

ผู้ส่งออกและผู้ผลิตไม่ต้องรับโทษ ถ้าได้ให้คำปรึกษาในทันทีและโดยสมัครใจแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องสำหรับข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งได้ปรากฏอยู่ในหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า และผู้นำเข้าไม่ต้องได้รับโทษ หากได้ชี้แจงข้อมูลที่ถูกต้องในทันทีและโดยสมัครใจและได้แสดงความรับผิดชอบใด ๆ เมื่อทราบว่าข้อมูลที่ไม่ถูกต้องปรากฏอยู่ในหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก และผู้ผลิตซึ่งได้จัดเตรียมหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า จะต้องได้รับโทษ หากไม่สามารถเก็บรักษาหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าที่ข้อตกลงการค้าเสรีอเมริกาเหนือได้กำหนด ว่าต้องมี ซึ่งโดยทั่วไปจะระวางโทษเป็นระยะเวลา 5 ปี

จากบทบัญญัติข้างต้นนั้นมีความสอดคล้องกับความที่ปรากฏในประมวลกฎหมาย สหรัฐอเมริกา มาตรา 1592(c)(5) เรื่อง กรณีการเปิดเผยข้อมูลการฝ่าฝืนก่อนที่จะมีการสอบสวนซึ่ง เกี่ยวข้องกับข้อตกลงการค้าเสรีอเมริกาเหนือ (Prior disclosure regarding NAFTA claims)¹⁵⁷ ซึ่งได้ กำหนดมาตรการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า โดยวางหลักไว้ว่า กรณีการเปิดเผย ข้อมูลการฝ่าฝืนก่อนที่จะมีการสอบสวนซึ่งเกี่ยวข้องกับข้อตกลงการค้าเสรีอเมริกาเหนือ นั้น ผู้นำเข้าไม่ต้องได้รับโทษตาม (a) สำหรับการทำขึ้นซึ่งคำขอที่ไม่ถูกต้องเพื่อให้ได้สิทธิพิเศษทางภาษีตามมาตรา 3332

ถ้าผู้นำเข้า

(A) มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าของข้อตกลงการค้าเสรีอเมริกาเหนือตามนิยามในมาตรา 1508 (b)(1) ที่ได้นำมายื่นขอสิทธิพิเศษทางภาษีมีข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง และ

(B) ผู้นำเข้าได้ให้ข้อมูลที่ถูกต้องและได้ชำระภาษีต่าง ๆ โดยสมัครใจและในทันที

¹⁵⁵ Kenneth G. Weigel, Lian Yang, and Ryosuke Funakoshi, **Use of the False Claims Act to Impose Penalties on US Imports** [Online], Accessed: 7 September 2019. Available from: https://www.alston.com/-/media/files/insights/publications/2018/06/2018_inttlr_issue_2_weigel.pdf

¹⁵⁶ NAFTA Chapter 9

¹⁵⁷ United States Code section 1592(c)(5)

เมื่อได้พิจารณาบทบัญญัติของข้อตกลงการค้าเสรีอเมริกาเหนือประกอบกับประมวลกฎหมายสหรัฐอเมริกาพบว่า มีการวางกรอบให้สหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นประเทศสมาชิกต้องกำหนดมาตรการ ได้แก่ มาตรการทางอาญา มาตรการทางแพ่ง หรือมาตรการทางปกครอง สำหรับการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนกฎหมายและพิธีการศุลกากร ซึ่งการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นก็เป็นการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนกฎหมายและพิธีการศุลกากรอย่างหนึ่ง จึงต้องมีการกำหนดมาตรการขึ้นสำหรับกรณีดังกล่าว ส่งผลให้สหรัฐอเมริกาได้กำหนดมาตรการสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของข้อตกลงการค้าเสรีอเมริกาเหนือไว้ในประมวลกฎหมายสหรัฐอเมริกา มาตรา 1592 ซึ่งเป็นมาตรการลงโทษทางแพ่ง โดยมีข้อยกเว้นการลงโทษ บัญญัติไว้ในมาตรา 1592(c)(5)

นอกจากนั้น เขตการค้าเสรีอื่น ๆ ได้กำหนดมาตรการไว้สำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าเช่นกัน เช่น ข้อตกลงการค้าเสรีสหรัฐอเมริกา-ออสเตรเลีย ได้กำหนดมาตรการลงโทษทางแพ่งสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า โดยมีข้อยกเว้นการลงโทษบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายสหรัฐอเมริกา มาตรา 1592(c)(8)¹⁵⁸ ซึ่งวางหลักไว้ดังต่อไปนี้

(8) กรณีการเปิดเผยข้อมูลการฝ่าฝืนก่อนที่จะมีการสอบสวนซึ่งเกี่ยวกับข้อตกลงการค้าเสรีสหรัฐอเมริกา-ออสเตรเลีย

(A) ผู้นำเข้าไม่ต้องรับโทษตาม (a) สำหรับการทำขึ้นซึ่งการยื่นคำขอที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้าอันเป็นคุณสมบัติของสินค้าตามมาตรา 203 แห่ง the United States-Australia Free Trade Agreement Implementation Act ถ้าผู้นำเข้าได้แก้ไขข้อมูลให้ถูกต้องและชำระภาษีต่าง ๆ โดยสมัครใจและในทันที

(B) ระยะเวลาในการแก้ไขข้อมูลให้ถูกต้อง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีอำนาจในการกำหนดระยะเวลาในการแก้ไขข้อมูลให้ถูกต้องและชำระภาษีตามมาตรา (A) ถ้าแต่ละช่วงระยะเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี ให้เป็นไปตามวันที่ผู้นำเข้าได้ทำขึ้นซึ่งคำขอที่ไม่ถูกต้อง

จากบทบัญญัติข้างต้น สหรัฐอเมริกาได้กำหนดมาตรการสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของข้อตกลงการค้าเสรีสหรัฐอเมริกา-ออสเตรเลีย ไว้ในประมวลกฎหมายสหรัฐอเมริกา มาตรา 1592 เช่นเดียวกับข้อตกลงการค้าเสรีอื่น ๆ รวมทั้งข้อตกลงการค้าเสรีอเมริกาเหนือ ซึ่งมีมาตรการลงโทษทางแพ่ง โดยมีข้อยกเว้นการลงโทษบัญญัติไว้ในมาตรา 1592(c)(8)

¹⁵⁸ United States Code section 1592(c)(8)

4.5 สรุปข้อพิจารณาโดยภาพรวมจากมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศ

4.5.1 รูปแบบการบัญญัติฐานความผิด

จากการศึกษาพบว่า สามารถจำแนกรูปแบบการบัญญัติฐานความผิดที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของต่างประเทศได้ 2 รูปแบบ ได้แก่

(1) การบัญญัติเป็นกฎหมายเฉพาะ

ประเทศที่มีการบัญญัติฐานความผิดที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าในรูปแบบแรก ได้แก่ สมาพันธรัฐสวิส สาธารณรัฐสิงคโปร์ และเขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยสมาพันธรัฐสวิสได้บัญญัติฐานความผิดไว้ใน Ordinance on the Certification of the Non-Preferential Origin of Goods (OCG) ซึ่งเป็นกฎหมายบัญญัติไว้สำหรับคุ้มครองหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าโดยเฉพาะ และสาธารณรัฐสิงคโปร์ได้บัญญัติฐานความผิดไว้ใน Regulation of Imports and Exports Regulations ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะที่วางกฎเกณฑ์ การจดทะเบียน และการควบคุมการนำเข้าและส่งออก ตลอดจนการบัญญัติกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสำหรับการกระทำ ความผิดที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าและส่งออกไว้ โดยการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นเป็นการกระทำ ความผิดอย่างหนึ่งที่ถูกลงโทษตามบทบัญญัติดังกล่าว ส่วนเขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐ ประชาชนจีนนั้นได้บัญญัติฐานความผิดไว้ในกฎหมายเฉพาะสองฉบับ ได้แก่ The Export (Certificates of Origin) Regulations of The Import and Export Ordinance ซึ่งใช้สำหรับกรณี หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าที่ออกโดยกรมการค้าและอุตสาหกรรมของเขตบริหารพิเศษฮ่องกง และ The Protection of Non-Government Certificates of Origin Ordinance ซึ่งใช้สำหรับกรณี หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าที่ออกโดยหน่วยงานหรือองค์กรที่กรมการค้าและอุตสาหกรรมได้มอบ อำนาจให้

(2) การบัญญัติไว้ในกฎหมายระดับมลรัฐ

จากการศึกษา พบว่า มลรัฐอาร์คันซอ สหรัฐอเมริกา ได้มีการบัญญัติฐานความผิดที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าไว้ในรูปแบบกฎหมายระดับมลรัฐ คือ ประมวลกฎหมายแห่งมลรัฐ อาร์คันซอ (Arkansas Code 2018) โดยไม่มีกฎหมายกลาง (Federal Law) สำหรับความผิดที่ เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า

ตาราง 1 สรุปรูปแบบการบัญญัติฐานความผิดที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของ
ต่างประเทศ

ประเทศ	สมาพันธ์รัฐสวิส	สาธารณรัฐ สิงคโปร์	เขตบริหารพิเศษ ฮ่องกง	สหรัฐอเมริกา มลรัฐ อาร์คันซอ
กฎหมาย	กฎหมายเฉพาะ Ordinance on the Certification of the Non- Preferential Origin of Goods (OCG)	กฎหมายเฉพาะ Regulation of Imports and Exports Regulations	กฎหมายเฉพาะ 1) The Export (Certificates of Origin) Regulations of The Import and Export Ordinance 2) The Protection of Non- Government Certificates of Origin Ordinance	ไม่มีกฎหมาย กลาง แต่มี กฎหมายใน ระดับมลรัฐ คือ Arkansas Code 2018

4.5.2 ประเภทของความผิดที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า

จากการศึกษา สามารถจำแนกประเภทของความผิดที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิด
สินค้าได้ 18 ประเภท ได้แก่

(1) ความผิดที่เป็นการกระทำของผู้ซึ่งมีหน้าที่เฉพาะเกี่ยวกับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า
ซึ่งความผิดดังกล่าวปรากฏในกฎหมายของสมาพันธ์รัฐสวิส

(2) ความผิดที่เป็นการแจ้งข้อมูลเท็จเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้าหรือหนังสือรับรองถิ่นกำเนิด
สินค้า ซึ่งความผิดดังกล่าวปรากฏในกฎหมายของสมาพันธ์รัฐสวิส สาธารณรัฐสิงคโปร์ และเขตบริหาร
พิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

(3) ความผิดที่เป็นการปลอมแปลงหรือแก้ไขหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งความผิดดังกล่าวปรากฏในกฎหมายของสมาพันธรัฐสวิส สาธารณรัฐสิงคโปร์ เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน และมลรัฐอาร์คันซอ สหรัฐอเมริกา

(4) ความผิดที่เป็นการก่อให้เกิดเจ้าพนักงานที่มีหน้าที่เฉพาะเกี่ยวกับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้ากระทำความผิดเกี่ยวกับเอกสาร ซึ่งความผิดดังกล่าวปรากฏในกฎหมายของสมาพันธรัฐสวิส และเขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

(5) ความผิดที่เกี่ยวกับการใช้หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าปลอมหรือเป็นเท็จหรือเป็นหนังสือที่ถูกเพิกถอน ซึ่งความผิดดังกล่าวปรากฏในกฎหมายของสมาพันธรัฐสวิส สาธารณรัฐสิงคโปร์ เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน และมลรัฐอาร์คันซอ สหรัฐอเมริกา

(6) ความผิดที่เป็นการบิดเบือนความจริงในถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งความผิดดังกล่าวปรากฏในกฎหมายของสมาพันธรัฐสวิส

(7) ความผิดที่เป็นการผลิต จัดหา หรือใช้เครื่องมือโดยมิชอบด้วยกฎหมาย เพื่อใช้ในการปลอมหรือแก้ไขตัดแปลงหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งความผิดดังกล่าวปรากฏในกฎหมายของสมาพันธรัฐสวิส

(8) ความผิดที่เป็นการขัดขวาง ประวิง หรือป้องกันไม่ให้มีการพิสูจน์หรือแถลงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งความผิดดังกล่าวปรากฏในกฎหมายของสมาพันธรัฐสวิส

(9) ความผิดที่เป็นการกระทำซึ่งฝ่าฝืนบทบัญญัติที่เกี่ยวกับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า ข้อตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง หรือคำสั่งลงโทษที่เกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งความผิดดังกล่าวปรากฏในกฎหมายของสมาพันธรัฐสวิส

(10) ความผิดที่เป็นการมีไว้โดยมิชอบ ซึ่งหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งความผิดดังกล่าวปรากฏในกฎหมายของสมาพันธรัฐสวิส และมลรัฐอาร์คันซอ สหรัฐอเมริกา

(11) ความผิดที่เป็นการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าโดยไม่มีอำนาจ ซึ่งความผิดดังกล่าวปรากฏในกฎหมายของสาธารณรัฐสิงคโปร์

(12) ความผิดที่เป็นการซ่อนเร้น หรือทำลายหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งความผิดดังกล่าวปรากฏในกฎหมายของสาธารณรัฐสิงคโปร์

(13) ความผิดที่เป็นการใช้หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าโดยมิชอบ ได้แก่ ใช้กับสินค้าซึ่งไม่ตรงกับประเภทสินค้าที่ระบุไว้ในหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า และใช้หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าของผู้อื่น ซึ่งความผิดดังกล่าวปรากฏในกฎหมายของสาธารณรัฐสิงคโปร์ และเขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

(14) การกระทำความผิดที่เกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าซึ่งกระทำโดยกรรมการหรือหุ้นส่วนของบริษัท ซึ่งความผิดดังกล่าวปรากฏในกฎหมายของเขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

(15) การกระทำความผิดที่เป็นการก่อหรือทำเอกสารเท็จ ซึ่งความผิดดังกล่าวปรากฏในกฎหมายของเขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน และมลรัฐอาร์คันซอ สหรัฐอเมริกา

(16) การกระทำความผิดที่เป็นการรับรองหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าโดยไม่มีอำนาจ หรือด้วยการแอบอ้างแสดงตนเป็นเจ้าของพนักงานผู้มีอำนาจในการรับรองหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งความผิดดังกล่าวปรากฏในกฎหมายของเขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

(17) การกระทำความผิดที่เป็นการเพิกเฉยหรือก่อให้เกิดการเพิกเฉย โดยมีเจตนาหลอกลวงในเรื่องที่เกี่ยวกับการขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งความผิดดังกล่าวปรากฏในกฎหมายของเขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

(18) การกระทำความผิดต่อหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าของต่างประเทศ ซึ่งความผิดดังกล่าวปรากฏในกฎหมายของสมาพันธรัฐสวิส

ตาราง 2 สรุปประเภทของความผิดที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของต่างประเทศ

ประเทศ/ ประเภทของ ความผิด	สมาพันธรัฐ สวิส	สาธารณรัฐ สิงคโปร์	เขตบริหาร พิเศษฮ่องกงฯ	สหรัฐอเมริกา มลรัฐอาร์คันซอ
1. ความผิดที่เป็นการกระทำของผู้ซึ่งมีหน้าที่เฉพาะเกี่ยวกับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า	✓		-	-
2. ความผิดที่เป็นการแจ้งข้อมูลเท็จเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้าหรือหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า	✓	✓	✓	-

ประเทศ/ ประเภทของ ความผิด	สมาพันธรัฐ สวิส	สาธารณรัฐ สิงคโปร์	เขตบริหาร พิเศษฮ่องกงฯ	สหรัฐอเมริกา มลรัฐอาร์คันซอ
3. ความผิดที่เป็น การปลอมแปลง หรือแก้ไขหนังสือ รับรองถิ่นกำเนิด สินค้าและเอกสาร ที่เกี่ยวข้อง	✓	✓	✓	✓
4. ความผิดที่เป็น การก่อให้เกิด เจ้าพนักงานที่มี หน้าที่เฉพาะ เกี่ยวกับหนังสือ รับรองถิ่นกำเนิด สินค้ากระทำ ความผิดเกี่ยวกับ เอกสาร	✓	-	✓	-
5. ความผิดที่ เกี่ยวกับการใช้ หนังสือรับรองถิ่น กำเนิดสินค้าปลอม หรือเป็นเท็จหรือ เป็นหนังสือที่ถูก เพิกถอน	✓	✓	✓	✓
6. ความผิดที่เป็น การบิดเบือนความ จริงในถิ่นกำเนิด สินค้า	✓	-	-	-

ประเทศ/ ประเภทของ ความผิด	สมาพันธรัฐ สวิส	สาธารณรัฐ สิงคโปร์	เขตบริหาร พิเศษฮ่องกงฯ	สหรัฐอเมริกา มลรัฐอาร์คันซอ
7. ความผิดที่เป็น การผลิต จัดหา หรือใช้เครื่องมือ โดยมิชอบด้วย กฎหมาย เพื่อใช้ในการ ปลอมหรือ แก้ไขตัดแปลง หนังสือรับรองถิ่น กำเนิดสินค้า	✓	-	-	-
8. ความผิดที่เป็น การขัดขวาง ประวิง หรือ ป้องกันไม่ให้มีการ พิสูจน์หรือแถลง ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ หนังสือรับรองถิ่น กำเนิดสินค้า	✓	-	-	-
9. ความผิดที่เป็น การกระทำซึ่งฝ่า ฝืนบทบัญญัติที่ เกี่ยวกับหนังสือ รับรองถิ่นกำเนิด สินค้า ข้อตกลง ระหว่างประเทศที่ เกี่ยวข้อง หรือ คำสั่งลงโทษที่	✓	-	-	-

ประเทศ/ ประเภทของ ความผิด	สมาพันธรัฐ สวิส	สาธารณรัฐ สิงคโปร์	เขตบริหาร พิเศษฮ่องกงฯ	สหรัฐอเมริกา มลรัฐอาร์คันซอ
เกี่ยวกับถิ่นกำเนิด สินค้า				
10. ความผิดที่เป็น การมีไว้โดยมิชอบ ซึ่งหนังสือรับรอง ถิ่นกำเนิดสินค้า	✓	-	-	✓
11. ความผิดที่เป็น การออกหนังสือ รับรองถิ่นกำเนิด สินค้าโดยไม่มี อำนาจ	-	✓	-	-
12. ความผิดที่เป็น การซ่อนเร้น หรือ ทำลายหนังสือ รับรองถิ่นกำเนิด สินค้าและเอกสาร ที่เกี่ยวข้อง	-	✓	-	-
13. ความผิดที่เป็น การใช้หนังสือ รับรองถิ่นกำเนิด สินค้าโดยมิชอบ ได้แก่ ใช้กับสินค้า ซึ่งไม่ตรงกับ ประเภทสินค้าที่ ระบุไว้ในหนังสือ รับรองถิ่นกำเนิด สินค้า และใช้		✓	✓	-

ประเทศ/ ประเภทของ ความผิด	สมาพันธรัฐ สวิส	สาธารณรัฐ สิงคโปร์	เขตบริหาร พิเศษฮ่องกงฯ	สหรัฐอเมริกา มลรัฐอาร์คันซอ
หนังสือรับรองถิ่น กำเนิดสินค้าของ ผู้อื่น				
14. การกระทำ ความผิดที่เกี่ยวกับ การแอบอ้างถิ่น กำเนิดสินค้าซึ่ง กระทำโดย กรรมการ	-	-	✓	-
15. การกระทำ ความผิดที่เป็นการ ก่อหรือทำเอกสาร เท็จ	-	-	✓	✓
16. การกระทำ ความผิดที่เป็นการ รับรองหนังสือ รับรองถิ่นกำเนิด สินค้าโดยไม่มี อำนาจ หรือด้วย การแอบอ้างแสดง ตนเป็นเจ้าของ พนักงานผู้มีอำนาจ ในการรับรอง หนังสือรับรองถิ่น กำเนิดสินค้า	-	-	✓	-
17. การกระทำ ความผิดที่เป็นการ	-	-	✓	-

ประเทศ/ ประเภทของ ความผิด	สมาพันธรัฐ สวิส	สาธารณรัฐ สิงคโปร์	เขตบริหาร พิเศษฮ่องกงฯ	สหรัฐอเมริกา มลรัฐอาร์คันซอ
เพิกเฉยหรือ ก่อให้เกิดการ เพิกเฉย โดยมี เจตนาหลอกลวง ในเรื่องที่เกี่ยวกับ การขอหนังสือ รับรองถิ่นกำเนิด สินค้า				
18. การกระทำ ความผิดต่อหนังสือ รับรองถิ่นกำเนิด สินค้าของ ต่างประเทศ	✓	-	-	-

4.5.3 องค์ประกอบของบทบัญญัติ

จากการศึกษาพบว่า องค์ประกอบของบทบัญญัติของต่างประเทศ ได้แก่ องค์ประกอบภายนอกส่วนผู้กระทำ องค์ประกอบภายนอกส่วนผู้ถูกกระทำ องค์ประกอบภายนอกส่วนวัตถุประสงค์แห่งการกระทำ องค์ประกอบภายนอกส่วนการกระทำและผล และองค์ประกอบภายใน ซึ่งองค์ประกอบของบทบัญญัติของแต่ละประเทศนั้นมีความแตกต่างกัน โดยพิจารณาตามลำดับ ได้ดังนี้

4.5.3.1 ผู้กระทำ

ความผิดที่เกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของแต่ละประเทศที่ได้ศึกษา มีการบัญญัติเกี่ยวกับองค์ประกอบภายนอกส่วนผู้กระทำที่มีความคล้ายคลึงกัน แต่ก็มี ความแตกต่างกันในรายละเอียด ดังต่อไปนี้

สมาพันธรัฐสวิส

สมาพันธรัฐสวิสมีการบัญญัติองค์ประกอบภายนอกส่วนผู้กระทำโดยใช้คำว่า “ผู้ใด” ในฐานะความผิดส่วนใหญ่ของบทบัญญัติ Ordinance on the Certification of the Non-Preferential Origin of Goods (OCG) ซึ่งฐานความผิดดังกล่าว ได้แก่ การกระทำความผิดซึ่งได้กระทำโดยบุคคลที่

ได้แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้า¹⁵⁹ การปลอมแปลงหนังสือรับรองและคำประกาศถิ่นกำเนิดสินค้า¹⁶⁰ การมีไว้และใช้ซึ่งหนังสือรับรองและคำประกาศถิ่นกำเนิดสินค้าอันเป็นเท็จหรือบิดเบือนความจริงในถิ่นกำเนิดสินค้า¹⁶¹ การผลิตหรือจัดหาหรือใช้เครื่องมือโดยมิชอบด้วยกฎหมายเพื่อใช้ในการปลอมแปลงหรือแก้ไขตัดแปลงโดยมิชอบด้วยกฎหมายซึ่งหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า¹⁶² และการขัดขวาง การประวิง หรือป้องกันไม่ให้มีการพิสูจน์ หรือแถลงข้อเท็จจริง หรือพฤติการณ์ซึ่งได้รับการรับรองแล้ว หรือจะได้รับการรับรองในหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า หรือในคำประกาศถิ่นกำเนิดสินค้า หรือการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้า หรือการมีไว้โดยมิชอบซึ่งหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าซึ่งออกให้โดยหน่วยงานที่มีอำนาจ¹⁶³ ซึ่งคำว่า “ผู้ใด” ข้างต้นนั้นมิชอบเขตอย่างกว้าง โดยไม่ได้มีการระบุคุณสมบัติหรือสถานะของผู้กระทำโดยเฉพาะเจาะจง

อย่างไรก็ตาม บทบัญญัติของสมาพันธ์รัฐสวิสได้มีการบัญญัติองค์ประกอบภายนอกส่วนผู้กระทำโดยมีการระบุคุณสมบัติของผู้กระทำไว้โดยเฉพาะเจาะจงในกรณีที่เป็นกรกระทำ ความผิดซึ่งได้กระทำโดยลูกจ้างหรือผู้แทนของสำนักงานที่ออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า¹⁶⁴ ซึ่งผู้กระทำจะต้องเป็นผู้มีหน้าที่เฉพาะเกี่ยวกับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าในการตรวจสอบภายในสำนักงานที่ออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าหรือเป็นผู้เชี่ยวชาญซึ่งได้รับความไว้วางใจจากสำนักงานที่ออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

สาธารณรัฐสิงคโปร์

บทบัญญัติของสาธารณรัฐสิงคโปร์¹⁶⁵ นั้นมีการบัญญัติองค์ประกอบภายนอกส่วนผู้กระทำที่คล้ายคลึงกับแนวทางการบัญญัติกฎหมายของสมาพันธ์รัฐสวิสซึ่งได้กล่าวมาแล้วข้างต้น โดยใช้คำว่า “ผู้ใด” อันมิชอบเขตอย่างกว้างและไม่ได้มีการระบุคุณสมบัติหรือสถานะของผู้กระทำโดยเฉพาะเจาะจง ซึ่งปรากฏในฐานความผิด ได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า¹⁶⁶

¹⁵⁹ Ordinance on the Certification of the Non-Preferential Origin of Goods (OCG) article 40

¹⁶⁰ Ordinance on the Certification of the Non-Preferential Origin of Goods (OCG) article 41

¹⁶¹ Ordinance on the Certification of the Non-Preferential Origin of Goods (OCG) article 42

¹⁶² Ordinance on the Certification of the Non-Preferential Origin of Goods (OCG) article 43

¹⁶³ Ordinance on the Certification of the Non-Preferential Origin of Goods (OCG) article 45

¹⁶⁴ Ordinance on the Certification of the Non-Preferential Origin of Goods (OCG) article 39

¹⁶⁵ Regulation of Imports and Exports Regulations

¹⁶⁶ Regulation of Imports and Exports Regulations article 25

ความผิดที่เป็นการตกแต่งซึ่งข้อมูล¹⁶⁷ ความผิดกรณีการใช้หนังสือรับรองต่าง ๆ โดยมีขอบ¹⁶⁸ และความผิดกรณีปลอมใบอนุญาตและหนังสือรับรองต่าง ๆ¹⁶⁹

เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

บทบัญญัติของเขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้แก่ The Export (Certificates) Regulations of The Import and Export Ordinance และ The Protection of Non-Government Certificates of Origin Ordinance มีแนวทางการบัญญัติต้องประกอบภายนอก ส่วนผู้กระทำที่คล้ายคลึงกับสมาพันธ์รัฐสวิสและสาธารณรัฐสิงคโปร์ โดยใช้คำว่า “ผู้ใด” ซึ่งไม่ได้ระบุคุณสมบัติหรือสถานะของผู้กระทำ

อย่างไรก็ตาม ได้มีการบัญญัติต้องประกอบภายนอกส่วนผู้กระทำที่มีการระบุคุณสมบัติหรือสถานะของผู้กระทำ ได้แก่ กรณีที่เป็นการกระทำความผิดตามมาตรา 36¹⁷⁰ โดยกรรมการ หุ้นส่วน ฯลฯ¹⁷¹ และกรณีที่เป็นความรับผิดชอบของบริษัท กรรมการ ฯลฯ¹⁷²

มลรัฐอาร์คันซอ สหรัฐอเมริกา

มลรัฐอาร์คันซอ สหรัฐอเมริกามีแนวทางในการบัญญัติต้องประกอบภายนอกส่วนผู้กระทำที่คล้ายคลึงกับประเทศอื่น ๆ ที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น โดยใช้คำว่า “ผู้ใด” ซึ่งไม่ได้ระบุคุณสมบัติหรือสถานะของผู้กระทำเช่นกัน

ตาราง 3 สรุปองค์ประกอบภายนอกส่วนผู้กระทำของกฎหมายต่างประเทศ

ประเทศ/ ประเด็น	สมาพันธ์รัฐสวิส	สาธารณรัฐ สิงคโปร์	เขตบริหารพิเศษฮ่องกงฯ	สหรัฐอเมริกา มลรัฐ อาร์คันซอ
ผู้กระทำ	ผู้ใด (กรณีส่วนใหญ่) /ผู้ใด แต่จะต้องเป็น ผู้ซึ่งมีหน้าที่เฉพาะ เกี่ยวกับหนังสือ	ผู้ใด	ผู้ใด (กรณีส่วนใหญ่)/ กรรมการ หุ้นส่วน ฯลฯ (กรณีความผิดที่กระทำโดย กรรมการ หุ้นส่วน ฯลฯ)	ผู้ใด

¹⁶⁷ Regulation of Imports and Exports Regulations article 42

¹⁶⁸ Regulation of Imports and Exports Regulations article 43

¹⁶⁹ Regulation of Imports and Exports Regulations article 44

¹⁷⁰ The Export (Certificates) Regulations of The Import and Export Ordinance section 36

¹⁷¹ The Export (Certificates) Regulations of The Import and Export Ordinance section 36A

¹⁷² The Protection of Non-Government Certificates of Origin Ordinance section 8

ประเทศ/ ประเด็น	สมาพันธรัฐสวิส	สาธารณรัฐ สิงคโปร์	เขตบริหารพิเศษฮ่องกง	สหรัฐอเมริกา มลรัฐ อาร์คันซอ
	<p>รับรองถิ่นกำเนิด สินค้าในการ ตรวจสอบหนังสือ รับรองดังกล่าวหรือ เป็นผู้เชี่ยวชาญซึ่ง ได้รับความไว้วางใจ จากสำนักงานที่ออก หนังสือรับรองถิ่น กำเนิดสินค้า (กรณี เป็นการกระทำ ความผิดโดยลูกจ้าง หรือผู้แทนของ สำนักงานที่ออก หนังสือรับรองถิ่น กำเนิดสินค้า)</p>			

4.5.3.2 ผู้ถูกกระทำ

เมื่อได้พิจารณาบทบัญญัติของประเทศต่าง ๆ ที่ได้นำมาศึกษา พบว่า บทบัญญัติของสมาพันธรัฐสวิสได้มีการกำหนดองค์ประกอบภายนอกส่วนผู้ถูกกระทำไว้ในกรณีมิใช่หรือใช้ซึ่งหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าอันเป็นเท็จหรือบิดเบือนความจริงในถิ่นกำเนิดสินค้า¹⁷³ โดยผู้ถูกกระทำจะเป็นผู้ถูกใช้ให้กระทำความผิดดังกล่าวและผู้นั้นจะต้องเป็นบุคคลซึ่งได้รับความไว้วางใจเกี่ยวกับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าซึ่งอยู่ในหน่วยงานที่มีอำนาจในการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า หรือ

¹⁷³ Ordinance on the Certification of the Non-Preferential Origin of Goods (OCG) article 42

เป็นผู้ผลิต หรือบุคคลซึ่งได้รับความไว้วางใจในการตรวจสอบถิ่นกำเนิดสินค้า หรือผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้า มูลค่า หรือราคาของสินค้า แล้วแต่กรณี

ส่วนสาธารณรัฐสิงคโปร์มีการกำหนดองค์ประกอบภายนอกส่วนผู้ถูกระงับไว้ในกรณีความผิดที่เป็นการตกแต่งซึ่งข้อมูล¹⁷⁴ โดยผู้ถูกระงับ คือ อธิบดีกรมหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจเกี่ยวกับเอกสารใด ๆ ซึ่งมีการตกแต่งข้อมูล

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาบทบัญญัติของเขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน และมลรัฐอาร์คันซอ สหรัฐอเมริกา จะพบว่า บทบัญญัติของประเทศดังกล่าวไม่ได้มีการกำหนดองค์ประกอบภายนอกส่วนผู้ถูกระงับไว้ เนื่องจากเป็นบทบัญญัติที่ให้ความสำคัญโดยมุ่งเน้นไปที่องค์ประกอบภายนอกส่วนที่เป็นวัตถุแห่งการกระทำที่ไม่ใช่ผู้ถูกระงับมากกว่า

ตาราง 4 สรุปองค์ประกอบภายนอกส่วนผู้ถูกระงับของกฎหมายต่างประเทศ

ประเทศ/ ประเด็น	สมาพันธรัฐสวิส	สาธารณรัฐ สิงคโปร์	เขตบริหาร พิเศษฮ่องกงฯ	สหรัฐอเมริกา มลรัฐ อาร์คันซอ
ผู้ถูกระงับ	ผู้ถูกใช้ให้กระทำ ความผิด	อธิบดีกรม หรือ เจ้าพนักงานผู้มี อำนาจเกี่ยวกับ เอกสารใด ๆ ซึ่งมี การตกแต่งข้อมูล	ไม่กำหนด ผู้ถูกระงับ	ไม่กำหนด ผู้ถูกระงับ

4.5.3.3 วัตถุแห่งการกระทำ

ความผิดที่เกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของประเทศต่าง ๆ ที่ได้ศึกษา มีการบัญญัติเกี่ยวกับองค์ประกอบภายนอกส่วนวัตถุแห่งการกระทำที่มีความคล้ายคลึงกัน แต่ก็มี ความแตกต่างกันในรายละเอียด ดังต่อไปนี้

สมาพันธรัฐสวิส

สมาพันธรัฐสวิสมีการบัญญัติองค์ประกอบภายนอกส่วนวัตถุแห่งการกระทำ ได้แก่ ถิ่นกำเนิดสินค้า มูลค่าหรือราคาของสินค้า ตัวตนของผู้ยื่นคำขอ หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า คำประกาศ

¹⁷⁴ Regulation of Imports and Exports Regulations article 42

ถิ่นกำเนิดสินค้า ลายเซ็นของบุคคลใดหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกต คือ สมาพันธรัฐสวิสมีการบัญญัติเครื่องมือที่ใช้ในการปลอมแปลงหรือตัดแปลงโดยมิชอบด้วยกฎหมายซึ่งหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าไว้เป็นองค์ประกอบภายนอกส่วนวัตถุแห่งการกระทำด้วย ซึ่งแตกต่างจากประเทศอื่น ๆ ซึ่งไม่ได้มีการบัญญัติเช่นเดียวกับกรณีดังกล่าวไว้

นอกจากนั้นสมาพันธรัฐสวิสนั้นยังได้มีการให้ความคุ้มครองหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าของต่างประเทศ ในกรณีการทำความผิดต่อหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าของต่างประเทศที่เกิดขึ้นในอาณาเขตของสมาพันธรัฐสวิส¹⁷⁵ ซึ่งแตกต่างจากบทบัญญัติของประเทศอื่น ๆ ซึ่งไม่ได้มีการกำหนดการคุ้มครองในลักษณะดังกล่าวไว้เป็นการเฉพาะ

สาธารณรัฐสิงคโปร์

บทบัญญัติของสาธารณรัฐสิงคโปร์¹⁷⁶ มีการบัญญัติองค์ประกอบภายนอกส่วนวัตถุแห่งการกระทำที่คล้ายคลึงกับแนวทางการบัญญัติกฎหมายของสมาพันธรัฐสวิสซึ่งได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งวัตถุแห่งการกระทำ ได้แก่ หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าและเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

บทบัญญัติของเขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้แก่ The Export (Certificates) Regulations of The Import and Export Ordinance และ The Protection of Non-Government Certificates of Origin Ordinance มีแนวทางการบัญญัติองค์ประกอบภายนอกส่วนวัตถุแห่งการกระทำที่คล้ายคลึงกับสองประเทศที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น โดยองค์ประกอบภายนอกส่วนวัตถุแห่งการกระทำ ได้แก่ หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า ข้อมูล ใบอนุญาตและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิต

มลรัฐอาร์คันซอ สหรัฐอเมริกา

มลรัฐอาร์คันซอ สหรัฐอเมริกา มีแนวทางในการบัญญัติองค์ประกอบภายนอกส่วนวัตถุแห่งการกระทำที่คล้ายคลึงกับประเทศอื่น ๆ ที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นเช่นกัน โดยองค์ประกอบภายนอกส่วนวัตถุแห่งการกระทำ ได้แก่ หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าของผู้ผลิตยานพาหนะ เอกสารที่เกี่ยวข้อง และแผ่นป้ายทะเบียนยานพาหนะ

¹⁷⁵ Ordinance on the Certification of the Non-Preferential Origin of Goods (OCG) article 44

¹⁷⁶ Regulation of Imports and Exports Regulations

อย่างไรก็ตาม มลรัฐอาร์คันซอ สหรัฐอเมริกา ได้มีกำหนดองค์ประกอบภายนอกส่วนวัตถุแห่งการกระทำที่มีความเฉพาะเจาะจง ซึ่งแตกต่างจากประเทศอื่น ๆ ที่ให้การคุ้มครองวัตถุแห่งการกระทำในลักษณะเป็นการทั่วไป โดยไม่ได้มีการกำหนดประเภทของสินค้าซึ่งได้รับการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า แต่มลรัฐอาร์คันซอ สหรัฐอเมริกา มีการให้การคุ้มครองหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าของผู้ผลิตยานพาหนะ เอกสารที่เกี่ยวข้อง และแผ่นป้ายทะเบียนยานพาหนะ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการคุ้มครองสินค้าประเภทยานพาหนะเป็นการเฉพาะ

ตาราง 5 สรุปลองค์ประกอบภายนอกส่วนวัตถุแห่งการกระทำของกฎหมายต่างประเทศ

ประเทศ/ ประเด็น	สมาพันธรัฐสวิส	สาธารณรัฐ สิงคโปร์	เขตบริหารพิเศษ ฮ่องกง	สหรัฐอเมริกา มลรัฐอาร์คันซอ
วัตถุแห่งการ กระทำ	ถิ่นกำเนิดสินค้า/ มูลค่าหรือราคา ของสินค้า/ ตัวตนของผู้ยื่นคำ ขอ หนังสือ รับรองถิ่นกำเนิด สินค้า/ คำประกาศถิ่น กำเนิดสินค้า/ ลายเซ็นของ บุคคลใดหรือเจ้า พนักงานผู้มี อำนาจที่ เกี่ยวข้องกับ กระบวนการ รับรองถิ่นกำเนิด สินค้า/	หนังสือรับรองถิ่น กำเนิดสินค้า/ เอกสารอื่น ๆ ที่ เกี่ยวข้องกับ หนังสือรับรองถิ่น กำเนิดสินค้า	หนังสือรับรองถิ่น กำเนิดสินค้า/ ข้อมูล ใบอนุญาต และเอกสารที่ เกี่ยวข้องกับ กระบวนการผลิต	หนังสือรับรอง ถิ่นกำเนิดสินค้า ของผู้ผลิต ยานพาหนะ/ เอกสารที่ เกี่ยวข้อง และ แผ่นป้าย ทะเบียน ยานพาหนะ

ประเทศ/ ประเด็น	สมาพันธ์รัฐสวิส	สาธารณรัฐ สิงคโปร์	เขตบริหารพิเศษ ฮ่องกง	สหรัฐอเมริกา มลรัฐอาร์คันซอ
	<p>เครื่องมือที่ใช้ใน การปลอมแปลง หรือดัดแปลงโดย มิชอบด้วย กฎหมายซึ่ง หนังสือรับรองถิ่น กำเนิดสินค้า/ หนังสือรับรองถิ่น กำเนิดสินค้าของ ต่างประเทศ (กรณีการกระทำ ความผิดเกิดใน สมาพันธ์รัฐสวิส)</p>			

4.5.3.4 การกระทำและผล

องค์ประกอบภายนอกส่วนการกระทำและผลตามความผิดที่เกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นค่อนข้างมีความคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ เป็นการกระทำในลักษณะที่หลากหลาย เช่น การปลอมเอกสาร การตกแต่งข้อมูล การมีไว้หรือใช้เอกสารปลอมหรือเอกสารเท็จ เป็นต้น เพื่อให้เกิดผลจากการกระทำ เช่น เพื่อให้มีผลกระทบต่อทรัพย์สิน ประโยชน์ หรือสิทธิของบุคคลใด หรือแสวงหาประโยชน์อันมิชอบด้วยกฎหมายแก่ตนเองหรือผู้อื่น เพื่อให้ได้มาซึ่งหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า เพื่อให้เกิดความเข้าใจผิดในถิ่นกำเนิดสินค้า เพื่อให้หน่วยงานที่มีอำนาจออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดให้ เป็นต้น โดยผลของการกระทำจะขึ้นอยู่กับลักษณะของการกระทำในความผิดแต่ละฐาน ทั้งนี้ สามารถพิจารณาได้จากองค์ประกอบภายนอกส่วนการกระทำและผลของประเทศต่าง ๆ ดังนี้

สมาพันธ์รัฐสวิส

บทบัญญัติของสมาพันธ์รัฐสวิสได้กำหนดองค์ประกอบภายนอกส่วนการกระทำและผลไว้ดังต่อไปนี้

กรณีเป็นการกระทำผิดซึ่งได้กระทำโดยลูกจ้างหรือผู้แทนของสำนักงานที่ออกหนังสือรับรอง¹⁷⁷ ได้กำหนดการกระทำและผลของการกระทำ คือ การกระทำเพื่อให้มีผลกระทบต่อทรัพย์สิน ประโยชน์หรือสิทธิของบุคคลใด หรือแสวงหาประโยชน์อันมิชอบด้วยกฎหมายแก่ตนเองหรือผู้อื่น

กรณีเป็นการกระทำผิดซึ่งได้กระทำโดยบุคคลที่ได้แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้า¹⁷⁸ ได้กำหนดการกระทำ คือ การแจ้งถิ่นกำเนิดสินค้า มูลค่าหรือราคาสินค้าโดยมิชอบ ส่วนผลของการกระทำ คือ เพื่อให้มีผลกระทบต่อทรัพย์สิน ประโยชน์หรือสิทธิของบุคคลใดหรือแสวงหาประโยชน์อันมิชอบด้วยกฎหมายแก่ตนเองหรือผู้อื่น

กรณีการปลอมแปลงหนังสือรับรองและคำประกาศถิ่นกำเนิดสินค้า¹⁷⁹ ได้กำหนดการกระทำ คือ การปลอมแปลงหรือทำให้เป็นเท็จ ซึ่งหนังสือรับรองหรือคำประกาศถิ่นกำเนิดสินค้า โดยการใช้เอกสารดังกล่าว หรือใช้ลายมือชื่อที่แท้จริงของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจ หรือของบุคคลใด หรือธุรกิจใดในการตีพิมพ์คำประกาศถิ่นกำเนิดสินค้า และผลของการกระทำ คือ เพื่อทำหนังสือรับรองหรือคำประกาศเท็จ หรือปลอมแปลงหรือทำให้เป็นเท็จ ซึ่งคำวินิจฉัยหรือรายงานของบุคคลซึ่งได้รับความไว้วางใจในการตรวจสอบหรือของผู้เชี่ยวชาญ โดยการแจ้งถิ่นกำเนิด มูลค่าหรือราคาของสินค้า

กรณีมิไว้และใช้ซึ่งหนังสือรับรองและคำประกาศถิ่นกำเนิดสินค้าอันเป็นเท็จหรือบิดเบือนความจริงในถิ่นกำเนิดสินค้า¹⁸⁰ ได้กำหนดการกระทำเป็นสามลักษณะ คือ การก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำ การใช้หรือยินยอมให้ใช้ซึ่งหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าหรือคำประกาศถิ่นกำเนิดสินค้า และการบิดเบือนความจริงในถิ่นกำเนิดสินค้า

ผลของการกระทำนั้น สำหรับการกระทำซึ่งเป็นการก่อ บทบัญญัติได้กำหนดไว้อย่างหลากหลาย คือ เพื่อให้บุคคลซึ่งได้รับความไว้วางใจเกี่ยวกับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าซึ่งอยู่ในหน่วยงานที่มีอำนาจออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าให้ หรือเพื่อให้ผู้ผลิตแจ้งคำประกาศถิ่นกำเนิดสินค้าเท็จ หรือ เพื่อให้บุคคลซึ่งได้รับความไว้วางใจในการตรวจสอบหรือผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้า มูลค่า หรือราคาของสินค้าออกคำวินิจฉัยหรือรายงานที่เป็นเท็จให้ ส่วนการกระทำซึ่งเป็นการใช้หรือยินยอมให้ใช้ซึ่งหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าหรือคำประกาศถิ่นกำเนิดสินค้านั้นได้กำหนดผลของการกระทำไว้ คือ เพื่อใช้ซึ่งหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าที่เป็นเอกสารปลอม เป็นเท็จ หรือถูกเพิกถอน หรือถูกบิดเบือนความจริงเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้า และการกระทำซึ่งเป็นการบิดเบือนความจริงไม่ว่าในทางใดหรือยอมให้มีการบิดเบือนความจริงในถิ่นกำเนิดสินค้านั้น ผลของการกระทำ

¹⁷⁷ Ordinance on the Certification of the Non-Preferential Origin of Goods (OCG) article 39

¹⁷⁸ Ordinance on the Certification of the Non-Preferential Origin of Goods (OCG) article 40

¹⁷⁹ Ordinance on the Certification of the Non-Preferential Origin of Goods (OCG) article 41

¹⁸⁰ Ordinance on the Certification of the Non-Preferential Origin of Goods (OCG) article 42

คือ เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจผิดในถิ่นกำเนิดสินค้าที่ผู้กระทำได้บิดเบือนถิ่นกำเนิดสินค้าให้ผิดไปจากความจริง

กรณีการผลิตหรือจัดหาหรือใช้เครื่องมือโดยมิชอบด้วยกฎหมายเพื่อใช้ในการปลอมแปลงหรือแก้ไขตัดแปลงโดยมิชอบด้วยกฎหมายซึ่งหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า¹⁸¹ ได้กำหนดการกระทำไว้สองลักษณะ คือ การผลิตหรือจัดหาซึ่งเครื่องมือ ส่วนผลของการกระทำนั้นคือ เพื่อใช้ในการปลอมแปลงหรือแก้ไขตัดแปลงโดยมิชอบด้วยกฎหมายซึ่งหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า และการใช้เครื่องมือโดยมิชอบด้วยกฎหมายสำหรับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งผลของการกระทำคือ เพื่อออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

กรณีการกระทำความผิดต่อหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าของต่างประเทศ¹⁸² ได้กำหนดการกระทำและผลของการกระทำไว้โดยให้เป็นไปตามบทบัญญัติใน มาตรา 41 วรรคแรก ข้อ a มาตรา 42 วรรคแรก ข้อ c และมาตรา 43 แห่ง Ordinance on the Certification of the Non-Preferential Origin of Goods (OCG)

กรณีการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติ¹⁸³ ได้กำหนดการกระทำและผลของการกระทำคือ การขัดขวาง ประวิง หรือ ป้องกันไม่ให้มีการพิสูจน์ หรือแถลงข้อเท็จจริง หรือพฤติการณ์ซึ่งได้รับการรับรองแล้ว หรือจะได้รับการรับรองในหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า หรือในคำประกาศถิ่นกำเนิดสินค้า หรือการฝ่าฝืนบทบัญญัตินี้ หรือข้อตกลงระหว่างประเทศ หรือบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น ๆ เกี่ยวกับถิ่นกำเนิด หรือคำสั่งโดยตรงซึ่งให้ถูกลงโทษภายใต้มาตรานี้ หรือการมีไว้โดยมิชอบซึ่งหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าซึ่งออกให้โดยหน่วยงานที่มีอำนาจ

สาธารณรัฐสิงคโปร์

บทบัญญัติของสาธารณรัฐสิงคโปร์ได้กำหนดองค์ประกอบภายนอกส่วนการกระทำและผลไว้ดังต่อไปนี้

ความผิดเกี่ยวกับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า¹⁸⁴ ได้กำหนดการกระทำ คือ การออกเอกสารหรือหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าโดยไม่มีอำนาจที่จะกระทำได้ ส่วนผลของการกระทำคือ เพื่อให้ได้มาซึ่งหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าที่ได้รับการรับรอง

ความผิดที่เป็นการตกแต่งซึ่งข้อมูล¹⁸⁵ ได้กำหนดการกระทำไว้หลากหลายลักษณะ คือ การทำขึ้นซึ่งรายงานที่เป็นเท็จ หรือเป็นการทำให้เข้าใจผิดในข้อเท็จจริง หรือการยื่นเอกสารใด ๆ ซึ่งมี

¹⁸¹ Ordinance on the Certification of the Non-Preferential Origin of Goods (OCG) article 43

¹⁸² Ordinance on the Certification of the Non-Preferential Origin of Goods (OCG) article 44

¹⁸³ Ordinance on the Certification of the Non-Preferential Origin of Goods (OCG) article 45

¹⁸⁴ Regulation of Imports and Exports Regulations article 25

¹⁸⁵ Regulation of Imports and Exports Regulations article 42

ข้อมูลอันเป็นเท็จหรือทำให้เข้าใจผิดในข้อเท็จจริงแก่อธิบดีกรมฯ หรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจ โดยปราศจากการระบุโดยแจ้งและค้ำประกันว่าเอกสารดังกล่าวเป็นเท็จหรือทำให้เข้าใจผิดได้ และการให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่บุคคลซึ่งมีข้อมูลหรือสมควรได้รับข้อมูลดังกล่าว และการแก้ไขเปลี่ยนแปลง ซ่อนเร้นหรือ ทำลายเอกสารใด ๆ ซึ่งจะต้องยื่นภายใต้บทบัญญัตินี้ ส่วนผลของการกระทำ คือ ทำให้เกิดความเข้าใจในข้อเท็จจริงเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้าที่ผิดไปจากความเป็นจริง และเพื่อซ่อนเร้นหรือทำลายเอกสาร

ความผิดกรณีการใช้หนังสือรับรองต่าง ๆ โดยมีขอบ¹⁸⁶ ได้กำหนดการกระทำ คือ การใช้หนังสือรับรองภายใต้บทบัญญัตินี้กับสินค้าใด ๆ ซึ่งอยู่นอกเหนือจากสินค้าที่ได้ระบุไว้ในหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า และผลของการกระทำ คือ เพื่อให้เกิดความผิดพลาดในข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสินค้าที่ได้ระบุไว้ในหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

การปลอมใบอนุญาตและหนังสือรับรองต่าง ๆ¹⁸⁷ ได้กำหนดการกระทำ คือ การปลอมแปลงหรือทำให้เป็นเท็จ หรือใช้เอกสารปลอมหรือเอกสารเท็จ ไม่ว่าจะเป็นใบอนุญาต หนังสือรับรองหรือเอกสารที่ได้รับอนุญาตภายใต้บทบัญญัตินี้ และผลของการกระทำ คือ เพื่อให้เกิดความผิดพลาดในข้อเท็จจริงเกี่ยวกับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

บทบัญญัติของเขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้กำหนดองค์ประกอบภายนอกส่วนการกระทำและผล ไว้ดังต่อไปนี้

บทบัญญัติฉบับแรก The Export (Certificates of Origin) Regulations of The Import and Export Ordinance

มาตรา 36¹⁸⁸ ได้กำหนดการกระทำและผล ไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา 36(1) ได้กำหนดการกระทำ คือ การกระทำที่เป็นการก่อหรือทำรายงานขึ้น หรือ ตกแต่งหรือก่อให้เกิดการตกแต่งซึ่งข้อมูลที่เป็นเท็จหรือทำให้ผู้อื่นผิดพลาดได้ในเนื้อหาหรือละเอียดในเนื้อหา ส่วนผลของการกระทำ คือ เพื่อให้เกิดความผิดพลาดในข้อเท็จจริงเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้าซึ่งเป็นข้อมูลที่ปรากฏในรายงาน

มาตรา 36(2) ได้กำหนดการกระทำไว้สามลักษณะ คือ การปลอมใบอนุญาตหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิต การเปลี่ยนแปลงเอกสารดังกล่าวโดยไม่ได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่มีอำนาจ และการกระทำโดยรู้แนชัดหรือใช้ใบอนุญาตหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตใด ๆ โดย

¹⁸⁶ Regulation of Imports and Exports Regulations article 43

¹⁸⁷ Regulation of Imports and Exports Regulations article 44

¹⁸⁸ The Export (Certificates of Origin) Regulations of The Import and Export Ordinance section 36

เอกสารดังกล่าวเป็นเอกสารปลอมหรือเป็นเอกสารที่แก้ไขเปลี่ยนแปลงโดยไม่ได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่มีอำนาจ ส่วนผลของการกระทำ คือ เพื่อให้เกิดความผิดพลาดในข้อเท็จจริงเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้าซึ่งเป็นข้อมูลที่ปรากฏในใบอนุญาตหรือเอกสารที่เกี่ยวกับกระบวนการผลิต

มาตรา 36(3) ได้กำหนดการกระทำ คือ การตกแต่ง และการก่อให้เกิดผู้อื่นตกแต่งซึ่งเอกสารเกี่ยวกับกระบวนการผลิต โดยรู้หรือมีเหตุอันควรเชื่อว่ารู้ว่าจะเอกสารดังกล่าวจะได้รับการรับรอง และได้ลงลายมือชื่อโดยเว้นช่องว่างไว้หรือมีเนื้อหาที่ไม่สมบูรณ์

มาตรา 36A¹⁸⁹ กรณีการกระทำความผิดโดยกรรมการ, หุ้่นส่วน ฯลฯ โดยได้กำหนดการกระทำและผลของการกระทำให้เป็นไปตามมาตรา 36 ซึ่งการกระทำที่มีลักษณะเป็นการกระทำ ความผิดตามมาตรา 36 นั้น ได้แก่ การกระทำความผิดในนามบริษัท และการกระทำความผิดโดย หุ้่นส่วนซึ่งพิสูจน์ได้ว่าเป็นการกระทำโดยความยินยอม หรือเพิกเฉยเมื่อรู้ว่ามีกรกระทำความผิด

บทบัญญัติฉบับที่สอง The Protection of Non-Government Certificates of Origin Ordinance ได้กำหนดองค์ประกอบภายนอกส่วนการกระทำและผล ไว้ดังต่อไปนี้

กรณีแรก มาตรา 7 ความผิดที่เกี่ยวกับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งในมาตรานี้ ประกอบด้วย 4 อนุมาตรา ได้แก่

มาตรา 7(1)¹⁹⁰ ได้กำหนดการกระทำความผิด ไว้ดังต่อไปนี้

- (1) การปลอมหรือก่อให้เกิดการปลอมหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า
- (2) การแก้ไขหรือก่อให้เกิดการแก้ไขข้อพิจารณา
- (3) การเติม หรือตัดทอนในหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าโดยไม่ได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่มีอำนาจ
- (4) รัฐโดยแนชัตหรือใช้ประโยชน์หรือก่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าปลอมหรือหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าซึ่งถูกแก้ไข เติม หรือตัดทอนโดยไม่ได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่มีอำนาจ
- (5) รัฐโดยแนชัตหรือใช้ประโยชน์หรือก่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าซึ่งไม่ใช่หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าที่ตนเองได้ขอมา
- (6) กระทำการแทน ก่อ หรืออนุญาตให้ผู้อื่นกระทำการแทนในเรื่องที่เกี่ยวกับการรับรองหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

¹⁸⁹ The Export (Certificates of Origin) Regulations of The Import and Export Ordinance section 36A

¹⁹⁰ The Protection of Non-Government Certificates of Origin Ordinance section7(1)

(7) กระทบการแทน ก่อ หรืออนุญาตให้ผู้อื่นกระทบการแทนในเรื่องที่เกี่ยวกับการรับรองหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

(8) กระทบการรับรองหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าโดยที่ไม่ได้เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจ หรือด้วยการแอบอ้างแสดงตนเป็นเจ้าของพนักงานผู้มีอำนาจในการรับรองหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

(9) ออกเอกสารหรือก่อให้เกิดการออกเอกสาร ไม่ว่าจะเป็นการกระทำบนกระดาษหรือกระทำโดยใช้เทคโนโลยีที่บริการเกี่ยวกับข้อมูล เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจผิดว่าเอกสารดังกล่าวเป็นหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

ผลของการกระทำดังกล่าวข้างต้น สามารถกล่าวโดยสรุป คือ เพื่อให้มีการออกหรือรับรองซึ่งหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า เพื่อใช้ประโยชน์ในหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า และเพื่อให้เกิดความผิดพลาดในข้อเท็จจริงเกี่ยวกับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

มาตรา 7(2)¹⁹¹ ได้กำหนดการกระทำความผิดโดยสรุปไว้เป็น 4 กรณี คือ

(1) การกระทำที่มีเจตนาหลอกลวงโดยทำหรือก่อให้เกิดการทำขึ้นซึ่งรายงานที่เป็นเท็จหรือไม่ถูกต้องในการแจ้ง

(2) ให้ข้อมูล ไม่ว่าจะด้วยวาจาหรือลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ได้มาซึ่งหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

(3) ทำหรือให้หรือก่อให้เกิดการทำหรือการให้ซึ่งรายงานหรือข้อมูลที่เป็นเท็จหรือไม่ถูกต้อง โดยรู้หรือมีเหตุอันควรเชื่อว่ารู้ว่รายงานหรือข้อมูลดังกล่าวจะถูกนำไปใช้ในการขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

(4) ตกแต่งรายงานหรือข้อมูลภายใต้มาตรา 6(2) ให้เป็นเท็จ

(5) เพิกเฉย หรือก่อให้เกิดการเพิกเฉยในเรื่องใดๆ ที่เกี่ยวกับการขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

ผลของการกระทำดังกล่าวข้างต้น สามารถกล่าวโดยสรุป คือ เพื่อให้ได้มาซึ่งหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า และเพื่อให้เกิดความผิดพลาดในข้อเท็จจริงเกี่ยวกับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

มาตรา 7(3)¹⁹² ได้กำหนดการกระทำความผิด คือ การตกแต่งหรือก่อให้เกิดการตกแต่งซึ่งเอกสารของผู้อื่นโดยรู้หรือมีเหตุอันควรที่จะรู้ว่าเอกสารนั้นจะใช้ประกอบการยื่นขอหนังสือรับรอง

¹⁹¹ The Protection of Non-Government Certificates of Origin Ordinance section 7(2)

¹⁹² The Protection of Non-Government Certificates of Origin Ordinance section 7(3)

ถิ่นกำเนิดสินค้า และได้ลงลายมือชื่อโดยเว้นช่องว่างหรือมีเนื้อหาที่ไม่สมบูรณ์ ส่วนผลของการกระทำคือ เพื่อให้เกิดความผิดพลาดในข้อเท็จจริงเกี่ยวกับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าของผู้อื่น

มาตรา 8¹⁹³ ความรับผิดของบริษัท กรรมการ ฯลฯ ได้มีการกำหนดความรับผิดของบริษัท รวมถึงกรรมการ หุ้นส่วน หรือบุคคลที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริหารบริษัท ซึ่งมีเอกสารที่เกิดจากการกระทำผิดตามมาตรา 5 หรือมาตรา 7 ซึ่งได้กระทำในนามบริษัทหรือในนามหุ้นส่วนไว้ในครอบครอง ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดองค์ประกอบภายนอกส่วนการกระทำและผลให้เป็นไปตามมาตรา 5 และมาตรา 7

มลรัฐอาร์คันซอ สหรัฐอเมริกา

มาตรา 27-14-307 การอ้างชื่อเท็จหรือการจดทะเบียนเท็จ¹⁹⁴ ได้กำหนดองค์ประกอบส่วนการกระทำและผล ไว้ดังต่อไปนี้

- (1) การแก้ไขเปลี่ยนแปลงหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าของผู้ผลิตยานพาหนะ โดยทุจริต
- (2) การปลอมหรือแปลงเอกสารหรือแผ่นป้ายทะเบียนเพื่อให้หน่วยงานที่มีอำนาจหรือผู้ผลิตออกหนังสือหรือเอกสารใด ๆ ให้
- (3) การแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือทำเอกสารเท็จ เพื่อฉ้อโกงหรือทำให้เข้าใจผิด หรือเพื่อหลบเลี่ยงการปฏิบัติตามบทบัญญัติอันเกี่ยวกับการจดทะเบียน หรือข้อกำหนดในหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าของผู้ผลิต
- (4) มีไว้ในครอบครองหรือใช้ ซึ่งเอกสารหรือแผ่นป้ายทะเบียนใด ๆ โดยรู้ว่าเอกสารดังกล่าวเป็นเอกสารที่ถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลง ปลอม หรือเป็นเอกสารเท็จ

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบองค์ประกอบภายนอกส่วนการกระทำและผลของประเทศต่าง ๆ แล้ว มีข้อสังเกตว่าองค์ประกอบดังกล่าวมีลักษณะของการกระทำที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งจะมีความแตกต่างกันในรายละเอียด โดยขึ้นอยู่กับการบัญญัติกฎหมายของแต่ละประเทศ ส่วนผลของการกระทำนั้นล้วนแล้วแต่ก่อให้เกิดการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าทั้งสิ้น ดังนั้นหากประเทศไทยจะกำหนดองค์ประกอบภายนอกส่วนการกระทำและผล ผู้เขียนเห็นว่าควรนำแนวทางการบัญญัติกฎหมายของแต่ละประเทศมาปรับใช้เป็นแบบอย่าง โดยกำหนดการกระทำเพิ่มเติมในกรณีที่ประเทศต่าง ๆ ไม่ได้บัญญัติไว้ เพื่อให้ครอบคลุมกับลักษณะของการกระทำผิดที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้มากยิ่งขึ้น

¹⁹³ The Protection of Non-Government Certificates of Origin Ordinance section 8

¹⁹⁴ Arkansas Code 2018 article 27-14-307

4.5.3.5 องค์ประกอบภายใน

องค์ประกอบภายในเป็นสิ่งที่กฎหมายกำหนดไว้เกี่ยวกับจิตใจของผู้กระทำ ซึ่งไม่สามารถมองเห็นหรือสัมผัสได้ เนื่องจากเป็นสิ่งที่อยู่ภายในจิตใจของผู้กระทำ

จากการศึกษากฎหมายของประเทศต่าง ๆ พบว่าองค์ประกอบภายในของแต่ละประเทศค่อนข้างมีความคล้ายคลึงกัน แต่มีความแตกต่างกันในรายละเอียด ดังต่อไปนี้

สมาพันธรัฐสวิสมีการบัญญัติองค์ประกอบภายใน คือ เจตนาและประมาท ซึ่งการกระทำ ความผิดส่วนใหญ่มีองค์ประกอบภายในทั้งเจตนาและประมาท ได้แก่ กรณีเป็นการกระทำผิดซึ่งได้กระทำโดยลูกจ้างหรือผู้แทนของสำนักงานที่ออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า กรณีเป็นการกระทำซึ่งได้กระทำโดยบุคคลที่ได้แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้า กรณีการปลอมแปลงหนังสือรับรองและคำประกาศถิ่นกำเนิดสินค้า กรณีมิได้และใช้ซึ่งหนังสือรับรองและคำประกาศถิ่นกำเนิดสินค้าอันเป็นเท็จหรือบิดเบือนความจริงในถิ่นกำเนิดสินค้า กรณีการกระทำความผิดต่อหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าของต่างประเทศ และกรณีการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติ ส่วนการกระทำความผิดที่มีองค์ประกอบภายในเพียงเจตนาอย่างเดียว คือ กรณีการผลิตหรือจัดหาหรือใช้เครื่องมือโดยมิชอบด้วยกฎหมายเพื่อใช้ในการปลอมแปลงหรือแก้ไขตัดแปลงโดยมิชอบด้วยกฎหมายซึ่งหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

สาธารณรัฐสิงคโปร์นั้น บทบัญญัติส่วนใหญ่ไม่ได้มีการบัญญัติองค์ประกอบภายในไว้ โดยเฉพาะว่าจะต้องเป็นการกระทำโดยเจตนาหรือประมาท อย่างไรก็ตาม มีเพียงความผิดที่เป็นการตกแต่งซึ่งข้อมูลเท่านั้นที่ได้บัญญัติองค์ประกอบภายในไว้ คือ เจตนาหรือประมาท

ส่วนเขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน และมลรัฐอาร์คันซอ สหรัฐอเมริกานั้นไม่ได้มีการบัญญัติองค์ประกอบภายในไว้ โดยเฉพาะว่าจะต้องเป็นการกระทำโดยเจตนาหรือประมาท

ตาราง 6 สรุปองค์ประกอบภายในของกฎหมายต่างประเทศ

ประเทศ/ ประเด็น	สมาพันธรัฐสวิส	สาธารณรัฐ สิงคโปร์	เขตบริหารพิเศษ ฮ่องกงฯ	สหรัฐอเมริกา มลรัฐอาร์คันซอ
องค์ประกอบ ภายใน	เจตนาและ ประมาท /เฉพาะการ กระทำโดย เจตนาในกรณี	ไม่ได้มีการ บัญญัติ องค์ประกอบ ภายในไว้ โดยเฉพาะ/	ไม่ได้มีการ บัญญัติ องค์ประกอบ ภายในไว้ โดยเฉพาะ	ไม่ได้มีการ บัญญัติ องค์ประกอบ ภายในไว้ โดยเฉพาะ

ประเทศ/ ประเด็น	สมาพันธ์รัฐสวิส	สาธารณรัฐ สิงคโปร์	เขตบริหารพิเศษ ฮ่องกงฯ	สหรัฐอเมริกา มลรัฐอาร์คันซอ
	การผลิตหรือ จัดหาหรือใช้ เครื่องมือโดย มิชอบด้วย กฎหมายเพื่อใช้ ในการปลอม แปลงหรือแก้ไข ดัดแปลงโดย มิชอบด้วย กฎหมายซึ่ง หนังสือรับรอง ถิ่นกำเนิดสินค้า	เฉพาะการ กระทำโดย เจตนาหรือ ประมาทในกรณี ความผิดที่เป็น การตกแต่งซึ่ง ข้อมูล		

4.5.4 บทลงโทษสำหรับความผิดที่เกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า

สมาพันธ์รัฐสวิส

สมาพันธ์รัฐสวิสได้กำหนดบทลงโทษสำหรับความผิดที่เกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าไว้ดังต่อไปนี้

กรณีเป็นการกระทำผิดซึ่งได้กระทำโดยลูกจ้างหรือผู้แทนของสำนักงานที่ออกหนังสือรับรอง¹⁹⁵ กรณีเป็นการกระทำผิดซึ่งได้กระทำโดยบุคคลที่ได้แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้า¹⁹⁶ กรณีการปลอมแปลงหนังสือรับรองและคำประกาศถิ่นกำเนิดสินค้า¹⁹⁷ และกรณีมิไว้และใช้ซึ่งหนังสือรับรองและคำประกาศถิ่นกำเนิดสินค้าอันเป็นเท็จหรือบิดเบือนความจริงในถิ่นกำเนิดสินค้า¹⁹⁸ ได้กำหนดบทลงโทษสำหรับความผิดกรณีดังกล่าว โดยให้อยู่ในสถานที่ควบคุมไม่เกิน 3 ปี หรือให้ชำระค่าปรับทางแพ่ง ส่วนการกระทำโดยประมาทนั้น ให้ระวางโทษปรับไม่เกินกว่า 20,000 ฟรังก์

¹⁹⁵ Ordinance on the Certification of the Non-Preferential Origin of Goods (OSG) article 39

¹⁹⁶ Ordinance on the Certification of the Non-Preferential Origin of Goods (OSG) article 40

¹⁹⁷ Ordinance on the Certification of the Non-Preferential Origin of Goods (OSG) article 41

¹⁹⁸ Ordinance on the Certification of the Non-Preferential Origin of Goods (OSG) article 42

สำหรับกรณีการผลิตหรือจัดหาหรือใช้เครื่องมือโดยมิชอบด้วยกฎหมายเพื่อใช้ในการปลอมแปลงหรือแก้ไขตัดแปลงโดยมิชอบด้วยกฎหมายซึ่งหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า¹⁹⁹ มีบทลงโทษ คือ จะต้องรับผิดชอบอยู่ในสถานที่ควบคุมไม่เกิน 3 ปี หรือชำระค่าปรับในทางแพ่ง

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าบทลงโทษสำหรับความผิดที่เกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งเป็นบทลงโทษทางอาญาของสมาพันธ์รัฐสวิสสามารถแบ่งออกเป็นสองประเภท คือ โทษให้อยู่ในสถานที่ควบคุมภายในระยะเวลาที่กำหนด และโทษปรับ

สาธารณรัฐสิงคโปร์

สาธารณรัฐสิงคโปร์ได้กำหนดบทลงโทษสำหรับความผิดที่เกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า²⁰⁰ ความผิดที่เป็นการตกแต่งซึ่งข้อมูล²⁰¹ ความผิดกรณีการใช้หนังสือรับรองต่าง ๆ โดยมิชอบ²⁰² และการปลอมใบอนุญาตและหนังสือรับรองต่าง ๆ²⁰³ โดยกำหนดไว้ในมาตรา 45 ดังต่อไปนี้

กรณีเป็นการกระทำความผิดครั้งแรก ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 100,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ หรือ 3 เท่าของมูลค่าสินค้า โดยคำนึงถึงความผิดที่ได้กระทำ ว่าส่วนใดมีมูลค่ามากกว่ากันระหว่างค่าปรับและมูลค่าสินค้า หรือจำคุกในระยะเวลาไม่เกิน 2 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

กรณีเป็นการกระทำความผิดครั้งที่สองหรือการกระทำความผิดซ้ำในครั้งต่อมา ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 200,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ หรือ 4 เท่าของมูลค่าสินค้าโดยคำนึงถึงความผิดที่ได้กระทำ ว่าส่วนใดมีมูลค่ามากกว่ากันระหว่างค่าปรับและมูลค่าสินค้า หรือจำคุกในระยะเวลาไม่เกิน 3 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

จากบทลงโทษของสาธารณรัฐสิงคโปร์ดังกล่าว จะเห็นได้ว่า มีรูปแบบการบัญญัติบทลงโทษที่แตกต่างจากสมาพันธ์รัฐสวิส กล่าวคือ มีการแบ่งการลงโทษเป็นสองกรณี คือ กรณีเป็นการกระทำความผิดครั้งแรก และกรณีเป็นการกระทำความผิดครั้งที่สองหรือการกระทำความผิดซ้ำในครั้งต่อมา ซึ่งผู้กระทำจะได้รับโทษแตกต่างกันในแต่ละกรณี โดยจะได้รับโทษหนักขึ้นหากเป็นกรณีเป็นการกระทำความผิดครั้งที่สองหรือการกระทำความผิดซ้ำในครั้งต่อมา นอกจากนี้ได้มีการกำหนดบทลงโทษทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าไว้สองประเภท คือ โทษปรับ และโทษจำคุก

¹⁹⁹ Ordinance on the Certification of the Non-Preferential Origin of Goods (OSG) article 43

²⁰⁰ Regulation of Imports and Exports Regulations article 25

²⁰¹ Regulation of Imports and Exports Regulations article 42

²⁰² Regulation of Imports and Exports Regulations article 43

²⁰³ Regulation of Imports and Exports Regulations article 44

เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนได้กำหนดบทลงโทษสำหรับความผิดที่เกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ไว้ดังต่อไปนี้

บทบัญญัติฉบับแรก The Export (Certificates of Origin) Regulations of The Import and Export Ordinance ได้กำหนดให้ความผิดตามมาตรา 36²⁰⁴ และ มาตรา 36A²⁰⁵ ต้องระวางโทษปรับ 500,000 ดอลลาร์ฮ่องกง และจำคุก 2 ปี

บทบัญญัติฉบับที่สอง The Protection of Non-Government Certificates of Origin Ordinance ได้กำหนดให้ความผิดตามมาตรา 7(1)²⁰⁶ และมาตรา 7(2)²⁰⁷ ต้องระวางโทษปรับ 500,000 ดอลลาร์ฮ่องกง และจำคุก 2 ปี นอกจากนี้ยังได้กำหนดบทลงโทษไว้สำหรับความผิดตามมาตรา 7(3)²⁰⁸ คือ โทษปรับ 100,000 ดอลลาร์ฮ่องกง และจำคุก 1 ปี ส่วนมาตรา 8 ซึ่งเป็นความรับผิดชอบของบริษัท, กรรมการ ฯลฯ นั้นมีบทลงโทษ คือ โทษปรับ 500,000 ดอลลาร์ฮ่องกง

จากบทบัญญัติทั้งสองฉบับข้างต้น จะเห็นได้ว่า เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนได้กำหนดบทลงโทษทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า คือ โทษปรับ และโทษจำคุก

²⁰⁴ The Export (Certificates of Origin) Regulations of The Import and Export Ordinance section 36

²⁰⁵ The Export (Certificates of Origin) Regulations of The Import and Export Ordinance section 36A

²⁰⁶ The Protection of Non-Government Certificates of Origin Ordinance section 7(1)

²⁰⁷ The Protection of Non-Government Certificates of Origin Ordinance section 7(2)

²⁰⁸ The Protection of Non-Government Certificates of Origin Ordinance section 7(3)

มลรัฐอาร์คันซอ สหรัฐอเมริกา

มลรัฐอาร์คันซอ สหรัฐอเมริกา ได้กำหนดบทลงโทษสำหรับความผิดที่เกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าไว้โดยให้เป็นความผิดอาญาอุกฉกรรจ์ (felony) ซึ่งมีอัตราโทษจำคุกไม่น้อยกว่า 1 ปี แต่ไม่เกินกว่า 5 ปี หรือปรับไม่น้อยกว่า 500 ดอลลาร์สหรัฐ แต่ไม่เกินกว่า 5000 ดอลลาร์สหรัฐ หรือ ทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 27-14-307²⁰⁹ ประกอบมาตรา 27-14-302²¹⁰

ตาราง 7 สรุปบทลงโทษสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของกฎหมายต่างประเทศ

ประเทศ/ ประเด็น	สมาพันธ์รัฐสวิส	สาธารณรัฐ สิงคโปร์	เขตบริหาร พิเศษฮ่องกง	สหรัฐอเมริกา มลรัฐ อาร์คันซอ
โทษจำคุก	-	✓	✓	✓
โทษปรับ	✓	✓	✓	✓
โทษอื่น ๆ	โทษให้อยู่ใน สถานที่ควบคุม ภายในระยะเวลา ที่กำหนด	-	-	-

²⁰⁹ Arkansas Code 2018 article 27-14-307

“It is a felony for any person to commit any of the following acts:

(1) To alter, with fraudulent intent, any certificate of title, registration certificate, registration plate, manufacturer's certificate of origin, or permit issued by the Office of Motor Vehicle;

(2) To forge or counterfeit any such document or plate purporting to have been issued by the office or by the manufacturer;

(3) To alter or falsify, with intent to defraud or mislead, or with intent to evade the registration laws, any assignment upon a certificate of title or upon a manufacturer's certificate of origin;

(4) To hold or use any such document or plate knowing it to have been so altered, forged, or falsified.”

²¹⁰ Arkansas Code 2018 article 27-14-302

“Any person who is convicted of a violation of any of the provisions of this chapter or by the laws of this state declared to constitute a felony shall be punished by imprisonment for not less than one (1) year nor more than five (5) years or by a fine of not less than five hundred dollars (\$500) nor more than five thousand dollars (\$5,000), or by both fine and imprisonment.”

4.5.5 บทยกเว้นโทษสำหรับการกระทำที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า

จากการศึกษาพบว่า กฎหมายของต่างประเทศบางประเทศได้บัญญัติให้ผู้กระทำได้รับยกเว้นโทษ หากได้ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด โดยจะได้นำเสนอต่อไปนี้

สมาพันธ์รัฐสวิส ได้กำหนดบทยกเว้นโทษไว้ในมาตรา 39 แห่ง Ordinance on the Certification of the Non-Preferential Origin of Goods ในกรณีที่เป็นการกระทำผิดซึ่งได้กระทำโดยลูกจ้างหรือผู้แทนของสำนักงานที่ออกหนังสือรับรอง โดยถ้าผู้กระทำผิดได้แก้ไขคำวินิจฉัยหรือรายงานที่เป็นเท็จด้วยตนเองก่อนที่หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าหรือคำประกาศเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้าจะได้ออกใช้ ศาลจะไม่ลงโทษก็ได้

สาธารณรัฐสิงคโปร์ เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน และมลรัฐอาร์คันซอ สหรัฐอเมริกา ไม่ได้มีการกำหนดบทยกเว้นโทษทางอาญาไว้สำหรับการกระทำที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า

4.5.6 มาตรการอื่น ๆ สำหรับการกระทำที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า

จากการศึกษากฎหมายของต่างประเทศ พบว่า แต่ละประเทศมีการกำหนดมาตรการอื่น ๆ สำหรับการกระทำที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ไว้ดังต่อไปนี้

4.5.6.1 สมาพันธ์รัฐสวิส

สมาพันธ์รัฐสวิสได้กำหนดมาตรการอื่น ๆ สำหรับการกระทำที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า คือ มาตรการลงโทษทางแพ่ง โดยการให้ผู้กระทำควมผิดชำระค่าปรับทางแพ่ง (monetary penalty) เช่น มาตรา 39 มาตรา 40 เป็นต้น ซึ่งเป็นการกำหนดมาตรการดังกล่าวไว้รวมกับมาตรการทางอาญาใน Ordinance on the Certification of the Non-Preferential Origin of Goods

4.5.6.2 สาธารณรัฐสิงคโปร์

สาธารณรัฐสิงคโปร์ได้กำหนดมาตรการอื่น ๆ สำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าไว้โดยบัญญัติในลักษณะเป็นแนวทางกว้าง ๆ ในบทบัญญัติของเขตการค้าเสรีต่าง ๆ ซึ่งให้ประเทศสมาชิกมีมาตรการที่เป็นการกำหนดบทลงโทษต่อการกระทำที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า แต่ไม่ได้มีการบัญญัติไว้โดยเฉพาะเจาะจงว่ามาตรการดังกล่าวที่แต่ละประเทศต้องมีนั้นเป็นมาตรการประเภทใด เช่น เขตการค้าเสรีสิงคโปร์-ออสเตรเลีย (SAFTA) ได้กำหนดให้ประเทศสมาชิกจะต้องมีการวางมาตรการที่เป็นบทลงโทษอย่างเหมาะสม สำหรับการกระทำที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นก็เป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าอย่างหนึ่ง และข้อตกลงว่าด้วยการค้าและการลงทุนสหภาพยุโรป-

สิงคโปร์ ได้กำหนดให้ประเทศสมาชิกมีกระบวนการในการลงโทษเพื่อบังคับต่อบุคคลที่ทำขึ้น หรือ ก่อให้เกิดการทำขึ้นซึ่งเอกสารที่มีข้อมูลที่ไม่ถูกต้องเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิพิเศษทางการค้า

4.5.6.3 เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนได้กำหนดมาตรการอื่น ๆ สำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าไว้ โดยบัญญัติไว้ในความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจเขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน-นิวซีแลนด์ ซึ่งวางหลักไว้เกี่ยวกับการปฏิเสธการให้สิทธิพิเศษทางการค้าใน กรณีที่ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก หรือผู้ผลิตไม่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้าได้หรือให้ข้อมูลที่ไม่ ถูกต้องเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้า

4.5.6.4 สหรัฐอเมริกา

สหรัฐอเมริกาได้กำหนดมาตรการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าไว้ใน บทบัญญัติ ดังต่อไปนี้

ประมวลกฎหมายสหรัฐอเมริกา (United States Code) Title 19 Part 5 Chapter 4 Subtitle 3 Section 1592²¹¹ เรื่อง บทลงโทษสำหรับการกระทำซึ่งเป็นการฉ้อโกง กระทำโดย ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง และการกระทำโดยประมาท (Penalties For Fraud, Gross Negligence, And Negligence) โดยใช้มาตรการลงโทษทางแพ่ง (civil penalty) ซึ่งให้ผู้ที่ฝ่าฝืน ชำระค่าปรับทางแพ่งที่พิจารณาจากราคาซื้อขายภายในประเทศของสินค้า อากาศ ภาชนะ และ ค่าธรรมเนียมตามกฎหมาย ซึ่งสหรัฐอเมริกาได้สูญเสียหรืออาจสูญเสียไป และการใช้มาตรการ ดังกล่าวนั้นจะพิจารณาไปตามลักษณะของการกระทำความผิด ได้แก่ กรณีฉ้อโกง กรณีการกระทำ โดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง และกรณีการกระทำโดยประมาท นอกจากนั้นยังมีมาตรการแจ้ง ก่อนที่จะมีการใช้มาตรการลงโทษ โดยศาลกาการจะต้องมีเหตุอันควรที่จะเชื่อว่าการฝ่าฝืนตาม (a) จึง จะมีการดำเนินการในขั้นตอนต่าง ๆ และมีการออกหมายต่อไป โดยจะออกให้แก่ผู้ที่ฝ่าฝืนเพื่อให้มา ชำระค่าปรับทางแพ่ง

ประมวลกฎหมายสหรัฐอเมริกา (United States Code) Title 31 MONEY AND FINANCE มาตรา 3729²¹² ในเรื่อง การแจ้งหรือยื่นข้อเรียกร้องอันเป็นเท็จ (False claims) ได้มีการบัญญัติ มาตรการอื่น ๆ สำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า โดยใช้มาตรการลงโทษทางแพ่ง (civil penalty) ในการกระทำที่เป็นการจงใจแสดง หรือก่อให้เกิดการแสดงข้อเรียกร้องหรือข้อมูลที่เป็นเท็จหรือ ฉ้อโกง เพื่อการขอชำระเงินหรือการอนุมัติหรือการอนุญาตใด ๆ จากรัฐ ตามมาตรา 3729(a)(1)(A)

²¹¹ United States Code section 1592

²¹² United States Code section 3729

ซึ่งการกระทำตามมาตราดังกล่าวที่เข้าข่ายเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า เช่น การที่ผู้นำเข้าบิดเบือนความจริงในถิ่นกำเนิดสินค้าเพื่อหลีกเลี่ยงอากรตอบโต้การทุ่มตลาดหรือภาษีตอบโต้การอุดหนุน หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งโควตาในการนำเข้าสินค้า

นอกจากนั้น ข้อตกลงการค้าเสรีอเมริกาเหนือ (NAFTA) ได้มีการบัญญัติมาตรการอื่น ๆ สำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าไว้ใน Chapter 9 ในเรื่อง บทลงโทษ²¹³ ซึ่งกำหนดให้แคนาดา เม็กซิโก และสหรัฐอเมริกาจะต้องมีการกำหนดมาตรการที่เป็นมาตรการทางอาญา, มาตรการทางแพ่ง หรือมาตรการทางปกครอง สำหรับการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนกฎหมายและพิธีการศุลกากร

อีกทั้งได้กำหนดบทยกเว้นโทษไว้ โดยผู้ส่งออกและผู้ผลิตไม่ต้องรับโทษ ถ้าได้ให้คำปรึกษาในทันทีและโดยสมัครใจแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องสำหรับข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งได้ปรากฏอยู่ในหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า และหากได้ชี้แจงข้อมูลที่ถูกต้องในทันทีและโดยสมัครใจและได้แสดงความรับผิดชอบใด ๆ เมื่อทราบว่าข้อมูลที่ไม่ถูกต้องปรากฏอยู่ในหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก และผู้ผลิตซึ่งได้จัดเตรียมหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า จะต้องได้รับโทษตาม Chapter 9 หากไม่สามารถเก็บรักษาหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าที่ข้อตกลงการค้าเสรีอเมริกาเหนือได้กำหนดว่าต้องมี ซึ่งบทบัญญัติข้างต้นนั้นมีความสอดคล้องกับความที่ปรากฏในประมวลกฎหมายสหรัฐอเมริกา มาตรา 1592(c)(5) เรื่อง กรณีการเปิดเผยข้อมูลการฝ่าฝืนก่อนที่จะมีการสอบสวนซึ่งเกี่ยวกับข้อตกลงการค้าเสรีอเมริกาเหนือ (Prior disclosure regarding NAFTA claims)²¹⁴ ซึ่งได้กำหนดมาตรการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าไว้ในกรณีที่มีการเปิดเผยข้อมูลการฝ่าฝืนก่อนที่จะมีการสอบสวนเกี่ยวกับข้อตกลงการค้าเสรีอเมริกาเหนือ ผู้นำเข้าในกรณีดังกล่าวไม่ต้องได้รับโทษตาม (a) สำหรับการทำขึ้นซึ่งคำขอที่ไม่ถูกต้องเพื่อให้ได้สิทธิพิเศษทางภาษีตามมาตรา 3332 หากผู้นำเข้าได้ให้ข้อมูลที่ถูกต้องและได้ชำระภาษีต่าง ๆ โดยสมัครใจและในทันที เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าของข้อตกลงการค้าเสรีอเมริกาเหนือตามนิยามในมาตรา 1508 (b)(1) ที่ได้นำมายื่นขอสิทธิพิเศษทางภาษีนั้นมีข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง

นอกจากนั้น สหรัฐอเมริกาได้มีการกำหนดมาตรการอื่น ๆ สำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า เช่น ข้อตกลงการค้าเสรีสหรัฐอเมริกา-ออสเตรเลีย ได้กำหนดมาตรการอื่น ๆ โดยใช้มาตรการลงโทษทางแพ่งสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า โดยมีข้อยกเว้นการลงโทษบัญญัติไว้ใน U.S.Code มาตรา 1592(c)(8)²¹⁵ กล่าวคือ

²¹³ NAFTA Chapter 9

²¹⁴ United States Code section 1592(c)

²¹⁵ United States Code section 1592(c)(8) PRIOR DISCLOSURE REGARDING CLAIMS UNDER THE UNITED STATES-AUSTRALIA FREE TRADE AGREEMENT

กรณีที่มีการเปิดเผยข้อมูลการฝ่าฝืนก่อนที่จะมีการสอบสวนซึ่งเกี่ยวกับข้อตกลงการค้าเสรีสหรัฐอเมริกา-ออสเตรเลีย ผู้นำเข้าไม่ต้องรับโทษตาม (a) สำหรับการทำขึ้นซึ่งการยื่นคำขอที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้าอันเป็นคุณสมบัติของสินค้าตามมาตรา 203 แห่ง the United States-Australia Free Trade Agreement Implementation Act ถ้าผู้นำเข้าได้แก้ไขข้อมูลให้ถูกต้องและชำระภาษีต่าง ๆ โดยสมัครใจและในทันที

ตาราง 8 สรุปมาตรการอื่น ๆ สำหรับการกระทำที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า

ประเทศ/ ประเด็น	สมาพันธรัฐ สวิส	สาธารณรัฐสิงคโปร์	เขตบริหารพิเศษ ฮ่องกง	สหรัฐอเมริกา
มาตรการ อื่น ๆ	มาตรการ ลงโทษทางแพ่ง	ไม่ได้มีการบัญญัติไว้ โดยเฉพาะเจาะจง ว่าใช้มาตรการใด	การปฏิเสธการให้ สิทธิพิเศษทาง การค้า	มาตรการลงโทษ ทางแพ่งและ มาตรการที่เป็น การยกเว้นโทษ สำหรับกรณีที่ได้ ชี้แจงข้อมูลที่ ถูกต้องในทันที และโดยสมัครใจ และได้แสดง ความรับผิดชอบ ใด ๆ หรือชำระ ภาษีเมื่อทราบว่า มีข้อมูลที่ไม่ ถูกต้องปรากฏ อยู่ในหนังสือ รับรองถิ่นกำเนิด สินค้า

จากการศึกษากฎหมายและมาตรการทางกฎหมายสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นสหภาพรัฐสวิส สาธารณรัฐสิงคโปร์ เขตปกครองพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน และสหรัฐอเมริกา พบว่ามีประเด็นที่ทำให้เกิดความชัดเจนและมีความน่าสนใจต่อการนำไปวิเคราะห์เปรียบเทียบ โดยมีประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ประเด็นแรก ความทั่วไปเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้น พบข้อสังเกตในเบื้องต้นว่า กฎหมายและมาตรการทางกฎหมายสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของแต่ละประเทศล้วนมีมูลเหตุในการบัญญัติมาจากผลกระทบทางเศรษฐกิจที่แต่ละประเทศได้รับจากปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า จึงส่งผลให้ต้องมีการตรากฎหมายขึ้นมาเพื่อกำหนดให้การกระทำที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าเป็นความผิดอาญาและมีโทษทางอาญา รวมทั้งมีการกำหนดมาตรการอื่น ๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า

สหภาพรัฐสวิสมีการบัญญัติมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าไว้ในกฎหมายเฉพาะ คือ Ordinance on the Certification of the Non-Preferential Origin of Goods (OCG) ส่วนสาธารณรัฐสิงคโปร์ได้บัญญัติมาตรการทางอาญาสำหรับการกระทำความผิดดังกล่าวไว้ใน Regulation of Imports and Exports Regulations และเขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนมีการบัญญัติมาตรการทางอาญาไว้ในกฎหมายเฉพาะสองฉบับ โดยแบ่งตามประเภทของหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า ได้แก่ The Export (Certificates of Origin) Regulations of The Import and Export Ordinance และ The Protection of Non-Government Certificates of Origin Ordinance ส่วนมลรัฐอาร์คันซอ สหรัฐอเมริกาได้บัญญัติมาตรการทางอาญาไว้ในกฎหมายระดับมลรัฐ คือ ประมวลกฎหมายแห่งมลรัฐอาร์คันซอ (Arkansas Code 2018)

ประเด็นที่สอง การกำหนดฐานความผิดทางอาญาเกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของต่างประเทศ จากการศึกษาพบข้อสังเกตว่า กฎหมายของแต่ละประเทศไม่ได้มีการกำหนดนิยามของการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าไว้โดยเฉพาะ แต่จะเป็นการกำหนดฐานความผิดตามลักษณะของการกระทำความผิดแต่ละฐานซึ่งเกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า เช่น การปลอมแปลงหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า การมีไว้และใช้ซึ่งหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าอันเป็นเท็จหรือบิดเบือนความจริงในถิ่นกำเนิดสินค้า และการผลิตหรือจัดหาหรือใช้เครื่องมือโดยมิชอบด้วยกฎหมายเพื่อใช้ในการปลอมแปลงหรือแก้ไขตัดแปลงโดยมิชอบด้วยกฎหมายซึ่งหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า เป็นต้น ซึ่งรายละเอียดของการกำหนดฐานความผิดนั้นจะมีความแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ โดยขึ้นอยู่กับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกันไป

นอกจากนั้น การให้การคุ้มครองหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าและเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นการป้องกันการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้น สามารถจำแนกขอบเขตการให้การคุ้มครองได้เป็นสองจำพวก คือ

1. การคุ้มครองเฉพาะหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าของประเทศตนเท่านั้นหรือบัญญัติคุ้มครองไว้โดยไม่ได้ระบุว่าคุ้มครองหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าของประเทศใดโดยเฉพาะเจาะจง
2. การคุ้มครองครอบคลุมไปถึงหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าของต่างประเทศ และมีการบัญญัติความรับผิดชอบเกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าสำหรับบริษัท และกรรมการบริษัทไว้ในบางประเทศ

ประเด็นที่สาม มาตรการอื่น ๆ สำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า จากการศึกษาพบว่า บางประเทศได้กำหนดมาตรการอื่น ๆ ไว้ร่วมกับมาตรการทางอาญาในกฎหมายซึ่งบัญญัติฐานความผิดเกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ส่วนในบางประเทศนั้นก็ได้กำหนดมาตรการอื่น ๆ ไว้ในกฎหมายฉบับอื่น ๆ แยกต่างหากจากมาตรการทางอาญา เช่น กำหนดไว้ในบทบัญญัติเกี่ยวกับศุลกากร หรือบัญญัติไว้ในข้อตกลงของเขตการค้าเสรีต่าง ๆ เป็นต้น

ประเด็นที่สี่ จากการศึกษาบทกวี้นโทษของแต่ละประเทศนั้น พบว่า บางประเทศมีบทกวี้นโทษปรากฏในมาตรการทางอาญา ส่วนบางประเทศนั้นจะมีบทกวี้นโทษปรากฏในมาตรการอื่น ๆ ซึ่งไม่ใช่มาตรการทางอาญา

การศึกษาในบทนี้ทำให้ทราบถึงกฎหมายและมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าทั้งส่วนที่สมควรนำมาเป็นแบบอย่างในการบัญญัติกฎหมายและมาตรการทางอาญาของประเทศไทยและส่วนที่สมควรนำมาเป็นข้อพิจารณาและข้อสังเกตเพื่อปรับปรุงมาตรการที่มีอยู่และสร้างกฎหมายและมาตรการที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทยและมีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งผู้เขียนจะนำข้อมูลจากการศึกษาดังกล่าวไปวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางในการกำหนดมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของประเทศไทย โดยจะทำการวิเคราะห์ในบทต่อไป

บทที่ 5

บทวิเคราะห์แนวทางในการนำมาตรการทางอาญาเกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิด สินค้ามาใช้ในประเทศไทย

จากการศึกษาถึงกฎหมายและมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศที่เกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าในบทที่ 4 นั้น พบว่า ต่างมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำรูปแบบต่าง ๆ ที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายในทางเศรษฐกิจ โดยทำให้เกิดปัญหาและเป็นอุปสรรคในการนำเข้าและส่งออกสินค้า อีกทั้งส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศ ทำให้ความน่าเชื่อถือในด้านการค้าระหว่างประเทศและการลงทุนลดลง

กฎหมายของต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายของสมาพันธรัฐสวิส กฎหมายของสาธารณรัฐสิงคโปร์ กฎหมายของเขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน กฎหมายของสหรัฐอเมริกา และกฎหมายของมลรัฐอาร์คันซอ ซึ่งได้นำเสนอไปในบทก่อนหน้า ต่างก็มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำรูปแบบต่าง ๆ ที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าดังกล่าวมาแล้วทั้งสิ้น แต่มีความแตกต่างกันในเรื่องบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ฐานความผิด และมาตรการอื่น ๆ สำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งความแตกต่างดังกล่าวส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากความแตกต่างกันในด้านบริบททางเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละประเทศ โดยจะต้องนำมาวิเคราะห์ประกอบการกำหนดแนวทางในการนำมาตรการทางอาญาเกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้ามาใช้ในประเทศไทยด้วย ดังจะได้นำเสนอการวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นประเด็นตามลำดับต่อไป

บทที่ 5 นี้จะนำเสนอการวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยและต่างประเทศที่ได้ศึกษามาในบทก่อนหน้า รวมถึงการนำแนวคิดทฤษฎีและหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องซึ่งได้ศึกษาในบทที่ 2 มาวิเคราะห์เพื่อนำไปกำหนดมาตรการทางกฎหมายสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าตลอดจนพิจารณาถึงความเหมาะสมของมาตรการทางกฎหมายดังกล่าวเพื่อนำมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย โดยแบ่งการวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นประเด็นออกเป็น 5 ส่วนดังต่อไปนี้

ส่วนแรก เป็นการวิเคราะห์ถึงเหตุผลและความจำเป็นในการกำหนดมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า โดยวิเคราะห์เหตุผลและความจำเป็นด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม เหตุผลและความจำเป็นภายในประเทศ รวมทั้งเหตุผลและความจำเป็นด้านการค้าระหว่างประเทศ

ส่วนที่สอง เป็นการวิเคราะห์ในเรื่องการกำหนดฐานความผิดทางอาญาเกี่ยวกับการแอบอ้าง ถิ่นกำเนิดสินค้า อันประกอบด้วย เรื่อง รูปแบบการบัญญัติฐานความผิด ประเภทของความผิดที่ เกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า องค์ประกอบความผิด และบทลงโทษที่อยู่ในบังคับของกฎหมาย และสภาพบังคับตามกฎหมายของประเทศไทยและต่างประเทศที่ได้นำมาศึกษาว่ามีความครอบคลุม เกี่ยวกับการกระทำที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าอย่างไรบ้าง

ส่วนที่สาม เป็นการวิเคราะห์ถึงบทยกเว้นโทษสำหรับการกระทำที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิด สินค้าของประเทศไทยและต่างประเทศที่ได้นำมาศึกษาว่ามีขอบเขตเพียงใดและมีความครอบคลุม เกี่ยวกับการกระทำที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าอย่างไรบ้าง

ส่วนที่สี่ เป็นการวิเคราะห์มาตรการอื่น ๆ สำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าในประเทศไทย และต่างประเทศ นอกจากมาตรการทางอาญา ว่ามีมาตรการอย่างไรและมีความครอบคลุมเกี่ยวกับ การกระทำที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าอย่างไรบ้าง

ส่วนที่ห้า เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่ประเทศไทย หากมีการกำหนด มาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าว่ามีผลกระทบอย่างไรบ้าง

การศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยและต่างประเทศในประเด็นต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาข้างต้น จะทำให้สามารถเห็นถึงแนวทางที่เหมาะสมในการกำหนดกฎหมายและมาตรการ ทางกฎหมายสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าในประเทศไทย ซึ่งจะสามารถนำกฎหมายและ มาตรการทางกฎหมายดังกล่าวมาใช้ได้อย่างเหมาะสมกับบริบททางสังคมและเศรษฐกิจของ ประเทศไทยและสามารถป้องกันและลดปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้ตั้งสมมติฐานของการ วิจัยในครั้งนี้

5.1 เหตุผลและความจำเป็นในการกำหนดมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิด สินค้า

แม้ว่าประเทศไทยจะมีมาตรการทางกฎหมายต่าง ๆ สำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า แต่ ก็ยังไม่สามารถลดปัญหาดังกล่าวได้ เนื่องจากมาตรการทางกฎหมายที่มีอยู่ไม่ครอบคลุมกับการ แอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าซึ่งมีรูปแบบการกระทำที่หลากหลาย ทำให้เห็นว่าควรมีการกำหนดมาตรการ ทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าไว้โดยเฉพาะ โดยการนำมาตรการอื่น ๆ มาใช้ประกอบ กับมาตรการทางอาญา ดังนั้น จึงต้องแสวงหาเหตุผลและความจำเป็นในการกำหนดมาตรการทาง อาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งจำแนกการพิจารณาเหตุผลและความจำเป็นด้านต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้

5.1.1 เหตุผลและความจำเป็นด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ถือเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจประเภทหนึ่ง เนื่องจากเป็นการกระทำที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ ความมั่นคง และขีดความสามารถพัฒนาประเทศ กล่าวคือ เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายหรือแฝงเร้นการกระทำที่ผิดกฎหมายไว้ในกิจการที่ถูกกฎหมาย โดยเมื่อนำแนวคิดในเรื่องรูปแบบและวิธีการในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมโดยการบังคับใช้กฎหมายซึ่งมีพื้นฐานความคิดมาจากสำนักความคิดทางอาชญาวิทยาสำนักคลาสสิกมาพิจารณาพบว่า ผู้ที่กระทำความผิดอันเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าเพราะไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายและการลงโทษ เนื่องจากการบังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิภาพหรือมีโทษที่ไม่เหมาะสมกับการกระทำความผิด ผู้กระทำความผิดจึงกล้าที่จะเสี่ยงในการกระทำความผิดดังกล่าว ด้วยเหตุนี้การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมจึงต้องมีการบังคับใช้กฎหมายที่แน่นอน รวดเร็ว มีความเสมอภาค และมีโทษที่เหมาะสมกับการกระทำความผิด

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าไว้โดยเฉพาะ โดยการนำมาตราการอื่น ๆ มาใช้ประกอบกับมาตรการทางอาญา เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นมีแน่นอน รวดเร็ว มีความเสมอภาค และมีโทษที่เหมาะสมกับการกระทำความผิด ซึ่งจะส่งผลให้สามารถป้องกันและปราบปรามการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้

5.1.2 เหตุผลและความจำเป็นภายในประเทศ

การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าเป็นปัญหาที่ประเทศไทยกำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบัน โดยจะเห็นได้จากตัวอย่าง เช่น กรณีกรมการค้าต่างประเทศตรวจพบการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าในสินค้าจักรยาน (Bike และ E-Bike) ซึ่งเป็นสินค้าที่สาธารณรัฐประชาชนจีนถูกดำเนินมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด (Anti-Dumping: AD) โดยมีพฤติการณ์นำจักรยานจากสาธารณรัฐประชาชนจีนเข้ามาในเขตปลอดอากร (Free Zone) แล้วส่งออกไปสหภาพยุโรป โดยแสดงหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าไทย เพื่อหลบเลี่ยงอากรตอบโต้การทุ่มตลาด (AD Duty) และตอบโต้การอุดหนุน (CVD Duty) ที่สหภาพยุโรปกำหนดใช้กับจักรยานจากสาธารณรัฐประชาชนจีน²¹⁶ นอกจากนี้ สินค้าส่งออกของไทยอีกหลายรายการได้ถูกตรวจสอบถิ่นกำเนิดสินค้าย้อนหลังโดยมีข้อสงสัยว่าอาจเป็นสินค้าที่ถูกแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าไทย เช่น สารคามูริน เครื่องปรับอากาศ หลอดไฟประหยัดพลังงาน รถยกของ สลักภัณฑ²¹⁷ เป็นต้น ซึ่งปัญหาดังกล่าวนั้นค่อนข้างรุนแรงและส่งผลกระทบต่อประเทศไทยสูญเสีย

²¹⁶ GNews, คต. เข้มสกัด! รถจักรยานแอบอ้างถิ่นกำเนิดส่งออกไปสหภาพยุโรป [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 15 กรกฎาคม 2562. แหล่งที่มา: <https://gnews.apps.go.th/news?news=42761>

²¹⁷ พัชร ปิยะคง, ผลงาน 1 การตรวจสอบการหลบเลี่ยงมาตรการทางการค้าด้วยกลวิธีแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า (circumvention) กรณีศึกษา : สินค้ารถยกของ (Hand Pallet Truck) ส่งออกไปสหภาพยุโรป, หน้า 28-31.

โอกาสและความเชื่อมั่นในการลงทุนจากต่างประเทศ เนื่องจากประเทศไทยอาจถูกมองเป็นแหล่งของการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า และสูญเสียความนิยมและชื่อเสียงเกี่ยวกับสินค้า หากสินค้าที่มาแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าไทยเป็นสินค้าคุณภาพต่ำ

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดมาตรการทางอาญาไว้สำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า เพื่อป้องกันและลดปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งเป็นอาชญากรรมอย่างหนึ่ง เพราะหากไม่มีการกำหนดมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมแล้ว อาชญากรรมจะเป็นอุปสรรคต่อการลงทุนภายในประเทศ ลดความสามารถในการแข่งขันของบริษัท อีกทั้งยังก่อให้เกิดความไม่มีเสถียรภาพและประสิทธิภาพของเศรษฐกิจ²¹⁸

นอกจากนี้การกำหนดมาตรการทางอาญาไว้สำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าเพื่อป้องกันและลดปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นยังเป็นการส่งเสริมการพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580²¹⁹ ซึ่งกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล โดยยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันนั้นเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ และยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ซึ่งมีเป้าหมายให้ภาครัฐจัดให้มีกฎหมายที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลง โดยการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจและการประกอบธุรกิจ รวมทั้งมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพนั้นก็มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ

5.1.3 เหตุผลและความจำเป็นด้านการค้าระหว่างประเทศ

การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างแพร่หลายและรุนแรงทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งแต่ละประเทศได้มีแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหา รวมทั้งมีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า อีกทั้งยังมีมาตรการตอบโต้ประเทศคู่ค้าที่แตกต่างกัน โดยประเทศไทยได้ทำความตกลงทางการค้ากับประเทศต่าง ๆ มากมาย ซึ่งความตกลงดังกล่าวได้มีการกำหนดให้ประเทศไทยที่เป็นประเทศภาคีต้องกำหนดมาตรการทางกฎหมายซึ่งเกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า เช่น ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) ข้อ 47²²⁰

²¹⁸ Claudio Detotto and Edoardo Otranto, "Does Crime Affect Economic Growth?" *KYKLOS* 63,3 (August 2010): 330.

²¹⁹ ประกาศ เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580)

²²⁰ AGREEMENT BETWEEN JAPAN AND THE KINGDOM OF THAILAND FOR AN ECONOMIC PARTNERSHIP article 47 Penalties and Measures against False Declaration

"1. Each Party shall establish or maintain, in accordance with its laws and regulations, appropriate penalties or other sanctions against its exporters to whom a certificate of origin has been issued and its

ความตกลงเขตการค้าเสรีไทย – ชิลี (TCFTA) ข้อ 4.30²²¹ และความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย (TCFTA) ข้อ 409²²² เป็นต้น

producers of the goods in the exporting Party referred to in subparagraph 7(b) of Article 40, for providing false declaration or documents to its competent governmental authority or its designees prior to the issuance of certificate of origin.

2. Each Party shall, in accordance with its laws and regulations, take measures which it considers appropriate against its exporters to whom a certificate of origin has been issued and its producers of the goods in the exporting Party referred to in subparagraph 7(b) of Article 40, for failing to notify in writing to the competent governmental authority of the exporting Party or its designees without delay after having known, after the issuance of certificate of origin, that such good does not qualify as an originating good of the exporting Party.”

²²¹ FREE TRADE AGREEMENT BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE KINGDOM OF THAILAND AND THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF CHILE article 4.30 Sanctions against False Declaration

“1. Each Party shall establish or maintain appropriate sanctions against its exporters to whom a Certificate of Origin has been issued, for providing false declaration or documents to the competent authority of the exporting Party, prior to the issuance of the Certificate of Origin.

2. Each Party shall, in accordance with its laws and regulations, take measures which it considers appropriate against its exporters to whom a Certificate of Origin has been issued if they fail to notify in writing to the competent authority of the exporting Party without delay after having known, after the issuance of the Certificate of Origin, that such good does not qualify as originating goods of the exporting Party.

3. When the exporter repeatedly provided false information or documentation, the competent authority may temporarily suspend the issuance of a new Certificate of Origin.”

²²² THAILAND-AUSTRALIA FREE TRADE AGREEMENT article 409 Exporter Sanctions

“1. The exporting Party shall ensure that adequate sanctions are imposed where an exporter:

(a) secures registration as an exporter of originating goods, or obtains a Certificate of Origin, on the basis of a statement that is false or misleading in any particular, including a statement that is false or misleading due to omission;

(b) falsifies a Certificate of Origin;

(c) fails to notify an authorised body of significant changes in accordance with Article 407 (4); or

(d) commits any other offence in an effort to secure registration as an exporter of originating goods or to obtain a Certificate of Origin.

2. In respect of an exporter referred to in paragraph 1, or in respect of a person who, consistent with the principles set out in the WTO Customs Valuation Agreement,² is related to such an exporter, sanctions imposed may include:

(a) de-registration in respect of some or all registered goods for a particular period; and

(b) refusal to consider an application for registration as an exporter of originating goods or for a Certificate of Origin for a particular period.

นอกจากนี้ สถานการณ์การค้าระหว่างประเทศในปัจจุบัน แต่ละประเทศล้วนมีนโยบายเพื่อคุ้มครองและอำนวยความสะดวกในทางการค้าของตนอยู่ตลอดเวลา จึงส่งผลให้ประเทศไทยต้องเฝ้าระวังและให้ความสนใจกับมาตรการทางการค้าต่าง ๆ เนื่องจากมาตรการทางการค้าของแต่ละประเทศกำหนดขึ้นนั้น อาจส่งผลให้ต้นทุนการนำเข้าสินค้าของไทยมีความเสี่ยงในการถูกแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้ามากขึ้น เช่น สหรัฐอเมริกาได้กำหนดมาตรการเพื่อกีดกันการค้าโดยใช้นโยบาย “America First” ซึ่งกำหนดมาตรการต่าง ๆ เช่น การขึ้นภาษีสินค้าเหล็กและอลูมิเนียมตามมาตรา 232 ของ Trade Expansion Act 1962 การขึ้นภาษีเครื่องจักรกลตามมาตรา 301 ของ Trade Act 1974 รวมถึงการไต่สวนมาตรการ AD และ CVD²²³ ซึ่งส่งผลให้ประเทศอื่น ๆ ที่เป็นคู่ค้ากับสหรัฐอเมริกามาแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของประเทศไทยเพื่อหลบเลี่ยงมาตรการทางการค้าดังกล่าว โดยขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า หรือ FORM C/O ของประเทศไทย

หากประเทศไทยยังคงเกิดปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าเพิ่มขึ้นและไม่มีการกำหนดมาตรการทางอาญาสำหรับกรณีดังกล่าว อาจส่งผลให้สินค้าของประเทศไทยถูกใช้มาตรการตอบโต้การหลบเลี่ยงมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน (มาตรการ AC) และถูกตรวจสอบถิ่นกำเนิดสินค้านำเข้าโดยมีข้อสงสัยว่าอาจเป็นสินค้าที่มีการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งส่งผลให้ประเทศไทยมีภาพลักษณ์เป็นแหล่งของการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า และอาจนำไปสู่การถูกตัดสิทธิทางการค้าจากประเทศผู้นำเข้าได้ ในกรณีที่เป็นการให้สิทธิทางการค้าฝ่ายเดียวจาก GSP และส่งผลให้เกิดอุปสรรคต่อการนำเข้าสินค้าดังกล่าวในครั้งต่อไป เนื่องจากสินค้าที่เคยถูกแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าอาจถูกตรวจสอบอย่างเข้มงวดมากขึ้นและประเทศผู้นำเข้าขาดความเชื่อมั่นในสินค้าและหันไปซื้อสินค้าจากประเทศอื่น ๆ แทนเพื่อลดความเสี่ยงเกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า อีกทั้งยังส่งผลให้นักลงทุนต่างชาติขาดแรงจูงใจในการลงทุนในสินค้าหรืออุตสาหกรรมที่มีการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า เนื่องจากไม่สามารถแข่งขันทางด้านราคากับสินค้าที่แอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้

---

3. The exporting Party shall require that, where sanctions are imposed under Paragraph 1, the following are notified within ten working days of the decision to impose sanctions:

(a) the exporter;

(b) all authorised bodies referred to in Annex 4.2 (Certificate of Origin requirements) in the territory of the exporting Party; and

(c) the customs administration in the territory of the importing Party.”

²²³ กรุงเทพมหานคร, พาณิชย์จับมือภาคเอกชนเข้มออก FORM C/O [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 19 พฤศจิกายน 2561. แหล่งที่มา: <http://www.bangkokbiznews.com/pr/detail/46218>

โดยสินค้าที่มีการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้ามักจะมีราคาที่ถูกกว่าราคาของสินค้าชนิดเดียวกันในตลาด ซึ่งเป็นผลมาจากการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าเพื่อหลีกเลี่ยงมาตรการทางการค้าต่าง ๆ

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดมาตรการทางอาญาไว้สำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า เพื่อป้องกันและลดปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ ไทย และเพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นในการลงทุนจากประเทศคู่ค้า รวมทั้งประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก อันเป็น ผลดีต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทย

5.2 ข้อพิจารณาเรื่องการกำหนดฐานความผิดทางอาญาเกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า

ประเด็นนี้จะวิเคราะห์เปรียบเทียบและพิจารณาถึงฐานความผิดทางอาญาที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งกฎหมายของต่างประเทศได้บัญญัติให้ผู้กระทำความผิดทางอาญา โดยพิจารณาถึงรูปแบบในการบัญญัติฐานความผิด องค์ประกอบความผิดและการกำหนดโทษ ซึ่งการวิเคราะห์ในประเด็นดังกล่าวมีความสำคัญต่อการบัญญัติฐานความผิด องค์ประกอบความผิดและการกำหนดโทษ โดยแต่ละประเทศนั้นได้มีการกำหนดไว้แตกต่างกันตามบริบทของสังคมและเศรษฐกิจ จึงมีความจำเป็นต้องนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อให้เกิดความชัดเจน นอกจากนี้จะนำแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดความรับผิดทางอาญามาพิจารณาประกอบการกำหนดความรับผิดทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ดังจะได้นำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

จากการศึกษากฎหมายของต่างประเทศในบทที่ 4 ไม่ว่าจะเป็นสมพันธรัฐสวิส สาธารณรัฐสิงคโปร์ เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน และมลรัฐอาร์คันซอ สหรัฐอเมริกา ต่างก็มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายโดยเฉพาะสำหรับการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า แต่มีความแตกต่างกันออกไปตามบริบททางสังคมและเศรษฐกิจของแต่ละประเทศ ซึ่งในหัวข้อนี้จะวิเคราะห์เปรียบเทียบถึงการกำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าในสองประเด็น ได้แก่ ประเด็นแรก รูปแบบการบัญญัติฐานความผิด และประเด็นที่สอง องค์ประกอบความผิดและอัตราโทษ โดยจากการศึกษาพบว่าแต่ละประเทศมีฐานความผิดที่แตกต่างกันในรายละเอียดซึ่งจะได้นำเสนอต่อไป

5.2.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศ เรื่อง รูปแบบการบัญญัติฐานความผิด

จากการศึกษาพบว่า กฎหมายของต่างประเทศมีรูปแบบการบัญญัติฐานความผิดที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าไว้ในกฎหมายเฉพาะและกฎหมายระดับมลรัฐ โดยเป็นการกำหนดฐานความผิดตามลักษณะของการกระทำความผิดแต่ละฐานซึ่งเกี่ยวข้องหรือเข้าข่ายเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า เช่น การปลอมแปลงหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า การมิไว้และใช้ซึ่งหนังสือรับรอง

ถิ่นกำเนิดสินค้าอันเป็นเท็จหรือบิดเบือนความจริงในถิ่นกำเนิดสินค้า และการผลิตหรือจัดหาหรือใช้เครื่องมือโดยมิชอบด้วยกฎหมายเพื่อใช้ในการปลอมแปลงหรือแก้ไขตัดแปลงโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า เป็นต้น

เมื่อได้วิเคราะห์เปรียบเทียบรูปแบบของการบัญญัติฐานความผิดที่เกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าแล้ว พบว่า มีข้อพิจารณาหากประเทศไทยจะมีการบัญญัติฐานความผิดสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ดังต่อไปนี้

ปัจจุบัน ประเทศไทยยังไม่มีการบัญญัติฐานความผิดอาญาที่เกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าเป็นความผิดเฉพาะแต่อย่างใด ไม่ว่าจะเป็นประมวลกฎหมายอาญาหรือบทบัญญัติในระดับพระราชบัญญัติ พระราชกำหนด พระราชกฤษฎีกา และกฎกระทรวง อีกทั้งยังไม่มีกฎหมายเฉพาะสำหรับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ดังนั้นหากประเทศไทยจะมีการบัญญัติกฎหมายเฉพาะหรือฐานความผิดทางอาญาโดยเฉพาะสำหรับกรณีการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าแล้ว ย่อมสามารถบัญญัติได้ โดยไม่เป็นการซ้ำซ้อนกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ประเทศไทยมีอยู่

เมื่อประเทศไทยจะมีการบัญญัติกฎหมายเฉพาะหรือฐานความผิดทางอาญาโดยเฉพาะสำหรับกรณีการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ย่อมมีข้อพิจารณาต่อมา คือ ควรจะบัญญัติกฎหมายหรือฐานความผิดทางอาญาดังกล่าวในรูปแบบใด ซึ่งผู้เขียนเห็นว่า ควรจะบัญญัติเป็นกฎหมายเฉพาะเรื่อง เนื่องจากการกระทำความผิดที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นมีหลากหลายรูปแบบ จึงส่งผลให้บทบัญญัติที่ประเทศไทยมีอยู่ไม่ครอบคลุมกับการกระทำบางรูปแบบ อีกทั้งหากบัญญัติฐานความผิดไว้ในประมวลกฎหมายอาญาดังเช่นการกระทำความผิดอื่น ๆ อาจไม่เหมาะสมเท่าที่ควร เนื่องจากการกำหนดฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทยนั้น เป็นการกำหนดฐานความผิดสำหรับกรณีที่มีการบังคับใช้เป็นการทั่วไปซึ่งใช้กับกรณีที่เป็นความผิดพื้นฐาน แต่การบัญญัติฐานความผิดสำหรับกรณีการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นเป็นการบังคับใช้เป็นการเฉพาะ

จากการศึกษาพบว่า มีแนวคิดและทฤษฎีที่สามารถนำมาปรับใช้กับการบัญญัติฐานความผิดอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้ ดังนี้

1. ทฤษฎีเกี่ยวกับการกำหนดความผิดทางอาญา

ทฤษฎีดังกล่าวมีหลักการสำคัญ คือ บุคคลจะมีความผิดและต้องรับโทษในทางอาญาก็ต่อเมื่อมีกฎหมายบัญญัติว่าการกระทำดังกล่าวเป็นความผิดและได้กำหนดโทษไว้ และการกระทำนั้นมีความสมควรที่จะเป็นความผิดทางอาญา เพื่อให้การกำหนดความผิดทางอาญาและการบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างราบรื่น มีประสิทธิภาพ และมีความสอดคล้องกันระหว่างผู้ใช้บังคับกฎหมายและสังคม เพราะฉะนั้นการบัญญัติฐานความผิดอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าจึงต้องมีการ

บัญญัติกฎหมายที่กำหนดให้การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าเป็นความผิดและได้กำหนดโทษสำหรับการกระทำดังกล่าวเสียก่อน

ความสมควรที่จะเป็นความผิดทางอาญาของการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าตามแนวคิดในการกำหนดความผิดทางอาญาของ Herbert L. Packer²²⁴ สามารถพิจารณาได้ดังต่อไปนี้

(1) การกระทำซึ่งเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าไม่ว่าจะเป็นการส่งออกโดยตรงจากประเทศอื่นไปยังประเทศผู้นำเข้าแต่นำเอกสารไปยื่นขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าจากประเทศที่ต้องการแอบอ้าง การปลอมแปลงหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า การแจ้งถิ่นกำเนิดสินค้าไม่ตรงกับความเป็นจริง หรือการกระทำอื่น ๆ ที่เป็นการปกปิดหรือปลอมแปลงถิ่นกำเนิดที่แท้จริงของสินค้านั้น เป็นการกระทำที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศในทางการค้าระหว่างประเทศ และเป็นการกระทำที่ประชาชนส่วนใหญ่เห็นได้ชัดว่าเป็นการกระทำที่กระทบกระเทือนต่อสังคมและประชาชนส่วนมากไม่อาจยอมรับหรือให้อภัยสำหรับการกระทำดังกล่าวได้

(2) หากกฎหมายกำหนดให้บุคคลใดต้องรับผิดทางอาญาเพราะการกระทำซึ่งเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ย่อมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการลงโทษประการอื่น ๆ กล่าวคือ การมีกฎหมายดังกล่าวให้บุคคลมีความรับผิดทางอาญาจากการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ย่อมเป็นไปเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของบุคคลในสังคม โดยวัตถุประสงค์การลงโทษนั้นก็เพื่อเป็นการข่มขู่ยับยั้งในลักษณะทั่วไป การข่มขู่ยับยั้งเฉพาะราย และการตัดผู้กระทำความผิดออกจากสังคม

(3) การกระทำซึ่งเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าไม่ว่าจะเป็นการส่งออกโดยตรงจากประเทศอื่นไปยังประเทศผู้นำเข้าแต่นำเอกสารไปยื่นขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าจากประเทศที่ต้องการแอบอ้าง การปลอมแปลงหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า การแจ้งถิ่นกำเนิดสินค้าไม่ตรงกับความเป็นจริง หรือการกระทำอื่น ๆ ที่เป็นการปกปิดหรือปลอมแปลงถิ่นกำเนิดที่แท้จริงของสินค้านั้น ย่อมเป็นการกระทำที่สังคมมองว่าเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ดังนั้นหากมีการปราบปรามการกระทำดังกล่าว โดยให้เป็นความผิดทางอาญาแล้ว ย่อมไม่มีผลเป็นการลดการกระทำที่สังคมเห็นว่าถูกต้องให้น้อยลงไปแต่อย่างใด

(4) หากกฎหมายกำหนดให้การกระทำซึ่งเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าเป็นความผิดทางอาญาแล้ว ย่อมมีการบังคับกฎหมายอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน กล่าวคือ ทำให้ผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้ส่งออกที่ประกอบกิจการโดยสุจริตในประเทศได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกันต่อหน้ากฎหมาย

²²⁴ Herbert L. Packer, *The Limits of the Criminal Sanction*, p. 296.

(5) การใช้กระบวนการยุติธรรมทางอาญากับการกระทำซึ่งเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า นั้นจะไม่มีผลทำให้เกิดการใช้กระบวนการดังกล่าวอย่างเกินขีดความสามารถทั้งทางด้านคุณภาพและ ปริมาณ เนื่องจากกฎหมายอาญานั้นควรมีหน้าที่เข้ามาจัดการกับการกระทำซึ่งเป็นการแอบอ้าง ถิ่นกำเนิดสินค้าซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศในกรณีกฎหมายที่มีอยู่ใน ปัจจุบันยังไม่สามารถครอบคลุมเพียงพอกับการกระทำดังกล่าวได้ จึงเห็นได้ว่าไม่ได้มีผลทำให้เกิดการ ใช้กระบวนการยุติธรรมอย่างเกินขีดความสามารถแต่อย่างใด

(6) เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่าการกระทำซึ่งเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นยังคง ปรากฏอยู่ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและนับวันก็ยิ่งมีความรุนแรงของปัญหามากยิ่งขึ้น ทั้งในประเทศ ไทยและประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก แม้ว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศจะ ได้มีการวางนโยบายหรือมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมและป้องกันปัญหาดังกล่าวก็ตาม ซึ่งแสดงให้เห็นว่ายังไม่มีมาตรการควบคุมอย่างสมเหตุสมผลอื่น ๆ นอกจากการใช้กฎหมายอาญากับกรณีการ กระทำซึ่งเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าที่เกิดขึ้น

ดังนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่า การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าสมควรที่จะเป็นความผิดทางอาญา

2. ทฤษฎีการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

ทฤษฎีดังกล่าวสามารถนำมาปรับใช้กับการบัญญัติฐานความผิดอาญาสำหรับการแอบอ้าง ถิ่นกำเนิดสินค้าได้ โดยใช้แนวทางการป้องกันอาชญากรรมโดยการบังคับใช้กฎหมาย เนื่องจากการ บัญญัติฐานความผิดและมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าโดยการตราเป็น กฎหมายเฉพาะเป็นการสร้างเครื่องมือทางกฎหมายที่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีความแน่นอนและ ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของทฤษฎีดังกล่าวว่าการบังคับใช้กฎหมายจะต้องมีความ รวดเร็ว แน่นนอน และมีโทษที่เหมาะสม เพื่อเป็นการข่มขู่และยับยั้งผู้ที่จะคิดจะทำความผิด

ดังนั้น ผู้เขียนเห็นว่า หากประเทศไทยจะบัญญัติฐานความผิดอาญาสำหรับการแอบอ้าง ถิ่นกำเนิดสินค้า รวมถึงกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อป้องกันและลดปัญหาดังกล่าว ควรที่จะบัญญัติ เป็นกฎหมายพิเศษเฉพาะ โดยการตราเป็นพระราชบัญญัติ และกำหนดความผิดและสภาพบังคับ ในทางอาญาไว้ เพื่อให้กฎหมายสามารถใช้บังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพ²²⁵ ส่วนแนวทางการบัญญัติ ฐานความผิดทางอาญาที่เกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของประเทศไทยนั้นอาจนำแนวทางของ สมาพันธ์รัฐสวิส สาธารณรัฐสิงคโปร์ และเขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน มา พิจารณาประกอบการบัญญัติฐานความผิด

²²⁵ คณพล จันทน์หอม, รากฐานกฎหมายอาญา, (กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2558), หน้า 63.

5.2.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศ เรื่อง ประเภทของความผิดที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า

จากการศึกษามาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของประเทศไทยและต่างประเทศพบว่า ประเภทของความผิดที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของประเทศไทย ได้แก่

1. เจ้าพนักงานรับรองเอกสารเท็จ
2. การปลอมหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าหรือเอกสารที่ใช้ในการยื่นประกอบการขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า
3. การแจ้งให้เจ้าพนักงานจัดซื้อความอันเป็นเท็จเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้าเพื่อใช้ในการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า
4. การใช้หรืออ้างหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าปลอม
5. การกระทำในลักษณะที่เป็นการฉ้อโกง
6. การแจ้งข้อความ ให้ถ้อยคำ หรือตอบคำถามด้วยถ้อยคำอันเป็นเท็จ หรือไม่ตอบคำถามของพนักงานศุลกากรตามที่พระราชบัญญัติ พ.ศ. 2560 กำหนดให้ตอบ
7. การปลอมหรือแปลงเอกสารที่ใช้ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 หรือแก้ไขเอกสารที่ทางราชการออกให้เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 หรือปลอมดวงตราลายมือชื่อ หรือเครื่องหมายอื่นใดของพนักงานศุลกากรที่ใช้เพื่อการอย่างใดอันเกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560

ประเภทของความผิดที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของต่างประเทศ เช่น ความผิดที่เป็นการแจ้งข้อมูลเท็จเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้าหรือหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า ความผิดที่เป็นการปลอมแปลงหรือแก้ไขหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ความผิดที่เป็นการก่อให้เจ้าพนักงานที่มีหน้าที่เฉพาะเกี่ยวกับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้ากระทำความผิดเกี่ยวกับเอกสาร ความผิดที่เกี่ยวกับการใช้หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าปลอมหรือเป็นเท็จหรือเป็นหนังสือที่ถูกเพิกถอน ความผิดที่เป็นการบิดเบือนความจริงในถิ่นกำเนิดสินค้า และความผิดที่เป็นการผลิต จัดหา หรือใช้เครื่องมือโดยมิชอบด้วยกฎหมาย เพื่อใช้ในการปลอมหรือแก้ไขตัดแปลงหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า เป็นต้น

จากการศึกษาประเภทของความผิดที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของประเทศ ไทย พบว่า ประเทศไทยยังไม่ได้มีการกำหนดความผิดบางฐาน เช่น ความผิดที่เป็นการผลิต จัดทำ หรือใช้เครื่องมือโดยมิชอบด้วยกฎหมาย เพื่อใช้ในการปลอมหรือแก้ไขตัดแปลงหนังสือรับรอง ถิ่นกำเนิดสินค้า ความผิดที่มีลักษณะเป็นการบิดเบือนความจริงในถิ่นกำเนิดสินค้า เป็นต้น

หากประเทศไทยจะกำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ผู้เขียนเห็นว่า ควรนำแนวทางการกำหนดฐานความผิดและประเภทความผิดของทั้งสี่ประเทศที่ได้นำมาศึกษาข้างต้น มาปรับใช้ โดยคำนึงถึงบริบททางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทย และเพิ่มเติมฐานความผิดบาง ฐานซึ่งประเทศไทยยังไม่ได้มีการกำหนด เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายครอบคลุมถึงกรณีการกระทำ ความผิดที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าในแต่ละกรณีได้มากยิ่งขึ้น ตลอดจนสามารถลดและ ป้องกันการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมโดยใช้แนวทางการป้องกันอาชญากรรมโดยการบังคับใช้กฎหมาย เนื่องจากการบัญญัติเพิ่มเติมฐานความผิดดังกล่าวทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีความแน่นอน ชัดเจน และสามารถเอาผิดกับผู้กระทำความผิดได้

5.2.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศ เรื่อง องค์ประกอบของบทบัญญัติ

จากข้อพิจารณาก่อนหน้าสามารถสรุปได้ว่า หากประเทศไทยจะมีการบัญญัติมาตรการทาง อาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ควรที่จะบัญญัติในรูปแบบกฎหมายเฉพาะ ดังนั้นในหัวข้อนี้ จึงมีความจำเป็นในการวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายของต่างประเทศ เพื่อประโยชน์ในการบัญญัติ องค์ประกอบของฐานความผิดให้ครอบคลุมถึงการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าในกรณีต่าง ๆ ได้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งสามารถนำไปปรับใช้ในการป้องกันและลดปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้อย่างมี ประสิทธิภาพ โดยองค์ประกอบของบทบัญญัติของต่างประเทศที่นำมาวิเคราะห์ ได้แก่ องค์ประกอบ ภายนอกส่วนผู้กระทำ องค์ประกอบภายนอกส่วนผู้ถูกกระทำ องค์ประกอบภายนอกส่วนวัตถุแห่งการ กระทำ องค์ประกอบภายนอกส่วนการกระทำและผล และองค์ประกอบภายใน ซึ่งองค์ประกอบของ บทบัญญัติของแต่ละประเทศนั้นมีความแตกต่างกัน โดยพิจารณาตามลำดับ ได้ดังนี้

เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบองค์ประกอบภายนอกส่วนผู้กระทำของประเทศต่าง ๆ แล้วนั้น หากประเทศไทยจะกำหนดองค์ประกอบดังกล่าว ผู้เขียนเห็นว่าควรใช้คำว่า “ผู้ใด” ดังเช่นแนวทางการ บัญญัติของแต่ละประเทศที่ได้นำมาศึกษา และกำหนดองค์ประกอบภายนอกส่วนผู้กระทำให้มี ความเฉพาะเจาะจงในด้านคุณสมบัติหรือสถานะของผู้กระทำในกรณีที่เป็นความผิดที่กระทำโดย บุคคลที่อยู่ใกล้ชิดขีดกระบวนกรออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า เช่น ผู้ซึ่งมีหน้าที่เฉพาะในการออก หรือตรวจสอบหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า กรรมการ หรือหุ้นส่วนของบริษัท เป็นต้น ดังเช่น

แนวทางในการบัญญัติองค์ประกอบความผิดของสมาพันธ์รัฐสวิส และเขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อให้บุคคลซึ่งอยู่ในกระบวนการที่ใกล้ชิดกับการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้ามีความระมัดระวังในการดำเนินการมากยิ่งขึ้นและเป็นการป้องปรามการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าด้วย

อย่างไรก็ตาม การกำหนดองค์ประกอบภายนอกส่วนผู้กระทำทำให้มีความเฉพาะเจาะจงในด้านคุณสมบัติหรือสถานะของผู้กระทำในกรณีที่เป็นผู้มีหน้าที่เฉพาะในการออกหรือตรวจสอบหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้านั้น ในทางปฏิบัติของประเทศไทยอาจมีข้อจำกัดในการกำหนดองค์ประกอบดังกล่าว เนื่องจากการกำหนดองค์ประกอบภายนอกดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อความสะดวก รวดเร็ว และกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการออกหรือตรวจสอบหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า ประกอบกับปัจจุบันประเทศไทยได้มีมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบความถูกต้องและความโปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐอยู่ แล้ว เช่น ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 เป็นต้น จึงอาจไม่มีความจำเป็นในการบัญญัติองค์ประกอบดังกล่าวขึ้นมาเพิ่มเติมอีก

หากประเทศไทยจะกำหนดองค์ประกอบภายนอกส่วนผู้ถูกระทำ ผู้เขียนเห็นว่าไม่มีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดผู้ถูกระทำไว้อย่างเฉพาะเจาะจง เพื่อให้การใช้บังคับและตีความกฎหมายเกี่ยวกับผู้ถูกระทำในความผิดที่เกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้ามีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

ในกรณีองค์ประกอบภายนอกส่วนวัตถุแห่งการกระทำ หากประเทศไทยจะกำหนดองค์ประกอบดังกล่าว ผู้เขียนเห็นว่าควรใช้แนวทางในการกำหนดเช่นเดียวกับแนวทางการบัญญัติของประเทศต่าง ๆ ที่ได้ นำมาศึกษา กล่าวคือ ให้ความสำคัญคุ้มครองวัตถุแห่งการกระทำที่เป็นหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยให้การคุ้มครองเป็นการทั่วไป และให้การคุ้มครองหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าทุกประเภท โดยไม่ต้องระบุประเภทของสินค้าหรือหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า เพื่อให้การคุ้มครองสามารถครอบคลุมไปถึงสินค้าและหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าทุกประเภท ซึ่งการให้ความสำคัญคุ้มครองดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการคุ้มครองถิ่นกำเนิดสินค้า โดยการให้ความสำคัญคุ้มครองผ่านหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ส่วนองค์ประกอบภายในของความผิด หากประเทศไทยจะกำหนดองค์ประกอบดังกล่าว ผู้เขียนเห็นว่าควรที่จะบัญญัติส่วนขององค์ประกอบภายในให้ชัดเจนดังเช่นกฎหมายของสมาพันธ์รัฐสวิสและสาธารณรัฐสิงคโปร์ เนื่องจากความรับผิดในการกระทำที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าที่เกิดจากการกระทำโดยเจตนาและการกระทำโดยประมาทนั้นไม่ควรที่จะต้องรับผิดชอบอย่างเดียวกันและหากไม่มีการบัญญัติความรับผิดสำหรับการกระทำโดยประมาทไว้ จะส่งผลให้ผู้ที่กระทำโดยประมาทไม่ต้องรับผิด ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในแวดวงการค้าระหว่างประเทศไม่เกิดความตระหนกและระมัดระวัง

ในการดำเนินการเกี่ยวกับการดำเนินการค้าและถิ่นกำเนิดสินค้า อันจะส่งผลร้ายและความเสียหายของระบบการค้าระหว่างประเทศต่อไป เนื่องจากการปรับใช้กฎหมายอาญาของประเทศไทยนั้น เป็นไปตามหลักทั่วไป ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 59 วรรคแรก²²⁶ ซึ่งจะต้องรับผิดชอบในการกระทำโดยประมาทได้นั้นก็ต่อเมื่อมีกฎหมายบัญญัติไว้ให้ต้องรับผิดชอบ

ทั้งนี้ การกำหนดองค์ประกอบของบทบัญญัติที่ได้กล่าวมาข้างต้น ไม่ว่าจะเป็ องค์ประกอบภายนอกหรือองค์ประกอบภายใน ย่อมมีความสอดคล้องกับทฤษฎีเกี่ยวกับการกำหนด ความผิดทางอาญา ซึ่งมีหลักการ คือ บุคคลจะมีความผิดและต้องรับโทษในทางอาญาก็ต่อเมื่อมี กฎหมายบัญญัติว่าการกระทำดังกล่าวเป็นความผิดและได้กำหนดโทษไว้

5.2.4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศ เรื่อง บทลงโทษสำหรับการแอบอ้าง ถิ่นกำเนิดสินค้า

จากการศึกษาพบว่า บทลงโทษสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของประเทศไทยมี ข้อบกพร่องบางประการ ซึ่งส่งผลให้บทลงโทษดังกล่าวไม่สามารถป้องกันและลดปัญหาการแอบอ้าง ถิ่นกำเนิดสินค้าได้เท่าที่ควร โดยมีข้อพิจารณา ดังต่อไปนี้

1. ข้อพิจารณาเกี่ยวกับบทลงโทษโดยมุ่งต่อตัวบุคคล

บทลงโทษโดยมุ่งต่อตัวบุคคล ซึ่งเกี่ยวข้องกับความผิดที่เกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า เช่น โทษจำคุก ในมาตรา 264 แห่งประมวลกฎหมายอาญา กำหนดให้ผู้ที่ทำเอกสารปลอมขึ้นทั้งฉบับ หรือแต่ส่วนหนึ่งส่วนใด เต็มหรือตัดทอนข้อความ หรือแก้ไขด้วยประการใด ๆ ในเอกสารที่แท้จริง หรือประทับตราปลอม หรือลงลายมือชื่อปลอมในเอกสาร โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ ผู้อื่นหรือประชาชน ถ้าได้กระทำเพื่อให้ผู้หนึ่งผู้ใดหลงเชื่อว่าเป็นเอกสารที่แท้จริง ผู้นั้นต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ และมาตรา 267 แห่งประมวล กฎหมายอาญา กำหนดให้ผู้ที่แจ้งให้เจ้าพนักงานผู้กระทำการตามหน้าที่จัดข้อความอันเป็นเท็จลงใน เอกสารมหาชนหรือเอกสารราชการ ซึ่งมีวัตถุประสงค์สำหรับใช้เป็นพยานหลักฐาน โดยประการที่ น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกิน หกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เป็นต้น

ผู้เขียนเห็นว่า อัตราโทษจำคุกสำหรับความผิดที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านี้มีความเหมาะสมกับการกระทำความผิด เนื่องจากโทษดังกล่าวมีอัตราโทษค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับการ กระทำที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า โดยมีความรุนแรงและได้สัดส่วนกับผลกระทบที่สังคมได้รับ

²²⁶ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 59 วรรคแรก บัญญัติว่า “บุคคลจะต้องรับผิดชอบในทางอาญาก็ต่อเมื่อได้กระทำโดย เจตนา เว้นแต่จะได้กระทำโดยประมาท ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้ต้องรับผิดชอบเมื่อได้กระทำโดยประมาท หรือเว้นแต่ในกรณีที่ กฎหมายบัญญัติไว้โดยชัดแจ้งให้ต้องรับผิดชอบแม้ได้กระทำโดยไม่มีเจตนา”

จากการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า อีกทั้งยังเป็นการตัดผู้กระทำความผิดออกจากสังคมโดยการจำกัดเสรีภาพตามแนวคิดการลงโทษเพื่อเป็นการตัดผู้กระทำความผิดออกจากสังคม ซึ่งส่งผลให้ผู้กระทำความผิดไม่สามารถประกอบอาชีพและดำเนินชีวิตในสังคมได้ดังเช่นบุคคลทั่วไป

อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่าแม้จะมีการกำหนดอัตราโทษจำคุกที่ค่อนข้างสูงสำหรับความผิดที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น แต่ปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้ายังคงเกิดขึ้น ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นว่าโทษจำคุกอาจไม่เหมาะสมเท่าที่ควรกับการนำมาใช้สำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า เนื่องจากไม่สามารถป้องกันและลดปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้

2. ข้อพิจารณาเกี่ยวกับบทลงโทษโดยมุ่งต่อทรัพย์สิน

บทลงโทษโดยมุ่งต่อทรัพย์สิน ซึ่งเกี่ยวข้องกับความผิดที่เกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า เช่น โทษปรับ ในมาตรา 264 แห่งประมวลกฎหมายอาญา กำหนดให้ผู้ที่ทำเอกสารปลอมขึ้นทั้งฉบับหรือแต่ส่วนหนึ่งส่วนใด เติมหรือตัดทอนข้อความ หรือแก้ไขด้วยประการใด ๆ ในเอกสารที่แท้จริงหรือประทับตราปลอม หรือลงลายมือชื่อปลอมในเอกสาร โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ถ้าได้กระทำให้ผู้หนึ่งผู้ใดหลงเชื่อว่าเป็นเอกสารที่แท้จริง ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ มาตรา 203 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 กำหนดให้ผู้ที่แจ้งข้อความ ให้ถ้อยคำ หรือตอบคำถามด้วยถ้อยคำอันเป็นเท็จหรือไม่ตอบคำถามของพนักงานศุลกากรตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ตอบ ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และมาตรา 204 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 กำหนดให้ผู้ใดปลอมหรือแปลงเอกสารที่ใช้ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้หรือแก้ไขเอกสารที่ทางราชการออกให้เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้หรือปลอมดวงตราลายมือชื่อ หรือเครื่องหมายอื่นใดของพนักงานศุลกากรที่ใช้เพื่อการอย่างใดอันเกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัตินี้ ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เป็นต้น

จากมาตรการลงโทษดังกล่าวผู้เขียนเห็นว่าอัตราโทษอาจยังไม่มีที่เหมาะสมและได้สัดส่วนกับผลกระทบของการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าที่เกิดขึ้นกับเศรษฐกิจและสังคมเท่าที่ควร เนื่องจากผลประโยชน์ตอบแทนจากการกระทำความผิดที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นค่อนข้างสูงและมีมูลค่าแตกต่างกันในแต่ละกรณี โดยขึ้นอยู่กับราคาสินค้า มูลค่าของอากร ภาษี และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ รวมทั้งผลประโยชน์ที่ประเทศต้องสูญเสียหรืออาจสูญเสียไปจากการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า อีกทั้งเมื่อเทียบกับอัตราโทษในความผิดที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจอื่น ๆ แล้วยังถือว่าม็อัตราโทษที่น้อยกว่า ซึ่งอาจส่งผลให้ไม่สามารถป้องปรามและทำให้เกิดความเกรงกลัวต่อการกระทำความผิดตามกฎหมาย เช่น พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560

มาตรา 72 ได้กำหนดบทลงโทษสำหรับการกระทำที่ฝ่าฝืนมาตรา 50²²⁷ และมาตรา 54²²⁸ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินร้อยละสิบของรายได้ในปีที่กระทำความผิด หรือทั้งจำทั้งปรับ และในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดในปีแรกของการประกอบธุรกิจ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เป็นต้น

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบบทลงโทษสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของประเทศไทย และต่างประเทศ หากประเทศไทยจะกำหนดบทลงโทษดังกล่าว ผู้เขียนเห็นว่าควรนำแนวทางในการกำหนดบทลงโทษของแต่ละประเทศมาปรับใช้โดยคำนึงถึงบริบททางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยนำบทลงโทษสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ได้แก่ โทษปรับ และโทษให้อยู่ในสถานที่ควบคุมภายในระยะเวลาที่กำหนด มาพิจารณาประกอบการกำหนดบทลงโทษสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของประเทศไทย ส่วนโทษจำคุกนั้น ผู้เขียนเห็นว่ามิชอบจำคุกในการนำมาปรับใช้ เนื่องจากการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าเป็นการกระทำความผิดทางเศรษฐกิจที่ผู้กระทำความผิดมักมีแรงจูงใจเป็นผลประโยชน์ในเชิงทรัพย์สิน ส่งผลให้การใช้โทษจำคุกกับการกระทำความผิดดังกล่าว

²²⁷ พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 มาตรา 50 บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาดกระทำการในลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดหรือรักษาระดับราคาซื้อหรือขายสินค้าหรือบริการอย่างไม่เป็นธรรม
- (2) กำหนดเงื่อนไขในลักษณะที่ไม่เป็นธรรมให้ผู้ประกอบธุรกิจอื่นซึ่งเป็นผู้ค้าของตนต้องจำกัดการบริการ การผลิต การซื้อ หรือการจำหน่ายสินค้า หรือต้องจำกัดโอกาสในการเลือกซื้อหรือขายสินค้า การได้รับหรือให้บริการ หรือในการจัดหาสินค้าจากผู้ประกอบธุรกิจอื่น
- (3) ระบุ ผลิต หรือจำกัดการบริการ การผลิต การซื้อ การจำหน่าย การส่งมอบ การนำเข้าในราชอาณาจักรโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ทำลายหรือทำให้เสียหายซึ่งสินค้า ทั้งนี้ เพื่อลดปริมาณให้ต่ำกว่าความต้องการของตลาด

- (4) แทรกแซงการประกอบธุรกิจของผู้อื่นโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร”

²²⁸ พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 มาตรา 54 บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจใดร่วมกับผู้ประกอบธุรกิจอื่นที่แข่งขันในตลาดเดียวกันกระทำการใด ๆ อันเป็นการผูกขาด หรือลดการแข่งขัน หรือจำกัดการแข่งขันในตลาดนั้นในลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดต่อไปนี้

- (1) กำหนดราคาซื้อหรือราคาขายหรือเงื่อนไขทางการค้าใด ๆ ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อมที่ส่งผลต่อราคาสินค้าหรือบริการ
- (2) จำกัดปริมาณของสินค้าหรือบริการที่ผู้ประกอบธุรกิจแต่ละรายจะผลิต ซื้อ จำหน่าย หรือบริการตามที่ตกลงกัน
- (3) กำหนดข้อตกลงหรือเงื่อนไขในลักษณะสมรู้กัน เพื่อให้ฝ่ายหนึ่งได้รับการประมูลหรือประกวดราคาสินค้าหรือบริการ หรือเพื่อมิให้ฝ่ายหนึ่งเข้าแข่งขันราคาในการประมูลหรือประกวดราคาสินค้าหรือบริการ
- (4) กำหนดแบ่งท้องที่ที่ผู้ประกอบธุรกิจแต่ละรายจะจำหน่าย หรือลดการจำหน่าย หรือซื้อสินค้าหรือบริการได้ในท้องที่นั้น หรือกำหนดผู้ซื้อหรือผู้ขายที่ผู้ประกอบธุรกิจแต่ละรายจะจำหน่ายหรือซื้อสินค้าหรือบริการได้ โดยผู้ประกอบธุรกิจอื่นจะไม่ซื้อหรือจำหน่ายหรือซื้อสินค้าหรือบริการนั้น

บทบัญญัติดาวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับกับการกระทำระหว่างผู้ประกอบธุรกิจที่มีความสัมพันธ์กันทางนโยบายหรืออำนาจสั่งการตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด”

อาจไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร²²⁹ อีกทั้งเมื่อเปรียบเทียบกับ การลงโทษประเภทอื่น ๆ โทษจำคุกนั้นมี ต้นทุนในการลงโทษมากที่สุดและต้นทุนดังกล่าวแปรผันตามระยะเวลาที่อยู่ในเรือนจำ หากการ ลงโทษประเภทอื่น ๆ สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการยับยั้งอาชญากรรมได้เช่นเดียวกับการจำคุก การจำคุกจึงไม่ควรถูกนำมาใช้²³⁰ หรือถูกนำมาใช้เป็นมาตรการสุดท้ายเมื่อการลงโทษประเภทอื่น ๆ ไม่มีประสิทธิภาพ²³¹

นอกจากนั้น ควรมีการกำหนดบทลงโทษให้มีความแตกต่างกันระหว่างกรณีการกระทำ ความผิดครั้งแรกและการกระทำซ้ำในครั้งต่อมา โดยผู้กระทำความผิดจะได้รับโทษหนักขึ้น สำหรับการกระทำผิดซ้ำ และมีการคำนวณโทษปรับเปรียบเทียบกับมูลค่าสินค้าประกอบกับความผิด ที่ได้กระทำในแต่ละครั้ง เพื่อเพิ่มทางเลือกในการลงโทษให้เอื้อประโยชน์กับเรื่องต้นทุนที่ใช้ในการ ลงโทษแต่ละครั้ง หากพิจารณาแล้วพบว่ามูลค่าสินค้ามีมากกว่าค่าปรับ ก็อาจจะเลือกมูลค่าสินค้าของผู้กระทำความผิดแทนค่าปรับ ซึ่งการกำหนดบทลงโทษในลักษณะดังกล่าวส่งผลให้สามารถป้องปราม ผู้กระทำผิดในการกระทำซ้ำได้ ดังเช่นแนวทางของสาธารณรัฐสิงคโปร์ ซึ่งมีความสอดคล้องกับ ทฤษฎีการลงโทษที่เป็นการข่มขู่ยับยั้งเฉพาะราย โดยส่งผลให้ผู้กระทำความผิดตระหนักถึงผลร้ายและ หลาบจำไม่กระทำความผิดซ้ำอีก และทฤษฎีการลงโทษที่เป็นการข่มขู่ยับยั้งในลักษณะทั่วไป โดย ส่งผลให้บุคคลทั่วไปและผู้ประกอบการเกิดความเกรงกลัว ไม่กล้ากระทำความผิด และเพิ่มระมัดระวัง ในการประกอบกิจการให้ถูกต้องตามกฎหมาย

5.3 ข้อพิจารณาเรื่อง การกำหนดบทยกเว้นโทษสำหรับการกระทำที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิด สินค้า

จากการศึกษา ผู้เขียนเห็นว่าประเทศไทยควรมีการกำหนดบทยกเว้นโทษสำหรับกรณีที่ ผู้กระทำผิดได้แก้ไขคำวินิจฉัยหรือรายงานที่เป็นเท็จด้วยตนเองก่อนที่หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า หรือคำประกาศเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้าจะได้ออกใช้ ดังเช่นแนวทางของสมาพันธ์รัฐสวิส เพื่อให้เกิด ความคล่องตัวในการดำเนินธุรกิจและเป็นการให้โอกาสผู้กระทำความผิดที่ได้แก้ไขสิ่งที่กระทำ ความผิดไปก่อนจะเกิดผลร้าย ซึ่งมีความสอดคล้องกับหลักการยกเว้นโทษที่ส่งผลในทางแก้ไขคดีในชั้น ในกรณีที่บุคคลที่กระทำความผิดได้แสดงออกมา มีแนวโน้ม หรือสำนึกผิดที่จะกลับตัว ส่งผลให้การ

²²⁹ ภาคภูมิ ปั่นทรายกูร, “การใช้โทษทางอาญากับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543), หน้า 41.

²³⁰ ปกป้อง ศรีสนิท, กฎหมายอาญาชั้นสูง (กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2559), หน้า 183.

²³¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 185.

ข่มขู่โดยกฎหมายไม่มีความจำเป็นอีกต่อไปสำหรับบุคคลดังกล่าว กฎหมายจึงยกเว้นโทษหรือลดโทษให้น้อยลง²³²

5.4 ข้อพิจารณาเรื่องการกำหนดมาตรการอื่น ๆ สำหรับการกระทำที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า

จากการศึกษามาตรการอื่น ๆ สำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของประเทศไทยพบว่า มีการนำมาตรการทางปกครองมาใช้กับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ได้แก่

1. มาตรการยกเลิกผลการตรวจคุณสมบัติถิ่นกำเนิดของสินค้ารายการที่ถูกตรวจสอบย้อนหลัง
2. มาตรการให้ผู้ส่งออกแสดงเอกสารหลักฐานการผลิตเพื่อพิสูจน์ความถูกต้องตามหลักเกณฑ์ถิ่นกำเนิดสินค้า พร้อมใบกำกับสินค้า (Invoice) ที่ระบุหมายเลขเอกสาร ก่อนยื่นขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าทุกประเภท (Form) สำหรับการส่งออกสินค้าทุกชนิดไปยังทุกประเทศ
3. มาตรการตรวจสอบคำรับรองข้อมูลการผลิตสินค้าทุกรายการที่ผู้ส่งออกได้ยื่นคำขอรับการตรวจสอบคุณสมบัติของสินค้าทางด้านถิ่นกำเนิดเพื่อขอใช้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรย้อนหลังไม่เกิน 2 ปี
4. มาตรการไม่พิจารณาออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าจนกว่าจะสามารถติดต่อผู้ส่งออกได้
5. มาตรการเพิกถอนหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าที่ถูกตรวจสอบและแจ้งผลการตรวจสอบให้หน่วยงานประเทศผู้นำเข้าทราบ
6. มาตรการอื่น ๆ โดยการพิจารณาของอธิบดีกรมการค้าต่างประเทศในกรณีที่มีมาตรการหรือแนวปฏิบัติต่อผู้ส่งออกมีข้อเท็จจริงหรือพฤติกรรมหรือพยานหลักฐานหรือการอื่นใดที่แตกต่างจากมาตรการหรือแนวปฏิบัติที่ปรากฏในประกาศ

มาตรการทางปกครองดังกล่าวสามารถนำมาใช้สำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้ในเบื้องต้น แต่ยังคงขาดสภาพบังคับที่รุนแรงเพียงพอที่จะสามารถป้องกันและลดการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้

เมื่อศึกษามาตรการอื่น ๆ สำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของต่างประเทศ สามารถจำแนกได้เป็น 3 มาตรการ ได้แก่ มาตรการลงโทษทางแพ่ง โดยการให้ผู้กระทำผิดชำระค่าปรับในทางแพ่ง มาตรการปฏิเสธการให้สิทธิพิเศษทางการค้า ในกรณีที่ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก หรือผู้ผลิตไม่สามารถให้

²³² วิรัช เนติธรรมาภิมุข, “การยกเว้นโทษในฐานความผิดเกี่ยวกับการรับหรือให้สินบนตามประมวลกฎหมายอาญา,” (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, ภาควิชานิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527), หน้า 118.

ข้อมูลเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้าได้หรือให้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้า และมาตรการที่เป็นการยกเว้นโทษสำหรับกรณีที่ผู้กระทำผิดได้ให้คำปรึกษาแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องสำหรับข้อมูลที่ไม่ถูกต้องซึ่งได้ปรากฏอยู่ในหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า หรือได้ชี้แจงข้อมูลที่ต้องการในทันทีและโดยสมัครใจ และได้แสดงความรับผิดชอบใด ๆ หรือชำระภาษีเมื่อทราบว่ามีข้อมูลที่ไม่ถูกต้องปรากฏอยู่ในหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งมาตรการลงโทษทางแพ่งดังกล่าวสอดคล้องกับทฤษฎีเกี่ยวกับมาตรการลงโทษทางแพ่งที่มีแนวความคิดในการป้องกันหรือลงโทษการกระทำที่เป็นอันตรายต่อสังคม โดยใช้กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในการพิจารณาเพื่อกำหนดโทษและลงโทษผู้กระทำความผิด อีกทั้งสอดคล้องกับทฤษฎีการข่มขู่ยับยั้งเฉพาะรายซึ่งส่งผลให้ผู้กระทำผิดตระหนักถึงผลร้ายจากการถูกลงโทษและหลายจำไม่กระทำความผิดซ้ำอีก ส่วนมาตรการที่เป็นการยกเว้นโทษนั้นเป็นการให้โอกาสผู้กระทำผิดในการกลับตัวและแก้ไขปัญหาให้ได้อย่างทัน่วงที ซึ่งเป็นผลดีต่อระบบเศรษฐกิจยิ่งกว่าการปล่อยให้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นและลุกลามจนยากต่อการแก้ไข

จากข้อพิจารณาดังกล่าว ผู้เขียนเห็นว่าประเทศไทยควรกำหนดมาตรการอื่น ๆ เช่น มาตรการลงโทษทางแพ่ง มาตรการทางปกครอง นอกจากมาตรการทางอาญาไว้ในกฎหมายเฉพาะสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าและใช้มาตรการดังกล่าวร่วมกับมาตรการทางอาญา เพื่อเป็นทางเลือกในการลงโทษผู้กระทำความผิดและอุดช่องว่างหากการดำเนินมาตรการทางอาญาประสบปัญหา โดยใช้เป็นทางเลือกในกรณีการกระทำความผิดที่เกิดจากการกระทำโดยประมาท เนื่องจากมาตรฐานการพิสูจน์ความผิดและความเข้มงวดในการดำเนินกระบวนการพิจารณาของมาตรการลงโทษทางแพ่งนั้นมีความเข้มข้นน้อยกว่ามาตรฐานการพิสูจน์ความผิดและความเข้มงวดในการดำเนินกระบวนการพิจารณาของมาตรการทางอาญา ซึ่งการนำมาตรการลงโทษทางแพ่งมาใช้ส่งผลให้การดำเนินคดีเป็นไปอย่างสะดวกและรวดเร็ว อีกทั้งไม่ก่อให้เกิดตราบาปอย่างรุนแรงต่อผู้กระทำความผิดโดยประมาท ซึ่งขาดความชั่วร้ายในการกระทำความผิด

5.5 ข้อพิจารณาเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่ประเทศไทยจากการกำหนดมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า

แม้การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าจะถือว่าเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจประเภทหนึ่ง แต่การนำมาตรการในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจมาใช้กับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า อาจมีความรุนแรงเกินไปและเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจการค้าได้ อีกทั้งอาจไม่สอดคล้องกับแนวคิดของการดำเนินธุรกิจและการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในปัจจุบันที่เน้นการส่งเสริมการค้าเงินธุรกิจ โดยการขจัดอุปสรรคในทางการค้าต่าง ๆ เนื่องจากกฎระเบียบที่เคร่งครัดหรือรุนแรงเกินไปอาจก่อให้เกิดอุปสรรคในทางการค้าได้ ดังจะเห็นได้จากแผนยุทธศาสตร์ของกระทรวงพาณิชย์

พ.ศ. 2559-2564 ที่มีแนวทางการปฏิรูปนโยบายการค้าโดยการปรับบทบาทจากการกำกับและควบคุมเป็นการส่งเสริมและอำนวยความสะดวกทางการค้า ซึ่งจะเน้นการปรับปรุงกฎระเบียบที่เป็นข้อจำกัดและเป็นอุปสรรคต่อการค้า (From “Regulation” to “Facilitation”) แต่ยังคงไว้ซึ่งมาตรการที่ปกป้องผลประโยชน์ของประเทศและประชาชน ประกอบกับยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 นั้นก็ได้มีแนวคิดให้กฎหมายนั้นต้องมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ของสังคมและมีเท่าที่จำเป็น โดยมุ่งใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการพัฒนา และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ อีกทั้งให้มีการพัฒนามาตรการอื่นแทนโทษทางอาญาที่ไม่จำเป็น และการใช้กฎหมายอาญานั้นต้องยึดมั่นหลักการตีความโดยเคร่งครัด โดยไม่ขยายขอบเขตฐานความผิดให้ครอบคลุมไปถึงการกระทำที่ไม่เข้าองค์ประกอบความผิด

จากบริบททางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทยดังกล่าว ผู้เขียนจึงมีความคิดเห็นว่าควรมีการกำหนดมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าไว้โดยอยู่บนพื้นฐานแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทั่วไป เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม รวมทั้งเพื่อสร้างความแน่นอนของกฎหมาย ซึ่งส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นการปกป้องผลประโยชน์ของประเทศรวมถึงผู้ประกอบการที่ประกอบธุรกิจโดยสุจริต ส่วนกรณีการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าที่เกิดจากการกระทำโดยประมาทก็ควรนำมาตราการอื่น ๆ มาบังคับใช้เพื่อลดอุปสรรคในทางการค้าและการลงทุน

5.6 สรุป

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยและต่างประเทศที่ได้นำมาศึกษาในส่วนต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น พบว่า

ประเด็นแรก กฎหมายของต่างประเทศมีการกำหนดฐานความผิดทางอาญาเป็นการเฉพาะสำหรับการกระทำที่เกี่ยวข้องหรือเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าไว้ทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นสมาพันธรัฐสวิส สาธารณรัฐสิงคโปร์ เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน และมลรัฐอาร์คันซอ สหรัฐอเมริกา แต่มีความแตกต่างกันในเรื่องรูปแบบการบัญญัติกฎหมาย การกำหนดฐานความผิด องค์ประกอบความผิด และบทลงโทษ

ประเด็นที่สอง ในบางประเทศ เช่น สมาพันธรัฐสวิสได้มีการบัญญัติบทกเว้นโทษทางอาญาสำหรับการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า นอกจากนั้นทุกประเทศที่ได้นำมาศึกษามีการบัญญัติมาตรการอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากมาตรการทางอาญา ได้แก่ มาตรการลงโทษทางแพ่ง มาตรการปฏิเสธการให้สิทธิพิเศษทางการค้าในกรณีผู้นำเข้า ผู้ส่งออก หรือผู้ผลิตไม่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้าได้หรือให้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้า และมาตรการยกเว้นโทษซึ่งมิใช่โทษทางอาญา หากผู้กระทำผิดได้แจ้งเกี่ยวกับการกระทำผิดของตนซึ่งเกี่ยวกับข้อมูลที่ไม่

ถูกต้องในถิ่นกำเนิดสินค้าแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องและได้แก้ไขปัญหานั้นอันเกิดจากการกระทำดังกล่าวและปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด

ประเด็นที่สาม การกำหนดมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องด้วยเหตุผลในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม รวมถึงการสร้าง ความเชื่อมั่นในการลงทุนและการเสริมสร้างภาพลักษณ์ทางเศรษฐกิจที่ดีให้กับประเทศไทย แต่ใน ขณะเดียวกันก็ต้องมีข้อควรคำนึงในการนำมาตราทางอาญาดังกล่าวมาใช้สำหรับการแอบอ้าง ถิ่นกำเนิดสินค้า เนื่องจากกฎระเบียบที่เคร่งครัดมากเกินไป อาจส่งผลให้เกิดอุปสรรคในการค้าได้ อย่างไรก็ตาม หากกฎหมายขาดความชัดเจน แน่นนอน และขาดมาตรการที่เหมาะสมกับการกระทำ ความผิดแล้ว ก็อาจส่งผลให้ไม่สามารถป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดได้เช่นกัน

จากประเด็นดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า มาตรการทางกฎหมายของแต่ละประเทศที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นมีทั้งข้อดีและข้อเสียที่แตกต่างกัน การศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบใน บทนี้จึงทำให้เห็นแนวทางที่เหมาะสมในการกำหนดมาตรการทางกฎหมายสำหรับการแอบอ้าง ถิ่นกำเนิดสินค้าของประเทศไทย ซึ่งการนำมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศมาปรับใช้กับ ประเทศไทยนั้น มีความจำเป็นต้องคำนึงถึงบริบททางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทยด้วย

บทที่ 6

กรณีศึกษา การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าในประเทศไทยและต่างประเทศ

การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าเป็นปัญหาสำคัญที่ทั้งประเทศไทยและต่างประเทศกำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งสามารถเห็นได้จากข่าวหรือคดีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยแต่ละประเทศนั้นมีมาตรการในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวแตกต่างกันไป ผู้เขียนจึงมีความสนใจในการนำตัวอย่างกรณีศึกษาของประเทศไทยและต่างประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐสิงคโปร์ และสหรัฐอเมริกา ซึ่งนำมาจากแหล่งข่าวและคำพิพากษาของศาลต่างประเทศมาพิจารณาประกอบการศึกษาวิจัย เพื่อใช้ในการกำหนดมาตรการทางอาญาเกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของประเทศไทยต่อไป

6.1 ประเทศไทย

6.1.1 กรณีแรก

ชื่อเท็จจริง

กรมการค้าต่างประเทศได้ร่วมมือกับผู้แทนศุลกากรของสหรัฐอเมริกาประจำสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย ดำเนินการตรวจสอบสถานที่ผลิตสินค้าในประเทศไทย ซึ่งสหรัฐอเมริกาได้ใช้มาตรการทางการค้ากับประเทศอื่น ๆ เช่น มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด และการอุดหนุน มาตรการป้องกันการนำเข้าที่เพิ่มขึ้น เป็นต้น เนื่องจากสหรัฐอเมริกาเกรงว่าจะมีการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าจากประเทศไทยเพื่อส่งออกไปสหรัฐอเมริกา ด้วยเหตุที่ว่าประเทศไทยไม่ถูกการใช้มาตรการทางการค้าดังกล่าว ทั้งนี้ จากการตรวจสอบพบสินค้าจำนวน 2 รายการ คือ ไม้แขวนเสื้อเหล็ก และตะปู ซึ่งเป็นสินค้าที่สหรัฐอเมริกาใช้มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดกับสินค้าจีน โดยพบว่า มีการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านี้ว่าผลิตในประเทศไทยและส่งออกไปสหรัฐอเมริกาจริง ซึ่งโรงงานที่ไปตรวจสอบนั้นไม่มีการผลิตและไม่มีเครื่องจักร แต่พบสินค้าวางกองไว้ ดังนั้น กรมการค้าต่างประเทศจึงได้ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าของประเทศไทย เช่น สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เพื่อยกเลิกการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าให้กับผู้ส่งออกรายดังกล่าว²³³

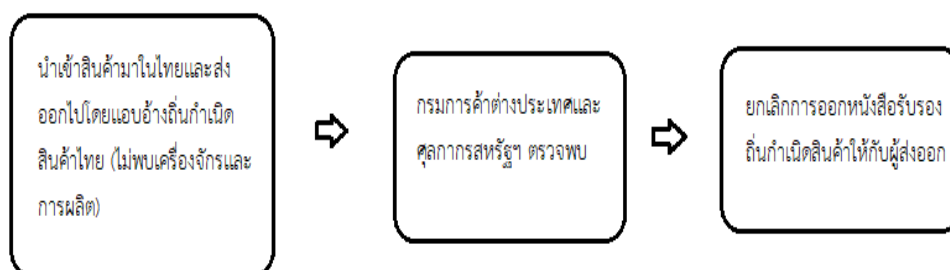
²³³ โปสต์ทูเดย์, **คุมเข้มสินค้าสวมสิทธิไทยส่งออกไปสหรัฐ** [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 15 กรกฎาคม 2562. แหล่งที่มา:

มาตรการที่รัฐนำมาใช้

กรณีนี้กรมการค้าต่างประเทศได้ใช้มาตรการทางปกครองโดยยกเลิกการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าให้กับผู้ส่งออก²³⁴

จากกรณีศึกษาข้างต้น จะเห็นได้ว่า ลักษณะของการกระทำซึ่งเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นเป็นการส่งออกสินค้าไปยังสหรัฐอเมริกา โดยแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าเป็นประเทศไทยเพื่อหลบเลี่ยงการตอบโต้การทุ่มตลาด ซึ่งมาตรการที่รัฐนำมาใช้ในกรณีดังกล่าว คือ การยกเลิกการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าให้กับผู้ส่งออก จากนั้นได้มีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าของประเทศไทย เช่น สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ซึ่งมาตรการดังกล่าวที่รัฐนำมาใช้นั้นเป็นมาตรการทางปกครองที่ยังขาดสภาพบังคับที่รุนแรงเพียงพอ มาตรการดังกล่าวจึงยังไม่เหมาะสมกับการกระทำความผิดดังกล่าวเท่าที่ควร ซึ่งส่งผลให้ผู้กระทำผิดไม่เกิดความเกรงกลัวในการกระทำผิด และไม่สามารถป้องกันและลดการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้

รูปที่ 1 สรุปเหตุการณ์การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของประเทศไทย กรณีแรก

CHULALONGKORN UNIVERSITY

6.1.2 กรณีที่สอง

ข้อเท็จจริง

กรมการค้าต่างประเทศได้ตรวจพบการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าในสินค้าจักรยาน (Bike และ E-Bike) ซึ่งเป็นสินค้าที่สาธารณรัฐประชาชนจีนถูกดำเนินมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด (Anti-Dumping: AD) โดยมีพฤติการณ์นำจักรยานจากสาธารณรัฐประชาชนจีนเข้ามาในเขตปลอดอากร (Free Zone) แล้วส่งออกไปสหภาพยุโรป โดยแสดงหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าไทย

²³⁴ เรื่องเดียวกัน.

เพื่อหลบเลี่ยงอากรตอบโต้การทุ่มตลาด (AD Duty) และตอบโต้การอุดหนุน (CVD Duty) ที่สหภาพยุโรปกำหนดใช้กับสินค้าจักรยานจากสาธารณรัฐประชาชนจีน²³⁵

มาตรการที่รัฐนำมาใช้

กรณีนี้กรมการค้าต่างประเทศได้ใช้มาตรการโดยกำหนดให้จักรยานที่ส่งออกไปสหภาพยุโรปเป็นสินค้าเฝ้าระวังและเพิ่มความเข้มงวดในการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าสำหรับสินค้าดังกล่าว โดยผู้ส่งออกจะต้องแสดงหลักฐานการได้มาของวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตจักรยานหรือการได้มาของจักรยานที่จะส่งออก และได้ประสานงานโดยแจ้งสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยให้ทราบถึงปัญหาดังกล่าว อีกทั้งได้เพิ่มความเข้มงวดในการออกหนังสือรับรองสำหรับการส่งออกสินค้าจักรยาน²³⁶

ส่วนหน่วยงานต่อต้านการฉ้อโกงของคณะกรรมการยุโรป (OLAF) นั้นได้เรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาด (AD Duty) กับบริษัทที่กระทำการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าตามอัตราที่แท้จริงก่อนที่จะมีการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า²³⁷

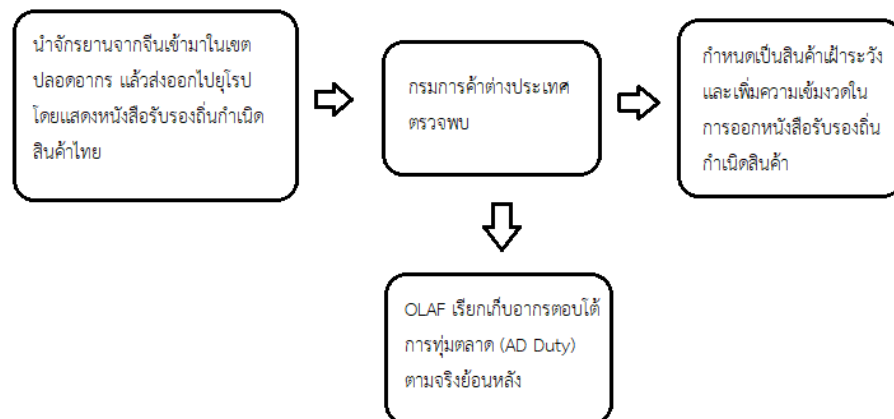
จากกรณีศึกษาข้างต้น จะเห็นได้ว่า ลักษณะของการกระทำซึ่งเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นเป็นการนำเข้าสินค้าซึ่งไม่ได้มีถิ่นกำเนิดสินค้าไทย แต่แสดงหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าไทยเพื่อส่งออกสินค้าดังกล่าวไปยังประเทศที่สาม โดยมาตรการที่รัฐนำมาใช้ในกรณีดังกล่าว คือ การกำหนดให้สินค้าจักรยานที่ส่งออกไปสหภาพยุโรปเป็นสินค้าเฝ้าระวังและเพิ่มความเข้มงวดในการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าสำหรับสินค้าดังกล่าว และได้ประสานงานโดยแจ้งกับหน่วยงานที่มีอำนาจในการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าของประเทศไทย ได้แก่ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ให้ทราบถึงปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าดังกล่าว ซึ่งมาตรการดังกล่าวที่รัฐนำมาใช้นั้นเป็นมาตรการทางปกครองในเชิงนโยบายระหว่างหน่วยงานที่มีอำนาจในการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งขาดสภาพบังคับที่รุนแรงเพียงพอและขาดมาตรการทางกฎหมายที่เป็นรูปธรรมสำหรับปัญหาดังกล่าว จึงทำให้ไม่สามารถป้องกันและลดปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้เท่าที่ควร

²³⁵ GNews, คต. เข้มสกัด! รถจักรยานแอบอ้างถิ่นกำเนิดส่งออกไปสหภาพยุโรป [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 15 กรกฎาคม 2562. แหล่งที่มา: <https://gnews.apps.go.th/news?news=42761>

²³⁶ สัมภาษณ์ วรวิทย์ หมื่นทอง, นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการพิเศษ กองบริหารการนำเข้าและรับรองถิ่นกำเนิดกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, 31 กรกฎาคม 2562

²³⁷ เรื่องเดียวกัน.

รูปที่ 2 สรุปเหตุการณ์การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของประเทศไทย กรณีที่สอง

6.2 สาธารณรัฐสิงคโปร์

6.2.1 กรณีแรก

ข้อเท็จจริง

กรมการบริษัท Interasia SHH Pte, Ltd ต้องโทษปรับ 434,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ สำหรับการกระทำความผิดที่เป็นการยื่นเอกสารและแสดงข้อมูลอันเป็นเท็จเพื่อให้ได้มาซึ่งหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าแบบ back-to-back และใช้ประกอบการขออนุญาตนำเข้าและส่งออกสินค้า ซึ่งกรณีนี้จำเลยได้รับสารภาพใน 58 ข้อหา โดยมีพฤติการณ์ คือ จำเลยได้นำเข้าสินค้า zippers และ sliders จากสาธารณรัฐประชาชนจีน จากนั้นได้ส่งออกสินค้านี้ไปยังประเทศต่าง ๆ ในภาคพื้นยุโรป ซึ่งในขั้นตอนการขออนุญาตส่งออกนั้น จำเลยได้แจ้งข้อมูลอันเป็นเท็จเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้า โดยแจ้งประเทศถิ่นกำเนิดสินค้าเป็นสาธารณรัฐอินโดนีเซียแทนที่สาธารณรัฐประชาชนจีน อันเป็นประเทศถิ่นกำเนิดสินค้าที่แท้จริง²³⁸ ซึ่งการกระทำดังกล่าวถือเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า

มาตรการที่รัฐนำมาใช้

มาตรการทางกฎหมายที่รัฐนำมาใช้กับกรณีดังกล่าว คือ มาตรการทางอาญาตามบทบัญญัติมาตรา 42²³⁹ แห่ง Regulation of Imports and Exports Regulations ซึ่งการยื่นเอกสารและแสดง

²³⁸ InSYNC, *Company Director Fined for Submitting False Statements and Declarations to Singapore Customs* [Online], Accessed: 4 September 2019. Available from: <https://www.customs.gov.sg/~media/cus/files/insync/issue37/article6.html>

²³⁹ Regulation of Imports and Exports Regulations article 42

ข้อมูลอันเป็นเท็จเพื่อให้ได้มาซึ่งหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าแบบ back-to-back และใช้ประกอบการขออนุญาตนำเข้าและส่งออกสินค้านั้นเป็นการยื่นเอกสารใด ๆ ซึ่งมีข้อมูลอันเป็นเท็จหรือทำให้เข้าใจผิดในข้อเท็จจริงแก่เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจในการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าตามมาตรา 42

ส่วนบทลงโทษสำหรับกรณีดังกล่าวเป็นไปตาม มาตรา 45²⁴⁰ แห่ง Regulation of Imports and Exports Regulations ซึ่งกำหนดให้ความผิดตามมาตรา 42 ต้องรับผิดดังนี้

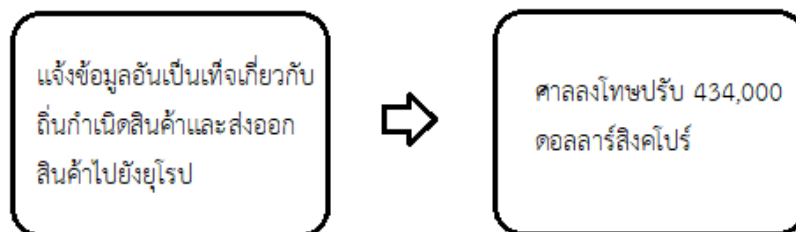
กรณีเป็นการกระทำความผิดครั้งแรก ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 100,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ หรือ 3 เท่าของมูลค่าสินค้าโดยคำนึงถึงความผิดที่ได้กระทำ ว่าส่วนใดมีมูลค่ามากกว่ากันระหว่างค่าปรับกับมูลค่าสินค้า หรือจำคุกในระยะเวลาไม่เกิน 2 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ และ

กรณีเป็นการกระทำความผิดครั้งที่สองหรือการกระทำความผิดซ้ำในครั้งต่อมา ต้องโทษปรับไม่เกิน 200,000 ดอลลาร์สิงคโปร์หรือ 4 เท่าของมูลค่าสินค้าโดยคำนึงถึงความผิดที่ได้กระทำว่าส่วนใดมีมูลค่ามากกว่ากัน (ระหว่างค่าปรับกับมูลค่าสินค้า) หรือจำคุกในระยะเวลาไม่เกิน 3 ปีหรือทั้งจำทั้งปรับ

จากกรณีศึกษาข้างต้น จะเห็นได้ว่า ลักษณะของการกระทำซึ่งเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นเป็นการแจ้งข้อมูลอันเป็นเท็จเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้า โดยแจ้งประเทศถิ่นกำเนิดสินค้าเป็นสาธารณรัฐอินโดนีเซียแทนที่สาธารณรัฐประชาชนจีนอันเป็นประเทศถิ่นกำเนิดสินค้าที่แท้จริง เพื่อให้ได้มาซึ่งหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งมาตรการที่รัฐนำมาใช้ในกรณีดังกล่าว คือ การลงโทษปรับ ซึ่งเป็นมาตรการทางอาญา โดยมาตรการดังกล่าวมีสภาพบังคับ และสอดคล้องกับทฤษฎีเกี่ยวกับการข่มขู่ยับยั้งในลักษณะทั่วไป ซึ่งเป็นการข่มขู่และป้องปรามบุคคลทั่วไปไม่ให้เกิดความผิด โดยเฉพาะผู้ประกอบการทั้งหลายไม่ให้กระทำการอันเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า รวมทั้งทฤษฎีการข่มขู่ยับยั้งเฉพาะราย โดยส่งผลให้ผู้กระทำความผิดอันเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าซึ่งถูกลงโทษตามกฎหมายนั้นตระหนักถึงผลร้ายจากการถูกลงโทษและหลบจำจนไม่กล้าที่จะกระทำการอันเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าอีก มาตรการทางอาญาดังกล่าวจึงส่งผลให้สามารถป้องกันและปราบปรามการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้ ซึ่งแตกต่างกับมาตรการที่ประเทศไทยนำมาใช้ซึ่งเป็นมาตรการทางปกครองในเชิงนโยบายระหว่างหน่วยงานที่มีอำนาจในการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งยังขาดสภาพบังคับที่รุนแรงเพียงพอ ทำให้ไม่สามารถป้องกันและลดปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้เท่าที่ควร

²⁴⁰ Regulation of Imports and Exports Regulations article 45

รูปที่ 3 สรุปเหตุการณ์การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของสาธารณรัฐสิงคโปร์ กรณีแรก

6.2.2 กรณีที่สอง

ข้อเท็จจริง

กรรมการบริษัท Fukutomi Technologies Pte, Ltd ต้องโทษปรับ 48,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ หรือจำคุกไม่น้อยกว่า 12 สัปดาห์ โดยได้รับสารภาพใน 4 ข้อหา สำหรับการกระทำที่เป็น การปลอมหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งเกิดขึ้นในระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2551 จนถึง เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554 โดยจำเลยได้ปลอมหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าเพื่อใช้ในการส่งออก สินค้าของบริษัท และได้ปลอมตราประทับคำว่า SINGAPORE MANUFACTURERS' FEDERATION ซึ่งเป็นตราประทับของหน่วยงานที่มีอำนาจในการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าของสาธารณรัฐ สิงคโปร์ให้แก่ผู้ส่งออก โดยมูลค่ารวมของสินค้าในกรณีนี้เป็นจำนวนเงินกว่า 300,000 ดอลลาร์ สิงคโปร์²⁴¹

มาตรการที่รัฐนำมาใช้

มาตรการทางกฎหมายที่รัฐนำมาใช้กับกรณีดังกล่าว คือ มาตรการทางอาญาตามบทบัญญัติ มาตรา 44²⁴² แห่ง Regulation of Imports and Exports Regulations ซึ่งการกระทำตามกรณี ดังกล่าวเป็นการปลอมหนังสือรับรองตามมาตรา 44

ส่วนบทลงโทษสำหรับกรณีดังกล่าวเป็นไปตาม มาตรา 45 แห่ง Regulation of Imports and Exports Regulations ซึ่งกำหนดให้ความผิดตามมาตรา 44 ต้องรับผิดดังนี้

²⁴¹ InSYNC, **Company Director Fined \$48,000 for Counterfeiting Export Documents** [Online], Accessed: 5 September 2019. Available from: <https://www.customs.gov.sg/-/media/cus/files/insync/issue26/article9.html>

²⁴² Regulation of Imports and Exports Regulations article 44

“A person who counterfeits or falsifies, or uses, when counterfeited or falsified, any permit, certificate or document which is or may be granted or issued under these Regulations shall be guilty of an offence.”

กรณีเป็นการกระทำความผิดครั้งแรก ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 100,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ หรือ 3 เท่าของมูลค่าสินค้าโดยคำนึงถึงความผิดที่ได้กระทำ ว่าส่วนใดมีมูลค่ามากกว่ากันระหว่าง ค่าปรับกับมูลค่าสินค้า หรือจำคุกในระยะเวลาไม่เกิน 2 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ และ

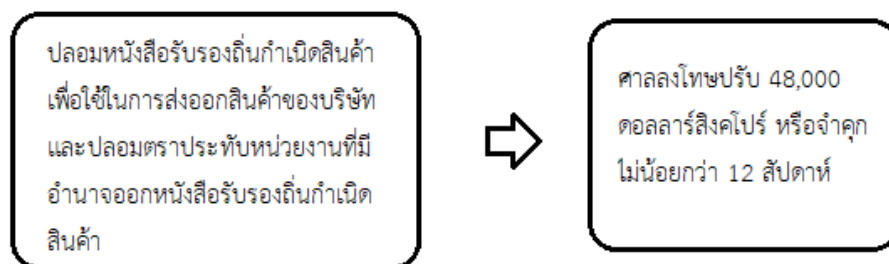
กรณีเป็นการกระทำความผิดครั้งที่สองหรือการกระทำความผิดซ้ำในครั้งต่อมา ต้องโทษปรับไม่เกิน 200,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ หรือ 4 เท่าของมูลค่าสินค้าโดยคำนึงถึงความผิดที่ได้กระทำว่าส่วนใดมีมูลค่ามากกว่ากัน (ระหว่างค่าปรับกับมูลค่าสินค้า) หรือจำคุกในระยะเวลาไม่เกิน 3 ปีหรือทั้งจำ ทั้งปรับ

จากกรณีศึกษาข้างต้น จะเห็นได้ว่า ลักษณะของการกระทำซึ่งเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นเป็นการปลอมหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าเพื่อใช้ในการส่งออกสินค้าของบริษัท โดยได้ปลอมตราประทับคำว่า SINGAPORE MANUFACTURERS' FEDERATION ซึ่งเป็นตราประทับของหน่วยงานที่มีอำนาจในการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าให้แก่ผู้ส่งออก ซึ่งมาตรการที่รัฐนำมาใช้ในกรณีดังกล่าว คือ การลงโทษปรับซึ่งเป็นมาตรการทางอาญาเช่นเดียวกับกรณีก่อนหน้าของสาธารณรัฐสิงคโปร์ที่ได้กล่าวมาแล้ว โดยมาตรการดังกล่าวมีสภาพบังคับ และสอดคล้องกับทฤษฎีเกี่ยวกับการข่มขู่ยับยั้งในลักษณะทั่วไป รวมทั้งทฤษฎีการข่มขู่ยับยั้งเฉพาะราย ซึ่งได้กล่าวมาแล้วข้างต้น โดยมาตรการทางอาญาดังกล่าวสามารถข่มขู่และป้องปรามบุคคลทั่วไปไม่ให้กระทำความผิด โดยเฉพาะผู้ประกอบการทั้งหลายไม่ให้กระทำการอันเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า และส่งผลเป็นการเฉพาะรายให้ผู้กระทำความผิดอันเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าซึ่งถูกลงโทษตามกฎหมายนั้นตระหนักถึงผลร้ายจากการถูกลงโทษและหลายจำกัดลดจนไม่กล้าที่จะกระทำการอันเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าอีก มาตรการทางอาญาดังกล่าวจึงส่งผลให้สามารถป้องกันและปราบปรามการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้ ซึ่งแตกต่างกับมาตรการที่ประเทศไทยนำมาใช้ซึ่งเป็นมาตรการทางปกครองในเชิงนโยบายระหว่างหน่วยงานที่มีอำนาจในการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งขาดสภาพบังคับที่รุนแรงเพียงพอ ทำให้ไม่สามารถป้องกันและลดปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้เท่าที่ควร

อย่างไรก็ตาม การใช้มาตรการทางอาญาดังเช่นกรณีศึกษาทั้งสองกรณีของสาธารณรัฐสิงคโปร์นั้น หากประเทศไทยจะนำแนวทางดังกล่าวมาปรับใช้กับการกำหนดมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของประเทศไทย ควรคำนึงถึงหลักการตีความโดยเคร่งครัด โดยไม่ตีความขยายขอบเขตการใช้มาตรการทางอาญามากเกินไปจนครอบคลุมไปถึงการกระทำอื่น ๆ ที่ไม่เข้าองค์ประกอบความผิดที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า มิฉะนั้นอาจส่งผลกระทบต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและความสะดวกในการดำเนินธุรกิจโดยภาพรวมได้ ตลอดจนคำนึงถึงบริบททางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย ซึ่งมีนโยบายส่งเสริมการลงทุน ควบคู่กับการดำเนินนโยบาย

ทางการค้าโดยให้ความสำคัญกับการป้องกันและปราบปรามการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อประเทศคู่ค้าในการดำเนินการค้าระหว่างประเทศ

รูปที่ 4 สรุปเหตุการณ์การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของสาธารณรัฐสิงคโปร์ กรณีที่สอง

6.3 สหรัฐอเมริกา

6.3.1 กรณีแรก

ข้อเท็จจริง

คดี U.S. ex rel Huangyan Import & Export Corp. v. Nature's Farm Products, Inc.²⁴³ คดีนี้จำเลยซึ่งเป็นผู้นำเข้าสินค้าได้มีพฤติการณ์ฝ่าฝืนบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการแจ้งหรือยื่นข้อเรียกร้องอันเป็นเท็จ (False Claims Act) แห่งประมวลกฎหมายสหรัฐอเมริกา (United States Code) ในระหว่างการนำเข้าเห็ดจากสาธารณรัฐชิลี โดยระบุข้อมูลถิ่นกำเนิดสินค้าอันเป็นเท็จว่านำเข้าจากประเทศแคนาดา เพื่อหลบเลี่ยงอากรตอบโต้การทุ่มตลาด ซึ่งจะเห็นได้ว่าพฤติการณ์ดังกล่าวเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าอย่างหนึ่ง โดยศาลชั้นต้นแห่งมลรัฐแคลิฟอร์เนียได้ตัดสินให้จำเลยชำระอากรส่วนเกินที่มีอยู่ก่อนการกระทำความผิดข้างต้น

มาตรการที่รัฐนำมาใช้

มาตรการทางกฎหมายที่รัฐนำมาใช้กับกรณีดังกล่าว คือ มาตรการลงโทษทางแพ่งตามบทบัญญัติมาตรา 3729²⁴⁴ แห่ง United States Code ซึ่งการนำเข้าเห็ดจากสาธารณรัฐชิลี โดยระบุข้อมูลอันเป็นเท็จว่านำเข้าจากประเทศแคนาดานั้น เป็นการแสดงข้อมูลอันเป็นเท็จตามมาตรา 3729(a)(1)(A)

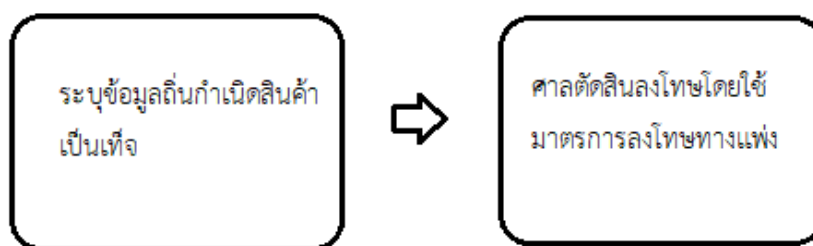
จากกรณีศึกษาข้างต้น จะเห็นได้ว่า ลักษณะของการกระทำซึ่งเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นเป็นการระบุข้อมูลถิ่นกำเนิดสินค้าอันเป็นเท็จว่านำเข้าจากประเทศแคนาดา เพื่อหลบเลี่ยง

²⁴³ U.S. ex rel Huangyan Imp. & Exp. Corp. v. Nature's Farm Prod., Inc., 370 F. Supp. 2d 993 (N.D. Cal. 2005)

²⁴⁴ United States Code article 3729

อากรตอบโต้การทุ่มตลาด ซึ่งมาตรการที่รัฐนำมาใช้ในกรณีดังกล่าว คือ การลงโทษปรับทางแพ่งซึ่งเป็นมาตรการลงโทษทางแพ่ง โดยมาตรการดังกล่าวสอดคล้องกับทฤษฎีเกี่ยวกับมาตรการลงโทษทางแพ่งที่มีแนวคิดในการป้องกันหรือลงโทษการกระทำที่เป็นอันตรายต่อสังคม โดยใช้กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในการกำหนดโทษ และทฤษฎีการข่มขู่ยับยั้งเฉพาะราย ซึ่งส่งผลให้ผู้กระทำผิดตระหนักถึงผลร้ายจากการถูกลงโทษและหลบจำ จึงทำให้สามารถป้องกันและปราบปรามการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้ ซึ่งแตกต่างกับมาตรการที่ประเทศไทยนำมาใช้ซึ่งเป็นมาตรการทางปกครองในเชิงนโยบายระหว่างหน่วยงานที่มีอำนาจในการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งขาดสภาพบังคับที่รุนแรงเพียงพอ ทำให้ไม่สามารถป้องกันและปราบปรามการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้เท่าที่ควร

รูปที่ 5 สรุปเหตุการณ์การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของสหรัฐอเมริกา กรณีแรก

6.3.2 กรณีที่สอง

ข้อเท็จจริง

คดี United States v. Rupari Food Services, Inc.²⁴⁵ คดีนี้สหรัฐอเมริกาในนามของสำนักงานศุลกากรและการป้องกันพรมแดนสหรัฐอเมริกาได้ยื่นฟ้องบริษัทผู้นำเข้าสินค้าเนื้อส่วนหางของกึ่งแคร์ฟิชให้รับผิดชอบสำหรับการหลบเลี่ยงอากรตอบโต้การทุ่มตลาดในการนำเข้าสินค้าเนื้อส่วนหางของกึ่งแคร์ฟิช โดยการแจ้งถิ่นกำเนิดสินค้าชนิดดังกล่าวเป็นประเทศไทย ซึ่งถิ่นกำเนิดสินค้าดังกล่าวเป็นเท็จและมีถิ่นกำเนิดสินค้าที่แท้จริงคือสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งจำเลยได้ทราบถึงข้อเท็จจริงว่าสินค้านี้มีถิ่นกำเนิดสินค้าคือสาธารณรัฐประชาชนจีนและผู้ส่งออกสินค้าได้จัดตั้ง

²⁴⁵ United States v. Rupari Food Servs.' Inc., 298 F. Supp. 3d 1347 (Ct. Int'l Trade 2018)

บริษัทในประเทศไทยภายหลังจากที่มีการบังคับใช้มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดต่อสินค้าเนื้อส่วนหางของกุ้งเครย์ฟิชจากสาธารณรัฐประชาชนจีนซึ่งส่งออกไปยังสหรัฐอเมริกา

มาตรการที่รัฐนำมาใช้

มาตรการทางกฎหมายที่รัฐนำมาใช้กับกรณีดังกล่าว คือ มาตรการลงโทษทางแพ่งตามบทบัญญัติมาตรา 1592(a)(1)(A)(i)²⁴⁶ แห่งประมวลกฎหมายสหรัฐอเมริกา (United States Code) ซึ่งการแจ้งถิ่นกำเนิดสินค้าต่อศุลกากรว่ามีถิ่นกำเนิดสินค้าเป็นประเทศไทยนั้นมีลักษณะเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้ารูปแบบหนึ่งและเป็นการนำเข้าสินค้ามาในสหรัฐอเมริกาโดยใช้เอกสารที่เป็นเท็จตามมาตรา 1592(a)(1)(A)(i) แห่งประมวลกฎหมายสหรัฐอเมริกา

บทลงโทษในกรณีนี้ ศาลการค้าระหว่างประเทศได้ตัดสินลงโทษจำเลยโดยใช้การปรับทางแพ่งซึ่งเป็นมาตรการลงโทษทางแพ่งอย่างหนึ่ง โดยมูลค่าของการปรับนั้นมีอัตราไม่เกินมูลค่าภายในประเทศของสินค้าดังกล่าว ซึ่งมีมูลค่าเท่ากับ 2,784,636.18 ดอลลาร์สหรัฐ ทั้งนี้เป็นไปตามมาตรา 1592(c)(1)²⁴⁷ แห่งประมวลกฎหมายสหรัฐอเมริกา นอกจากนั้นศุลกากรได้มีมาตรการแจ้งก่อนที่จะมีการใช้มาตรการลงโทษข้างต้น โดยศุลกากรมีเหตุอันควรที่เชื่อได้ว่าจะมีการฝ่าฝืนตาม มาตรา 1592(a) และจะมีการออกหมายให้จำเลยมาชำระค่าปรับทางแพ่งต่อไป

จากกรณีศึกษาข้างต้น จะเห็นได้ว่า ลักษณะของการกระทำซึ่งเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นเป็นการแจ้งถิ่นกำเนิดสินค้าเป็นเท็จ โดยบิดเบือนความจริงในถิ่นกำเนิดสินค้าเพื่อหลบเลี่ยงอากรตอบโต้การทุ่มตลาดในการนำเข้าสินค้าเนื้อส่วนหางของกุ้งเครย์ฟิช ซึ่งมาตรการที่รัฐนำมาใช้ในกรณีดังกล่าว คือ การลงโทษปรับทางแพ่งซึ่งเป็นมาตรการลงโทษทางแพ่ง โดยมาตรการดังกล่าว

²⁴⁶ United States Code 1592(a)(1)(A)(i)

“(a) Prohibition

(1) General rule

Without regard to whether the United States is or may be deprived of all or a portion of any lawful duty, tax, or fee thereby, no person, by fraud, gross negligence, or negligence--

(A) may enter, introduce, or attempt to enter or introduce any merchandise into the commerce of the United States by means of--

(i) any document or electronically transmitted data or information, written or oral statement, or act which is material and false, or...”

²⁴⁷ United States Code 1592(c)(1)

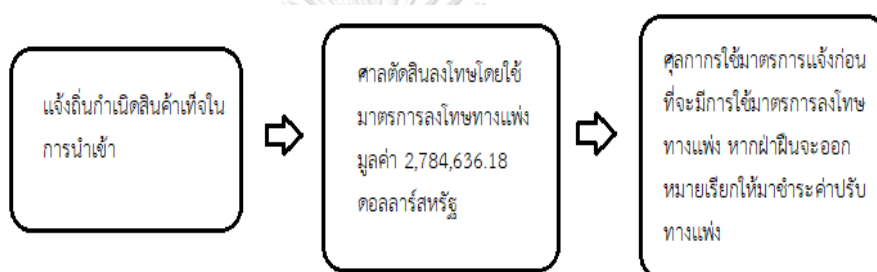
“(c) Maximum penalties

(1) Fraud

A fraudulent violation of subsection (a) is punishable by a civil penalty in an amount not to exceed the domestic value of the merchandise.”

สอดคล้องกับทฤษฎีเกี่ยวกับมาตรการลงโทษทางแพ่งที่มีแนวคิดในการป้องกันหรือลงโทษการกระทำที่เป็นอันตรายต่อสังคม โดยใช้กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในการกำหนดโทษ และทฤษฎีการข่มขู่ยับยั้งเฉพะราย ซึ่งส่งผลให้ผู้กระทำผิดตระหนักถึงผลร้ายจากการถูกลงโทษและหลาบจำไม่กระทำความผิดซ้ำอีก ทำให้สามารถป้องกันและปราบปรามการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้ ซึ่งแตกต่างกับมาตรการที่ประเทศไทยนำมาใช้ซึ่งเป็นมาตรการทางปกครองในเชิงนโยบายระหว่างหน่วยงานที่มีอำนาจในการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งขาดสภาพบังคับที่รุนแรงเพียงพอ ทำให้ไม่สามารถป้องกันและลดปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้เท่าที่ควร

รูปที่ 6 สรุปเหตุการณ์การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของสหรัฐอเมริกา กรณีที่สอง

อย่างไรก็ตาม การใช้มาตรการลงโทษทางแพ่งดังเช่นกรณีศึกษาทั้งสองกรณีของสหรัฐอเมริกา นั้น หากประเทศไทยจะนำแนวทางดังกล่าวมาปรับใช้กับการกำหนดมาตรการอื่น ๆ สำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นควรคำนึงถึงบริบททางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทย ซึ่งมีนโยบายส่งเสริมการลงทุน ควบคู่กับการดำเนินนโยบายทางการค้าโดยให้ความสำคัญกับการป้องกันและปราบปรามการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อประเทศคู่ค้าในการดำเนินการค้าระหว่างประเทศ โดยใช้มาตรการอื่น ๆ กับกรณีการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าที่เกิดจากการกระทำโดยประมาท ซึ่งขาดความซื่อร้ายในการกระทำความผิด

จากกรณีศึกษาในประเทศไทยและต่างประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐสิงคโปร์ และสหรัฐอเมริกา ในบทนี้ พบว่า มาตรการที่ประเทศไทยนำมาใช้กับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าเป็นมาตรการทางปกครอง ซึ่งเป็นมาตรการในเชิงนโยบายระหว่างองค์กรที่มีอำนาจในการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าและสามารถใช้บังคับกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้ในเบื้องต้น แต่ยังคงขาดสภาพบังคับที่รุนแรงเพียงพอ จึงทำให้ไม่สามารถป้องกันและปราบปรามการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้เท่าที่ควร อีกทั้งยังขาดมาตรการทางกฎหมายที่เป็นรูปธรรมสำหรับปัญหาดังกล่าว ซึ่งแตกต่างจากสาธารณรัฐสิงคโปร์และสหรัฐอเมริกาที่มีมาตรการทางกฎหมายสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าที่มีสภาพบังคับซึ่งมีความรุนแรงเพียงพอและเป็นรูปธรรมมากกว่ามาตรการทางกฎหมายของประเทศไทย

โดยจะเห็นได้จากกรณีศึกษาที่ได้ยกมาในบทนี้ กล่าวคือ สาธารณรัฐสิงคโปร์ได้ใช้มาตรการทางอาญาตาม Regulation of Imports and Exports Regulations กับกรณีแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าที่เป็น การยื่นเอกสารและแสดงข้อมูลอันเป็นเท็จเพื่อให้ได้มาซึ่งหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าและใช้ ประกอบการขออนุญาตนำเข้าและส่งออกสินค้าเป็นการยื่นเอกสารใด ๆ ซึ่งมีข้อมูลอันเป็นเท็จหรือทำให้เข้าใจผิดในข้อเท็จจริงแก่เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจในการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า และการปลอมหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า ส่วนสหรัฐอเมริกาได้นำมาตรการลงโทษทางแพ่งตามประมวลกฎหมายสหรัฐอเมริกา (United States Code) มาใช้กับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าที่เป็นการระบุหรือแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้าอันเป็นเท็จในการนำเข้าสินค้า เพื่อหลบเลี่ยงอากรตอบโต้การ ทุ่มตลาด

ดังนั้น จากการศึกษาวิจัยในบทต่าง ๆ ประกอบกับกรณีศึกษาในบทนี้ ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่า ประเทศไทยมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการกำหนดมาตรการทางกฎหมายที่เป็นรูปธรรมและมีสภาพ บังคับที่รุนแรงเพียงพอสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า โดยกำหนดมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าไว้โดยเฉพาะดังเช่นมาตรการทางอาญาของสาธารณรัฐสิงคโปร์ และนำ มาตรการอื่น ๆ ดังเช่น มาตรการลงโทษทางแพ่งของสหรัฐอเมริกา มาใช้ประกอบกับมาตรการทาง อาญาในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม โดยนำมาใช้กับกรณีการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าที่ เกิดจากการกระทำโดยประมาท ซึ่งจะส่งผลให้สามารถป้องกันและปราบปรามการแอบอ้างถิ่นกำเนิด สินค้า ตลอดจนสามารถลดปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้ และสอดคล้องกับการดำเนิน นโยบายทางการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย ซึ่งส่งเสริมการลงทุนควบคู่กับการให้ความสำคัญ กับการป้องกันและปราบปรามการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อประเทศคู่ค้า

บทที่ 7

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ในบทนี้ ผู้เขียนได้แบ่งการพิจารณาออกเป็นสามหัวข้อ ได้แก่ 7.1 บทสรุป เป็นการสรุปสาระสำคัญของบทต่าง ๆ ที่ได้ศึกษาในภาพรวม โดยเริ่มตั้งแต่สาเหตุที่ทำให้เกิดการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า แนวคิดเกี่ยวกับการคุ้มครองถิ่นกำเนิดสินค้า แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการลงโทษ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการกำหนดความผิดทางอาญา แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับมาตรการลงโทษทางแพ่ง กฎหมายและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องของประเทศไทย และต่างประเทศ พร้อมทั้งเปรียบเทียบและวิเคราะห์กฎหมายดังกล่าว 7.2 ข้อเสนอแนะ ผู้เขียนจะเสนอแนะแนวทางในการบัญญัติกฎหมายเฉพาะสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าเพื่อให้สอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งบริบทด้านสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทย และ 7.3 ร่างกฎหมายตามข้อเสนอแนะ

7.1 บทสรุป

ปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นเกิดจากการที่ผู้ผลิตสินค้าถูกใช้มาตรการทางการค้าจากประเทศคู่ค้า ส่งผลให้ไม่สามารถแข่งขันในตลาดดังกล่าวได้ จึงเกิดการปรับเปลี่ยนรูปทางการค้าเพื่อเบี่ยงเบนทางการค้า (Trade Diversion) โดยทำการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าเพื่อหลบเลี่ยงการถูกใช้มาตรการทางการค้า ซึ่งนิยามของคำว่า “การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า” นั้นยังไม่ปรากฏไว้อย่างแน่ชัด เนื่องจากมีความหลากหลายและแตกต่างกันไปตามรูปแบบและลักษณะของการกระทำ อย่างไรก็ตาม สามารถสรุปความหมายของ “การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า” ได้ว่า การกระทำที่ผู้ส่งออกใช้ในการหลบเลี่ยงมาตรการทางการค้า กว้างด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า หรือการกระทำใด ๆ ที่เป็นการปลอมแปลงถิ่นกำเนิดสินค้า หรือการกระทำเพื่อให้มีหลักฐานที่เพียงพอตามข้อตกลงต่าง ๆ เกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้า

เมื่อได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการคุ้มครองถิ่นกำเนิดสินค้าแล้วพบว่า ถิ่นกำเนิดสินค้า (Country of Origin) หมายถึง ประเทศที่สินค้าหรือบริการได้ถูกผลิตขึ้นหรือสถานที่ซึ่งบังคับใช้กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า หรือประเทศที่กระบวนการผลิตทำให้มีการเปลี่ยนแปลงสภาพอย่างเพียงพอครั้งสุดท้ายได้เกิดขึ้น โดยถิ่นกำเนิดสินค้าเป็นเครื่องมือสำคัญประการหนึ่งซึ่งถูกนำมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้าและให้สิทธิประโยชน์ทางการค้าระหว่างประเทศกับประเทศภาคี โดยแสดงผ่านหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าซึ่งเป็นเอกสารที่อยู่ในรูปแบบกระดาษหรืออิเล็กทรอนิกส์ ดังนั้น เมื่อ

พิจารณาตามแนวคิดดังกล่าวแล้ว หากประเทศไทยจะกำหนดมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้าง ถิ่นกำเนิดสินค้าแล้ว ควรให้การคุ้มครองถิ่นกำเนิดสินค้าโดยผ่านทาง การให้ความคุ้มครองหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้านั้นเป็นเอกสารสำคัญที่ระบุข้อมูลเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้าและสิทธิพิเศษทางการค้า อีกทั้งสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการขยายตลาดการค้าและสร้างอำนาจต่อรองด้านราคาได้อีกทางหนึ่ง

ส่วนแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจนั้น มีแนวคิดที่อาชญากรรมทางเศรษฐกิจเป็นการกระทำความผิดที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้มาซึ่งผลกำไรหรือผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ โดยเป็นการกระทำความผิดต่อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจและการพาณิชย์ที่มีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ และเมื่อวิเคราะห์แล้วจะพบว่า การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นมีลักษณะเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ เนื่องจากเป็นการกระทำซึ่งผิดกฎหมายหรือแฝงเร้นการกระทำที่ผิดกฎหมายไว้ในกิจการที่ถูกกฎหมายซึ่งได้รับอนุญาตแล้ว โดยมีทั้งการกระทำแบบลักลอบประกอบและการประกอบโดยเปิดเผย และมีลักษณะเป็นการกระทำที่ทำความเสียหาย ซึ่งรัฐเป็นผู้เสียหายด้วย

แนวคิดและทฤษฎีที่ได้ศึกษาต่อมา คือ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ซึ่งการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมนั้นมีการให้นิยามที่หลากหลายทั้งนิยามอย่างกว้างและนิยามอย่างแคบ โดยไม่ได้มีการแบ่งแยกคำว่า “การป้องกันอาชญากรรม” และคำว่า “การปราบปรามอาชญากรรม” ออกจากกัน ซึ่งการให้นิยามดังกล่าวสามารถสรุปในภาพรวมได้ คือ การกระทำใด ๆ ที่เป็นการลดหรือยับยั้งอาชญากรรมไม่ให้เกิดขึ้นหรือไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำ ซึ่งรวมถึงการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำหรือการแก้ไขผู้กระทำความผิดให้กลับตัวไม่กระทำความผิดซ้ำ ตลอดจนกิจกรรมที่เป็นการปราบปรามอาชญากรรมด้วย อีกทั้งยังมีการกำหนดรูปแบบและวิธีการในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ได้แก่ การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมโดยการบังคับใช้กฎหมาย การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมโดยการปรับสภาพแวดล้อมและจิตใจ และการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมโดยการตัดช่องโอกาสในการกระทำความผิด ซึ่งจากการวิเคราะห์พบว่า การป้องกันและปราบปรามการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นควรที่จะนำแนวทางการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมโดยการบังคับใช้กฎหมายมาใช้ เนื่องจากปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นยังขาดการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพและยังขาดมาตรการลงโทษที่เหมาะสมกับการกระทำความผิด จึงส่งผลให้กฎหมายและโทษสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นไม่มีผลในการข่มขู่ยับยั้ง ผู้กระทำความผิดจึงไม่เกิดความเกรงกลัวในการกระทำความผิดดังกล่าว ซึ่งการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพนั้นจะต้องผ่านการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรม

โดยการประสานงานกันระหว่างตำรวจ อัยการ ศาล และราชทัณฑ์ ส่วนแนวทางการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมโดยการปรับสภาพแวดล้อมและจิตใจและแนวทางการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมโดยการตัดช่องโอกาสในการกระทำความผิดนั้นสามารถนำมาพิจารณาประกอบกับการใช้แนวทางการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมโดยการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งเป็นแนวทางหลักที่ใช้ในการป้องกันและปราบปรามการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้ โดยนำแนวทางการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมโดยการปรับสภาพแวดล้อมและจิตใจมาใช้เพื่อปรับสภาพแวดล้อมและศึกษาปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่นำไปสู่การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ส่วนแนวทางการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมโดยการตัดช่องโอกาสในการกระทำความผิดสามารถนำมาใช้ในการกำหนดนโยบายหรือแนวทางที่สามารถตัดช่องโอกาสในการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของผู้กระทำความผิด

นอกจากนั้น เมื่อได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการลงโทษแล้ว พบว่า “โทษ” เป็นเครื่องมือทางกฎหมายที่มนุษย์สร้างขึ้นมาใช้กับมนุษย์ที่ล่วงละเมิดหรือฝ่าฝืนต่อระเบียบของสังคมที่มีฐานะเป็นกฎหมายอาญา โดยโทษนั้นจะมีการกำหนดผ่านการลงโทษ ซึ่งเป็นการกระทำที่เป็นผลร้ายแก่ผู้ที่ต้องรับโทษ อาจจะเป็นผลร้ายต่อร่างกาย จิตใจ หรือทรัพย์สิน ส่วนทฤษฎีสำคัญที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของการลงโทษในปัจจุบันนั้น ได้แก่ แนวคิดการลงโทษเพื่อเป็นการแก้แค้นทดแทน (Retribution) ทฤษฎีเกี่ยวกับการข่มขู่ยับยั้งในลักษณะทั่วไป (General Deterrence Theory) ทฤษฎีการข่มขู่ยับยั้งเฉพาะราย (Specific Deterrence) แนวคิดการลงโทษเพื่อเป็นการตัดผู้กระทำความผิดออกจากสังคม (Incapacitation) และแนวคิดการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด (Rehabilitation and Correction) ซึ่งเมื่อได้พิจารณาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการลงโทษดังกล่าวแล้ว พบว่าหากจะมีการกำหนดฐานความผิดทางอาญาเพื่อลงโทษแก่ผู้ที่กระทำการอันเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าแล้วนั้น ควรอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีเกี่ยวกับการข่มขู่ยับยั้งในลักษณะทั่วไป ซึ่งเป็นการข่มขู่และป้องปรามบุคคลทั่วไปไม่ให้กระทำความผิด โดยเฉพาะผู้ประกอบการทั้งหลายไม่ให้กระทำการอันเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า มิฉะนั้นจะได้รับผลร้ายจากการถูกลงโทษ และทฤษฎีการข่มขู่ยับยั้งเฉพาะราย ซึ่งส่งผลให้ผู้กระทำความผิดตระหนักถึงผลร้ายจากการถูกลงโทษและหลายจำไม่กระทำความผิดซ้ำอีก

ส่วนแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการกำหนดความผิดทางอาญานั้น พบว่า การกระทำใดจะเป็นความผิดอาญานั้นต้องมีลักษณะเป็นไปตามหลักทั้ง 6 ประการ ของ Herbert L. Packer ได้แก่

1. การกระทำนั้นเป็นที่เห็นได้ชัดในหมู่มชนส่วนมากว่า เป็นการกระทำที่กระทบกระเทือนต่อสังคม และหมู่มชนส่วนมากมิได้ให้อภัยแก่การกระทำเช่นนั้น

2. ถ้าการกระทำดังกล่าวเป็นความผิดทางอาญาแล้ว จะไม่ขัดแย้งกับวัตถุประสงค์ของการลงโทษประการอื่น ๆ
3. การปราบปรามการกระทำเช่นนั้น กล่าวคือการถือว่าการกระทำนั้นเป็นความผิดทางอาญาจะไม่มีผลเป็นการลดการกระทำที่สังคมเห็นว่าถูกต้องให้น้อยลงไป
4. หากเป็นความผิดอาญาแล้ว จะมีการบังคับกฎหมายอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน
5. การใช้กระบวนการยุติธรรมทางอาญากับการกระทำดังกล่าวจะไม่มีผลทำให้เกิดการใช้กระบวนการนั้นอย่างเกินขีดความสามารถทั้งทางด้านคุณภาพและปริมาณ
6. ไม่มีมาตรการควบคุมอย่างสมเหตุสมผลอื่น ๆ แล้ว นอกจากการใช้กฎหมายอาญากับกรณีที่เกิดขึ้น

ทั้งนี้ แนวคิดและทฤษฎีดังกล่าวเป็นแนวคิดที่กำหนดขึ้นเพื่อช่วยแก้ปัญหาไม่ให้เกิดกฎหมายอาญาเพื่อ (Overcriminalization) เนื่องจากแนวคิดดังกล่าวจะทำให้ฝ่ายนิติบัญญัติทราบขอบเขตของกฎหมายอาญา ซึ่งจะนำไปสู่การบังคับใช้กฎหมายอาญาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเมื่อวิเคราะห์ตามแนวคิดและทฤษฎีดังกล่าวแล้ว พบว่า การกระทำที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นมีลักษณะเป็นไปตามหลักทั้ง 6 ประการ ของ Herbert L. Packer ที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ดังนั้นจึงสามารถกำหนดความผิดทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้ โดยจะกำหนดความผิดทางอาญาเฉพาะกรณีที่จำเป็นและเป็นความผิดที่ร้ายแรงซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ ส่วนการกระทำ ความผิดที่ไม่ร้ายแรงและขาดความชั่วร้ายในการกระทำ ความผิดจะนำมาตราการอื่น ๆ นอกจาก มาตรการทางอาญามาใช้บังคับ เช่น มาตรการลงโทษทางแพ่ง มาตรการทางปกครอง เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม เมื่อได้ศึกษากฎหมายและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของประเทศไทยแล้วพบว่า มีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง การออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าตามความตกลงทางการค้าระหว่างประเทศหรือการปฏิบัติทางการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2548 และประกาศกรมการค้าต่างประเทศ เรื่อง มาตรการและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณาออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าต่อผู้ประกอบการหรือผู้ส่งออกที่ก่อหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2562 ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ยังไม่มีการบัญญัติมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าไว้โดยเฉพาะ ประกอบกับมาตรการทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญาและพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ที่มีอยู่ยังไม่ครอบคลุมกับรูปแบบการกระทำความผิดที่มีความซับซ้อนและค่อนข้างหลากหลาย ตลอดจนการกระทำความผิดดังกล่าวมีผลตอบแทนสูง ทำให้ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวและกล้าที่จะเสี่ยงในการกระทำความผิด อีกทั้ง

มาตรการทางปกครองตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง การออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า ตามความตกลงทางการค้าระหว่างประเทศหรือการปฏิบัติทางการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2548 และประกาศกรมการค้าต่างประเทศ เรื่อง มาตรการและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณาออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าต่อผู้ประกอบการหรือผู้ส่งออกที่ก่อหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อการค้า ระหว่างประเทศ พ.ศ. 2562 นั้นยังขาดสภาพบังคับที่รุนแรงเพียงพอในการป้องกันและปราบปราม การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า จึงส่งผลให้ไม่สามารถลดและป้องกันปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ได้เท่าที่ควร

นอกจากนั้นยังพบปัญหาเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ในทางปฏิบัติ กล่าวคือ ความผิดที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นมักมีความเกี่ยวข้องกับการ ประสานงานกับต่างประเทศ ส่งผลให้การดำเนินคดีในประเทศค่อนข้างเป็นไปได้ไปอย่างไม่สะดวก เนื่องจากเอกสารต้นฉบับซึ่งใช้ในการดำเนินคดีอยู่ในความครอบครองของต่างประเทศและไม่สามารถ นำเอกสารดังกล่าวกลับมาดำเนินคดีในประเทศได้ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีที่เกี่ยวข้อง การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้ายังมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าและ การค้าระหว่างประเทศไม่เพียงพอ จึงทำให้เกิดความไม่สะดวกและความคลาดเคลื่อนในการปฏิบัติ หน้าที่และการดำเนินคดี นอกจากนี้ ในทางปฏิบัติไม่ค่อยปรากฏกระบวนการตรวจสอบเกี่ยวกับการ แอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้ำก่อนที่จะมีการกระทำความผิดเกิดขึ้น แต่จะมีการสุ่มตรวจในกลุ่มสินค้าที่ต้อง สงสัย รวมทั้งการตรวจสอบย้อนหลังและมาดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดในภายหลัง เมื่อมีการ กระทำความผิดเกิดขึ้น เนื่องจากการดำเนินการในทางการค้าระหว่างประเทศนั้นต้องการความ สะดวกและรวดเร็ว อีกทั้งประเทศไทยยังไม่มีข้อกำหนดกฎหมายว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าสำหรับหนังสือ รับรองถิ่นกำเนิดสินค้าทั่วไป จึงอาจเป็นช่องทางหนึ่งที่ทำให้เกิดการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าขึ้นได้

เมื่อได้ศึกษากฎหมายและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ของต่างประเทศ ได้แก่ สมาพันธรัฐสวิส สาธารณรัฐสิงคโปร์ เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐ ประชาชนจีน และสหรัฐอเมริกา พบว่า แต่ละประเทศล้วนแล้วแต่มีการกำหนดมาตรการทางอาญาไว้ในกฎหมายเฉพาะสำหรับการกระทำที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าทั้งสิ้น ได้แก่ Ordinance on the Certification of the Non-Preferential Origin of Goods (OCG) ของสมาพันธรัฐสวิส Regulation of Imports and Exports Regulations ของสาธารณรัฐสิงคโปร์ The Export (Certificates of Origin) Regulations of The Import and Export Ordinance และ The Protection of Non-Government Certificates of Origin Ordinance ของเขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน รวมทั้ง Arkansas Code 2018 ของมลรัฐอาร์คันซอ สหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ยังได้มีการนำมาตรการอื่น ๆ นอกจากมาตรการทางอาญามาใช้สำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าด้วย เช่น มาตรการลงโทษทางแพ่ง

ของสมาพันธ์รัฐสวิสและสหรัฐอเมริกา มาตรการปฏิเสธรการให้สิทธิพิเศษทางการค้าของเขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นต้น

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยและต่างประเทศแล้ว ผู้เขียนเห็นว่า ควรมีการบัญญัติมาตรการทางกฎหมายสำหรับการกระทำที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าไว้เป็นกฎหมายเฉพาะ โดยมีการใช้มาตรการทางอาญาร่วมกับมาตรการอื่น ๆ ซึ่งพิจารณาได้จากแนวทางของประเทศต่าง ๆ ที่ได้นำมาศึกษา และปรับให้เข้ากับบริบททางกฎหมาย สังคม และเศรษฐกิจของประเทศไทย

เมื่อเห็นควรให้มีการบัญญัติกฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าแล้วนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องวิเคราะห์เปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ เพื่อให้ทราบถึงแนวทางที่จะนำมาปรับใช้ในการบัญญัติกฎหมายเฉพาะดังกล่าว โดยแบ่งการวิเคราะห์เปรียบเทียบออกเป็นห้าส่วน ได้แก่

ส่วนแรก เป็นการวิเคราะห์ถึงเหตุผลและความจำเป็นในการกำหนดมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า

ส่วนที่สอง เป็นการวิเคราะห์ในเรื่องการกำหนดฐานความผิดทางอาญาเกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า

ส่วนที่สาม เป็นการวิเคราะห์ในเรื่องการกำหนดบทยกเว้นโทษสำหรับการกระทำที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า

ส่วนที่สี่ เป็นการวิเคราะห์ในเรื่องการกำหนดมาตรการอื่น ๆ สำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า นอกจากมาตรการทางอาญา

และส่วนที่ห้า เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่ประเทศไทยหากมีการกำหนดมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า

จากการวิเคราะห์ทั้งห้าส่วน พบว่า

ประการแรก ประเทศไทยมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดมาตรการทางอาญาไว้สำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า เพื่อป้องกัน ปราบปราม และลดปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการลงทุนภายในประเทศ ลดความสามารถในการแข่งขันของบริษัท อีกทั้งยังก่อให้เกิดความไม่มีเสถียรภาพและประสิทธิภาพของเศรษฐกิจ ตลอดจนส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในการลงทุนของต่างประเทศที่มีต่อประเทศไทย

ประการที่สอง หากประเทศไทยจะกำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ผู้เขียนเห็นว่า ควรนำแนวทางการกำหนดฐานความผิดและประเภทความผิดของทั้งสี่ประเทศที่ได้นำมาศึกษาข้างต้นมาปรับใช้ โดยคำนึงถึงบริบททางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทย และเพิ่มเติม

ฐานความผิดบางฐานซึ่งประเทศไทยยังไม่ได้มีการกำหนดไว้ เช่น ความผิดที่เป็นการผลิต จัดหา หรือใช้เครื่องมือโดยมิชอบด้วยกฎหมาย เพื่อใช้ในการปลอมหรือแก้ไขตัดแปลงหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า และความผิดที่เป็นการบิดเบือนความจริงในถิ่นกำเนิดสินค้า เป็นต้น เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายครอบคลุมถึงกรณีการกระทำความผิดที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าในแต่ละกรณีได้มากยิ่งขึ้น ตลอดจนสามารถลดและป้องกันการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนการกำหนดองค์ประกอบความผิดนั้น ผู้เขียนเห็นว่าควรที่จะกำหนดส่วนขององค์ประกอบภายนอกและองค์ประกอบภายในให้ชัดเจน ซึ่งการกำหนดองค์ประกอบภายนอก ผู้เขียนเห็นว่าควรใช้คำว่า “ผู้ใด” ดังเช่นแนวทางการบัญญัติของแต่ละประเทศที่ได้นำมาวิเคราะห์ ส่วนการกำหนดองค์ประกอบภายนอกส่วนผู้กระทำให้มีความเฉพาะเจาะจงในด้านคุณสมบัติหรือสถานะของผู้กระทำ ในกรณีที่เป็นความผิดที่กระทำโดยบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดกับกระบวนการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า เพื่อให้บุคคลซึ่งอยู่ในกระบวนการที่ใกล้ชิดกับการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้ามีความระมัดระวังในการดำเนินการมากยิ่งขึ้นและเป็นการป้องปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้น ผู้เขียนเห็นว่า เป็นแนวทางที่ดี แต่อาจมีข้อจำกัดในการบังคับใช้ เนื่องจากการกำหนดองค์ประกอบภายนอกดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อความสะดวก รวดเร็ว และกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการออกหรือตรวจสอบหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า ประกอบกับปัจจุบันประเทศไทยได้มีมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบความถูกต้องและความโปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐอยู่แล้ว เช่น ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 เป็นต้น จึงอาจไม่มีความจำเป็นในการบัญญัติองค์ประกอบดังกล่าวขึ้นมาเพิ่มเติมอีก

ส่วนองค์ประกอบภายใน ควรมีการกำหนดให้แตกต่างกันระหว่างการกระทำโดยเจตนาและการกระทำโดยประมาท เนื่องจากความรับผิดในการกระทำที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าที่เกิดจากการกระทำโดยเจตนาและการกระทำโดยประมาทนั้นไม่ควรที่จะต้องรับผิดอย่างเดียวกัน เนื่องจากมีความชั่วร้ายในการกระทำความผิดที่แตกต่างกัน และหากไม่มีการบัญญัติความรับผิดสำหรับการกระทำโดยประมาทไว้ จะส่งผลให้ผู้ที่กระทำโดยประมาทไม่ต้องรับผิด เนื่องจากตามหลักกฎหมายอาญาทั่วไป จะต้องรับผิดในการกระทำโดยประมาทได้นั้นก็ต่อเมื่อมีกฎหมายบัญญัติไว้ให้ต้องรับผิด ซึ่งการกำหนดองค์ประกอบภายในและความรับผิดสำหรับการกระทำโดยประมาทไว้จะส่งผลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในแวดวงการค้าระหว่างประเทศเกิดความตระหนักและระมัดระวังในการดำเนินการเกี่ยวกับการดำเนินการค้าและถิ่นกำเนิดสินค้ามากยิ่งขึ้น

ส่วนการกำหนดบทลงโทษนั้น ผู้เขียนเห็นว่าควรนำแนวทางในการกำหนดบทลงโทษของแต่ละประเทศมาปรับใช้โดยคำนึงถึงบริบททางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทย ซึ่งบทลงโทษสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ได้แก่ โทษปรับ และโทษให้อยู่ในสถานที่ควบคุมภายใน

ระยะเวลาที่กำหนด ส่วนโทษจำคุกนั้น ผู้เขียนเห็นว่ามิใช่ข้อจำกัดในการนำมาปรับใช้ เนื่องจากการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าซึ่งเป็นการกระทำความผิดทางเศรษฐกิจนั้น ผู้กระทำความผิดมักมีแรงจูงใจเป็นผลประโยชน์ในเชิงทรัพย์สิน ส่งผลให้การใช้โทษจำคุกกับการกระทำความผิดดังกล่าวไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร อีกทั้งเมื่อเปรียบเทียบกับบทลงโทษประเภทอื่น ๆ โทษจำคุกนั้นมีต้นทุนในการลงโทษมากที่สุดและต้นทุนดังกล่าวแปรผันตามระยะเวลาที่อยู่ในเรือนจำ หากการลงโทษประเภทอื่น ๆ สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการยับยั้งอาชญากรรมได้เช่นเดียวกับการจำคุก การจำคุกจึงไม่ควรถูกนำมาใช้ หรือถูกนำมาใช้เป็นมาตรการสุดท้ายเมื่อการลงโทษประเภทอื่น ๆ ไม่มีประสิทธิภาพ นอกจากนั้น ควรมีการกำหนดบทลงโทษให้มีความแตกต่างกันระหว่างกรณีการกระทำความผิดครั้งแรกและการกระทำความผิดซ้ำในครั้งต่อมา โดยผู้กระทำความผิดจะได้รับโทษหนักขึ้นสำหรับการกระทำผิดซ้ำ เพื่อเป็นการป้องปรามผู้กระทำในการกระทำความผิดนั้นอีก

ประการที่สาม ผู้เขียนเห็นว่าประเทศไทยควรมีการกำหนดบทโทษไว้สำหรับกรณีผู้กระทำผิดได้แก้ไขคำวินิจฉัยหรือรายงานที่เป็นเท็จด้วยตนเองก่อนที่หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าหรือคำประกาศเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้าจะได้ออกใช้ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินธุรกิจและเป็นการให้โอกาสผู้กระทำความผิดที่ได้แก้ไขสิ่งที่กระทำความผิดไปก่อนจะเกิดผลร้าย

ประการที่สี่ ผู้เขียนเห็นว่าประเทศไทยควรมีการกำหนดมาตรการอื่น ๆ เช่น มาตรการลงโทษทางแพ่ง มาตรการทางปกครอง นอกจากมาตรการทางอาญาไว้ในกฎหมายเฉพาะสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าและใช้มาตรการดังกล่าวร่วมกับมาตรการทางอาญา เพื่อเป็นทางเลือกในการลงโทษผู้กระทำความผิดและอุดช่องว่างหากการดำเนินมาตรการทางอาญาประสบปัญหา โดยใช้กับกรณีการกระทำความผิดที่เกิดจากการกระทำโดยประมาท ซึ่งขาดความชั่วร้ายในการกระทำความผิด

ประการที่ห้า ผู้เขียนเห็นว่า แม้การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าจะถือว่าเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจประเภทหนึ่ง แต่การนำมาตราการในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจมาใช้ อาจเป็นมาตรการที่มีความรุนแรงเกินไปและเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจการค้า เนื่องจากแนวคิดของการดำเนินธุรกิจและการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในปัจจุบันนั้นมุ่งเน้นการส่งเสริมการดำเนินธุรกิจ โดยการขจัดอุปสรรคในทางการค้าต่าง ๆ ซึ่งกฎระเบียบที่เคร่งครัดหรือรุนแรงเกินไปอาจก่อให้เกิดอุปสรรคในทางการค้าได้ อย่างไรก็ตามมาตรการทางอาญายังคงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการป้องปรามและลดปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า เพียงแต่การนำมาตราการดังกล่าวมาใช้นั้นควรเป็นไปอย่างระมัดระวังและใช้เท่าที่จำเป็น ทั้งนี้ควรมีการกำหนดมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าไว้สำหรับกรณีการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าที่เป็นการกระทำที่ร้ายแรงและได้กระทำโดยเจตนาซึ่งมีความชั่วร้ายในการกระทำความผิด เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม รวมทั้งเพื่อสร้างความแน่นอนของกฎหมาย ซึ่งส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไป

อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นการปกป้องผลประโยชน์ของประเทศรวมถึงผู้ประกอบการที่ประกอบธุรกิจโดยสุจริต ส่วนกรณีการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าที่เกิดจากการกระทำโดยประมาท ซึ่งขาดความซื่อสัตย์ในการกระทำความผิด ก็ควรมีการกำหนดความผิดและบทลงโทษให้แตกต่างจากกรณีที่เกิดขึ้นจากการกระทำโดยเจตนา และนำมาตราการอื่น ๆ มาบังคับใช้ร่วมกับมาตรการทางอาญา เพื่อลดอุปสรรคในทางการค้าและการลงทุน

อีกทั้ง เมื่อได้วิเคราะห์ในประเด็นต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้เขียนได้ค้นคว้ากรณีศึกษาต่าง ๆ จากแหล่งข่าวและคำพิพากษาในคดีของต่างประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐสิงคโปร์ และสหรัฐอเมริกา ซึ่งจากการศึกษาพบว่า มาตรการทางกฎหมายซึ่งประเทศไทยนำมาใช้กับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าตามกรณีศึกษานั้นเป็นมาตรการทางปกครอง ซึ่งเป็นมาตรการในเชิงนโยบายระหว่างองค์กรที่มีอำนาจในการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า โดยมาตรการดังกล่าวสามารถนำมาใช้สำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้ในเบื้องต้น แต่ยังคงขาดสภาพบังคับที่รุนแรงเพียงพอ จึงทำให้ไม่สามารถป้องกันและปราบปรามการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้ อีกทั้งยังขาดมาตรการทางกฎหมายที่เป็นรูปธรรมสำหรับปัญหาดังกล่าว ซึ่งแตกต่างจากสาธารณรัฐสิงคโปร์และสหรัฐอเมริกาที่มีมาตรการทางกฎหมายสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าที่มีสภาพบังคับที่รุนแรงเพียงพอและเป็นรูปธรรมมากกว่าประเทศไทย โดยจะเห็นได้จากกรณีศึกษาของสาธารณรัฐสิงคโปร์นั้นได้ใช้มาตรการทางอาญาตาม Regulation of Imports and Exports Regulations กับกรณีแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าที่เป็นการยื่นเอกสารและแสดงข้อมูลอันเป็นเท็จเพื่อให้ได้มาซึ่งหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า และใช้ประกอบการขออนุญาตนำเข้าและส่งออกสินค้าเป็นการยื่นเอกสารใด ๆ ซึ่งมีข้อมูลอันเป็นเท็จหรือทำให้เข้าใจผิดในข้อเท็จจริงแก่เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจในการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า และการปลอมหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า ส่วนสหรัฐอเมริกานั้นได้นำมาตรการลงโทษทางแพ่งตามประมวลกฎหมายสหรัฐอเมริกา (United States Code) ซึ่งเป็นการนำมาตราการอื่น ๆ นอกจากมาตรการทางอาญามาใช้กับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าที่เป็นการระบุหรือแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้าอันเป็นเท็จในการนำเข้าสินค้า เพื่อหลบเลี่ยงอากรตอบโต้การทุ่มตลาด

ดังนั้น ผู้เขียนจึงเห็นว่า ประเทศไทยมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการกำหนดมาตรการทางกฎหมายที่เป็นรูปธรรมและมีสภาพบังคับที่รุนแรงเพียงพอสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า โดยกำหนดมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าไว้ในกฎหมายเฉพาะดังเช่นแนวทางของทั้งสี่ประเทศซึ่งผู้เขียนได้นำมาศึกษา และนำมาตราการอื่น ๆ ได้แก่ มาตรการลงโทษทางแพ่งของสมาพันธรัฐสวิสและสหรัฐอเมริกา และมาตรการทางปกครอง ซึ่งประเทศไทยได้มีการใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน มาใช้ประกอบกับมาตรการทางอาญาในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม โดย

นำมาใช้สำหรับกรณีการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าที่เกิดจากการกระทำโดยประมาทที่ขาดความซื่อร้ายในการกระทำความผิด ซึ่งจะส่งผลให้สามารถป้องกันและปราบปรามการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าตลอดจนสามารถลดปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้

จากการวิเคราะห์ในประเด็นต่าง ๆ ประกอบกับกรณีศึกษาของประเทศไทยและต่างประเทศข้างต้น พบว่า ประเทศไทยมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการบัญญัติกฎหมายเฉพาะสำหรับการกระทำที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า เพื่อให้เกิดความชัดเจน ครอบคลุม และสอดคล้องกับบริบททางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทย อันจะนำไปสู่การป้องกันและลดปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งผู้เขียนจะนำเสนอแนวทางในการกำหนดมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าในหัวข้อถัดไป

7.2 ข้อเสนอแนะ

จากการที่ผู้เขียนได้ศึกษาและวิเคราะห์บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของประเทศไทยร่วมกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายของต่างประเทศ ได้แก่ สมาพันธรัฐสวิส สาธารณรัฐสิงคโปร์ เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน และสหรัฐอเมริกา ประกอบกับกรณีศึกษาของประเทศไทยและต่างประเทศ ผู้เขียนเห็นว่า เพื่อให้สามารถลดปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัยฉบับนี้ จึงขอเสนอแนวทางการกำหนดมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ดังนี้

ประการแรก เสนอให้มีการกำหนดนิยามของคำว่า “การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า” เพื่อกำหนดขอบเขตในการบังคับใช้บทบัญญัติเฉพาะ และเพื่อความชัดเจนในการตีความ ตลอดจนกำหนดนิยามคำว่า “การกระทำอันเป็นการสนับสนุนการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า” เพื่อให้ความรับผิดชอบครอบคลุมถึงผู้สนับสนุนการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า อันเป็นการป้องปรามไม่ให้มีการสนับสนุนการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าอีกทางหนึ่ง

ประการที่สอง เสนอให้มีการกำหนดฐานความผิดบางฐานซึ่งประเทศไทยยังไม่ได้มีการกำหนดไว้ในกฎหมายของประเทศไทย เช่น กรณีการผลิตหรือจัดหาหรือใช้เครื่องมือโดยมิชอบด้วยกฎหมายเพื่อใช้ในการปลอมแปลงหรือแก้ไขตัดแปลงโดยมิชอบด้วยกฎหมายซึ่งหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า และความผิดที่เป็นการบิดเบือนความจริงในถิ่นกำเนิดสินค้า เป็นต้น ดังเช่นแนวทางของสมาพันธรัฐสวิส ซึ่งการกำหนดฐานความผิดดังกล่าวจะนำไปสู่การป้องกันการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า เนื่องจากสามารถทำให้การบังคับ

ใช้กฎหมายครอบคลุมไปถึงกรณีการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นก่อนที่จะมีการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้ ซึ่งการกระทำนั้นส่งผลในการก่อให้เกิดการกระทำที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าในเวลาต่อมา

ประการที่สาม เสนอให้มีการกำหนดฐานความผิดสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าที่กระทำโดยประมาท ดังเช่นแนวทางของสมาพันธ์รัฐสวิส เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและสอดคล้องกับหลักกฎหมายอาญา เนื่องจากความรับผิดในการกระทำที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าที่เกิดจากการกระทำโดยเจตนาและการกระทำโดยประมาทนั้นไม่ควรที่จะต้องรับผิดอย่างเดียวกัน เพราะการกระทำโดยเจตนาและการกระทำโดยประมาทมีความชั่วร้ายในการกระทำความผิดที่แตกต่างกัน รวมถึงเพื่อเป็นการป้องปรามให้ผู้ประกอบธุรกิจการค้าระหว่างประเทศและบุคคลที่เกี่ยวข้องมีความตระหนักและระมัดระวังในการดำเนินกิจการทางการค้าระหว่างประเทศยิ่งขึ้น เนื่องจากมีกฎหมายบัญญัติให้ต้องรับผิดในการกระทำโดยประมาท

ประการที่สี่ เสนอให้มีการกำหนดมาตรการอื่น ๆ ได้แก่ มาตรการลงโทษทางแพ่ง มาตรการทางปกครอง นอกเหนือจากมาตรการทางอาญา โดยกำหนดไว้ในกฎหมายเฉพาะสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าและใช้มาตรการดังกล่าวร่วมกับมาตรการทางอาญา เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้มาตรการลงโทษทางแพ่งกับกรณีการกระทำความผิดที่เกิดจากการกระทำโดยประมาท ซึ่งขาดความชั่วร้ายในการกระทำความผิดเพื่อเป็นทางเลือกในการลงโทษผู้กระทำความผิดและอุดช่องว่างหากการดำเนินมาตรการทางอาญาประสบปัญหา ดังเช่นแนวทางของสหรัฐอเมริกา ซึ่งนำมาตรการลงโทษทางแพ่งมาใช้ในการกระทำความผิดที่กระทำโดยประมาทเล็กน้อยอย่างร้ายแรง และกระทำโดยประมาท ซึ่งให้ผู้ที่กระทำความผิดชำระค่าปรับทางแพ่ง นอกจากนั้นอาจนำแนวทางของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2559 ซึ่งได้นำมาตรการลงโทษทางแพ่งมาเป็นมาตรการทางเลือกแทนมาตรการทางอาญาในความผิดบางประเภทมาพิจารณาประกอบในการกำหนดมาตรการอื่น ๆ ส่วนมาตรการทางปกครองนั้น ประเทศไทยได้มีการกำหนดมาตรการดังกล่าวไว้สำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าแล้ว โดยปรากฏอยู่ในประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง การออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าตามความตกลงทางการค้าระหว่างประเทศหรือการปฏิบัติทางการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2548 และประกาศกรมการค้าต่างประเทศ เรื่อง มาตรการและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณาออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าต่อผู้ประกอบการหรือผู้ส่งออกที่ก่อหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2562 ซึ่งมาตรการดังกล่าวเป็นมาตรการขั้นต้นที่ใช้สำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า

ประการที่ห้า เสนอให้มีการกำหนดบทบัญญัติสำหรับกรณีการกระทำความผิดครั้งแรกและการกระทำความผิดซ้ำ โดยมีการได้รับโทษในอัตราที่แตกต่างกัน หากเป็นกรณีการกระทำความผิดซ้ำ

จะได้รับโทษหนักขึ้น เพื่อให้เกิดความเกรงกลัวและหลาบจำในการกระทำความผิด อันเป็นการป้องปรามการกระทำความผิดอันเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ดังเช่นแนวทางของสาธารณรัฐสิงคโปร์

ประการสุดท้าย เสนอให้มีการกำหนดบทยกเว้นโทษสำหรับกรณีที่ผู้กระทำความผิดได้แก้ไขคำวินิจฉัยหรือรายงานที่เป็นเท็จด้วยตนเองก่อนที่หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าหรือคำประกาศเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้าจะได้ออกใช้ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินธุรกิจและเป็นการให้โอกาสผู้กระทำความผิดที่ได้แก้ไขสิ่งที่กระทำความผิดไปก่อนจะเกิดผลร้าย ดังเช่นแนวทางของสมาพันธ์รัฐสวิส

อย่างไรก็ตาม มีข้ออันควรคำนึงถึง คือ การกำหนดมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าตามข้อเสนอแนะดังกล่าว แม้จะก่อให้เกิดผลดีในการสร้างเครื่องมือเพื่อให้องค์กรที่เกี่ยวข้องสามารถบังคับใช้กฎหมายในการป้องกันและปราบปรามการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้ แต่ก็อาจสร้างภาระอันเกินสมควรให้แก่องค์กรที่เกี่ยวข้องในการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายดังกล่าวหรือไม่ ซึ่งองค์กรที่เกี่ยวข้องในการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของประเทศไทย ได้แก่ กรมการค้าต่างประเทศ และกรมศุลกากร ทั้งนี้ ผู้เขียนเห็นว่า ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมถึงแนวทางในการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าขององค์กรในต่างประเทศ เช่น หน่วยงานต่อต้านการฉ้อโกงของคณะกรรมการยุโรป (OLAF) สำนักงานศุลกากรและป้องกันพรมแดนสหรัฐอเมริกา (U.S. Customs and Border Protection) เป็นต้น เพื่อนำแนวทางขององค์กรดังกล่าวมาศึกษาเป็นแบบอย่างหรือบทเรียนในการบังคับใช้มาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของประเทศไทย ตลอดจนนำมาใช้พิจารณาเพื่อกำหนดแนวทางในการจัดตั้งองค์กรเฉพาะของประเทศไทยซึ่งมีหน้าที่ในการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า หากมีความจำเป็นที่จะต้องจัดตั้งองค์กรดังกล่าวขึ้นมาใหม่

แม้ว่าจะได้มีการบัญญัติกฎหมายเฉพาะซึ่งกำหนดมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าดังแนวทางตามร่างกฎหมายตามข้อเสนอแนะและร่างกฎหมายดังกล่าว ซึ่งสามารถป้องกันและลดปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้ในระดับหนึ่งแล้วก็ตาม แต่ร่างกฎหมายดังกล่าวอาจยังไม่ครอบคลุมถึงปัญหาบางประการซึ่งเป็นปัญหาในทางปฏิบัติ โดยจากการศึกษาพบว่าประเทศไทยมีปัญหาเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าในทางปฏิบัติ ได้แก่

ประการแรก ปัญหาด้านการประสานงานเกี่ยวกับเอกสารในการดำเนินคดีในกรณีที่มีการดำเนินคดีทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งทั้งสองฝ่ายต่างต้องการเอกสารต้นฉบับที่เป็นวัตถุแห่งการกระทำมาใช้ประกอบการดำเนินคดี เช่น หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ส่งผล

ให้การดำเนินคดีในประเทศค่อนข้างเป็นไปได้โดยไม่สะดวก เนื่องจากเอกสารต้นฉบับอยู่ในความครอบครองของต่างประเทศ จึงไม่สามารถนำเอกสารดังกล่าวกลับมาดำเนินคดีในประเทศได้

ประการที่สอง ปัญหาด้านความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าและการค้าระหว่างประเทศของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีที่เกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้านั้นขาดความรู้และความเข้าใจที่เพียงพอ จึงทำให้เกิดความไม่สะดวกและความคลาดเคลื่อนในการปฏิบัติหน้าที่และการดำเนินคดี

ประการที่สาม ในทางปฏิบัตินั้น ไม่ปรากฏกระบวนการตรวจสอบเกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าก่อนที่จะมีการกระทำความผิดเกิดขึ้น แต่จะมีการตรวจสอบย้อนหลังและมาดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดในภายหลังแทน เนื่องจากการดำเนินการในทางการค้าระหว่างประเทศนั้นต้องการความสะดวกและรวดเร็ว ซึ่งปัญหานี้อาจเป็นช่องทางหนึ่งที่ทำให้เกิดการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าขึ้นได้

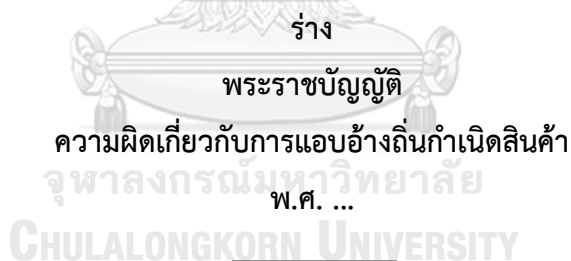
ประการที่สี่ ประเทศไทยมีเพียงการกำหนดกฎหมายด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าสำหรับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าซึ่งได้รับสิทธิพิเศษทางการค้าภายใต้ความตกลงทางการค้าต่าง ๆ แต่ยังไม่มีการกำหนดกฎหมายด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าสำหรับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าทั่วไป ซึ่งทำให้เกิดช่องทางให้มีการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าขึ้นได้ เนื่องจากไม่มีการกำหนดกฎหมายด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าสำหรับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าทั่วไปที่ชัดเจนและแน่นอน

ดังนั้น ผู้เขียนจึงขอเสนอให้มีการค้นหาแนวทางในการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศไทยและต่างประเทศเกี่ยวกับหลักฐานในการดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า เพื่อเพิ่มความสะดวกและความคล่องตัวในการดำเนินคดี และให้ความรู้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีที่เกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าในด้านความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าและการค้าระหว่างประเทศ เพื่อให้เกิดความสะดวกและความถูกต้องในการปฏิบัติหน้าที่และการดำเนินคดี อีกทั้งหน่วยงานที่มีอำนาจในการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า ได้แก่ กรมการค้าต่างประเทศ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย รวมถึงหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องควรร่วมกันหาแนวทางในการออกกฎหมายด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าสำหรับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าทั่วไป เพื่อประโยชน์ในการป้องกันการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้อีกช่องทางหนึ่ง

จากการที่ผู้เขียนได้ศึกษาและจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสิ้นแล้วนั้น ผู้เขียนได้พบว่า แม้ประเทศไทยจะมีมาตรการทางกฎหมายสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า แต่ก็ยังไม่สามารถลดปัญหาการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้ เนื่องจากมาตรการทางกฎหมายที่ประเทศไทยมีอยู่นั้นยังไม่ครอบคลุมกับรูปแบบของการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าที่มีหลากหลายรูปแบบ ซึ่งส่งผลให้ไม่สามารถเอาผิดกับผู้ที่แอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้ อีกทั้งเมื่อได้ศึกษาเปรียบเทียบและวิเคราะห์มาตรการทาง

กฎหมายของต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นสหภาพรัฐสวิส สาธารณรัฐสิงคโปร์ เขตบริหารพิเศษฮ่องกง แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน และสหรัฐอเมริกา แล้วพบว่าประเทศดังกล่าวมีการกำหนดมาตรการทางกฎหมายสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าไว้โดยเฉพาะ ซึ่งสามารถนำมาเป็นแนวทางในการ กำหนดมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าที่เหมาะสมกับประเทศไทยได้ อย่างไรก็ตาม การนำมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศมาเป็นแนวทางในการกำหนดมาตรการทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าของประเทศไทยนั้นควรคำนึงถึงโครงสร้างของกฎหมาย บริบททางเศรษฐกิจและสังคม ปัจจัย ข้อพิจารณา และปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแอบอ้าง ถิ่นกำเนิดสินค้าของประเทศไทยซึ่งมีความแตกต่างจากประเทศต่าง ๆ ที่นำมาศึกษา โดยผู้เขียนได้ทำ การวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางและค้นพบข้อสรุปที่เหมาะสมกับประเทศไทยดังที่ได้เสนอแนะไว้ใน รายละเอียดข้างต้นของบทนี้ ดังนั้น ผู้เขียนจึงเห็นว่า หากประเทศไทยมีการกำหนดมาตรการทาง อาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าไว้โดยเฉพาะ โดยนำมาตรการอื่น ๆ มาใช้ประกอบกับ มาตรการทางอาญาในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ย่อมส่งผลให้สามารถลดปัญหาการ แอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าได้ สมดังสมมติฐานของการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ในตอนต้น

7.3 ร่างกฎหมายตามข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติความผิดเกี่ยวกับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า พ.ศ. ...”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

“การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า” หมายความว่า การกระทำใด ๆ ที่เป็นการบิดเบือนความจริงในถิ่นกำเนิดสินค้า หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า หรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อหลบเลี่ยงมาตรการทางการค้า หรือเพื่อรับสิทธิพิเศษทางการค้า หรือการกระทำที่ขัดต่อกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า หรือการกระทำใด ๆ ที่เป็นการปลอมแปลงถิ่นกำเนิดสินค้า หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า หรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง หรือใช้หรืออ้างเอกสารปลอมหรือเอกสารเท็จ หรือการกระทำใด ๆ เพื่อให้มีหลักฐานที่เพียงพอตามข้อตกลงต่าง ๆ เพื่อนำเข้าหรือส่งออกสินค้า

“การกระทำอันเป็นการสนับสนุนการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า” หมายความว่า การกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลือ หรือให้ความสะดวกก่อนหรือขณะผู้อื่นกระทำความผิดที่เป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 4 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวดที่ 1

ความรับผิดทางอาญาสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

มาตรา 5 ผู้ใดกระทำการใด ๆ อันเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า โดยบิดเบือนความจริงในถิ่นกำเนิดสินค้า หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า หรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อหลบเลี่ยงมาตรการทางการค้า หรือเพื่อรับสิทธิพิเศษทางการค้า หรือขัดต่อกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า หรือกระทำการใด ๆ อันเป็นการปลอมแปลงถิ่นกำเนิดสินค้า หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า หรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง หรือใช้หรืออ้างเอกสารปลอมหรือเอกสารเท็จ หรือกระทำการใด ๆ เพื่อให้มีหลักฐานที่เพียงพอตามข้อตกลงต่าง ๆ เพื่อนำเข้าหรือส่งออกสินค้า ผู้นั้นมีความผิดฐานแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ผู้กระทำต้องระวางโทษ...

มาตรา 6 ผู้ใดผลิตหรือจัดหาหรือใช้เครื่องมือโดยมิชอบด้วยกฎหมายเพื่อใช้ในการปลอมแปลงหรือแก้ไขตัดแปลงโดยมิชอบด้วยกฎหมายซึ่งหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ผู้กระทำต้องระวางโทษ...

มาตรา 7 หากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นการกระทำความผิดครั้งแรก ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษ...

หากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นการกระทำความผิดซ้ำ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษ...

มาตรา 8 ผู้ใดมีการกระทำความผิดอันเป็นการสนับสนุนการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษ...

หมวดที่ 2

ความรับผิดสำหรับการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าในกรณีการกระทำโดยประมาท

มาตรา 9 ผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้โดยประมาท ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษ... หรือชำระค่าปรับในทางแพ่งในอัตรา...

หมวดที่ 3

บทยกเว้นโทษ

มาตรา 10 ผู้ใดพยายามกระทำความผิดอันเป็นการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า หากยังเสียเองไม่กระทำการให้ตลอด หรือได้กลับใจแก้ไขไม่ให้การกระทำนั้นบรรลุผล หรือได้แก้ไขข้อมูลใด ๆ หรือเอกสารที่เป็นเท็จด้วยตนเองก่อนที่หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าหรือเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับถิ่นกำเนิดสินค้าจะได้ถูกใช้ ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษสำหรับการพยายามกระทำความผิดนั้น

บรรณานุกรม

- Chia-Jui Cheng. Customs Law of East Asia. Alphen aan den Rijn, The Netherlands: Kluwer Law International, 2010.
- Claudio Detotto and Edoardo Otranto. Does Crime Affect Economic Growth? KYKLOS 63, 3 (August 2010).
- GNews. คต. เข้มสกัด! รถจักรยานแอบอ้างถิ่นกำเนิดส่งออกไปสหภาพยุโรป [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://gnews.apps.go.th/news?news=42761> [เข้าถึงเมื่อ 15 กรกฎาคม 2562]
- Herbert L. Packer. The Limits of the Criminal Sanction. California: Stanford University Press, 1968.
- InSYNC. Company Director Fined \$48,000 for Counterfeiting Export Documents [Online]. Available from: <https://www.customs.gov.sg/-/media/cus/files/insync/issue26/article9.html> [5 September 2019].
- . Company Director Fined for Submitting False Statements and Declarations to Singapore Customs [Online]. Available from: <https://www.customs.gov.sg/~media/cus/files/insync/issue37/article6.html> [4 September 2019].
- Kenneth G. Weigel, Lian Yang and Ryosuke Funakoshi, . Use of the False Claims Act to Impose Penalties on Us Imports [Online]. Available from: https://www.alston.com/-/media/files/insights/publications/2018/06/2018_inttlr_issue_2_weigel.pdf [7 September 2019].
- Michael Gillooly and Nii Lante Wallace-Bruce. Civil Penalties in Australian Legislation. University of Tasmania Law Review 13, 2 (1994).
- Olivier Cadot, Antoni Estevadeordal, Akiko Suwa-Eisenmann, and Thierry Verdier. The Origin of Goods : Rules of Origin in Regional Trade Agreements. Oxford: Oxford University Press, 2006.
- Singapore Customs. Certificates of Origin [Online]. Available from: <https://www.customs.gov.sg/businesses/exporting-goods/certificates-of-origin> [2 November 2017].

- Stefano Inama. Rules of Origin in International Trade. Cambridge; New York: Cambridge University Press, 2011.
- Steven P. Lab. Crime Prevention: Approaches, Practices and Evaluations. 8 ed. Boston, Mass: Anderson Publishing/Elsevier, 2007.
- Trade and Industry Department. Hong Kong's Trade Policy [Online]. Available from: https://www.tid.gov.hk/english/trade_relations/trade_policy/trpolicy.html [2 December 2017].
- United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific. Analysis of Cross-Border Electronic Certificates of Origin between the Republic of Korea and Taiwan Province of China [Online]. Available from: http://www.unescap.org/sites/default/files/8%20-%20Annex%201%20Analysis%20of%20cross-border%20electronic%20certificates%20of%20origin%20between%20the%20Republic%20of%20Korea%20and%20Taiwan%20Province%20of%20China_0.pdf [1 November 2017].
- Walter Goode. Dictionary of Trade Policy Terms. Cambridge: Cambridge University Press, 2007.
- World Economic Forum. 2019 Global Competitiveness Index 4.0 [Online]. Available from: <https://www.weforum.org/reports/how-to-end-a-decade-of-lost-productivity-growth> [31 July 2019].
- World Trade Organization. Technical Information on Rules of Origin [Online]. Available from: https://www.wto.org/english/tratop_e/roi_e/roi_info_e.htm [7 October 2017].
- เกียรติจิกร วัจนะสวัสดิ์. กฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 2. พิมพ์ครั้งที่ 6 แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ: กรุงเทพฯ พิมพ์, 2557.
- . คำอธิบายกฎหมายอาญาภาค 1 บทบัญญัติทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: พลสยาม พรินดี, 2551.
- โพสต์ทูเดย์. คุมเข้มสินค้าสวมสิทธิไทยส่งออกไปสหรัฐ [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.posttoday.com/economy/news/571238> [เข้าถึงเมื่อ 15 กรกฎาคม 2562]
- ไพฑูริย์ วิบูลชุตikul. การค้าระหว่างประเทศ ทฤษฎี นโยบาย และการวิจัยเชิงประจักษ์. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555.

- กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. คู่มือการใช้สิทธิพิเศษทางการค้าสินค้าสำหรับ SMEs [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.cpd.go.th/cpdth2560/images/asean_manual.pdf [เข้าถึงเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2560]
- . ยุทธศาสตร์เศรษฐกิจของสิงคโปร์ [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.dtn.go.th/images/64/MyFolder8/SingaporeEconomicStrategy.pdf> [เข้าถึงเมื่อ 1 ธันวาคม 2560]
- กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. คำแปลกรรมสารสุดท้าย : รวบรวมผลการเจรจาการค้าพหุภาคีรอบอุรุกวัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2537.
- กรมเอเชียตะวันออก. ข้อมูลประเทศและเขตเศรษฐกิจ : เขตบริหารพิเศษฮ่องกง [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.eastasiawatch.in.th/th/information/5/> [เข้าถึงเมื่อ 2 ธันวาคม 2560]
- กรมยุโรป. ประเทศในยุโรป: สวิตเซอร์แลนด์ [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.europetouch.in.th/main/NationalityDetail/%E0%B8%AA%E0%B8%A7%E0%B8%B4%E0%B8%AA%E0%B9%80%E0%B8%8B%E0%B8%AD%E0%B8%A3%E0%B9%8C%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%99%E0%B8%94%E0%B9%8C=35125184184158196L.html> [เข้าถึงเมื่อ 30 พฤศจิกายน 2560]
- กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ. Fact Sheet – สิงคโปร์ October 2017 [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.ditp.go.th/ditp_pdf.php?filename=contents_attach/209967/209967.pdf&title=209967 [เข้าถึงเมื่อ 1 ธันวาคม 2560]
- กรมอเมริกาและแปซิฟิกใต้. ภูมิภาคอเมริกาเหนือ: สหรัฐอเมริกา [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://aspa.mfa.go.th/aspa/th/information_country/north-america/detail.php?ID=376 [เข้าถึงเมื่อ 28 พฤษภาคม 2561]
- กรุงเทพธุรกิจ. พาณิชย์จับมือภาคเอกชนเข้มออก FORM C/O [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.bangkokbiznews.com/pr/detail/46218> [เข้าถึงเมื่อ 19 พฤศจิกายน 2561]
- กองปกป้องและตอบโต้ทางการค้า. สินค้าไทยที่ถูกใช้มาตรการ AC [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://www.thaitr.go.th/th/measure_info/ac/defend [เข้าถึงเมื่อ 12 ธันวาคม 2562]
- กาญจนา เลหาหวรรณันท์. ผลกระทบของกฎเกณฑ์เกี่ยวกับกฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าที่มีต่อการส่งออกของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2548.
- คณพล จันทน์หอม. รากฐานกฎหมายอาญา. กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2558.
- คณิต ฒ นคร. กฎหมายอาญาภาคความผิด. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2559.
- . ประมวลกฎหมายอาญา : หลักกฎหมายและพื้นฐานการเข้าใจ. พิมพ์ครั้งที่ 12 แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2559.

———. ประมวลกฎหมายอาญา : หลักกฎหมายและพื้นฐานการเข้าใจ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บริษัท พิมพ์ดี จำกัด, 2533.

ชุติมา ลีลาจินตามัย. การป้องกันการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ : ศึกษาเฉพาะกรณีการลงโทษทางแพ่งต่อผู้กระทำความผิด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2548.

ดลภักดิ์ อ่องระเบียบ. อิทธิพลของประเทศแหล่งกำเนิดสินค้าต่อทัศนคติและความตั้งใจซื้อสินค้าของผู้บริโภค. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2545.

ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคความผิดและโทษ. พิมพ์ครั้งที่ 14 แก้ไขเพิ่มเติม กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2560.

ธานี วรภัทร์. หลักกฎหมายมาตรการบังคับทางอาญา กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2557.

นันทิ จิตสว่าง. การป้องกันอาชญากรรม. ใน เอกสารการสอนชุดวิชา อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา หน่วยที่ 8-15. พิมพ์ครั้งที่ 10. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช, 2555.

ปกป้อง ศรีสนิท. กฎหมายอาญาขั้นสูง. กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2559.

พัชรี ปิยะคง. ผลงาน 1 การตรวจสอบการหลบเลี่ยงมาตรการทางการค้าด้วยกลวิธีแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า (Circumvention) กรณีศึกษา : สินค้ารถยกของ (Hand Pallet Truck) ส่งออกไปสหภาพยุโรป. นนทบุรี: สำนักบริหารการนำเข้า กรมการค้าต่างประเทศ, 2556.

ภาคภูมิ ปันทราราม. การใช้โทษทางอาญากำกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2543.

วิรัช เนติธรรมมาภิมุข. การยกเว้นโทษในฐานความผิดเกี่ยวกับการรับหรือให้สินบนตามประมวลกฎหมายอาญา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชานิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2527.

วีระพงษ์ บุญโณภาส และสุพัตรา แผนวิจิต. อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: นิติธรรม, 2557.

ศูนย์รวมข้อมูลเพื่อติดต่อราชการ. คู่มือสำหรับประชาชน : การให้บริการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าตามความตกลงทางการค้าระหว่างประเทศหรือการปฏิบัติทางการค้าระหว่างประเทศ [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://info.go.th/#/th/search/47576/%E0%B8%AB%E0%B8%99%E0%B8%B1%E0%B8%87%E0%B8%AA%E0%B8%B7%E0%B8%AD%E0%B8%A3%E0%B8%B1%E0%B8%9A%E0%B8%A3%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%96%E0%B8%B4%E0%B9%88%E0%B8%99%E0%B8%81%E0%B8%B3%E0%B9%80%E0%B8%99%E0%B8%B4%E0%B8%94%E0%B8%AA%E0%B8%B4%E0%B8%99%E0%B8%84%E0%B9%89%E0%B8%B2/> [เข้าถึงเมื่อ 21 ตุลาคม 2562]

สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย. เอกสารการค้าระหว่างประเทศ [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.fti.or.th/2016/thai/ftico.aspx> [เข้าถึงเมื่อ 21 ตุลาคม 2562]

สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และคณะ. รายงานฉบับสมบูรณ์ เล่มที่ 1 เรื่อง นิติเศรษฐศาสตร์ของระบบยุติธรรมทางอาญา
ของไทย (โครงการการวิเคราะห์กฎหมายและกระบวนการยุติธรรมทางอาญาด้วยเศรษฐศาสตร์ Economic
Analysis of Criminal Laws) [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://tdri.or.th/2012/09/s57/>
[เข้าถึงเมื่อ 10 ตุลาคม 2560]

สัมภาษณ์ จุฑามาศ บำรุงสุข. นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการพิเศษ กรมการค้าต่างประเทศ, 31 ตุลาคม 2562.

สัมภาษณ์ วรวิทย์ หมื่นทอง. นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการพิเศษ กรมการค้าต่างประเทศ, 31 กรกฎาคม 2562.

สัมภาษณ์ สงบศึก มุลศรี. นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการ กรมการค้าต่างประเทศ, 4 ตุลาคม 2560.

สุดสงวน สุธีสร. อาชญาวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 2 แก้ไขปรับปรุง กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2554.

สุพจน์ สุโรจน์. ทฤษฎีการลงโทษและแบบของการลงโทษ. ใน เอกสารการสอนชุดวิชา อาชญาวิทยา

_____ และทัณฑวิทยา หน่วยที่ 8-15. พิมพ์ครั้งที่ 10. นนทบุรี: สำนักพิมพ์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2555.

สุขุม ศุภนิตย์. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยลักษณะละเมิด. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: นิติ

บรรณการ, 2555.

อัจฉริยา ชูตินันท์. อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา. กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2557.

อัมณฑ พูบำรุง และอุนิษา เลิศโตมรสกุล. อาชญากรรมและอาชญาวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวยอดขวัญ ปิติ
วัน เดือน ปี เกิด	7 ตุลาคม 2535
สถานที่เกิด	จังหวัดกระบี่
วุฒิการศึกษา	สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาจากโรงเรียนอนุบาลกระบี่ ระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนอำมาตย์พานิชนุกูล และระดับปริญญาตรี นิติศาสตรบัณฑิต จากคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY